

Αικατερίνης Παλαιολόγου Μπενιζέλου Μερκάτη

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους
από Κωνσταντίνου του Μεγάλου μέχρι των
καθ' ημάς χρόνων

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΕΛΕΝΗΣ ΜΕΡΚΑΤΗ

ΑΘΗΝΑ 2014

Ækaterini Palæologou Benizelou Mercati

History of the Greek Nation
from Constantine the Great to our times

FAMILY ARCHIVES OF
Ms ELENi MERCATI

ATHENS 2014

[Φιλολογική έρευνα, επιμέλεια και αγγλική μετάφραση:
Δρ Νικόλαος Κ. Πετρόπουλος, M.St., D.Phil. {Oxon.}, φιλόλογος,
Δρ Μαρία-Ζωή Πετροπούλου, M.St., D.Phil. {Oxon.}, ιστορικός]

[Linguistic research, editing and English translation:
Dr Nikolaos C. Petropoulos, M.St., D.Phil. {Oxon.}, modern linguist,
Dr Maria-Zoe Petropoulou, M.St., D.Phil. {Oxon.}, historian]

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ

Για το παρόν χειρόγραφο, που ανήκει στο Οικογενειακό Αρχείο της Ελένης Μερκάτη, δεν έχει σωθεί αναφορά πατρότητας ή προέλευσης. Σύμφωνα, όμως, με φιλολογική (γλωσσική-υφολογική) έρευνα που διεξαγάγαμε, προέρχεται από σημειώσεις της Αικατερίνης Παλαιολόγου Μπενιζέλου Μερκάτη¹ βασισμένες στις πανεπιστημιακές παραδόσεις (1851-1872) του Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου (1815-1891), ιστορικού και συγγραφέως του μνημειώδους έργου *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*. Το γεγονός, μάλιστα, ότι σε κάποια σημεία (π.χ. 4^ο Μάθημα) χρησιμοποιείται το πρώτο πρόσωπο ενικού σε παραπομπές («της Ιστορίας μου») θα μπορούσε να οδηγήσει κάποιον στον πειρασμό ότι ίσως πρόκειται για χειρόγραφο του ίδιου του Παπαρρηγόπουλου. Κάτι τέτοιο όμως δεν θα ήταν ασφαλές ως συμπέρασμα, αφού, την εποχή εκείνη, οι ευσυνεί-

---

¹ Κόμησσα Αικατερίνη Λεονάρδου Μερκάτη, το γένος Αλεξάνδρου Παλαιολόγου Μπενιζέλου: Γεννήθηκε το 1848. Κόρη του Αλεξάνδρου Μπενιζέλου. Σύζυγος του Κόμητος Λεονάρδου Μερκάτη (1838-1901), Διευθυντού της Ιονικής Τραπέζης εν Αθήναις και απογόνου ιταλικής οικογενείας ευγενών ανιχνευόμενης προ του 13^{ου} αιώνα, τον οποίο παντρεύθηκε το 1867. Η οικογένεια Μερκάτη περιλαμβάνεται στο *Libro d'Orò* των Επτανήσων. Η Αικατερίνη απεβίωσε το 1919. Θερμές ευχαριστίες οφείλονται τόσο στην Κα Ελένη Μερκάτη για τις πληροφορίες αυτές, όσο και στον Κο Δημήτρη Μπαχάρα, συνεργάτη-αρχαιολόγο του Ε.Λ.Ι.Α. του Μ.Ι.Ε.Τ., για την πρόσβαση που μου παρέσχε στο Αρχείο της Οικογενείας Μερκάτη, το οποίο έχει ταξινομηθεί και ψηφιοποιηθεί (βλ. και αναλυτική περιγραφή των περιεχομένων του στο <http://www.elia.org.gr/entry.fds?entryID=1080&pageCode=05.02&tablePageID=25&pageID=101&langid=1>). Αυτοψία μου στο Φάκελο 11 της Ενότητας III του προαναφερομένου Αρχείου (υπό τον τίτλο ταξινομήσεως «Άλλα Μέλη της Οικογενείας Μερκάτη»), και ειδικώς (φωτοτυπημένου) χειρογράφου αυτοβιογραφικού σημειώματος της Αικατερίνης Παλαιολόγου Μπενιζέλου Μερκάτη, επιβεβαίωσαν την ταύτιση του γραφικού χαρακτήρος της με εκείνον του παρόντος χειρογράφου. Το πρωτότυπο μάλιστα του χειρογράφου με τις παρουσιαζόμενες εδώ σημειώσεις από την *Ιστορία του Παπαρρηγόπουλου* απόκειται στον Φάκελο 14 της ίδιας Ενότητας του Αρχείου Μερκάτη (υπό τον τίτλο «Γενεαλογικά»): περιλαμβάνει 57 φύλλα μικρού σχήματος (15,5 X 19,5 cm) διπλωμένα στα 2 και γραμμένα με μαύρη μελάνη στο recto και στο verso των 4 όψεων (15,5 X 9,75 cm) που προκύπτουν από αυτό τον τρόπο διπλώματος. [Ν.Κ.Π.]

EDITORS' INTRODUCTORY NOTE

As regards the present manuscript, which belongs to the Family Archives of Ms Eleni Mercati, no reference to authorship or provenance has been preserved. However, according to the linguistic-stylistic research I carried out, it comes from notes taken by Ækaterini Palæologou Benizelou Mercati² based on the University lectures (1851-1872) of Constantinos Paparrigopoulos (1815-1891), historian and author of the monumental work *History of the Greek Nation*. Indeed, the use of the first person singular at some points, such as references (e.g. Lecture 4, “of my History”), could lead one to the temptation that this may be a manuscript by Paparrigopoulos himself. Nevertheless, such a conclusion would not be safe, since, in those times, conscientious students would typically take

---

¹ Countess Ækaterini Mercati, née Palæologou Benizelou: born in 1848. Daughter of Alexandros Benizelos. Spouse of Count Leonardos Mercatis (1838-1901), Director of the Ionian Bank in Athens and descendant of an Italian noble family traceable back to the 13th century, whom she married in 1867. The Mercati family is listed in the *Libro d'Oro* of the Heptanese. Ækaterini died in 1919. Warm thanks are due both to Ms Eleni Mercati, owner of the present manuscript, for this information and to Mr Dimitrios Baharas, archivist in the Greek Literary and Historical Archives (E.A.I.A.) of the Cultural Foundation of the National Bank of Greece (M.I.E.T.) for the access he kindly granted me to the Archives of the Mercati Family. These Archives have now been classified in a computerized form (for a detailed description of their contents see also the site of E.A.I.A. at <http://www.elia.org.gr/entry.fds?entryID=1080&pageCode=05.02&tablePageID=25&pageID=101&langid=1>). My research into File 11 of Unit III of the aforementioned Archives (under classification title “Other members of the Mercati Family”) and specifically of a (photocopy of a) manuscript autobiographical note of Ækaterini Palæologou Benizelou Mercati, confirmed the identification of her handwriting with that shown in the present manuscript. Indeed, the original of the latter containing the notes from Paparrigopoulos' *History* presented in this edition is kept in File 14 of the same Unit of the Mercati Archives (under the title “Genealogies”) and comprises 57 sheets of paper of 15.5 by 19.5 cm folded in two, with the writing in black ink covering both recto and verso of the four 15.5-by-9.75-cm pages ensuing from this manner of folding. [N.C.P.]

δητοι φοιτητές κατά κανόνα κατέγραφαν την παράδοση ακριβώς όπως την εκφωνούσε ο καθηγητής, μεταφέροντας αυτολεξεί ακόμη και το πρώτο ενικό πρόσωπο που ο ίδιος θα χρησιμοποιούσε.

Λεδομένου ότι κατά τα έτη εκείνα δεν φοιτούσαν γυναίκες στο ελληνικό Πανεπιστήμιο (και πάντως όχι πριν από το έτος 1891), ενδέχεται οι σημειώσεις αυτές να προέρχονται είτε από ιδιαίτερα μαθήματα της αρχικής κατόχου του χειρογράφου με τον ίδιο τον Παπαρρηγόπουλο είτε από αντιγραφή / επεξεργασία / οργάνωση σημειώσεων που η ίδια πιθανώς να αναπαρήγαγε από κάποιον άρρενα φοιτητή ο οποίος μπορούσε να παρακολουθεί τις παραδόσεις του καθηγητού.

Η Ιστορία του Ελληνικού Έθνους εκδιδόταν σε διαδοχικές μορφές μεταξύ των ετών 1860 και 1872, επομένως βρισκόμαστε ενώπιον σημειώσεων που συντάχθηκαν πολύ κοντά στο χρόνο συγγραφής και επεξεργασίας του έργου από τον Παπαρρηγόπουλο. Ειδικά στο Κεφ. 24 των σημειώσεων αυτών βρίσκουμε αναφορά σε «προ εικοσαετίας περίπου» έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης, που γνωρίζουμε ότι συνέβη το 1866. Η αναφορά αυτή οδηγεί σε χρονολόγηση της συντάξεως των σημειώσεων αυτών κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1880. Ως εκ τούτου, το χειρόγραφο αυτό κρίνεται υψηλής ιστορικής σημασίας.

Όσον αφορά την πρακτική χρησιμότητα της παρούσης εκδόσεως του εν λόγω χειρογράφου, θα μπορούσε λ.χ. να θεωρηθεί ότι προσφέρει σε έγκυρες περιληπτικές σημειώσεις ένα σημαντικό τμήμα ενός μνημειώδους, πολύτομου έργου, όπως είναι η Ιστορία του Παπαρρηγόπουλου.

down the lecture precisely as the professor would deliver it, verbatim, by noting even the first person singular which he would use.

Given that no women were admitted to the Greek University in those years (and, at any rate, not before 1891), these notes may have originated either from private tuition taken by Ækaterini Palæologou Benizelou Mercati, original owner of the manuscript, with Paparrigopoulos himself or from notes copied / elaborated / organised, and in any case reproduced by Ækaterini herself from some male student attending the Professor's lectures.

The History of the Greek Nation was published in successive versions between the years 1860 and 1872, therefore we are in front of notes drafted very close to the time when Paparrigopoulos wrote and developed his work. More specifically, in Chapter 24 of the present notes, we find a reference to the 1866 volcanic eruption at Santorini "about twenty years ago". This reference leads us to date the drafting of these notes to the late 1880s. As a result, the present manuscript is deemed to be of high historical significance.

As regards the practical utility of the present edition of the manuscript in question, it could be regarded, for instance, as offering authoritative summary notes for a considerably large part of the monumental multi-volume-long work that Paparrigopoulos' History is.

Εξ άλλου, για τον επιστήμονα ιστορικό, σε σύγκριση με το τελικό έργο του Παπαρρηγόπουλου, οι παρούσες σημειώσεις παρουσιάζουν και κάποιες διαφορές. Οι διαφορές αυτές ίσως είναι αρκετά σημαντικές για τον μελετητή που θα ήθελε να εντρυφήσει περαιτέρω στα διαδοχικά στάδια επεξεργασίας του κορυφαίου ιστορικού έργου. Ως ενδεικτικά παραδείγματα μπορούμε να αναφέρουμε, κατ' αρχήν, ότι οι απόλυτοι αριθμοί των μισθών που παρατίθενται (κεφ. 36 εδώ) δεν είναι ακριβώς οι ίδιοι με αυτούς στο πολύτομο παπαρρηγοπούλειο έργο.

Επίσης, από τους τόμους του εκδεδομένου έργου λείπουν λεπτομέρειες που δίνονται εδώ, όπως η σύγκριση του μισθού του βυζαντινού αυτοκράτορα με τον μισθό του δυτικού ηγεμόνα Φιλίππου του Ωραίου (ό.π.). Επιπλέον, τα αποσπάσματα από το έργο Φιλόπατρις, που παρατίθενται στις παρούσες σημειώσεις (κεφ. 40), είναι άλλα από αυτά που δίνονται στο οριστικό εκδεδομένο έργο.

Δευτερευόντως, θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί πώς αναπαρήγοντο αυτά τα αποσπάσματα πηγών κατά τη διάρκεια των παραδόσεων. Τα ανεγίγνωσκε ο καθηγητής και οι φοιτητές προλάβαιναν να τα γράψουν; μήπως ενισχύεται η εκδοχή της αντιγραφής, από την φιλομαθή δεσποινίδα (πιθανότατα την Αικατερίνη Παλαιολόγου Μπενιζέλου Μερκάτη), των σημειώσεων που είχε αρχικώς κρατήσει κάποιος άρρηνη φοιτητής και οι οποίες ήταν συντομογραφημένες στην πρωτότυπη μορφή τους;

Besides, for the expert historian, the careful comparison of the notes at hand with the definitive published work by Paparrigopoulos also yields a number of differences. These may be quite significant for the scholar who would like further to delve into the successive stages of elaboration of this paramount historical work. As indicative examples we may note, firstly, that the figures of remunerations stated (Chapter 36 here) are not exactly the same as those in the multi-volume work by Paparrigopoulos.

Moreover, from the volumes of the published work certain details which are stated here are missing, such as the comparison of the remuneration of the Byzantine emperor with that of the Western ruler Philippe Le Beau (*ibid.*). Furthermore, the extracts from the work *Philopatris*, quoted in the present notes (Chapter 40) are not the same as those appearing in the definitive published version.

Secondarily, one may also wonder how such extracts from sources were reproduced during lectures, i.e. would the professor simply read them out and the students were quick enough to take them down in their notes? Or could this be an additional argument in favour of the hypothesis that the notes were originally taken down summarily by a male student in some form of shorthand or other and were subsequently copied by a learned young lady (presumably *Ækaterini Palæologou Benizelou Mercati*).

Άλλες διαφορές σε λεπτομέρειες φαίνονται να είναι πιο κρίσιμες (ή και χρήσιμες): π.χ. η συντομία που υπαγορεύεται από την τήρηση σημειώσεων ίσως να είναι ο λόγος που σε αυτές διατυπώνεται πολύ καθαρότερα και σαφέστερα απ' ότι στο πολύτομο έργο η θέση του συγγραφέως ότι η έλλειψη εθνικής ενότητας ή κάποιας επικρατέστερης εθνότητας (η θέση διατυπώνεται και ως «η πολυφυλία») είναι μια από τις αιτίες της πτώσης του βυζαντινού κράτους (κεφ. 46). Τέλος, πολύτιμη είναι η πληροφορία που αντλούμε από αυτές τις σημειώσεις ότι ο ιστορικός Νικήτας Χωνιάτης (τέλη 12^{ου} – αρχές 13^{ου} αι.) είναι ο πρώτος που χρησιμοποίησε το Έλληνες ως εθνικό όνομα (κεφ. 56).

N.K.Π., M.-Z.Π.

Further differences observed in details seem to be more significant (or useful): e.g. the succinctness imposed by note-taking may have been the reason why it is in these notes that the author's thesis regarding one of the causes of the fall of the Byzantine state is formulated much more clearly and explicitly (Chapter 46) than in the multi-volume work: it was the lack of national unity or of some more markedly prevailing ethnicity (this thesis is also formulated as "plurality of races"). Finally, the information drawn upon these notes that the historian Niketas Choniates (late 12th – early 13th c.) was the first to have used the term Hellenes as a national name (Chapter 56) is precious.

N.C.P., M.-Z.P.

A.

Βασιλεία Κωνσταντίνου του Μεγάλου 330-337

Από της βασιλείας ταύτης άρχεται η τρίτη περίοδος της ιστορίας του ημετέρου έθνους.

α) Πρώτη περίοδος από χρόνων μη δυναμένων να ορισθώσιν ακριβώς μέχρι της 4 προ Χρ. εκατονταετηρίδος.

Χαρακτηρισμός της περιόδου ταύτης. Λόγω διανοίας και τέχνης το ελλ. Έθνος υπερέβαλεν άπαντα τα έθνη της αρχαιότητας και εν πολλοίς λογίζεται άχρι τούδε απαραμίλλον.

Λόγω όμως πολιτικού αξιώματος εν τη ιστορία υπήρξε πολύ υποδεέστερον πλείστων άλλων εθνών. Σύντομος παραβολή προς τους Ρωμαίους.

β) Δευτέρα περίοδος. Μακεδονικός ελληνισμός, από της 4 μέχρι της 1 προ Χριστού εκατονταετηρίδος.

Επί της περιόδου ταύτης ο πνευματικός βίος υπήρξε πολύ υποδεέστερος του επί της πρώτης. Ο νέος όμως ούτος ελληνισμός ηυδοκίμησε πολύ πλειότερον του πρώτου περί τας πρακτικάς επιστήμας και τέχνας.

Γεωγράφοι. Ο εξ Αμασειας του Πόντου γεωγράφος Στράβων, ο Κλαύδιος Πτολεμαίος.

Μαθηματικοί. Ο εν Αλεξανδρεία Ευκλείδης, και ο μαθητής αυτού Αρχιμήδης ο Συρακούσιος. Πλείστοι μαθηματικοί εν Αλεξανδρεία, εν Ρόδω, εν Περγάμω.

Αστρονόμοι. Ο εκ Νικαίας της Βιθυνίας Ίππαρχος, πατήρ της αστρονομίας, και ο πρόδρομος του Γαλιλαίου, Αρίσταρχος ο Σάμιος. Έτι δε ο ο Σωσιγένης, ο διορθώσας το άχρι τούδε εν χρήσει παρ' ημίν Ιουλιανόν έτος.

Ο εκ Περγάμου Γαληνός, διάδοχος του Ιπποκράτους. Ο εκ Κιλικίας βοτανικός Διοσκουρίδης.

A.

Reign of Constantine the Great 330-337

It is from this reign that the third period of the history of our nation begins.

a) First period, from times impossible to determine accurately to the 4th century B.C.

Assessment of this period. Thanks to accomplishments in intelligence and art the Greek nation surpassed all nations of antiquity and in many respects is considered unrivalled up to this day.

However, in terms of its political status in history it was far inferior to most other nations. Brief comparison to the Romans.

b) Second period. Macedonian Hellenism from the 4th to the 1st century BC.

During this period spiritual life was far inferior to that of the first. Even so, this new Hellenism prospered far more than the former as regards practical science and arts.

Geographers. Strabo from Amaseia in Pontus, Claudius Ptolemy.

Mathematicians. Euclides of Alexandria and his student Archimedes of Syracuse. Several mathematicians in Alexandria, Rhodes, Pergamon.

Astronomers. Hipparchus of Nicæa in Bithynia, father of Astronomy, and Aristarchus of Samos, forerunner of Galileo. Moreover, Sosigenes, who corrected the Julian calendar that is still in use by us to this day.

Galen of Pergamon, successor of Hippocrates. Dioscorides, botanist from Cilicia

Ο Φάρος της Αλεξανδρείας· ύψος 300 πήχεων· φανός ορατός εις απόστασιν $7\frac{1}{2}$ γερμανικών μιλίων, ο κατασκευασθείς υπό του Κνιδίου Σωστράτου Δεξιφάνους.

Ο υδραυλικός Κράτης ο Χαλκιδεύς, ο επιχειρήσας την ανακάθαρσιν των εμφραγμάτων της Κωπαΐδος λίμνης.

Αλλά το μέγιστον έργον της 2ας περιόδου υπήρξεν η κατά την δυτικήν Ασίαν και την βορειοανατολικήν Αφρικήν διάδοσις του ελληνισμού.

Πώς είχεν ούτος εν τω τέλει της πρώτης περιόδου;

Πώς είχεν εν τω τέλει της 2ας;

Κυριώτατα όργανα του εξελληνισμού τούτου.

Ο στρατός, π.χ. η εν Ραφία μάχη. Το $\frac{1}{2}$ των δύο στρατών ήσαν Έλληνες. Οι δε στρατηγοί σχεδόν όλοι.

Η πολιτική, διοικητική, οικονομική και δικαστική υπηρεσία διεξήγετο άπασα υπό Ελλήνων. Νομάρχαι, επιστάται, αγορανόμοι, βασ. γραμματείς.

Μετανάσται.

Πόλεις. 200 γνωσταί εν Μ. Ασία, Συρία, ταις ανατολικωτέραις χώραις και εν Αιγύπτω. Τινές μέγισται Σελεύκεια η επί τω Τίγρει. Αντιόχεια η επί Δάφνη. Αλεξάνδρεια εν Αιγύπτω.

The Lighthouse of Alexandria. Height of 393–450 ft (120–140 m). Light visible at a distance of 7.5 German miles, constructed by Dexiphanes the Cnidian, son of Sostratus.

Crates of Chalkis, the hydraulician (engineer) who undertook the clearing out of the dams of the Copais Lake.

Nonetheless, the greatest project of the 2nd period was the spread of Hellenism.

What state was the latter in at the end of the 1st period?

What state was it in at the end of the 2nd period?

Main instruments of this process of Hellenization.

The army, e.g. the battle of Raphia. One half of each of the two armies were Greeks. So too were almost all generals.

Political, administrative, financial and judicial services were carried out entirely by Greeks. Prefects, Superintendents, Market Overseers, Royal Secretaries.

Immigrants.

Cities. 200 known in Asia Minor, Syria, the lands further to the East and Egypt. Certain very large ones such as Seleucia on the Tigris, Antioch on the Daphnes, Alexandria in Egypt.

Μάθημα Δεύτερον

Διά τίνας λόγους ο Κωνσταντίνος μετέφερε την καθέδραν του Κράτους εις την Ανατολήν.

1. Αριθμός των Χριστιανών εν αρχή της 4 εκατ. – αδύνατον να εξακριβωθή. Ποικιλία γνωμών.

Εκ τεκμηρίων όμως συνάγεται οπωσούν ασφαλώς ότι εν τη Ανατολή ήσαν πολύ πλειότεροι ή εν τη Δύσει.

α) Πρώτον κήρυγμα εν τη Ανατολή διά γλώσσης ελληνικής.

β) Μάρτυρες του τελευταίου διωγμού ασυγκρίτω πλειότεροι εν τη Ανατολή ή εν Ελλάδι.

γ) Λουκιανός (εν αρχή της 2 εκατ.) και Πλίνιος ο νεώτερος περί τα τέλη της πρώτης, περί Πόντου και Βιθυνίας.

δ) Συμμαχία του Κωνσταντίνου μετά των Χριστιανών.

2. Οργανισμός των χριστιανικών εκκλησιών.

α) Εκκλησΐαι. Πρεσβύτεροι. Επίσκοποι. Καθήκοντα τούτων ιερά, διαχειριστικά, δικαστικά. Πολιτεία αυτοτελής, εντός πάσης πόλεως του κράτους (ιστορία του ονόματος «εθνικός» = ειδωλολάτρης = paganus).

β) Επαρχιακαί Σύνοδοι. Μεγάλη αυτοτελής ομοσπονδία, έχουσα ιδίαν περιουσίαν, νομοθεσίαν, ενέργειαν.

γ) Εν τω μέσω της αδιαλείπτου πολυαρχίας και αναρχίας του Κράτους, ο εκκλησιαστικός ούτος οργανισμός απέβη ηθικώς τουλάχιστον ισχυρότερος του πολιτικού.

3. Ο μέγας και τελευταίος διωγμός επί Διοκλητιανού, τω 303.

Τότε παρέστη εις μέσον ο μ. Κωνσταντίνος.

Second Lecture

Reasons for which Constantine transferred the seat of the State to the East.

1. Number of Christians at the beginning of the 4th c. BC – impossible to ascertain. Opinions vary.

However, on the basis of evidence it may be concluded safely in some way or other that they were far more numerous than in the West.

a) First sermon in the East through the vehicle of the Greek language.

b) Martyrs of the last persecution incomparably more numerous in the East than in Greece.

c) Lucian (beginning of the 2nd c.) and Pliny the Younger around the end of the 1st, regarding Pontus and Bithynia.

d) Alliance of Constantine with Christians.

2. Organization of Christian churches.

a) Churches. Presbyters (Orthodox priests). Bishops. Their sacred duties in management and in the administration of justice. Independent manner of administration within every city of the State (history of the term “gentile” = pagan = paganus).

b) Synods (Church Councils) in the provinces. Large independent federation, with its own assets, legislation, activity.

c) Amidst the incessant polyarchy and anarchy of the State, this ecclesiastic organization proved to be more powerful than the political one, at least from the moral point of view.

3. The great and last persecution during the reign of Diocletian in A.D. 303. It was at that time that Constantine intervened.

4. Τα εν τω μεταξύ της βασιλείας Διοκλητιανού και της βασιλείας Κωνσταντίνου γεγονότα.

α) Ο Δαλμάτης Διοκλητιανός (283) και ο Παννόνιος Μαξιμιλιανός (286), Αύγουστοι ο μιν Ανατολής, ο δε Δύσεως. Βοηθοί αυτών οι Καίσαρες, ο Μοισός Γαλέριος του πρώτου, ο Δαρδάνιος Κωνσταντίος ο Χλωρός του δευτέρου, τω 291.

β) Ο Κωνσταντίος ήτο πατήρ του Κωνσταντίνου και προαχθείς εις Καίσαρα εδέησε να καταλίπη παρά τω Διοκλητιανώ ως όμηρον τον 17έτη υόν του. Ο νέος επιμάτο υπό του αυτοκράτορος. 296 εν Αιγύπτω χιλίαρχος. – Παρέστη μάρτυς του διωγμού, και απετράπη το ολέθριον εκείνο βούλευμα.

γ) Παραίτησις Δ. και Μ. τω 305. Νέοι Αύγουστοι Γαλέριος εν τη Ανατολή και Κωνσταντίος εν τη Δύσει. Νέοι Καίσαρες Σεβήρος εν τη Δύσει, Μαξιμίνος εν τη Ανατολή. Ο Κωνσταντίνος απέρχεται προς τον πατέρα ασθενήσαντα και τω 306, θανόντος του Κωνσταντίου εν York (Εβόρακον) ανηγορεύθη Αύγουστος υπό του στρατού.

5. Τα μεταξύ 306 και 330 γεγονότα.

α) Αγών μεταξύ Κωνσταντίνου και Μαξεντίου (υιού του Μαξιμιανού), 312. Ο σταυρός ως σημαία του κράτους. Λάβαρον. Νίκαι περί Τουρίνον, περί Ουηρώννα και οριστική περί Ρώμην, 23 8βρίου 312. Θάνατος του Μαξεντίου.

β) Μετριοπαδές και συνετόν πολίτευμα του Κωνσταντίνου, εν Ρώμη.

γ) Συνέντευξις αυτού μετά του άρχοντος της Ανατολής Λικινίου, 313, και έκδοσις διατάγματος επιτρέποντος εις πάντας να ακολουθώσι το δόγμα το οποίον ήθελον προτιμήση και την εις τους Χριστιανούς απόδοσιν των εκκλησιών αυτών και των κτημάτων.

δ) Αγών μεταξύ Κωνσταντίνου και Λικινίου, 323, κατατρόπωσις του Λικινίου, λαμπρά εις τούτο σύμπραξις του ελληνικού ναυτικού εκ Πειραιώς ορμήσαντος, υπό τον Κρίσπον. Ο Κωνσταντίνος μονάρχης όλου του Κράτους.

4. The events which transpired between the reign of Diocletian and that of Constantine.

a) Diocletian of Dalmatia (283) and Maximian of Pannonia (286), senior co-emperors (augusti), the former of the East and the latter of the West. Galerius of Mœsia and Constantius Chlorus as their junior sub-emperors / deputy emperors (cæsares), respectively, in 291.

b) Constantius was father of Constantine and, when promoted to Cæsar, he deemed it necessary to leave his 17-year-old son as hostage with Diocletian. The young man was honoured by the Emperor. 296, commander (chiliarch) in Egypt. – He was present as witness to the persecution and that fatal edict was averted.

c) Resignations of Diocletian and Maximian in 305. Galerius and Constantius new Emperors, the former in the East and the latter in the West. Severus and Maximinus new cæsars, the former in the West and the latter in the East. Constantine goes away to visit his ailing father and in A.D. 306, when Constantius dies in York (Lat. Eboracum), he is proclaimed Emperor by the army.

5. The events between A.D. 306 and 330.

a) Conflict between Constantine and Maxentius (son of Maximian), 312. The Cross as state flag. Military standard. Victories near Turin, Verona; the definitive one near Rome, on October 23, 312. Death of Maxentius.

b) Moderate and prudent style of administration by Constantine in Rome.

c) His meeting with Licinius, emperor in the East, 313, and issuance of an Edict allowing all people to follow the doctrine they might prefer and restoring confiscated churches and estates to their Christian owners.

d) Conflict between Constantine and Licinius, 323, smiting of the latter, brilliant contribution to this outcome by the Greek fleet having sailed from Piræus, under Crispus. Constantine sole monarch of the entire State.

3.

1. Τελευταία διατριβή του Κωνσταντίνου εν Ρώμη. 326

α) Δεινή αυτού θέσις εν Ρ. όπου επεκράτη επισήμως το αρχαίον θρήσκευμα. – Η μεγάλη των ιππέων παρέλασις τη 13 Ιουλίου. Ο Κ. ου μόνον δεν μετέσχε της τελετής, αλλά και ενέπαιξεν αυτήν. Αγανάκτησις και βλασφημίαι του όχλου.

β) Τέκνα του Κωνσταντίνου Κρίσπος εκ Μινερβίνης, Κωνσταντίνος και Κώνστας εκ Φάυστης. – Θάνατος του Κρίσπου. Έλεγχοι της μητρός του Κ. Ελένης επί τούτω. – Θάνατος Φάυστης. Φυσικός καθ' όλας τας πιθανότητας.

2. Κτίσις της Κωνσταντινουπόλεως

α) Εκλογή του χώρου. Πρώτοι ως προς τούτο ενδοιασμοί του Κ. Σαρδική ή Σοφία (σημ. Σόφια)· μεταξύ Ιλίου και Περγάμου.

β) Βυζάντιον. Εις την εκλογήν ταύτην οφείλει το μεσαιωνικόν ημών κράτος την συντήρησιν αυτού επί 1123 έτη.

γ) Κτίσις από Αυγούστου 329 έως Μαΐου 330. Πολλαί διαφωνίαι ως προς την έναρξιν, αλλ' ανυπόστατοι. Ναοί της του Θεού Σοφίας, της Θείας Ειρήνης, της Θείας Δυνάμεως. Ιδεώδης χαρακτήρ του τότε Χριστιανισμού. Αρχαία μνημεία εις την νέαν πόλιν μετακομισθέντα. Ελικωνίδες Μούσαι. Η εν Δελφοίς οφιοειδής τρικάρηνος στήλη.

δ) Πλειότερά τινα περι της στήλης ταύτης. Εν γένει περι της γενομένης κατά του Κ. αιτιάσεως ότι εγύμνωσε την Ελλάδα των μνημείων αυτής χάριν της νέας πρωτευούσης.

3. Τα τελευταία επτά της βασιλείας του Κ. έτη.

α) Συγχωρεί τον υπό της εν Νικαία Συνόδου καταδικασθέντα και εξορισθέντα Άρειον. Οι δύο Ευσέβιοι, ο Νικομηδείας και ο Καισαρείας.

3.

1. Last sojourn of Constantine in Rome. 326

a) His dire position in Rome, where the ancient religion officially prevailed. – The great Procession of the Knights on July 13. Constantine not only did not take part in the equestrian ceremony but derided it. Indignation and verbal abuse on the part of the mob.

β) Children to Constantine: with Minervina, Crispus and with Fausta, Constantine and Constans. – Death of Crispus. Allegations against Helena, mother of Constantine, on this score. – Death of Fausta. Natural, in all likelihood.

2. Foundation of Constantinople.

a) Selection of the spot. Constantine's first doubts about this. Serdica (today's Sofia), between Ilion and Pergamon.

b) Byzantium. It was this choice to which our mediæval state owes its subsistence for 1123 years.

c) Construction from August 329 to May 330. Many disagreements as to its commencement, but unfounded. Churches of God's Wisdom, of Divine Peace, of Divine Power. Ideal nature of the Christianity at that time. Ancient monuments moved to the new city: statues of the Muses of Helicon; the three-headed Serpent Column from Delphi.

d) Some more information regarding that Column; more broadly, regarding complaints against Constantine that he stripped Greece of its monuments for the sake of the new capital.

3. The last seven years of the reign of Constantine.

a) Forgives Arius, condemned and exiled by the Council of Nicæa. The two Eusebii, of Nicomedia and of Cæsarea.

β) Αθανάσιος, Επίσκοπος Αλεξανδρείας. Ο Κ., τη προτροπή του Νικομηδείας Ευσεβίου, διατάσσει τον Αθανάσιον να δεχθή εις την Εκκλησίαν τον Άρειον, επί ποινή καθαιρέσεως και εξορίας. Ο Αθανάσιος απήντησεν ότι η του Χριστού Εκκλησία ουδέν δύναται να έχη το κοινόν προς την αίρεσιν την αναιρούσαν την θείαν του Χριστού φύσιν (ομοιοούσιος, ομοούσιος). Ο Κωνσταντίνος, μετριοπαδής ως πάντοτε, δεν εξετέλεσε την απειλήν.

γ) Μέγα του Κράτους πολιτικόν αξίωμα. Κατατρόπωσις Γότθων και Σαρματών. Άφιξις πρέσβεων Ινδικής, Αιθιοπίας, του Μεγάλου Βασιλέως των Περσών Σαπώρ του Β΄.

δ) Εξακολούθησις των ένεκα του Αρείου ταραχών της Εκκλησίας. Ο βασιλεύς, επί μάλλον και μάλλον υπό του Νικομηδείας παρασυρόμενος, εξώρισε τελευταίον, τω 336, τον Αθανάσιον εις Αυγούσταν Τριβηριών (Trèves, Trier). Η παρουσία του Αρείου εν Αλεξανδρεία πρόξενος σκανδάλων και ρήξεων. Ο βασιλεύς καλεί αυτόν εις Κ/πολιν και υποβάλλει εις νέαν δογματικήν εξέτασιν και διατάσσει τον Επίσκοπον Κ/πόλεως Αλέξανδρον να δώση την Θείαν Μετάληψιν εις τον Άρειον. Αιφνίδιος τούτου θάνατος.

ε) Νέα διανομή του Κράτους. Ο πρεσβύτερος υιός Κωνσταντίνος έλαβε τας επέκεινα των Άλπεων χώρας· ο νεώτερος, Κώνστας, Ιταλίαν, Ιλλυριαν, Αφρικήν· ο δεύτερος, Κωνσταντίος, την Ανατολήν· οι ανεψιοί Δαλμάτιος και Αννιβαλιανός μικροτέρας τινάς ηγεμονίας.

ς) Θάνατος του Κωνσταντίνου, 337, εν Νικομηδεία, τότε κατά πρώτον δεξαμένου το Άγιον Βάπτισμα.

b) Athanasius, Bishop of Alexandria. At the behest of Eusebius of Nicomedia, Constantine orders Athanasius to receive Arius back to the Church, under penalty of removal and exile. Athanasius replies that the Church of Christ could not have anything to do with the heresy doing away with the divine nature of Christ (homoi[ousios], of like essence, vs. homoousios, of the same essence). Constantine, moderate as always, did not execute his threat.

c) High political status of the State. Smiting of Goths and Sarmatians. Arrival of ambassadors from the Indies, Ethiopia, and Shapur II, Great King of the Persians.

d) The turmoil due to Arius continues within the Church. In 336, the king, under the increasing influence of the Bishop of Nicomedia, eventually exiled Athanasius to Trèves (Trier). The presence of Arius in Alexandria gives rise to scandals and clashes. The king summons him to Constantinople, subjects him again to a dogmatic examination and orders Alexander, Bishop of Constantinople, to receive Arius at Holy Communion. Sudden death of the latter.

e) New distribution of the State. Constantine, the senior son, was assigned the Transalpine lands; Constans, the youngest, received Italy, Illyria and Africa; Constantius, the second, was given authority over the East; Dalmatius and Hannibalianus, the nephews, were given some lesser dominions.

f) Death of Constantine in Nicomedia in A.D. 337; it was at that time that he first received the Holy Baptism.

Δυναστεία Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου 337-363

1. Κωνστάντιος – 361.

α) Σφαγή των δύο θείων του, Ιουλίου Κωνσταντίου και Αννιβαλιανού, επτά εξαδέλφων εν οἰς και των δύο εξαδέλφων, Δαλματίου και Αννιβαλιανού, ἔτι δε πλείστων επιφανῶν ἀνδρῶν, συγγενῶν του βασιλικοῦ οἴκου. Ἐκ της πανωλεθρίας ταύτης δύο μόνον διεσώθησαν παῖδες, οἱ υἱοὶ του Ι. Κωνσταντίου, Γάλλος και Ιουλιανός, ο μὲν 12 ἐτῶν, ο δε 6. – Ἐκλιπόντων δε και των δύο του Κωνσταντίου ἀδελφῶν, του μὲν Κωνσταντίνου, 340, του δε Κώνσταντος, 350, ο Κωνστάντιος ἐμονάρχησεν ολοκλήρου του κράτους. – Ἦτται ἐν Ἀσία (Σίγγαρα και Νίσιβις, ἐν Μεσοποταμία), συμφοραὶ ἐν Γαλατία (Φράγκοι και Ἀλαμαννοί).

β) Νόμοι περὶ ἐθνικῶν, οτέ μὲν ἐπιεικείς, οτέ δε αὐστηροί, ἀλλ' αὐστηρῶς μὴ ἐφαρμοζόμενοι.

γ) Ο περὶ Ορθοδοξίας ἀγὼν του Μεγάλου Ἀθανασίου. Πρώτη ἐπάνοδος εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τη προστασία του Κωνσταντίνου. Θανόντος τούτου, ἐξορίζεται το δεύτερον εἰς την Δύσιν. Δευτέρα θριαμβικὴ ἐπάνοδος εἰς Ἀλεξ. προστασία του Κώνσταντος. Ἀλλ' ἐκλιπόντων των δύο ἀδελφῶν, ο Κωνστάντιος πρότερον ταλαντευόμενος μεταξύ Ἀρειανισμοῦ και Ορθοδοξίας, παραδίδεται ὅλως εἰς την αἵρεσιν. Ψευδοσύνοδος ἐν Κ/πόλει (ομοιούσιος τῷ πατρὶ). – Τρίτη ἐξορία του Ἀθανασίου, 9 Φεβρ. 356. Φοβεραὶ αὐτῆς περιπέτεια. Ἀτρόμητον του προμάχου της Ορθοδοξίας θάρρος.

The Dynasty of Constantine the Great 337-363

1. Constantius – 361.

a) Massacre of his two uncles, Julius Constantius and Hannibalianus, seven cousins including the two cousins Dalmatius and Hannibalianus, as well as numerous prominent men, relatives of the royal house. Only two children escaped this carnage, Julius Constantius' sons, Gallus and Julian, the former 12 years of age and the latter 6. – Moreover, following the demise of Constantius' two brothers, of Constantine in 340 and of Constans in 350, Constantius became the sole emperor over the entire state. – Defeats in Asia (Singara and Nisibis/Nusaybin in Mesopotamia), disasters in Gaul (Franks and Alamans/Alemanni).

b) Laws regarding gentiles, sometimes lenient and sometimes strict, though not implemented strictly.

c) The fight of Athanasius the Great for Orthodoxy. First return to Alexandria, under the protection of Constantine. Following the death of the latter, Athanasius is exiled for the second time to the West. Second triumphal return to Alexandria, under the protection of Constans. However, when the two brothers were gone, Constans, previously oscillating between Arianism and Orthodoxy, gives himself up entirely to the heresy. Pseudo-Council in Constantinople (of like essence to the Father). – Third exile of Athanasius, February 9, 356. The horrible adventures involved in it. Intrepid courage of the defender of Orthodoxy.

2. Ιουλιανός 361-363

α) Μετά τον θάνατον του Γάλλου, ο Ιουλιανός πέμπεται εις Αθήνας, 355.

Κατάστασις των Αθηνών. Εκπαιδευτήρια. Άγρα μαθητών. “Χοροί” ένοπλοι αυτών υπό ιδίους προστάτας. Ρήξεις. Παρεμβάσεις του εν Κορίνθω ανθυπάτου Αχαΐας. – Ιδιωτικά θέατρα, εκδρομαί μέχρι Κορίνθου, και Ολυμπίων, και Ισθμίων. – Τύποι του αρχαίου πολιτεύματος. Εύνοια του μεγάλου Κωνσταντίνου και του Κώνσταντος.

β) Ο Ιουλιανός είχε βαπτισθή εκ παιδων. Πώς βαθμηδόν και κατ’ ολίγον συνέλαβε την προδήλως εσφαλμένην δοξασίαν ότι ο Χριστιανισμός υπήρξεν ο παραίτιος της παρακμής του αρχαίου θρησκευτικού και πολιτικού βίου, και ότι ούτος δεν ηδύνατο να αναλάβη την προτέραν ακμήν ει μη διά της ανορθώσεως του αρχαίου θρησκεύματος.

γ) Ο Ιουλιανός είχε πλείστα προτερήματα: ευφυΐαν, παιδείαν, ανδρείαν, χρηστότητα. Ενός μόνου εστερείτο, αλλά του πάντων σπουδαιοτάτου ως προς τους κυβερνήτας του έθνους, ορθού πολιτεύματος. Θρησκευτικόν αυτού σύστημα, αλλόκοτον και ήκιστα πρακτικόν. Νευρικός αυτού χαρακτήρ (σελ. 642 του 2^{ου} τόμου της Ιστορίας μου).

δ) Τέλη 355, μετά εξάμηνον ενταύθα διατριβήν, προχειρίζεται Καίσαρ, κυβερνήτης Γαλατίας. Επί 5 έτη στρατηγός επιτήδειος και κυβερνήτης δεξιός. Κινεί τον φθόνον του Κωνσταντίου, και διατάσσεται να μεταβή εις Ασίαν, κατά του Σαπώρ. Οι λεγεώνες, παρακούσαντες, αναγορεύουν αυτόν άκοντα βασιλέα. Προτείνει συμβιβασμόν προς τον Κωνσταντίον, όστις αποκρούει, αγέρωχος, την διαλλαγήν. Τότε πορεύεται επί την Κ/πολιν, καθ’ οδόν δε μανθάνει ότι ο Κωνσταντίος απέθανεν αίφνης, τέλη 361.

2. Julian 361-363

a) Following Gallus' death, Julian is sent to Athens, A.D. 355.

State of affairs of Athens. Educational institutions. Search for students. Their armed "choruses" under their own protectors. Clashes. Interventions of the Proconsul of Achaia in Corinth. – Private theaters, excursions to Corinth, to the Olympian and the Isthmian Games. – Types of ancient manners of administration. Goodwill on the part of Constantine the Great and Constans.

b) Julian had been baptized since childhood. How he conceived the obviously erroneous opinion, gradually and little by little, that Christianity was to blame for the decline of the ancient religious and political life and that the latter could not regain its former vigor except through the restoration of the ancient religion.

c) Julian had several virtues: intelligence, learning, valor, honesty. He lacked only one thing, which, however, is the most essential of all to rulers of nations and which is the right manner of administration. His religious system, weird and least practical. His irritable character (see p. 642 of vol. 2 of my History).

d) End of 355, after a six-month stay here in Athens, he is appointed Cæsar, Governor of Gaul. For 5 years he served as suitable general and skilful governor. Causes Constantius' envy and is ordered to proceed to Asia against Shapur. The legions, disobeying, proclaim him emperor despite his own unwillingness. He proposes a compromise to Constantius, who arrogantly rejects reconciliation. He then marches against Constantinople, but while on the way to it he hears of Constantius' sudden death, towards the end of 361.

ε) Ανόρθωσις του αρχαίου θρησκευματος· ουχί καταδρομή του νέου. – Μεταρρυθμίζει την πολυτέλειαν της εν Κ/πόλει αυλής. – Στρατεύει κατά Σαπώρ. Κατ' αρχάς ευδοκιμεί· αλλά μετ' ου πολύ πίπτει εν μικρά τινι μάχη, 25 Ιουνίου 363, εις ηλικίαν ετών 32.

e) Restoration of the ancient religion; no attack against the new one. – He reforms the luxurious manners of the Court in Constantinople. – Marches against Shapur. At first he is successful; but after a while he falls in some small battle, June 25, 363, at the age of 32.

Τα από του τέλους της δυναστείας
Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου
μέχρι της καταλύσεως του
δυτικού ρωμαϊκού κράτους
363-476

1. Βασιλείς του ανατολικού κράτους. Ιοβιανός – 364. Ουάλης – 378. Θεοδόσιος ο Μέγας – 395. Αρκάδιος – 408. Θεοδόσιος ο μικρός – 450. Πουλχερία, αδελφή του Θεοδ. του μικρού, και Μαρκιανός, η μεν – 454, ο δε – 457. Λέων – 474.

2. Επανάληψις των βαρβαρικών επιδρομών.

α) προανακρούσματα αυτών.

Οι Ούννοι, φυλή μογγολική, ελαύνουσι επί την Ευρώπην. Οι Γότθοι διαβαίνουσι τον π. Ίστρον και εγκαθίστανται εν Μοισία και εν Θράκη, επί Ουάλεντος. Η περί Αδριανούπολιν μάχη, 378, καθ' ην έπεσεν ο Ουάλης. – Οι Γότθοι λεηλατούσι και καταστρέφουσι Μακεδονίαν και Θεσσαλίαν. Ο Θεοδ. ο μέγας τιθασσεύει αυτούς. Σχέσεις αυτών προς το κράτος.

β) Επιδρομή του Γότθου Αλαρίχου εις Μακεδονίαν και Θεσσαλίαν και την άλλην Ελλάδα, επί Αρκαδίου, 396. Αι Αθήναι σώζονται, αλλά πάσα η άλλη Ελλάς δεινάς υπέστη συμφοράς. Τω 398 διορίζεται γενικός αρχηγός του Ιλλυρικού και μετά τετραετίαν πείθεται ν' απέλθη μετά των Γόθων αυτού εις Ιταλίαν.

The developments from the end of the dynasty of
Constantine the Great
to the dissolution of the
Western Roman state
363-476

1. Kings of the Eastern state. Jovian – 364. Valens – 378. Theodosius the Great – 395. Arcadius – 408. Theodosius the Younger – 450. Pulcheria, sister of Theodosius the Younger, and Marcian, the former until 454, and the latter until 457. Leo – 474.

2. Recurrence of barbaric invasions.

a) Preludes to them.

The Huns, a Mongolian race, march against Europe. The Goths cross the Istros river and settle in Mœsia and Thrace, during the reign of Valens. The battle at Hadrianopolis, 378, where Valens falls. – The Goths loot and destroy Macedonia and Thessaly. Theodosius the Great bridles them. Their relations to the state.

b) Invasion of Macedonia, Thessaly and the rest of Greece by Alaric the Goth, during the reign of Arcadius, 396. Athens is saved, but all the rest of Greece suffers dire consequences. In 398 he is appointed magister militum (master of the soldiers) in Illyricum, and four years later he is convinced to leave for Italy with his Goths.

γ) Ο Γότθος Γαϊνάς προχειρίζεται τω 399 γενικός αρχηγός. Στάσις των κατοίκων Κ/πόλεως κατ' αυτού. Σφαγή 7.000 Γότθων, ο Γαϊνάς φεύγει επέκεινα του Ίστρου. Οι βάρβαροι ουδέν ήττον πολυειδώς ισχύουσιν εν τω κράτει. Τινές όμως εξελληνίζοντο. Ο Ζώσιμος λέγει περί του Γότθου Φραυϊτου ότι ήτο ανήρ βάρβαρος μεν το γένος, Έλλην δε άλλως ου μόνον τρόπω αλλά και τη προαιρέσει και τη περί τα θεία θρησκεία.

δ) Διαφορά της επιδράσεως των βαρβάρων εν τη Δύσει και εν τη Ανατολή— εκεί παρήχθησαν νέα έθνη και νέα γλώσσαι, ενταύθα οι Έλληνες διέσωσαν τήν τε εθνικήν αυτών ιδιότητα και την γλώσσαν.

ε) Ούννων επιδρομή υπό Αττίλαν περί τα τέλη της βασιλείας Θεοδοσίου του μικρού. Παραχώρησις εις αυτούς εντεύθεν του Ίστρου της μεταξύ Σιγγιδόνος (Βελιγραδίου) μέχρι Νοβών (Σ[β]ιστοβίου) χώρας κατά πλάτος, κατά βάθος δε μέχρι Ναίσσου (Ναϊσσού) ήτοι της Nisch, ήτις απετέλεσε το σύνορον μεταξύ μεταξύ των δύο επικρατειών. – Αλλά επί Μαρκιανού ο Αττίλας απήλθε μεθ' όλης αυτού της στρατιάς επί την Δύσιν, όπου ηττήθη υπό του Αετίου εν Γαλατία, 451, και μετ' ου πολύ απέθανε, τω 453.

ς) Οστρογότθοι υπό Θευδέριχον, επί Λέοντος. Ο Θ. ανετράφη εν Κ/πόλει, αλλά δεν ηδυνήθη να συμβιβασθή μετά της αυτόδι μοναρχίας. Επί Ζήνωνος, του διαδόχου του Λέοντος, απήλθε, τω 488, επί την κατάκτησιν της Ιταλίας.

ζ) Εξ όλων των μέχρι της εποχής ταύτης εγκατασταθέντων εις Θράκην, Παννονίαν και το λοιπόν Ιλλυρικόν ξένων φύλων, ουννικών, γερμανικών και σλαυϊκών, οι μόνοι καταλιπόντες γλωσσικά τινα ίχνη εν τη χώρα ήσαν οι Γότθοι, αλλ' εις την αλβανικήν γλώσσαν, ουχί εις την ελληνικήν.

c) Gainas the Goth is appointed magister militum in 399. Insurrection of the inhabitants of Constantinople against him. Massacre of 7.000 Goths, Gainas leaves beyond the Istros river. Nonetheless, the barbarians enjoy many kinds of power within the state. Some of them were hellenized, though. Regarding Fravitta the Goth, Zosimus the historian notes he may have been a barbarian man in terms of race but otherwise he was Greek, in terms not only of his manner but of his preferences and his religious practice.

d) Difference between the influence of the barbarians on the West and that on the East – there new nations and new languages were created, here Greeks preserved their nationhood and language.

e) Invasion by the Huns under Attila around the end of the reign of Theodosius the Younger. Cession of the Cisistrian lands to them, latitudinally between Singidunum (Belgrade) and Novæ (Svishtov) and longitudinally down to Naissus (Niš), which constituted the border between the two territories. – However, during the reign of Marcian, Attila went away with all of his army and marched against the West, where he was defeated by Aetius in Gaul, 451, and, not long after that, died, in 453.

f) Ostrogoths under Theoderic, during the reign of Leo I. Theoderic was raised in Constantinople, but could not come to terms with the monarchy in it. During the reign of Zeno, successor of Leo II, he left, in 488, to conquer Italy.

g) Out of all foreign races which settled in Thrace, Pannonia and the rest of Illyricum up to this day, Huns, Germans and Slavs, the only ones who left some linguistic traces behind in those lands were the Goths, though not in the Greek language but in Albanian.

Τα από του θανάτου του Ιουλιανού
μέχρι της καταλύσεως του
δυτικού κράτους
(Συνέχεια)

Το εκκλησιαστικόν ζήτημα.

α) Μέχρι Θεοδοσίου του Μεγάλου. Ο Αθανάσιος, όστις επί Ιουλιανού ανεκλήθη εις την επισκοπήν αυτού, όπως κατ' αρχάς πάντες οι Ορθόδοξοι, έπειτα δε πάλιν εξωρίσθη, επί Ιοβιανού μεν ανέλαβε το αξίωμα, επί Ουάλεντος δε εξωρίσθη εκ νέου, πέμπτην ταύτην φοράν· τελευταίον πάλιν επί Ουάλεντος, επανήλθεν εις την Αλεξάνδρειαν και απέθανεν επί του θρόνου αυτού τω 373, μετά 46 ετών αρχιερατείαν.

β) Οριστικός επίσημος της Ορθοδοξίας θρίαμβος, επί Θεοδοσίου του Μεγάλου. Διάταγμα κατά των Αρειανών, 380, και εγκαθίδρυσις του Γρηγορίου, διά στρατιωτικής παρατάξεως, εις την Εκκλησίαν Κ/πόλεως. Δευτέρα Οικουμ. Σύνοδος εν Κ/πόλει, 381. Συμπλήρωσις του Συμβόλου διά της προσθήκης του περί του Αγίου Πνεύματος όρου. Παραίτησις του Γρηγορίου, όστις αποχαιρετίζει την Σύνοδον διά του περιφήμου «Συντακτηρίου Λόγου». Αίτια της παραιτήσεως.

γ) Μετά 49 έτη νέα αίρεσις. Νεστόριος, Πατριάρχης Κ/πόλεως, διακρίνει την ανθρωπίνην από την θείαν φύσιν του Χριστού, επί Θεοδοσίου του μικρού. Η Πουλχερία πείθει τον αδελφόν της να συγκαλέση την Τρίτην Οικουμ. Σύνοδον, 431, εν Εφέσω. Το δόγμα του Νεστορίου καταδικάζεται, αλλ' η ταραχή των πνευμάτων εξακολουθεί, και προκύπτει ήδη

The developments from the death of Julian
to the dissolution of the
Western state
(Continued)

The ecclesiastic issue.

a) The times until Theodosius the Great. Athanasius, who was recalled to his see during Julian's reign, as all the Orthodox at first, subsequently was exiled again, and during Jovian's reign he took up the office, whereas during the reign of Valens he was exiled for the fifth time; exiled for the last time during Valens, he returned to Alexandria and died during his tenure in 373, after 46 years of bishopric.

b) Definitive, official triumph of Orthodoxy during the reign of Theodosius the Great. Edict against the Arians, 380, and enthronement of Gregory of Nazianzus, accompanied by a military procession, as Archbishop of the Church of Constantinople. Second Ecumenical Council held in Constantinople, 381. The Symbol of Faith (Nicene Creed) is completed through the addition of the section regarding the Holy Ghost. Resignation of Gregory, who bids the Council farewell through his famous "Valedictory Oration". Causes of the resignation.

c) A new heresy arises 49 years later. Nestorius, Patriarch of Constantinople during the reign of Theodosius the Younger, distinguishes the human from the divine nature of Christ. Pulcheria persuades her brother to convoke the Third Ecumenical Council, 431, in Ephesus. Nestorius' doctrine is condemned, but the tumult of the spirits continues, and already

δ) νέος αιρεσιάρχης, ο Αρχιμανδρίτης Ευτυχής, όστις επρέσβευε, κατ' αντίθεσιν του Νεστορίου, ότι και αι δύο του Σωτήρος φύσεις επί τοσούτον συνεχέοντο ώστε και αυτή η θεότης έπαδε συν τω Σωτήρι. Τετάρτη Οικουμ. Σύν. εν Χαλκηδόνη, 450, ήτις κατεδίκασε την αίρεσιν του Ευτυχούς και πάλιν την του Νεστορίου.

2. Οι μεγάλοι της Εκκλησίας Πατέρες εν τη 4^η εκατ. και εν αρχή της 5^{ης}.

α) Άλλως επέδρασεν επί του ελληνισμού ο Αθανάσιος και άλλως επολιτεύθησαν ο Βασίλειος, ο Γρηγόριος και ο Χρυσόστομος. Ο μεν ησφάλισε το δόγμα του Χριστιανισμού, οι δε κατέστησαν αθανάτους τας ηθικάς αυτού διδασκαλίας. Ο μεν ταυτίσας το όνομα των Ελλήνων μετά των εθνικών (Λόγος κατά Ελλήνων) κατέστησε τον ελληνισμόν αντίθετον του Χριστιανισμού, οι δε εκήρυξαν την συμμαχίαν του ελλ. και του Χριστ. (Παραίνεσις Βασιλ. «Προς τους νέους όπως αν εξ ελληνικών ωφελούντο λόγων», Στηλιτευτικός Α' κατά Ιουλιανού, του Γρηγορίου, όστις και εξεγείρεται κατά του βασιλέως εκείνου του αξιώσαντος να καταστήση κτήμα μόνον των εθνικών την ελληνικήν παιδείαν και γλώσσαν και να απαγορεύση εις τους Χριστιανούς την εκμάθησιν αυτών).

β) Πάντες γενναίοι πρόμαχοι της Ορθοδοξίας.

Βασίλειος προς τον ύπαρχον Καισαρείας Μόδεστον, 372, επί Ουάλεντος.

d) a new heresiarch appears, Archimandrite Eutyches, who, contrary to Nestorius, believed that the Saviour's two natures were confounded to such a degree that the divine nature suffered along with Him. Fourth Ecumenical Council of Chalcedon, 450, which condemned Eutyches' heresy and that of Nestorius anew.

2. The great Fathers of the Church in the 4th c. and at the beginning of the 5th c. A.D.

a) Athanasius' influence upon Hellenism different to the way in which Basil, Gregory and Chrysostom led their public lives. The former Church Father secured the doctrine of Christianity, and the three latter immortalized his moral teachings. Having identified the name of Greeks with that of Gentiles (Oration against Greeks), the former made Hellenism be understood as the opposite of Christianity, whereas the three latter preached the alliance between Hellenism and Christianity (see Basil's Exhortatory Address "To the Young Men on How They could Benefit from Greek Literature", Gregory's First Invective against Julian, where the Christian hierarch protests against that king who thought it fit to make the Greek culture and language possessions of the gentiles exclusively and to forbid Christians to learn them).

b) All of them brave defenders of Orthodoxy.

Basil vs. Modestus, Hyparch of Cæsarea, 372, during the reign of Valens.

Χρυσόστομος Πατριάρχης Κ/πόλεως, 398. Ρήξις αυτού προς απάσας τας ανωτέρας κοινωνικάς τάξεις, προς τον κλήρον και προς αυτήν την κυβέρνησιν, ιδίως δε προς την βασίλισσαν Ευδοξίαν, την του ασθενούς Αρκαδίου σύζυγον. Περί τα τέλη του 403 ο Χ. καθαιρείται υπό ψευδοσυνόδου και απάγεται διά νυκτός εις εξορίαν. Την επιούσαν επανάστασις του λαού, απαιτούντος την ανάκλησιν του ποιμένος αυτού και προστάτου. Θεόφιλος Αλεξανδρείας. Μοναχοί και ναύται. Σφαγή δεινοτάτη. Διατάσσεται η ανάκλησις. Τω 404 δευτέρα εξορία. Απόσπασμα στρατιωτών βαρβάρων υποστηρίζει τους πολεμίους του Ιεράρχου. Ο λαός ηττάται. Ο Χρ. αποδνήσκει εν εξορία, 407.

γ) Συνέσιος, Πτολεμαΐδος Επίσκοπος, σύγχρονος του Χρυσοστόμου. Προ πάντων μεν Έλλην, έπειτα δε Χριστιανός, ενώ ο Β. ο Γ. και ο Χ. ήσαν προ πάντων Χριστιανοί, έπειτα δε Έλληνες. Ο δε Αθανάσιος, μόνον Χριστιανός και ουδόλως Έλλην. – Γενναία του Συνεσίου διαγωγή επί της πολιορκίας της Πτολεμαΐδος υπό των βαρβάρων.

Chrysostom Patriarch of Constantinople, A.D. 398. His clash with all higher social classes, with the clergy and with the government itself, particularly Queen Eudoxia, spouse of the ailing Arcadius. Towards the end of A.D. 403. Chrysostom is deposed by a pseudo-Council and abducted at night to exile. The following day the people revolts, demanding the recall of its shepherd and protector. Theophilus of Alexandria. Monks and sailors. Most awful massacre. The order for the recall is issued. Second exile in 404. A detachment of barbarian soldiers supports the opponents of the hierarch. The people is defeated. Chrysostom dies in exile, 407.

c) Synesius, Bishop of Ptolemais, at the same time as Chrysostom. Above all a Greek and then a Christian, whereas Basil, Gregory and Chrysostom were above all Christian and then Greek. Athanasius, solely Christian and in no way Greek. – Synesius' brave conduct during the siege of Ptolemais by the barbarians.

Τα από Ιουλιανού μέχρι
της καταλύσεως του δυτικού κράτους
(Τέλος)

Βαθμιαίος εξελληνισμός του ανατολικού κράτους.

1. Γλώσσα της Εκκλησίας και όλων των Πατέρων αυτής.
2. Γλώσσα του λαού.

α) Σωζόμενον μνημείον της γλώσσης του λαού Κ/πόλεως εν τη 5^η εκατ. (αναγόρευσις Λέοντος βασιλέως του της θείας λήξεως, Κωνσταντίνου βασιλέως Έκθεσις της Βασιλείου Τάξεως, ήτοι των τελετών της αποκρατορικής αυλής, σελ. 410 κ. επ.).

β) Επιχώριοι διάλεκτοι πολλάι εν Ασία, εν Αφρική και προς βορράν του Ολύμπου ~~πολλάι επιχώριοι διάλεκτοι~~ αν και ο Ιωάννης ο Λυδός, εν τη 6^η εκατοντ. λέγει περί των κατοίκων των ευρωπαϊκών χωρών του Κράτους «Έλληνες εκ του πλείονος όντες». Το βέβαιον είναι ότι απανταχού του Κράτους διά της ελληνικής γλώσσης ελειτούργουν η θρησκεία, η φιλολογία, το αλληλεθνές εμπόριον και αι πολιτικά σχέσεις. Των ιθαγενών γλωσσών εγένετο χρήσις εν τη επιχωρίω και τη επαρχιακή επικοινωνία, διά μόνης δε της ελληνικής διεξήγοντο τα κοινά συμφέροντα και αι κοινά υποθέσεις.

3. Γλώσσα της Κυβερνήσεως επαμφοτερίζουσα έτι.

α) Εν τω κώδικι, αι εκκλησιαστικάι διατάξεις του Θεοδοσίου κατά το πλείστον εις την ελληνικήν γλώσσαν, ενώ πάσαι αι λοιπαί λατινιστί συνετάσσοντο.

β) Εν τη 4^η Οικουμενική Συνόδω ο Μαρκιανός, όπως ο Μ. Κωνσταντίνος εν τη Πρώτη, λατινιστί απήγγειλε τον εναρκτήριον λόγον· και ο Έξαρχος του Πάπα Επίσκοπος Κω, καίτοι Έλλην, ελάλησεν λατινιστί εν ονόματι του εντολέως του· αλλά εδέησε και του πρώτου και του δευτέρου οι λόγοι να ερμηνευθώσιν ελληνιστί.

The developments from Julian's reign to
the dissolution of the Western State
(End)

Gradual Hellenization of the Eastern State.

1. Language of the Church and all Its Fathers.
2. Language of the people.

a) Monuments of the language of the people of Constantinople in the 5th c. A.D. preserved (the departed Leo proclaimed king, King Constantine's On the Imperial Order (*De ceremoniis aulæ byzantinæ*, p. 410 ff.).

b) Local dialects many in Asia, Africa and to the north of Olympus; although, in the 6th c. A.D., John the Lydian writes about the inhabitants of the European lands of the State "being Greek for the most part". One thing is certain, namely that religion, literature, international trade and political relations functioned through the vehicle of the Greek language everywhere within the State. Indigenous languages were used in the local and provincial communication while common interests and common affairs were served solely through the Greek.

3. Language of the Government still half-way between:

a) in the code, Theodosius' most ecclesiastical provisions were drafted in Greek for the most part, while the remaining few in Latin;

b) like Constantine the Great in the 1st Ecumenical Council, so did Marcian in the 4th deliver the opening address in Latin, whereas the Exarch of the Pope, Bishop of Cos, though Greek, spoke in Latin as representative of his mandatory; even so, the speeches of both the former and the latter had to be translated into Greek.

γ) Ἐτεραι παραχωρήσεις της Κυβερνήσεως εις την ελληνικήν γλώσσαν.

Επί Αρκαδίου νόμος ρητός επιτρέπει εις τους δικαστάς να συντάσσουν ελληνιστί τας αποφάσεις.

Επί Θεοδοσίου του Β' το αυτό ως προς τας διαθήκας.

Επί του αυτού, 425, εκανονίσθη ότι το εν Κ/πόλει Πανδιδακτήριον θέλει έχει 30 καθηγητάς των 15 εδίδασκον ελληνιστί την ελληνικήν φιλολογίαν, 15 δε λατινιστί λατινικήν φιλολογίαν, δίκαιον. Προσόντα. Προνόμια.

δ) Πρεσβείαι πόλεων προς τους βασιλείς.

Περίφημος προς τον Αρκάδιον πρεσβεία των Κυρηναίων, διά Συνεσίου.

Γενναίος αυτού λόγος, δι' ου ψέγει την ανάμιξιν των Γότθων εις τον στρατόν και απαιτεί την συγκρότησιν στρατού ιθαγενούς. – Πλην τούτου προτρέπει τον Αρκάδιον να επιδοθή εις τας στρατιωτικάς ασκήσεις, μιμούμενος τους αρχαίους μεγάλους άνδρας της Ελλάδος και της Ρώμης.

4. Πρώτη γνησία ελληνίς βασίλισσα Κωνσταντινουπόλεως ως σύζυγος του Θεοδοσίου Β'.

α) Αι προηγούμεναι ή ρωμαίαι ή βάρβαροι. Αυτή η μήτηρ του Θεοδοσίου Β' η Ευδοξία ήτο θυγάτηρ φράγκου στρατηγού.

β) Αθηναΐς, κόρη του αθηναίου φιλοσόφου Λεοντίου. Τα μέχρι της βασιλείας.

γ) Αι πρώται αυτής, αφ' ης εβασίλευσε, περιπέτεια. Μετωνομάσθη Ευδοκία.

δ) Ἐρις προς την Πουλχερίαν. Καθαίρεσις του Επάρχου Κ/πόλεως Κύρου. Θάνατος του Μαγίστρου Παυλίνου. Αναχώρησις εις Ιεροσόλυμα.

ε) Νέαι κατ' αυτής καταδρομαί της Πουλχερίας. Αποδνήσκει εις Ιεροσόλυμα. – Ουδέν ήττον επέδρασε πολύ ως προς την εν τη αυλή και τη Κυβερνήσει διάδοσιν του ελληνισμού.

c) Other concessions of the Government to the Greek language.

During the reign of Arcadius, an explicit law allows judges to draft court rulings in Greek.

During the reign of Theodosius the 2nd, likewise regarding wills.

During the same reign, in 425, it was stipulated that the University at Constantinople should have 30 professors 15 of whom taught Greek literature in Greek and 15 Latin literature and Law in Latin. Qualifications. Prerogatives.

d) Embassies from different cities to the kings.

Famous embassy from the Cyrenians to Arcadius, through Synesius.

His courageous speech, in which he deplors the involvement of the Goths in the army and demands the setting-up of an indigenous army. – Other than that he urges Arcadius to devote himself to military exercises by imitating the great men of Antiquity in Greece and Rome.

4. The first genuinely Greek queen of Constantinople as spouse of Theodosius II.

a) Previous queens were either Roman or barbarian. Even Eudoxia, mother of Theodosius II, was the daughter of a Frankish general.

b) Athenais, daughter of the Athenian philosopher Leontius. The events until she became queen.

c) Her first adventures, once she ascended to the throne. She was renamed Eudokia.

d) Dispute with Pulcheria. Removal of Cyrus, Eparch of Constantinople. Death of Magister Paulinus. Departure for Jerusalem.

e) New attacks against her by Pulcheria. Dies in Jerusalem. – Nonetheless, she had an important influence on the spread of Hellenism both within the Court and within the Government.

Τα από της καταλύσεως
του δυτικού κράτους μέχρι της δυναστείας
του Ιουστινιανού 476-518

1. Βασιλείς. Λέων Β΄ και Ζήνων 474-491. – Αναστάσιος – 518.

2. Ζήνων. Ίσαυρος το γένος, Τρασκαλισαίος ή Ταρασικοδίσσας. Εξελληνίζεται.

α) Ο Λέων Α΄ συγκροτεί στρατ. μοίραν εξ Ισαύρων ίνα αντισταθμίση τους εν τω στρατώ ξένους βαρβάρους. Ο Ζήνων αρχηγός των Ισαύρων, γαμβρός του Λέοντος Α΄ επί τη θυγατρί Αριάδνη και πατήρ του Λέοντος Β΄ θανόντος 10 μήνας μετα τον πάππον.

β) Επί Ζήνωνος ο λόγιος ελληνισμός αρχίζει να επεμβαίνει εις τα πολιτικά πράγματα.

Τω 484 στασιάζει κατά Ζήνωνος εν Συρία και Μικρά Ασία ο Λεόντιος, «άριστος κατά παιδείαν και πολέμων εμπειρίαν», λέγει ο Θεοφάνης, στέφεται αυτοκράτωρ και διορίζει Μάγιστρον τον Παμπρέπιον. Η στάσις κατατροπούται τω 488.

Συνωμοσία εν αυτή τη Κ/πόλει κατά του Ζήνωνος υπό των Φιλοσόφων Σεβηριανού, Ηραΐσκου, Γεσσίου, Ζωσίμου, Αγαπίου. Θάνατος του Γεσσίου.

3. Αναστάσιος ο Δίκωρος, εκ Δυρραχίου, δεύτερος σύζυγος της Αριάδνης.

α) Κατατρόπως της στάσεως των Ισαύρων. Οι 4 αυτών στρατηγοί Νινίλιγκος, Ίνδης, Αθηνόδωρος, Κόνων· οι 3 του βασιλικού στρατού, Ιωάννης ο Σχύθης, Ιωάννης ο Κυρτός και ο Πατρίκιος Διογένης.

The events from the dissolution
of the Western State to the dynasty
of Justinian 476-518

1. Kings. Leo II and Zeno 474-491. – Anastasius – 518.
2. Zeno. Isaurus from birth, Trascalisseus or Tarasicodissa. He is Hellenized.

a) Leo I sets up a military detachment made up of Isaurians so as to compensate for the number of foreigners in the army. Zeno leader of the Isaurians, son-in-law of Leo I through Ariadne (daughter of the latter), and father of Leo II, who died 10 months after his grandfather.

b) During the reign of Zeno the learned Hellenism begins to be involved in political affairs.

According to Theophanes, in 484 Leontius, “excellent in learning and warfare experience”, rebels against Zeno in Syria and Asia Minor, is crowned emperor and appoints Pamprepius Magister. The rebellion is suppressed in 488.

Conspiracy in Constantinople itself against Zeno by the philosophers Severianus, Heraiscus, Gessius, Zosimus, Agapius. Death of Gessius.

3. Anastasius Dicorus, from Dyrrhachium, second spouse of Ariadne.

a) Suppression of the sedition of the Isaurians. Their 4 generals Ninilingos, Hinder, Athenodorus, Conon; the 3 of the royal army, John the Scythian, John Kyrtus and Patricius Diogenes.

β) κατατρόπωση της στάσεως του Βιταλιανού, εγγονού του Άσπαρ (Αλανού, Γότθου ή Βανδάλου). Ο Αθηναίος Πρόκλος, φυσικός και χημικός έμπειρος, καταστρέφει τον στόλον του Βιταλιανού.

γ) Πρώτη Βουλγάρων εμφάνισης. Αποκρούονται επέκεινα του Ίστρου.

δ) Οι Πέρσαι αναγκάζονται να ειρηνεύσωσι. Τείχις της Δάρας (Αναστασιουπόλεως).

ε) Αναστασιανόν τείχος περί την Κ/πολιν. Άδικοι αι ως προς τούτο κατηγορία των δυτικών. – 507-512. Σηλυβρία – Δέρκων.

ς) Αρχή των επεμβάσεων του Αρχιερέως Ρώμης εις την ανατολικήν Εκκλησίαν, επί Ζήνωνος και Αναστασίου.

28^{ος} κανών της εν Χαλκηδόνι Οικουμενικής Συνόδου.

«Πανταχού τοις των αγίων Πατέρων όροις επόμενοι και τον αρτίως αναγνωσθέντα Κανόνα των εκατόν πενήκοντα Θεοφιλεστάτων Επισκόπων, των συναχθέντων επί του της ευσεβούς μνήμης μεγάλου Θεοδοσίου, του γενομένου βασιλέως, εν τη βασιλίδι Κωνσταντινουπόλεως νέα Ρώμη, γνωρίζοντες: τα αυτά και ημείς ορίζομέν τε και ψηφίζόμεθα περί των πρεσβείων της αγιωτάτης Εκκλησίας της αυτής Κ/πόλεως, νέας Ρώμης· και γαρ τω θρόνω της πρεσβυτέρας Ρώμης, διά το βασιλεύειν την πόλιν εκείνην, οι Πατέρες εικότως αποδεδώκασιν τα πρεσβεία. Και τω αυτώ σκοπώ κινούμενοι οι εκατόν πενήκοντα Θεοφιλέστατοι Επίσκοποι, τα ίσα πρεσβεία απένειμαν τω της νέας Ρώμης αγιωτάτω θρόνω, ευλόγως κρίναντες, τήν βασιλεία και συγκλήτω τιμηθείσαν πόλιν, και των ίσων απολαύουσιν πρεσβείων τή πρεσβυτέρα Βασιλίδι Ρώμη, και εν τοις εκκλησιαστικοίς ως εκείνην μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δευτέραν μετ' εκείνην υπάρχουσιν».

Ερμηνεία του Κανόνος τούτου και επιρροή αυτού εις την μεγάλην μεταξύ των δύο Εκκλησιών έριν.

b) suppression of the sedition of Vitalianus, grandson of Aspar (an Alan, Goth or Vandal). Proclus the Athenian, an expert physicist and chemist, destroys Vitalianus' fleet.

c) First appearance of Bulgarians. They are repelled beyond the Istros river.

d) The Persians are forced to make peace. Fortification of Dara (Anastasiupolis).

e) Anastasian wall around Constantinople. Unjust accusations levelled by Westerners in this respect. – 507-512. Silivria – Dercon.

f) Beginning of interventions by the Bishop of Rome in the Eastern Church during the reigns of Zeno and Anastasius.

28th Canon of the Ecumenical Council of Chalcedon.

“Following in all things the decisions of the holy Fathers, and acknowledging the canon, which has been just read, of the One Hundred and Fifty Bishops beloved-of-God (who assembled in the imperial city of Constantinople, which is New Rome, in the time of the Emperor Theodosius of happy memory), we also do enact and decree the same things concerning the privileges of the most holy Church of Constantinople, which is New Rome; for the Fathers rightly granted privileges to the throne of old Rome, because it was the royal city. And the One Hundred and Fifty most religious Bishops, actuated by the same consideration, gave equal privileges (*ἴσα πρεσβεῖα*) to those of the most holy throne of New Rome, justly deeming that the city which is honoured with the Sovereignty and the Senate and enjoys equal privileges with the old imperial Rome should in ecclesiastical matters also be magnified as she is, and rank next after her”.

Interpretation of this Canon and its influence upon the grave dispute between the two Churches.

Δυναστεία Ιουστινιανού,

518-578

1. Βασιλείς. Ιουστίνος Α΄- 527. Ιουστινιανός – 565. Ιουστίνος Β΄- 578.

2. Ιουστίνος Α΄.

α) Καταγωγή αυτού. Σύζυγος Λουπικία (Ευφημία). Αμάθεια αυτού. Στρατιώτης γενναίος.

β) Παύσις του από Ζήνωνος δυτικού σχίσματος.

3. Ιουστινιανός. Εισαγωγή.

α) Ανεψιός του Ιουστίνου εξ αδελφής Βιγλενίτζας και πατρός τού Ιστόκ. Ουπράβδα. Εκλατινισμός των ονομάτων τούτων.

β) Χαρακτήρ του ανδρός.

γ) Η βασίλισσα Θεοδώρα.

δ) Ο ιστορικός Προκόπιος. Συγγραφαί αυτού. Ιστορίαι, 10 βιβλία. Έργον άριστον. – Κτίσματα, λόγοι έξ. Ανέκδοτα.

4. Νομοθετικά του Ιουστινιανού έργα.

α) Επίδρασις της ελληνικής νομοθεσίας και φιλοσοφίας επί του ρωμαϊκού δικαίου.

β) Επίδρασις των χριστιανικών δογμάτων επί της ρωμαϊκής νομοθεσίας.

γ) Ανάγκη της συναρμολογήσεως των ρωμαϊκών νόμων.

δ) Ο κοιαίστωρ Τριβωνιανός. Παραβολή αυτού προς τον Βάκωνα.

ε) Νόμοι.

Κώδιξ, 529 και 534. 12 βιβλία.

Πανδέκτης, 533. 50 βιβλία. Αποσπάσματα 39 νομοδιδασκάλων.

Εισηγήσεις, επιτομή των αρχών του δικαίου εις 4 βιβλία.

533.

The Dynasty of Justinian, 518-578

1. Kings. Justin I - 527. Justinian – 565. Justin II - 578.
2. Justin I.
  - a) His origin. Spouse Lupicina (Euphemia). His lack of education. Brave soldier.
  - b) Cessation of the Western Schism since the reign of Zeno.
3. Justinian. Introduction.
  - a) Justin's nephew from Justin's sister Bigleniza and adopted by Istok (subsequently renamed Justin) as father. The name Upravda. Latinization of these names.
  - b) The man's character.
  - c) The Empress Theodora.
  - d) The historian Procopius. His writings. The Wars of Justinian. 10 Books. Excellent work. – Buildings, 6 Books. The Secret History (Anecdota).
4. Legislative work of Justinian.
  - a) Influence of the Greek legislation and philosophy upon Roman Law.
  - b) Influence of Christian doctrines upon Roman law.
  - c) Need for consolidation of Roman legislation.
  - d) The Quæstor Tribonian. Comparison between him and Bacon.
  - e) Laws.
    - Codex, A.D. 529 and 534. 12 Books.
    - Pandectæ, 533. 50 Books. Extracts from 39 law experts.
    - Institutiones, an epitome of the principles of law in 4 Books. A.D. 533.

ς) Άπαντες ούτοι οι νόμοι συνελέχθησαν λατινιστί. Αλλ' ήδη και ο Κώδιξ και ο Πανδέκτης περιείχον πολλάς διατάξεις ελληνιστί συντεταγμένας. Πράξεις και κανόνες των Συνόδων. Τα περί εκκλησιαστικών πραγμάτων διατάγματα. Νομοδιδάσκαλοι ελληνιστί γράψαντες, οίον ο Μοδεστίνος.

ζ) Τάχιστος εξελληνισμός της νομοθεσίας.

Αι πλείσται των Νεαρών αυτού του Ιουστινιανού διατάξεων εγράφησαν ελληνιστί. Και έν τισιν εξ αυτών εξηγείται το διατί.

N. 7, κεφ. 28: «διόπερ ου τη πατρίω φωνή τον νόμον συνεγράψαμεν, αλλά ταύτη δη τη κοινή τε και ελλάδι, ώστε άπασιν αυτόν είναι γνώριμον διά το πρόχειρον της ερμηνείας».

N. 13 κεφ. 1: ονομάζει πάλιν «ελλάδα και κοινήν φωνήν την ελλ. γλώσσαν».

N. 28 κεφ. 2: «συνήθη γλώσσαν» λέγει την ελληνικήν.

N. 66 κεφ. 1: λέγει διάταξίν τινα, «τη Ελλήνων φωνή» γεγραμμένην «διά το τω πλήθει κατάλληλον».

Έτι επί Ιουστινιανού ελληνικαί μεταφράσεις του Κώδικος, του Πανδέκτου, των Εισηγήσεων.

Το δίκαιον εδιδάσκετο ελληνιστί, αναγκαίως άρα και αι ερμηνείαι αυτού ελληνιστί εγράφοντο.

Μετ' ου πολύ τα δικαστήρια, αντί να εφαρμόζωσι τα ελληνικά των νόμων κείμενα, ήρχισαν να μεταχειρίζονται τας ελληνικάς αυτών μεταφράσεις και αναπτύξεις.

f) All these laws were drafted in Greek. However, already the Codex and the Pandectæ contained many provisions drafted in Greek. Acts and Canons of Councils. Edicts on ecclesiastical affairs. Jurists writing in Greek, such as Modestinus.

g) Most rapid Hellenization of legislation.

Even most of the very Justinian's Novellæ Constitutiones were drafted in Greek. And in some of them the reason is explained.

N. 7, Ch. 28: "this is why we drafted the law not in the language of our forefathers but in this one, the standard and Greek language, so that it may be known to everyone thanks to the easiness of its interpretation".

N. 13 Ch. 1, where once again reference is made to "the Greek and common language".

N. 28 Ch. 2, where Greek is called "the customary language".

N. 66 Ch 1, where, regarding some particular provision, it is stated that this has been drafted "in the language of Greeks" "so that it may be adequate for the greatest part of the population".

Moreover, during Justinian's reign, translations of the Codex, the Pandectæ, the Institutiones into Greek.

Law was taught in Greek, therefore out of necessity its interpretations were also written in Greek.

After a while, instead of applying the Greek texts of laws, the courts of law began to use their Greek translations and elaborations.

Δυναστεία του Ιουστινιανού
(Συνέχεια)
Στάσις του Νίκα
13-18 Ιανουαρίου 532

1. Αι φατρίες του Ιπποδρόμου.
2. Ο Ιππόδρομος Κ/πόλεως (σήμ. Atmeydani).
3. Εξελληνισμός αυτού.
  - α) Έργα αρχαίας τέχνης. Εν οίς και οι περίφημοι 4 επίχρυσοι ίπποι, έργον, ως λέγεται, του Λυσίππου.
  - β) Η οφιοειδής τρικέφαλος στήλη.
  - γ) Ο οβελίσκος και ο χαλκούς κίων.
  - δ) Πολυάριθμα αγάλματα ομηρικών θεών και ηρώων, ανδριάντες βασιλέων, μαρτύρων, υπουργών, ηνιόχων, φιλοσόφων, ιατρών και άλλα.
4. Πράσινοι και Βένετοι. Αληθής αφορμή της στάσεως η εις τον θρόνον ανάρρησις ενός των ανεψιών του Αναστασίου, υπό των Πρασίνων επιδιωκομένη. Πολλαί δυσαρέσκειαι κατά του Ιουστινιανού. Θρησκευτικός διωγμός, καταχρήσεις των δημοσίων αρχόντων. Τριβωνιανού, Ιωάννου του Καππαδόκου, Καλοποδίου του Σπαδαρίου.
5. Έναρξις της στάσεως τη 13 Ιανουαρίου. Κραυγαί των Πρασίνων στασιαστικάί ευθύς εξ αρχής του αγώνος· αλλ' ο περίφημος προς αυτούς διάλογος του Ιουστινιανού δεν ήρχισεν ει μη μετά τον 21 δρόμον. – Το κείμενον του διαλόγου τούτου.
6. Τη 14 τιμωρούνται οι επτά πρωταίτιοι της εν τω Ιπποδρόμω ταραχής. Ο όχλος πυρπολεί μέγα της πόλεως και επί 4 ημέρας γίνεται κύριος αυτής, πυρπολών, λεηλατών και φονεύων.

The Dynasty of Justinian
(Continued)
The Nika riots
January 13-18, 532

1. The team associations of the Hippodrome.
2. The Hippodrome of Constantinople (today Atmeydani).
3. Its Hellenization.
  - a) Works of ancient art, including the famous 4 gilded horses purportedly attributed to Lysippus.
  - b) The three-headed snake column.
  - c) The obelisk and the bronze column.
  - d) Numerous statues of Homeric gods and heroes, full-size statues of kings, martyrs, ministers, charioteers, philosophers, doctors, etc.
4. Greens and Blues. The true cause of the sedition was the rise of one of Anastasius' nephews to the throne, pursued by the Greens. Numerous grievances against Justinian. Religious persecution, abuses by public officials. Tribonian, John the Cappadocian, Calapodius Spatharios.
5. Outbreak of the sedition on January 13. Seditious shouting by the Greens as soon as the races began; however, the famous dialogue between them and Justinian did not start until after race 21. – The text of that dialogue.
6. On the 14th the seven first authors of the tumult at the Hippodrome were punished. The mob set fire to a large part of the city and for 4 days became its master, burning, plundering and killing.

7. Ο Ιουστινιανός μετά της Θεοδώρας μετά τινων συγκλητικών και των στρατηγών μένουσι κεκλεισμένοι εν τοις ανακτόροις. Αντικατάστασις του Τριβωνιανού και του Ιωάννου του Καππαδόκου. Η παραχώρησις αύτη αντί να πραϋνη τον όχλον, κατέστησεν αυτόν θρασύτερον. Ανακηρύττει τον ανεψιόν του Αναστασίου Πρόβον βασιλέα. Πρώτη απόπειρα του Βελισαρίου προς περιστολήν της στάσεως δεν επιτυγχάνει.

8. Την νύκτα της 17 προς την 18 ο Ιουστινιανός αποφασίζει να φύγη. Αναχαιτίζεται υπό του Βελισαρίου και μάλιστα υπό της Θεοδώρας: «καλόν εντάφιον η βασιλεία εστίν». Ο Ιουστιν. μεταβάλλει γνώμην.

9. Αποπονηθέντος του Πρόβου, αναγορεύεται την πρωίαν της 18 βασιλεύς ο έτερος των ανεψιών του Αναστασίου Υπάτιος. Οι δε στασιασταί συμπυκνούνται εν τω Ιπποδρόμω. Εκεί αυθημερόν περιζωσθέντες υπό 3.000 γενναίων στρατιωτών υπό Βελισάριον και Μούνδον ολοσχερώς καταστρέφονται. Θάνατος 30.000 ανταρτών.

10. Τη 19 θανατούνται ο Υπάτιος και ο 3^{ος} ανεψιός του Αναστ. Πολλοί δε των οπαδών αυτών εδημεύθησαν ή εξωρίσθησαν. Αναλαμβάνουσι δε τα αξιώματα αυτών ο Τριβωνιανός και ο Ιωάννης ο Καππαδόκης.

Ανοιχοδόμησις του Ναού της του Θεού Σοφίας.

1. Αρχιτέκτονες Ανθέμιος ο Τραλλιανός και Ισίδωρος ο Μιλήσιος. Σχήμα ουχί ως πρότερον δρομικόν, αλλά σταυροειδές. Ο εν Αθήναις ναός του Αγ. Νικοδήμου.

2. Το έργον συμπληρούται εντός 5 ενιαυτών 11 μηνών και 10 ημερών. Ο Άγιος Πέτρος της Ρώμης ενεκαινίσθη εντός 120 ετών και δεν ελογίσθη συμπληρωθείς ει μη μετά 3½ εκατ. – Ο Άγιος Παύλος του Λονδίνου, 34 έτη.

3. Οι δύο τελευταίοι μείζονες της Αγ. Σοφίας. Δαπάνη Αγ. Παύλου 38 εκατ. φρ. – Αγ. Πέτρου 250 εκατ. – Αγ. Σοφίας υπέρ τα 300 εκατ.

4. Ο θόλος της Αγ. Σοφίας.

5. Επιγραφή της φιάλης:

ΝΙΨΟΝΑΝΟΜΗΜΑΤΑΜΗΜΟΝΑΝΟΨΙΝ

7. Along with a few senators and generals Justinian and Theodora remain under siege in the palace. Tribonian and John the Cappadocian replaced. However, instead of appeasing the mob, this concession made it even more audacious. They proclaim Probus, Anastasius' nephew, king. Belisarius' first attempt at suppressing the sedition does not succeed.

8. On the night of the 17th to the 18th Justinian decides to leave. He is dissuaded by Belisarius and most of all by Theodora: "royalty is a fine burial shroud". Justinian changes his mind.

9. After Probus' refusal, Hypatius, another nephew of Anastasius, is proclaimed king in the morning of the 18th. The rioters, for their part, gather within the Hippodrome. It is there that, on the same day, they were surrounded by 3,000 brave soldiers under the leadership of Belisarius and Mundus and were killed to the last man. Death of 30,000 rebels.

10. On the 19th Hypatius and Anastasius' 3rd nephew were executed. Moreover, many of their followers suffered confiscation or exile. Furthermore, Tribonian and John the Cappadocian re-assume their offices.

Reconstruction of the Church of God's Wisdom.

1. Anthemius of Tralles and Isidorus of Miletus. Design not oblong like before, but cruciform. The Church of St. Nicodemus in Athens.

2. The work is completed within 5 years 11 months and 10 days. St. Peter's Church in Rome was inaugurated after 120 years and was not considered completed until after 3.5 centuries. – St. Paul's in London, 34 years.

3. The latter two Churches larger than Saint Sophia. Expenditure on St. Paul 38 million fr. – St. Peter's 250 million. – St. Sophia over 300 million.

4. The dome of Saint Sophia.

5. Inscription on the Holy Water font :

“WASH THE TRANSGRESSIONS, NOT ONLY THE FACE”

Δυναστεία του Ιουστινιανού
(Συνέχεια)
Πολεμικά κατορθώματα

1. Ο κατά Περσών πόλεμος. 530-531.

α) Πρώτη λαμπρά του Βελισαρίου νίκη περί Δάραν (Αναστασιούπολιν) της Μεσοποταμίας.

β) Δευτέρα νίκη, περί Καλλίνικον της Συρίας. Οι Πέρσαι ειρηνεύουσιν.

2. Κατάλυσις του εν τη βορείω Αφρική Βανδαλικού κράτους 534-535.

α) Ιλδέριχος και Γελίμιρος. Ο πρώτος ζητεί την βοήθειαν του Ιουστινιανού.

β) Στρατός 500 φορτηγαί νήες (από 50.000 μεδίμων μέχρι 3.000), 97 δρόμωνες. – 10.000 πεζοί, 5.000 ιππείς. Ναύαρχος ο Αλεξανδρεύς Καλώννυμος, ύπαρχος του Βελισαρίου ο πατρίκιος Αρχέλαος. – Περιπέτεια του διάπλου.

Διαπεραίωσις εις Caput Vada, βραχώδη άκρα, σ. Capudia εις απόστασιν 5 ημερών εκ Καρχηδόνας.

γ) Κατατρόπωσις του Γελιμίρου περί Καρχηδόνα. Είσοδος του Βελισαρίου εις Καρχηδόνα. Εορτή του Αγίου Κυπριανού. Νέα κατατρόπωσις του Γελιμίρου ου μακράν της Καρχηδόνας και παράδοσις αυτού.

δ) Πρώται κατά Βελισαρίου επίβουλοι διαβολαί. Επιτήδειον πολίτευμα του Ιουστινιανού. Θριαμβική είσοδος του στρατηγού εν Κ/πόλει. – Διοικητής Αφρικής ο εκ Δάρας Σολόμων, διατελέσας επί του πολέμου δομέστικος του Βελισαρίου. Η εν Θεουέστη (σήμ. Tebessa) θριαμβική αψίς.

The Dynasty of Justinian
(Continued)
Warfare exploits

1. The war against the Persians. 530-531.

a) Belisarius' first brilliant victory near Dara (Anastasioupolis) of Mesopotamia.

b) Second victory, near Callinicum of Syria. The Persians make peace.

2. Destruction of the Vandal state in North Africa 534-535.

a) Hildrix and Geilamir. The former asks for Justinian's help.

b) Army: 500 cargo ships (from 50.000 medimni [= 2,750,000 litres] down to 3,000), 97 dromons [galleys]. – 10,000 infantrymen, 5,000 horsemen. Kalonymos of Alexandria admiral of the fleet, Patrician Archelaus as Belisarius' subordinate commander. – Adventures during the voyage.

Crossing over to Caput Vada, today's Capudia [near Chebba on the coast of modern Tunisia], at 5 days' distance from Carthage.

c) Crushing defeat of Geilamir near Carthage. Belisarius enters Carthage. St. Cyprian's Feast. New heavy defeat and surrender of Geilamir not far from Carthage.

d) First malicious calumnies against Belisarius. Justinian's skillful manner of administration. Triumphant entry of the general into Constantinople. – Solomon of Dara Governor of Africa, having served as Belisarius' Domestic during the war. The triumphal arch in Thevèste (today's Tebessa).

3. Ανάκτησις της Σικελίας και της Ιταλίας υπό Βελισαρίου, 535-539.

α) Κατάκτησις της Σικελίας, 535. Πρόφασις του πολέμου: Αμαλασούνθα, θυγάτηρ και διάδοχος του Θευδερίχου, φονεύεται υπό του εξαδέλφου της Θευδάτου. Είχε δε διατελέσει σύμμαχος του Ιουστινιανού.

β) Τι διηκούλυε την κατάκτησιν της τε Σικελίας και της κάτω Ιταλίας.

γ) Δεκεμβρίω 536 εισέρχεται ο Β. εις Ρώμην, ην είχεν εγκαταλίπει ο νέος των Γότθων ηγεμών Ουϊτιγίς, μετά την θανάτωσιν του ανάνδρου Θευδάτου. Δυσχερής μετ' ολίγον θέσις του Β. Επικουρία εκ Κ/πόλεως.

δ) Αντωνίνα, η σύζυγος του Βελισαρίου.

ε) Ο Β. αποκρούει τον Ουϊτιγιν εκ Ρώμης, πολιορκεί αυτόν εν Ραυέννη όπου ηναγκάσθη να καταφύγη. Γίνεται κύριος της τε Ραυέννης και του Ουϊτίγιδος, 539. Επάνοδος του Β. εις Κ/πολιν, ίνα αναλάβη τον νέον περσικόν πόλεμον.

ς) Τωτίλας ο νέος των Γότθων ηγεμών. Ανακτά την Ιταλίαν και τας νήσους.

4. Νέα ανάκτησις της Ιταλίας και των νήσων υπό Ναρσή 553-554.

α) Ο ευνούχος Ναρσής, δεύτερος μέγας στρατηγός ανακαλυφθείς υπό του Ιουστινιανού.

β) Ο Τωτίλας κατατροπούται και πίπτει εις Busta Gallorum (περί Ταγίνας) και μετ' ολίγον ο Ναρσής γίνεται κύριος της Ρώμης. Επί πέντε και δέκα έτη κυβερνήτης της χώρας.

5. Συγχρόνως ο Ιουστινιανός καταλαμβάνει μέρη τινά της Ισπανίας.

6. Λαμπρά μεν κατορθώματα, αλλ' επί τέλους ατελέσφορα και εν τω μεταξύ πολλών συμφορών πρόξενα γενόμενα εις τον ελληνισμόν.

3. Reconquest of Sicily and Italy by Belisarius, 535-539.

a) Conquest of Sicily, 535. Pretext for the war: Amalasantha, daughter and heir to the throne of Theoderic, is killed by her cousin Theodahad. She had been Justinian's ally.

b) What facilitated the conquest of both Sicily and Mezzogiorno.

c) In December 536 Belisarius entered Rome, which Witiges, new ruler of the Goths, had abandoned after ordering cowardly Theodahad killed. Belisarius' position becomes difficult. Reinforcements from Constantinople.

d) Antonina, Belisarius' wife.

e) Belisarius repels Witiges from Rome, besieges him in Ravenna, where he was forced to take refuge. Becomes master of both Ravenna and Witiges, 539. Belisarius recalled to Constantinople, so as to take charge of the new war against the Persians.

f) Totila, the new leader of the Goths. He recovers Italy and the islands.

4. New reconquest of Italy and the islands by Narses 553-554.

a) Eunuch Narses, second great general discovered by Justinian.

b) Totila thrashed and killed at Busta Gallorum (near Taginæ³) and after a while Narses becomes master of Rome. For fifteen years he was governor of those lands.

5. At the same time Justinian conquers certain parts of Spain.

6. Fruitless though brilliant achievements, which in the meantime caused many disasters to Hellenism.

---

³ Traditionally located somewhere to the north of modern Gualdo Tadino [ed.'s n.]

Δυναστεία του Ιουστινιανού
(Συνέχεια)

1. Επιδρομαί των βορείων βαρβάρων.

α) 528. Άνται, φυλή σλαβική. Γερμανός, ανεψιός εξ αδελφού του Ιουστινιανού, στρατηγός άριστος, στρατιώτης ηρωικός· δικαστής ακέραιος· προστάτης των ασθενών, ελευθέριος προς τους βοηθείας δεομένους. Κατατροπώνει τους Άντας. Αποθνήσκει 551 ενώ επορεύετο κατά Τωτίλα.

β) Στρατηγός εν Θράκη Χιλβούδιος 531-534. Άξιος του Γερμανού διάδοχος. Εφονεύθη εν μια των πέραν του Ίστρου εκστρατειών.

γ) Επανάληψις των επιδρομών, τω 540. Ούννοι. Δεινάς επαγαγόντες καταστροφάς από Θράκης μέχρι του Ισθμού της Πελοποννήσου, απεχώρησαν.

δ) Σλαύοι 546-552. Παράδοξα περί των επιδρομών τούτων διηγήματα του Προκοπίου. Τω 550, 3.000 Σλαύοι εις δύο διαιρεθέντες μοίρας, τρέπονται οι μεν κατά της Θράκης, οι δε κατά της Ιλλυρίας, σφάζουσιν αναριθμήτους κατοίκους, κυριεύουσι πολλά φρούρια και απέρχονται συνεπαγόμενοι αιχμαλώτους μυριάδας αναριθμήτους (!!). Πρόδηλοι υπερβολαί.

ε) 551. Νέα Σλαύων επιδρομή. Κατατροπούνται υπό του Γερμανού και έπειτα υπό του περι Αδριανούπολιν στρατού.

ς) 559. Ούννοι υπό Ζαβεργάν προελαύνουσι μέχρι Θράκης αφ' ενός και μέχρι Θερμοπυλών αφ' ετέρου. Τελευταίον του Βελισαρίου κατόρθωμα.

2. Φοβερά και αλλεπάλληλα φυσικά δυστυχήματα.

The Dynasty of Justinian (Continued)

1. Invasions by Northern barbarians.

a) 528. Antæ, Slavic race. Germanus, nephew of Justinian on the side of his brother, excellent general, heroic soldier; judge of great moral integrity; protector of the weak, generous to those who need help. Thrashes the Antæ. Dies in 551, while marching against Totila.

b) General Hilbudius in Thrace 531-534. Worthy successor of Germanus. Killed during one of the military campaigns beyond the Istros river.

c) Incursions recur, in 540. Huns. Having caused terrible destruction from Thrace to the Isthmus of the Peloponnese, they left.

d) Slavs 546-552. Absurd stories narrated by Procopius regarding their raids. In 550, 3,000 Slavs are divided into two squadrons, one of which marches against Thrace and the other against Illyria, reportedly slaughtering innumerable inhabitants, capturing many fortresses on their way and then leave, having taken innumerable captives with them (!!). Obvious exaggerations.

e) 551. New invasion by the Slavs. They are thrashed by Germanus and then by the army near Hadrianopolis.

f) 559. Under the leadership of Zabergan the Huns march against Thrace, on the one hand, and against Thermopylæ, on the other. Belisarius' last exploit.

2. Terrible and successive natural calamities.

α) Σεισμοί, επί Ιουστίνου και Ιουστινιανού, αδιάκοποι σχεδόν και καταστρεπτικοί, εν Δαρδανία, εν τη κυρίως Ελλάδι (όπου λέγονται 8 πόλεις κατεδαφισθείσαι, εν αις Χαιρώνεια, Κορώνεια, Πάτραι, Ναύπακτος), εν τη Μικρά Ασία, εν Συρία και εν Κ/πόλει (554 και 556· τότε έπεσεν ο θόλος του ναού της του Θεού Σοφίας).

β) Αλλόκοτα φαινόμενα 535, 551.

γ) Ο μέγας λοιμός 531, διαρκείας μετά τινων διαλειμμάτων έτη 52. Περιγραφή αυτού υπό του Προκοπίου. Πανώλη, θανατικόν.

3. Υπερβολαί του Προκοπίου ως προς την εκ πάντων τούτων των δεινών επελθούσαν φθοράν ανθρώπων.

α) «Την δε χώραν ως επί πλείστον διαριθμούμενος ήνπερ έρημον των ενοικούντων ξυμπέπτωκεν είναι μυριάδας μυριάδων μυρίας φημί απολωλεκέναι». Χίλια χιλιεκατομμύρια. Γίββων. Φαλλμεράνερ: 100.000.000.

β) Ιδίως περί των Ουννικών και Σλαυϊκών επιδρομών.

a) Almost incessant and destructive earthquakes during the reigns of Justin and Justinian, in Dardania, in mainland Greece (where 8 towns are said to have been razed to the ground, including Chaironeia, Koroneia, Patras, Naupactus), in Asia Minor, Syria and Constantinople (554 and 556· it was then that the dome of the Church of God's Wisdom collapsed).

b) Bizarre phenomena in 535, 551.

c) The great plague 531, which lasted 52 years with certain intervals. Its description by Procopius. Plague, death.

3. Procopius' exaggerations as regards the loss of lives caused by all these evils.

a) "But making an approximate estimate of the extent of territory which has become to be destitute of inhabitants, I should say that a myriad myriad of myriads perished"⁴. One thousand times thousand million. Gibbon⁵. Fallmerayer⁶: 100,000,000.

b) Particularly when it comes to Hunnic and Slav invasions.

---

⁴ I.e. one trillion, Procopius, *The Anecdota or Secret History*, 18,4.

⁵ Edward Gibbon (1737-1794), English historian, author of *The History of the Decline and Fall of the Roman Empire* (1776-1788) in six volumes. His anti-clerical, anti-Christian outlook as a son of Enlightenment significantly contributed to the negative image of the Byzantine Empire bequeathed to later historians of the West.

⁶ Jakob Philipp Fallmerayer (1790-1861), Tyrolean traveller, journalist, politician and historian, best known for his controversial theories concerning the racial origins of the Greeks. Thus in his work under the title *Geschichte der Halbinsel Morea während des Mittelalters* (1830) he expressed his central thesis in the Foreword as follows: "The race of the Hellenes has been wiped out in Europe. Physical beauty, intellectual brilliance, innate harmony and simplicity, art, competition, city, village, the splendour of column and temple – indeed, even the name has disappeared from the surface of the Greek continent. [...] Not the slightest drop of undiluted Hellenic blood flows in the veins of the Christian population of present-day Greece".

«Πλέον γαρ εν εκάστη εμβολή οίμαι ή κατά μυριάδας είκοσιν είναι τών τε ανηρημένων και ηνδραποδισμένων ενταύθα Ρωμαίων». Μικρόν δε πρότερον αξιοί ότι οι βάρβαροι διετέλεσαν «σχεδόν τι ανά παν καταθέοντες έτος εξ ου ο Ιουστινιανός παρέλαβε την αρχήν». 200.000 κατ' έτος επί έτη 38, 7.600.000 εκ μόνων των βαρβαρικών επιδρομών.

γ) Σκυθών ερημία, συμπεραίνει ο Προκόπιος. Και όμως ο λοιμός κατ' αυτόν ηφάνισε την ημίσειαν των παραγινομένων ανδρώπων μοίραν. Βεβαιοί εντούτοις εν τοις Κτίσμασιν ότι δι' αυτών ο Ιουστ. «παντάπασαν αδήωτον κατεστήσατο την Θράκην».

δ) Περί του εν έτει 526 μεγάλου σεισμού της Αντιοχείας. Κατά Προκόπιον 300.000 ανδρώπων έθανον. 528 29 Νοεμβρ. νέος κατά Μαλάλαν δεινός σεισμός· και όμως μετά μήνας 8 ο αυτός Μαλάλας παράστησιν, Ιουλίω 529, την Αντιόχειαν πόλιν ακμάζουσαν, έχουσαν λαμπρά θέατρα κτλ.

“For in each invasion more than twenty myriads of Romans, I think, were destroyed or enslaved there”⁷. Just previously he claims that the Empire “was overrun practically every year by” barbarians “from the time when Justinian took over the Roman Empire”⁸. 200,000 each year multiplied by 38 years equals 7,600,000 casualties due to barbarian invasions alone.

c) Scythian wilderness, Procopius concludes. And yet, according to him, the plague carried off about one half of the surviving population. Even so, he affirms in Buildings that in all parts of Thrace Justinian “established countless fortresses, by which he has now made entirely free from devastation a land which formerly lay exposed to the inroads of the enemy”⁹.

d) Regarding the great earthquake of 526 AD in Antioch. According to Procopius 300,000 men died. In 528 on November 29, new terrible earthquake according to Malalas. And yet the same chronicler Malalas talks of Antioch 8 months later, in July of 529, as a prosperous town with splendid theatres etc.

---

⁷ Ibid. 18,21.

⁸ Ibid. 18,20.

⁹ Procopius, Buildings, IV.11.20.

Δυναστεία του Ιουστινιανού
(Τέλος)

1. Οχυρωτικά κτίσματα του Ιουστινιανού από Ίστρου μέχρι Πελοποννήσου και εν Ασία από του Ευξείνου μέχρι των περσικών συνόρων. Ιδίως περί των εν Ευρώπη οχυρωμάτων.

α) 1^η αμυντική γραμμή, ο Ίστρος από Σιγγιδόνος (Βελιγραδίου) μέχρι των εκβολών.

β) 2^α, το Σκάρδον και ο Αίμος, Ουλπιάνα, Ταυρήσιον (πατρίς του Ιουστινιανού), Σαρδική, Ναϊσούπολις, Γερμανή.

γ) 3^η, από της Νέας Ηπείρου (Illyria Græca, μεταξύ Δρύλωνος-Bojana και Κεραυνίων) συνήπτετο διά της Μακεδονίας και της Θράκης μετά των περί Θρακικήν χερσόνησον φρουρίων, έπειτα μετά των οχυρών παρά την Προποντίδα πόλεων, Ραιδεστού, Ηρακλείας, Σηλυβρίας και απέληγεν εις τα Μακρά Ανατολικά Τείχη.

δ) Μεταξύ των τριών τούτων αμυντικών γραμμών πολυάριθμα μικρότερα προτειχίσματα. Προκόπιος ονομάζει εν Θράκη 181, εν Δαρδανία δε και Ηπείρω (παλ. και νέα) και Μακεδονία και Θεσσαλία 382.

ε) Πλην τούτου πάσαι αι νοτιώτεροι ελληνικαί χώροι κατοχυρώθησαν, ιδίως αι περί Θερμοπύλας ατραποί και ο Ισθμός της Πελοποννήσου.

2. Ο Ιουστ. ανενέωσεν όλως τους αρχαιοτέρους κατά των ετεροδόξων νόμους, ευθύς εξ αρχής της βασιλείας του, επιβαλών εις τους παραβάτας ποινήν θανάτου.

The Dynasty of Justinian (End)

1. Fortified structures erected by Justinian from the Istros river to the Peloponnese and in Asia from the Black Sea to the Persian borders. Particular reference to the fortifications in Europe.

a) 1st line of defence, along the Istros river from Singidunum (Belgrade) to its estuary.

b) The 2nd line consisted of Mounts Scardus and Haemus, Ulpiana, Tauresium (birthplace of Justinian), Sardica, Naissopolis and Germana.

c) The 3rd line of defence, from Epirus Nova (Illyria Græca, between the Drilon-Bojana rivers and the Ceraunian Mountains) was joined, through Macedonia and Thrace, with the forts in the Thracian Peninsula, then with the fortified towns near Propontis, namely Rhædestus, Heraclea Pontica, and Selymbria, and ended in the Long Eastern Walls.

d) Among these three lines of defence, numerous smaller outworks. Procopius names 181 in Thrace and 382 in Dardania, Epirus (Vetus and Nova), Macedonia and Thessaly.

e) Apart from the above, all Greek lands further to the South were fortified, particularly the paths around Thermopylæ and the Isthmus of Corinth in the Peloponnese.

2. Right from the outset of his reign, Justinian entirely renewed the older laws against the heterodox by imposing capital punishment on offenders.

α) Εθνικοί. Ιουδαίοι και Σαμαρείται. Χριστιανοί αιρετικοί (ιδίως τότε οι μονοφυσίται). Εξήγησις της αυστηρότητος του βασιλέως.

β) Περί τα τέλη συμβιβαστικώτερος προς τους μονοφυσίτας. 5^η Οικουμενική Σύνοδος, 553 εν Κ/πόλει.

3. Η θρυλουμένη κατάργησις των εν Αθήναις Σχολών και του υπατικού αξιώματος.

α) Ρητή των εν Αθήναις Σχολών κατάργησις ουδεμία αναφέρεται. Το μόνον βέβαιον είναι ότι απηγορεύθη ως προς όλον το κράτος πάσα υπό εθνικών διδασκαλία και ότι αφήρεσε τους μισθούς των εν Αθήναις διδασκάλων. Εξήγησις.

β) Το υπατικόν αξίωμα μετεβιβάσθη μετά τον Αύγουστον, προϊόντος του χρόνου, από των αυτοκρατόρων εις εγκρίτους πολίτας, καταβάλλοντας την δαπάνην της επί τούτω πανηγύρεως. Η δαπάνη υπέρογκος, υπέρ τα 2.000.000 δρ. Οι προκάτοχοι του Ιουστ. εκ του δημοσίου καταβάλλουσι την δαπάνην, ο δε Ιουστ. περιώρισεν αυτήν. Από του 540 δεν αναφέρονται ύπατοι. Ρητή κατάργησις μετά 300 έτη υπό Λέοντος του Σοφού.

4. Ηθικαί του βασ. θλίψεις κατά τα τελευταία είκοσι της ζωής του έτη.

α) Θάνατος οικείων και φίλων. Τριβωνιανός. Ιωάννης Καππαδόκης. Θεοδώρα, 547. Γερμανός, 551. Βελισάριος, Μαρτίω 565.

β) 563, αδίκημα αυτού προς τον Βελισάριον. Περιπλέκεται ο στρατηγός αδίκως εις συνωμοσίαν και καταδικάζεται να μένη έγκλειστος εν τη οικία του και να στερηθή όλων των αξιωμάτων. Αλλά μετ' ολίγους μήνας, αποδειχθείσης της αθωότητος αυτού, ανέκτησε την εύνοιαν του βασιλέως και τας προτέρας τιμάς.

γ) Ο περί τυφλώσεως και επαιτείας του Βελισαρίου μύθος.

a) Gentiles. Jews and Samaritans. Christian heretics (particularly monophysites at that time). An explanation of the king's strictness.

b) Towards the end more conciliatory vis-à-vis the monophysites. 5th Ecumenical Council, 553, in Constantinople.

3. The alleged abolishment of the Schools at Athens and of the office of consul.

a) No explicit reference to abolishment of the Schools at Athens. The only certainties are that all teaching by gentiles was prohibited throughout the empire and that Justinian revoked the salaries of teachers at Athens. Explanation.

b) After Augustus and as time went by, the office of consul was transferred from emperors to prominent citizens, who had to pay for the celebrations attending the rite of their appointment. The expense was exorbitant, over 2,000,000 drachmas. Justinian's predecessors would cover the expense from state coffers, whereas Justinian reduced it. From 540 AD there is no mention of consuls. Explicit abolishment 300 years later by Leo the Wise.

4. The king's griefs during the last twenty years of his life.

a) Deaths of relatives and friends. Tribonian. John the Cappadocian. Theodora, 547. Germanus, 551. Belisarius, March 565.

b) In 563, his wrongdoing against Belisarius. The general is unfairly implicated in a conspiracy, sentenced to home confinement and barred from all public offices. However, a few months later, his innocence proven, he regained the king's favour and his prior honours.

c) The legend regarding Belisarius' blinding and begging.

5. Θάνατος του Ιουστ. 8 μήνας μετά τον του Βελισαρίου.

α) Γενικαί περί αυτού κρίσεις.

β) Εισαγωγή της καλλιέργειας της μετάξης. (Ιστορίας Προκοπίου Περί των Γοτθικών Πολέμων, Δ'17.)

Βασιλεία Ιουστίνου Β' (υιού τού Γερμανού)

565-578 (κυρίως 574)

Ακατονόμαστος και ατυχής βασιλεία. 4 προ του θανάτου αυτού έτη, μαθών την υπό των Περσών άλωσιν της Δάρρας, παρεφρόνησε. Προσλαμβάνει συνάρχοντα τον Τιβέριον. Κατάλυσις της δυναστείας του Ιουστινιανού.

5. Justinian's death 8 months after that of Belisarius.

a) General judgments on him.

b) Introduction of the cultivation of silk (Procopius' History of Gothic Wars IV 17).

Reign of Justin II (son of Germanus)

565-578 (mainly 574)

Unspeakable and unfortunate reign. Four years before his death, having heard that the Persians captured Dara, the emperor becomes insane. He raises Tiberius to the office of co-emperor. Dissolution of the dynasty of Justinian.

Οι μεταξύ της δυναστείας του Ιουστινιανού
και της του Ηρακλείου μεσολαβήσαντες
τρεις βασιλείς.

Τιβέριος, 578-582. – Μαυρίκιος, 582-602. – Φωκάς,
602-610

1. Εκ των 3 τούτων ανδρών ο επιφανέστερος είναι ο Μαυρίκιος. Εν γένει δε η εντύπωση ην η περίοδος αυτή ενεποίει εις τον κόσμον δηλούται εκ τούτου: ότι ο Αβουλφαράγιος ονομάζει πρώτον έλληνα βασιλέα τον Τιβέριον, ο δε Λατίνος Παύλος διάκονος τον Μαυρίκιον.

Ο πρώτος Θραξ, οι δύο έτεροι Καππαδόκαι.

2. Νόμος του Μαυρικίου απαγορεύει την προς την ιερωσύνην και τον μοναχικόν βίον ροπήν της κοινωνίας εκείνης. Αντιπολίτευσις του Πάπα Γρηγορίου του Μεγάλου. Υποχώρησις εν μέρει του Μαυρικίου.

3. Ο Αρχιεπ. Κ/πόλεως Ιωάννης Δ' ο Νηστευτής προσλαμβάνει πρώτος το επώνυμον του Οικουμενικού.

α) Ερμηνεία του Πίχλερ.

β) Έρις ένεκα του επωνύμου τούτου μεταξύ Ιωάννου και Γρηγορίου.

4. Θέσπισμα του Φωκά ότι οι εν πολέμω πίπτοντες στρατιώται της Πολιτείας συνεξομοιούνται προς τους αγίους της πίστεως μάρτυρας. Αντίπραξις του Πατριάρχου Κ/πόλεως και ανάκλησις του δεσπίσματος.

5. Νέαι Σλαύων επιδρομαί. Άβαροι.

α) 578 επιδρομή 100.000 Σλαύων. Η περί αυτής ερμηνεία του Φαλλμεράνερ.

β) Από του 583 μέχρι του 600 αδιάκοπος σχεδόν επιδρομαί Αβάρων και Σλαύων. Τότε, και ιδίως τω 589 βεβαιού ο Φ. ότι κατελήφθη υπ' αυτών και η Πελοπόννησος.

The three kings whose reigns intervened
 Between the dynasty of Justinian
 and that of Heraclius.
 Tiberius, 578-582. – Maurice, 582-602. –
 Phokas, 602-610

1. Out of the aforementioned three men the most prominent is Maurice. In general, the impression that this period made on people becomes manifest in that Abulfarag calls Tiberius, while Paul the Deacon from the Latin West calls Maurice the first Greek king.

The first was Thracian, the other two Cappadocian.

2. A law introduced by Maurice forbids the trend of that society to priesthood and monastic life. Opposition from Pope Gregory the Great. Partial retreat of Maurice.

3. Archbishop of Constantinople John IV the Faster is the first to assume the title "Ecumenical".

a) Pichler's interpretation.

b) Dispute due to this title between John and Gregory.

4. Decree promulgated by Phokas stipulating that the soldiers who fall in battle shall be equal to the saint martyrs of the faith. Reaction from the Patriarch of Constantinople and revocation of the decree.

5. New invasions by the Slavs. Avars.

a) 578 invasion by 100,000 Slavs. Fallmerayer's interpretation of it.

b) From 583 to 600 almost incessant invasions by the Avars and the Slavs. At that time, and in 589 in particular, Fallmerayer asserts that the Peloponnese was captured by them.

γ) Κατά τον σύγχρονον Θεοφύλακτον Σιμοκάπτην, οι επιδρομείς ούτοι αναφέρονται λεηλατούντες τα περί την Θράκην και επανερχόμενοι εκάστοτε εις τα ίδια. Ιδίως δε μεταξύ του 588 και του 592 ουδεμία εγένετο Αβάρων ή Σλαύων επιδρομή.

δ) Μαρτυρία του μετά 500 έτη Πατριάρχου Νικολάου εν συνοδικώ αυτού γράμματι προς Αλέξιον τον Κομνηνόν, διαλαμβάνουσα ότι επί Νικηφόρου βασιλέως 802-811 κατετροπώθησαν περί Πάτρας οι Άβαροι, αφού εκυριάρχησαν της Πελοποννήσου επί 218 έτη. Παρατηρήσεις.

ε) Μαρτυρία του περί κτίσεως Μονεμβασίας χειρογράφου, 16 εκ., ότι τω 588 οι Άβαροι εκυρίευσαν Θεσσαλίαν, Ελλάδα, Εύβοιαν, Αττικήν και Πελοπόννησον. Παρατηρήσεις.

6. Αδιάκοποι κατά Περσών πόλεμοι από του 572-592 ότε επί Μαυρικίου συνομολογεί το κράτος ειρήνην λαμπράν προς τους Πέρσας.

7. Ο περί τον Ίστρον στρατός στασιάζει κατά Μαυρικίου και αναγορεύει. Τραγικόν τέλος του Μαυρικίου και όλης της οικογενείας του.

8. Επί Φωκά επαναλαμβάνονται αι των Περσών εχθροπραξίαι, οίτινες προελαύνουν μέχρι Χαλκηδόνας. Θάνατος του Φωκά υπό του όχλου. Αναγόρευσις του Ηρακλείου.

c) According to the contemporary historian Theophylact Simocatta, these invaders are said to loot the lands around Thrace and to return to their own homelands at each time. Particularly between 588 and 592 no invasion of the Avars or the Slavs took place.

d) Witness of Patriarch Nicholas III 500 years later in one of his Synodical Epistles to Alexius Comnenus distinctly stating that during the reign of Nicephorus (802-811) the Avars were thrashed near Patras, after they dominated the Peloponnese over 218 years. Remarks.

e) Witness of the manuscript of the Chronicle of Monemvasia, of the 16th century, that in 588 the Avars captured Thessaly, mainland Greece, Eubœa, Attica and the Peloponnese. Remarks.

6. Incessant wars against the Persians from 572 to 592, when, during Maurice's reign, the state concludes a splendid peace treaty with the Persians.

7. The army around the Istros river mutinies against Maurice and proclaim [Phokas their leader]. Tragic end of Maurice and his entire family.

8. During Phokas' reign the Persians resume hostilities and march as far as Chalcedon. Phokas' death in the hands of the mob. Proclamation of Heraclius.

Δυναστεία Ηρακλείου
610-711
Βασιλεία Ηρακλείου 610-641

1. Τα μέχρι της επί τους Πέρσας στρατείας, 610-622.

α) Χαρακτήρ του βασιλέως κατά Γίββωνα. Η εικὼν ουχὶ πιστή.

β) Κατάστασις του Κράτους ὅτε εβασίλευσε. Δυσχέρειαι φοβεραί. 612, καθαιρέσις του Πρίσκου. – 617, μάτην προσπαθεῖ να ειρηνεύσῃ προς τον νεώτερον Χοσρόην. – Πάσα ἡ Ἀσία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ βόρειος Ἀφρική περιπίπτουσιν εἰς χεῖρας του Χοσρόου. – 620, οριστικὴ προς τους Ἀβάρους εἰρήνη καὶ πρώτη οριστικὴ εγκατάστασις των Σλαύων ἐντὸς του Κράτους.

γ) Χρωβάτοι εἰς την Κροατίαν. – Σέρβλοι εἰς την Βοσνίαν καὶ την Σερβίαν. Κατόπιν δε καὶ μέχρι του Σκάρδου καὶ προς Δυσμᾶς μέχρι Δυρραχίου καὶ της Νέας Ἡπείρου.

2. Αἱ 4 πρώται του Ηρακλείου στρατεῖαι κατά Περσῶν, 622, 623, 624, 625.

α) 622. Οχυρὰ θέσις ἣν κατέλαβεν ἐν Κιλικία. Ἡ περί Ταύρον μάχη. Οἱ Πέρσαι ἠττηθέντες κενούσι την Μικρὰν Ἀσίαν. Ὁ στρατὸς διαχειμάζει περί τον Ἄλυν ποταμόν. Ὁ βασιλεὺς ἔρχεται εἰς Κ/πολιν.

The Dynasty of Heraclius, 610-711
Heraclius' reign, 610-641

1. The developments until the campaign against the Persians, 610-622.

a) The king's character according to Gibbon. The picture is not truthful.

b) The situation of the state when he rose to the throne. Terrible difficulties. 612, removal of general Priscus from his post. – 617, he endeavours to make peace with Khosrau II¹⁰ but in vain. – All of Asia, Egypt and North Africa fall into Khosrau's hands. – 620, definitive peace with the Avars and first definitive settlement of the Slavs within the state.

c) Crovats in Croatia. – Serbs in Bosnia and Serbia. Later as far as Mount Scardus and to the West as far as Dyrrhachion (modern-day Durrës) and Epirus Nova.

2. Heraclius' first 4 campaigns against the Persians, 622, 623, 624, 625.

a) 622. Fortified place which he seized in Cilicia. The battle near the Taurus Mountains. The Persians were defeated and emptied Asia Minor. The army passed the winter near the Halys river. The king returned to Constantinople.

---

¹⁰ Khosrau "The Victorious", King of the Persians from 590 to 628, grandson of Khosrau I. In Greek his name is transliterated, very differently, as Χοσρόης.

β) 623. Ο πόλεμος μεταβιβάζεται εντός του Περσικού. Ο βασιλεύς, μετά 5.000 λογάδων, αποβιβάζεται εις Τραπεζούντα, όπου συγκεντροί περί εαυτόν τον περί Πόντον διαχειμάσαντα στρατόν. – Οι από των εκβολών του Φάσιδος μέχρι της Κασπίας Χριστιανοί καλούνται εις τα όπλα. Ιδίως κατεξεγείρονται οι Αρμένιοι. Άλωσις της Γάζης ή Γαζάκης (πρωτευούσης της Ατροπατηνής Μηδίας). Διαχείμασις του βασιλέως εις Αλβανίαν. Αξιομνημόνευτος πολιτεία του Ηρακλείου κατά την 2^{αν} ταύτην εκστρατείαν προς τους Πέρσας.

γ) 624. Ο πόλεμος διεξάγεται εν Αλβανία και εν Περσαρμενία. Τρεις πολυάριθμοι στρατοί του Χοσρόου εκπέμπονται επί την Αλβανίαν. Οι Κόλχοι εγκαταλείπουν τον Ηράκλειον. Θαυμαστή του βασιλέως καρτερία. Εν χειμώνι οι άριστοι του Χοσρόου στρατού καταστρέφονται εν Αλβανία.

δ) 625. Ο βασιλεύς αποφασίζει να πλησιάση εις Κ/πολιν, επιστρέφων εις τους περί τον Άλυν σταθμούς. Τολμηρά πορεία αυτού κατά την άνοιξιν του έτους τούτου διά της ανατολικής μεγάλης Αρμενίας, της Μεσοποταμίας και της Κιλικίας (Ιβηρία, χιονοσκεπείς κλάδοι του Αντιπαύρου, Τίγρις, Αμίδα το σημ. Διαρβεκίρ). Εις Αμίδα ανάπαυσις του στρατού. Έπειτα Ευφράτης, Σαμόσατα Συρίας, υπέρβασις του Αμανού, κατάβασις εις Κιλικίαν. Σάρος ποταμός. Άδανα. Κατάληψις της γεφύρας του Σάρου και στρατοπέδευσις περί Άδανα. – Τότε τελευταίον παρέστη ο περσικός στρατός. Μάχη περί Σάρον και Άδανα. Ηρωική του Ηρακλείου τόλμη. Οι Πέρσαι αποκρουσθέντες διεσπάρησαν τήδε κακείσε και επέστρεψαν διά του Ευφράτου εις τα ίδια, ο δε βασιλεύς διεχείμασεν εις την εν Καππαδοκία Σεβάστειαν παρά τον Άλυν, 625-626.

b) 623. The war is taken to the interior of the Persian Empire. The king, with 5,000 select men, disembarks at Trebizond, where he gathers around him the army that had spent the winter around Pontus. – Christians, from the estuary of the Phasis river to the Caspian Sea are called to arms. In particular, Armenians rise up. Sack of Ganzak (Gazaca) (capital of Media Atropatene). The king spends winter in Albania. Heraclius' memorable acts of policy during that second campaign against the Persians.

c) 624. The war is waged in Albania and Persarmenia. Three numerous armies of Khosrau are sent to Albania. The Colchians abandon Heraclius. The king's admirable endurance. In winter the best part of Khosrau's army is destroyed in Albania.

d) 625. The king decides to approach Constantinople, on his way back to the stops near the Halys river. His daring course in the spring of that year through the Eastern Greater Armenia, Mesopotamia and Cilicia (Iberia, snow-covered branches of the Anti-Taurus Mountains, Tigris, Amida – present-day Diyarbakir). The army rests at Amida. Subsequently: Euphrates, Samosata of Syria, passing over Amanus, descent into Cilicia. Sarus River. Adana. Takeover of the Sarus bridge and encampment near Adana. – It was then at last that the Persian army appeared. Battle at Sarus and Adana. Heraclius' heroic boldness. The Persians, repelled and dispersed, returned to their lands through Euphrates, while the king spent the winter in Sebasteia of Cappadocia near the Halys river, 625-626.

Βασιλεία Ηρακλείου
(Συνέχεια)

1. Πρώτη μεγάλη της Κ/πόλεως πολιορκία, τω 626, από κοινού υπό των Αβάρων και των Περσών.

α) Τρεις νέαι στρατιαί του Χοσρόου: (i) 50.000 Χρυσολόγχοι, εντός του κράτους, (ii) επετράπη να αποκρούση τας επικουρίας του αδελφού του βασιλέως Θεοδώρου, (iii) διετάχθη να πολιορκήση από Χαλκηδόνος την Κ/πολιν από κοινού μετά του εξ Ευρώπης επερχομένου Χαγάνου.

β) Ο Ηρ. μένει εις το παρά τον Άλυν στρατόπεδον. Η άμυνα της πόλεως καταλείπεται εις τον Σέργιον και τον Βώνον.

γ) Εμπροσθοφυλακή των Αβάρων, 30.000 τέλος Ιουνίου πλησιάζει εις Κ/πολιν. Μικρά συμπλοκή. Πρώτην φοράν η λέξις παλληκάρια. – 29 Ιουλίου ο μέγας στρατός, 80.000. – 31 Ιουλίου πρώτη έφοδος, αποκρούεται. Διαπραγματεύσεις προς τον Χαγάνον ματαιωθείσαι. – Μετά επανειλημμένας ατυχείς εφόδους, η πολιορκία λύεται, την νύκτα της 7 προς την 8 Αυγούστου.

2. Η Ακολουθία του Ακαθίστου Ύμνου εις μνήμην της απολυτρώσεως ταύτης τότε πρώτον καθιερωθείσα.

3. Αι 3 τελευταίαι στρατεΐαι του Ηρακλείου κατά Περσών, 626, 627, 628.

α) Κατάστασις των πραγμάτων περί τα μέσα Αυγούστου 626. Ο Ηράκλειος εξορμά αύθις επί την Κολχίδα, την Ιβηρίαν, την Αλβανίαν και λεηλατεί τας περί τον Ώξον περσικάς επαρχίας.

Heraclius' reign (Continued)

1. First big siege of Constantinople in 626 jointly by the Avars and the Persians.

a) Three new armies of Khosrau: army I of 50,000 Persians with spears of gold, in the interior of the state; army II was allowed to repel the reinforcements of the king's brother Theodore; army III was ordered to lay siege to Constantinople from Chalcedon jointly with the Khagan attacking from Europe.

b) Heraclius remains in the camp near the Halys river. The defence of the city is left with Sergius and Bonus.

c) Vanguard of the Avars, of 30,000, approaches Constantinople at the end of June. Minor skirmish. The word "palikars" appears for the first time. – On July 29 the great army, of 80,000. – On July 31 the first attack is repelled. Talks with the Khagan aborted. – After repeated failed assaults, the siege is abandoned on the night of the 7th to the 8th of August.

2. The Service of the Akathist Hymn ("unseated hymn") first established at that time to commemorate the salvation of Constantinople.

3. Heraclius' last 3 campaigns against the Persians, 626, 627, 628.

a) State of things around the middle of August 626. Heraclius sets out against Colchis, Iberia, Albania again and plunders the Persian provinces near the Oxus river.

β) Εν έαρι δε του 627 εμβάλλει εις την Ατροπατηνήν Μηδίαν και την Ασσυρίαν. Τη 1 Δεκεμβρίου περά τον Ζάβατον ποταμόν (Ζαβ, Λύκος) και στρατοπεδεύει περί την αρχαίαν Νινευϊ, ου μακράν των Γαυγαμήλων. 12 Δεκεμβρίου μάχη μεγάλη προς την πολυάριθμον στρατιάν του Ραζάτη (500.000 ;). Ο βασιλεύς ίδια χειρί φονεύει 3 στρατηγούς, εν οίς και τον Ραζάτην. Λαμπροτάτη νίκη.

γ) Θριαμβική πορεία του βασιλέως και αναρίθμητα λάφυρα. Διαχειμάζει το λοιπόν του χειμῶνος εις Γάζακα.

δ) Εν τῷ μεταξύ ο Χοσρόης φονεύεται υπό του πρεσβυτέρου υιού του Σιρόου.

ε) Τη 8 Απριλίου συνομολογείται εις Γάζακα η ειρήνη. Τη 15 Μαΐου, τελουμένης της Πεντηκοστής, αναγινώσκειται από του άμβωνος της του Θεού Σοφίας η περί τούτου επιστολή του βασιλέως.

ς) Επάνοδος του βασιλέως εις Κ/πολιν κατά Σεπτέμβριον και θριαμβική είσοδος εις την Βασιλεύουσαν.

ζ) Ανακεφαλαίωσις των στρατειών, εκτίμησις αυτών και χαρακτηρισμός των θρησκευτικών αισθημάτων των χρόνων εκείνων.

4. 14 Σεπτεμβρίου 629 αναστύλωσις του Τιμίου Σταυρού εις Ιεροσόλυμα υπό αυτού του βασιλέως.

α) Αποκατάστασις του Πατριάρχου Ζαχαρίου.

β) Τότε εψάλη κατά πρότον το «Σώσον, Κύριε, τον λαόν Σου και ευλόγησον την κληρονομίαν Σου, νίκας τοίς βασιλεύσι κατά βαρβάρων δωρούμενος και το Σον φυλάπτων διά του Σταυρού Σου πολίτευμα».

b) Subsequently, in the spring of 627 he invades Media Atropatene and Assyria. On December 1 he crosses the Zab or Lycos river, and encamps near the ancient Nineveh, not far from Gaugamela. On December 12 large-scale battle against the numerous (500,000-strong ?) army of Rhahzadh. The king kills 3 generals with his own hands, including Rhahzadh. A most brilliant victory.

c) Triumphant march of the king and innumerable spoils. He spends the rest of winter at Gazaca.

d) In the meantime Khosrau is assassinated by his senior son, Kavadh II (Siroes).

e) On April 8 peace is concluded at Gazaca. On May 15, during the celebration of Pentecost, the king's letter announcing this development is read out from the Ambon of the Church of God's Wisdom (Hagia Sophia).

f) Return of the king to Constantinople in September and triumphal entry into "the Royal City" (Constantinople).

g) Recapitulation of the campaigns, assessment of them and characterisation of the religious sentiments of those times.

4. September 14, 629 : restoration of the Holy Cross to Jerusalem by the king himself.

a) Patriarch Zacharias restored to his throne.

b) It was at that time that the Troparion of the Cross was chanted: "O Lord, save Thy People and bless Thine inheritance granting to the kings victories over the barbarians and protecting Thy community by Thy Cross".

Βασιλεία του Ηρακλείου (Τέλος)

1. Μωάμεθ και μωαμεθανικόν θρήσκευμα.

α) Μωάμεθ εγεν. 569 ή 571, απέθανε τω 632. Αρχή του κηρύγματος 610. Φυγή εκ Μέκκας εις Μεδίναν 622, αφ' ης το έτος της Εγίρας ή φυγής. Κύριος της Αραβικής Χερσονήσου 630. Επιδρομαί εις Συρίαν κατά τα 2 τελ. έτη της ζωής του.

β) Θεμελιώδη δόγματα: ενότης θεού, μέλλουσα ζωή. Συναρμολόγησις προς το ιουδαϊκόν και το χριστιανικόν θρήσκευμα. – Το κοράνιον, η ιερά του Ισλαμισμού βίβλος· ανεξίδρησκοι άμα και μισαλλόθρησκοι παραγγελίαι: «Μη βιάζετέ τινα εις τα της θρησκείας» και αλλαχού «Καλέσατε Ιουδαίους και Χριστιανούς να δεχθώσι τον Ισλαμισμόν. Πολεμήσατε τους εχθρούς υμών εν τω περί θρησκείας αγώνι». – Οι πίπτοντες εν τη μάχη υλικωτάτας δέλουσι λάβει αμοιβάς εν τη μελλούση ζωή· εις δε τους επιζώντας παρεδόθη η ζωή και η περιουσία των ηττωμένων. – Οι ασπαζόμενοι τον Ισλαμισμόν γίνονται αμέσως ισοδίκαιοι των νικητών· ανεκτοί δε οι αλλόθρησκοι, άμα καταβάλλωσι τους φόρους.

Heraclius' reign (End)

1. Muhammad and Muslim religion.

a) Muhammad born in 569 or 571, died in 632. Commencement of prophethood 610. Emigration (Hijra) from Mecca to Medina 622, whence the Year of Hegira (Hijra). Rules most of the Arabian Peninsula 630. Invasions into Syria during the last two years of his life.

b) Fundamental doctrines: unity of god, afterlife. Harmonisation with the Jewish and the Christian religions. – The Qur'an, the holy book of Islam; tolerant as well as religiously intolerant commands: "There shall be no compulsion in [acceptance of] the religion" [2:256]; or "And do not argue with the People of the Scripture except in a way that is best, except for those who commit injustice among them, and say, 'We believe in that which has been revealed to us and revealed to you. And our God and your God is one; and we are Muslims [in submission] to Him' " [29:46]; but elsewhere: "Fight those who do not believe in Allah or in the Last Day and who do not consider unlawful what Allah and His Messenger have made unlawful and who do not adopt the religion of truth from those who were given the Scripture" [9:29]. – Those falling in battle shall enjoy most material rewards in afterlife; whereas the lives and fortunes of those defeated shall be surrendered to the survivors. – Those embracing Islam immediately acquire rights equal to those of the victors; people of different religions can be tolerated as long as they pay their taxes.

– Η δόξα του πεπρωμένου δεν περιέχεται εν τω κορανίω· αλλά τούτο λέγει εν τούτοις πολλά τα παρασκευάσαντα την καθιέρωσιν του δόγματος τούτου· οίον «ο θεός παρέχει υμίν ως φύλακας αγγέλους επιτετραμμένους να τελειώσωσι τας ημέρας σας εν τη προωρισμένη στιγμή». Εκ τούτου ωφελούμενοι οι διάδοχοι του Μωάμεθ ενεφύσησαν εις τους οπαδούς αυτών την δόξαν ότι «εάν πέπρωται να αποθάνωσι, θέλουσιν αποθάνει και εν τη κλίνη αυτών όντες. Εάν πέπρωται να ζήσωσι, θέλουσιν επιζήσει και αν εκτεθώσιν εις τους φοβερωτάτους των κινδύνων. Αλλά αποθνήσκοντες εν τω υπέρ πίστεως αγώνι, θέλουσιν απολαύσει τα αγαθά της αιωνίου μακαριότητος».

γ) παραβολή προς τα δύο άλλα μονοθεϊκά θρησκευματα. Το ιουδαϊκόν, παθητικόν, περιμένον να το ασπασθώσιν οικειοθελώς τα άλλα έθνη. Το χριστιανικόν, μεταδοτικόν μεν, αλλά διά των αρχών της ισότητος, της προς τον πλησίον αγάπης, της ελευθερίας, της αθανασίας της ψυχής, της κρίσεως και της ανταποδόσεως.

δ) Αίτια της πρώτης ακμής του μωαμεθανισμού και της ταχείας παρακμής.

2. Κατάκτησις της Συρίας, επί του διαδόχου του Μωάμεθ Αβουβέκρ και του τούτου διαδόχου Ομάρ, 633-639.

α) Ο Ηράκλειος έμεινεν εν Συρία από του 629 μέχρι του 634, αλλά προσωπικώς δεν ηγωνίσθη πλέον. – Εξηκοντούτης. Πάσχων εξ ύδρωπος.

β) Χαρακτηριστικότατα και κυριώτατα γεγονότα. – Ο φρούραρχος Βόστρων Ρωμανός παραδίδει την πόλιν, ασπασθείς το νέον θρήσκευμα.

– The notion of destiny is not found in the Qur’an; however, the latter contains numerous statements which paved the ground for this doctrine; such as “by day [...] He revives you therein that a specified term may be fulfilled [...] and He sends over you guardian-angels until, when death comes to one of you, Our messengers take him, and they do not fail [in their duties]” [6:60-61]. Benefiting from such statements Muhammad’s successors instilled into their followers the notion that “if they are destined to die, they will die even while they are in their beds. If they are destined to live, they will survive even if they expose themselves to the most terrible of dangers. But by dying in the fight for the faith, they will enjoy the goods of everlasting beatitude”.

c) Comparison to the other two monotheistic religions: the Jewish one, passively waiting for other nations to embrace it of their own accord; the Christian one, teachable, though through the principles of equality, love of one’s neighbour, freedom, immortality of the soul, judgment and retribution.

d) Causes of the first vigor of Muhammadanism and of its rapid decline.

2. Conquest of Syria, during the time of Muhammad’s successor Abu Bakr and of Omar, successor of this latter, 633-639.

a) Heraclius remained in Syria from 629 to 634, but he no longer fought in person. – Sixty years of age. Suffering from dropsy (edema).

b) Most telling and principal events. Romanus, commander of the garrison of Bostra, surrenders the town, having converted to the new religion.

– Πολιορκία Δαμασκού υπό του Καλέδ [Χαλίντ Ιμπν Αλ-Βαλίντ]. Αι αποσταλείσαι αυτή επικουρία υπό Θεόδωρον και άλλους στρατηγούς κατατροπούνται. Μετά 6 μηνών πολιορκίαν, καθ' ην έπεσε το ήμισυ της φρουράς και των κατοίκων, άλωσις. – Αναχώρησις Ηρακλείου εις Κ/πολιν. – 636 Οι Άραβες αποκρούονται εξ Εμέσης. Η περί Ιερομίακα (Ιαρμούκ) κρίσιμος μάχη. Πεισματώδης πάλη των Χριστιανών, αλλ' επί τέλους ήττα. Προτροπή των αράβων στρατηγών: «Εμπρός σας είναι ο παράδεισος και οπίσω ο διάβολος και η κόλασις». – 637 άλωσις Ιεροσολύμων. – 638 άλωσις Αντιοχείας και μετ' ολίγον υποταγή απάσης της Συρίας και της Μεσοποταμίας.

3. Κατάκτησις της Αιγύπτου 640-641 υπό Ομάρ.

α) Διχόνοια μεταξύ πόλεων και υπαίθρου χώρας, Ελλήνων και ιθαγενών (Κόπται). Διχόνοια μεταξύ Ορθοδόξων και Μονοφυσιτών. Οι τελευταίοι παραδίδουν την ύπαιθρον εις τον στρατηγόν Αμρού.

β) Πολιορκία και άλωσις Αλεξανδρείας, μετά 14 μηνών πολιορκίαν, Δεκεμβρίω 641. Ο Ηράκλειος είχε αποθάνει ικανούς προ τούτου μήνας, κατά Φεβρουάριον.

– Siege of Damascus by Khalid ibn al-Walid. The reinforcements sent under Theodore and other generals are thrashed. After a 6-month-long siege, during which half of the garrison and of the inhabitants fell, sack. – Heraclius' departure for Constantinople. – 636 The Arabs are repelled from Emesa. The crucial battle near Hieromyax (Yarmouk). Tenacious struggle of the Christians, but defeat in the end. Exhortation by the Arab generals: "heaven lies ahead of you but the devil and hell lie behind you". – 637 Sack of Jerusalem. – 638 Sack of Antioch and of all of Syria and Mesopotamia a while later.

3. Conquest of Egypt by Omar 640-641.

a) Divisions between cities and the countryside, between Greeks and locals (Copts). Division between the Orthodox and the Monophysites. The latter surrender the countryside to general Amru.

b) 14-month-long siege and sack of Alexandria, December 641. Heraclius had died several months before that event, in February.

Δυναστεία του Ηρακλείου (Συνέχεια)

1. Κώνστας, υιός του πρεσβυτέρου υιού του Ηρακλείου, 641-668.

α) Οικτρά τύχη του Κωνσταντίνου, της Μαρτίνης και του υιού αυτής Ηρακλεωνά. – Τότε κατά πρώτον ήρχισαν εφαρμοζόμεναι αι ποιναί του ακρωτηριασμού.

β) Αναστέλλεται η ορμή των μωαμεθανικών κατακτήσεων. – 646 ανάκτησις Αλεξανδρείας επί τινας μήνας. Νέα κατάκτησις. Κάιρον ή Νικόπολις περί Μέμφιν. – 647 προσβολή της επαρχίας Αφρικής. Γενναία αντίστασις και ηρωικός θάνατος του πατρικίου Γρηγορίου. Ηττάται μεν, αλλ' οι Άραβες αποσύρονται, μόλις μετά 20 έτη επαναλαβόντες τας προς τούτο το μέρος κατακτήσεις. – Κατάληψις χωρών τινων της Μικράς Ασίας και τινων νήσων (Κύπρου και Ρόδου) αλλ' ουδαμού εγκατάστασις.

γ) Μωαυιά, διοικ. Συρίας, παρασκευάζει στόλον, 654, επί την κατάκτησιν Κ/πόλεως. Περιπέτειαι του στόλου τούτου. – 656 θάνατος του Οθμάν. Εμφύλιος πόλεμος μεταξύ Μωαυιά και Αλή, και του υιού τούτου Χασσάν, μέχρι του 661 ότε επικρατεί ο Μωαυιά. Ούτος τω 658 ειρηνεύει προς τον Κώνσταντα.

δ) Στρατεία Κώνσταντος κατά Σκλαβουνών, περί Θεσσαλονίκην· Σέρβια. Κατατρόπωσις αυτών.

ε) Τω 662 επανάληψις των εχθροπραξιών των Αράβων αλλά μέχρι του θανάτου του Κώνσταντος ούτε προς βορράν της Συρίας ούτε προς Δυσμάς της Αιγύπτου εγκατεστάθη ο ισλαμισμός οριστικώς.

The Dynasty of Heraclius (Continued)

I. Constans II, son of Heraclius' eldest son, 641-668.

a) Pitiful fate of Constantine, Martina and her son Heracl(e)onas. – It was at that time that sentences of mutilation started being applied for the first time.

b) The momentum of Muslim conquests is checked. – 646 recovery of Alexandria for a few months. New conquest. Cairo or Nicopolis near Memphis. – 647 raid against the province of Africa. Brave resistance and heroic death of Gregory the Patrician. He is defeated, but the Arabs withdraw, and it will take them as long as 20 years to resume their conquests in these lands. – Capture of certain lands of Asia Minor and some islands (Cyprus and Rhodes) but nowhere settlement.

c) Muawiyah, governor of Syria, sets up a fleet, 654, to capture Constantinople. Adventures of that fleet. – 656 death of Uthman ibn Affan. Civil war between Muawiyah, on the one hand, and Ali and his son Hassan, on the other, until 661, when Muawiyah prevails. He is the one who in 658 concludes peace with Constans.

d) Constans' expedition against the Slavs, near Thessaloniki; Servia. Their thrashing.

e) In 662 hostilities on the part of the Arabs resume; however, until Constans' death Islamism did not settle definitively either to the north of Syria or to the west of Egypt.

ς) 662 ο Κώνστας απέρχεται εις Ιταλίαν ίνα περιστείλη την παπικήν αντιπολίτευσιν. Διατρίβει εν Αθήναις τον χειμώνα. Δολοφονείται εν Συρακούσαις, τω 668, υπό του Αρμενίου Μιζιζίου.

2. Κωνσταντίνος Πρωγάτος 668-685.

α) Κατατροπώνει και τιμωρεί τον Μιζιζιον εν Σικελία· επανελθών δε κατατροπώνει νέαν στάσιν του στρατού της Ανατολής και παγιοί την αρχήν αυτού.

β) Πολιορκία Κ/πόλεως υπό των Αράβων, επταετής, 672-678, επί Μωαυιά.

γ) Ασαφέσταται ειδήσεις περί του μεγάλου τούτου γεγονότος.

Πρώτον ζήτημα: Εισήλθον οι πολέμοι εις τον Κεράτιον κόλπον; – Όχι.

Δεύτερον ζήτημα: Επολιορκήθη η πρωτεύουσα από ξηράς άμα και θαλάσσης; – Όχι· μόνον από θαλάσσης.

Η πολιορκία έληγε τον Σεπτέμβριον και επανελαμβάνετο κατά Απρίλιον· εν τω μεταξύ διεχείμαζεν εις Κύζικον.

δ) Οριστική υποχώρησις των Αράβων μετά φοβεράς ζημίας. – Πρώτη χρήσις του ελληνικού πυρός.

ε) Διαρκούντος του πολέμου οι Άραβες υπεκίνησαν τους Σλαύους της Μακεδονίας κατά του Κωνσταντίνου, ο δε Κωνσταντίνος τους Μαρδαΐτας, ήτοι τους Χριστιανούς του Λιβάνου, κατά της Συρίας.

ς) Κοσμοϊστορική σπουδαιότης της πολιορκίας ταύτης.

ζ) Ειρήνη, επί βαρυτάτοις όροις, ην προτείνει ο Μωαυιά και ήτις συνομολογείται. Οι Άραβες υπεχρεώθησαν να τελώσι κατ' έτος 3.000 χρυσούς, πενήκοντα ίππους και 8.000 αιχμαλώτους.

f) In 662 Constans leaves for Italy to wrap up papal opposition. He remains in Athens during the winter. Διατρίβει εν Αθήναις τον χειμώνα. He is assassinated at Syracuse, in 668, by the Armenian Mezezius.

2. Constans II (Constantine Pogonatus, i.e. “the Bearded”), 668-685.

a) Thrashes and punishes Mezezius in Sicily; he returns to thrash a new mutiny of the army of the East and establishes his authority.

b) Seven-year-long siege of Constantinople by the Arabs, 672-678, during the rule of Muawiyah.

c) Most unclear news regarding this significant event.

First issue: did the enemies enter the Golden Horn (called the Keratius gulf at that time)? – No.

Second issue: did the capital suffer a siege and a blockade at the same time? – No; just a blockade.

The combined siege would end each September and would be resumed each April; in the meantime he would spend winter at Cyzicus.

d) Definitive retreat of the Arabs following severe damages. – First use of the Greek fire.

e) During the war the Arabs incited the Slavs of Macedonia against Constantine, whereas Constantine did likewise with the Mardaites, i.e. the Christians of Lebanon, against Syria.

f) Epochal significance of that siege.

g) Peace, under most onerous conditions, proposed by Muawiyah and concluded. The Arabs were forced to pay 3,000 gold coins, 50 horses and 8,000 captives.

η) Εντύπωσις ην επροξένησεν εις όλον τον ευρωπαϊκόν κόσμον το κατόρθωμα τούτο των Ελλήνων. «Ταύτα μαθόντες οι τα Εσπέρια οικούντες μέρη», λέγει ο Θεοφάνης, «ό τε χαγάνος των Αβάρων και οι επέκεινα ρήγες έξαρχοί τε και κάσταλδοι και οι εξοχώτατοι των προς την δύσιν εθνών, διά πρεσβευτών δώρα τω βασιλεί στείλαντες, ειρηνικήν προς αυτούς αγάπην κυρωθήναι ητήσαντο. Είξας ουν ο βασιλεύς ταις αυτών αιτήσεσιν, εκύρωσε και προς αυτούς δεσποτικήν ειρήνην».

h) Impression which this achievement of the Greeks made on the entire European world. “When those inhabiting the lands of the West heard of this”, Theophanes states, “both the Khagan of the Avars and the kings, heads of provinces and royal officials beyond, as well as the most prominent persons of Western nations, sent gifts to the emperor by means of ambassadors and requested the sanctioning of a peace with them for the sake of his love of them. The emperor conceded to their requests and sanctioned a peace with them too, through which he proved to be the ruler”.

Δυναστεία του Ηρακλείου
(Συνέχεια)
Βασιλεία Κωνσταντίνου του Πωγωνάτου
(Συνέχεια)

1. Τα παραλειφθέντα εκ των σημειώσεων του προηγουμένου μαθήματος.

α) Μαρδαϊται της Συρίας και Σλαύοι της Μακεδονίας.

β) Επίδρασις της περί Κ/πολιν αποτυχίας των Αράβων εις την τύχην της Ελλάδος και απάσης της Ευρώπης.

2. Πρώτη των Βουλγάρων εντεύθεν του Ίστρου εγκατάστασις, 679.

α) Διατί δεν κατεβλήθησαν πλειότεροι εξ αρχής αγώνες προς απόκρουσιν αυτών.

β) Εκσλαυϊσμός των Βουλγάρων· αι επτά γενεαί των Σλαύων, εν τη κάτω Μοισία.

3. Έκτη Οικουμενική Σύνοδος, εν Κ/πόλει, 680.

α) Λόγοι πολιτικοί υπαγορεύσαντες την συγκρότησιν αυτής. Οριστική καταδίκη όλων των αιρέσεων και ιδίως των μονοφυσιτών και των μονοθελητών. Πανηγυρική απόφανσις ότι η Εκκλησία αναγνωρίζει εν Χριστώ Ιησού δύο φύσεις ηνωμένας μεν αλλά μη συγκεχυμένας και δύο θελήσεις διακεκριμένας μεν αλλά μη ανταγωνιζομένας.

β) Έκτοτε αι αιρέσεις μη περιωθείσαι ει μη εν Συρία, εν Αιγύπτω, εν Μεσοποταμία, εν Περσία και εν αυτή τη Ινδική, απώλεσαν την συνείδησιν της φιλοσοφικής ζητήσεως εξ ης παρήχθησαν πάλαι ποτέ, περιέπεσον εις την εσχάτην αμάθειαν και δεισιδαιμονίαν και κατήντησαν εις νεκρούς τινας ορισμούς και τύπους.

4. Διοικητική μεταρρύθμισις και εξελληνισμός βαθμιαίως της διοικήσεως.

The Dynasty of Heraclius

(Continued)

The reign of Constantine Pogonatus

(Continued)

1. Facts omitted from the notes of the previous lesson.
  - a) Mardaites of Syria and Slavs of Macedonia.
  - b) Impact of the failure of the Arabs at Constantinople upon the fortune of Greece and all Europe.
2. First settlement of the Bulgarians in Cisistrian lands, 679.
  - a) Why no further struggles were put up from the outset to repel them.
  - b) Slavisation of the Bulgarians; the seven generations of Slavs in Mœsia Inferior.
3. Sixth Ecumenical Council, in Constantinople, 680.
  - a) Political reasons which dictated its convocation. Definitive condemnation of all heresies and particularly of those of the Monophysites and the Monothelites. Solemn pronouncement that in the one Person of Jesus Christ the Church recognises two natures united but not confounded and two wills distinct but not competing.
  - b) Since that time, those heresies, having been preserved nowhere but in Syria, Egypt, Mesopotamia, Persia, and even as far as Indica itself, lost consciousness of the philosophical quest from which they originated of old, fell into a state of utter ignorance and superstition and came to be a bunch of dead definitions and formulæ.
4. Administrative reform and gradual hellenization of administration.

α) Αντί των προτέρων μεγάλων διοικήσεων και στρατηγιών, το πανταχόθεν ακρωτηριασθέν κράτος διηρέθη εις μικροτέρας διοικήσεις, θέματα, και εγκατεστάθη εν εκάστη εξ αυτών ίδιον στρατιωτικόν σώμα.

β) Εν τω στρατώ οι λογγίνοι μετωνομάσθησαν χιλίαρχοι, οι κεντουρίονες, εκατόνταρχοι, οι κόμητες, στρατηγοί. Εν γένει δε οι βασιλείς από Μαυριχίου «ελληνίζοντες και την ρωμαϊκήν γλώτταν αποβαλόντες», κατά Κωνσταντίνον τον Πορφυρογέννητον, εισήγαγον εις όλους τους κλάδους της δημοσίας υπηρεσίας την ελληνικήν. Νόμοι, διατάγματα, δημόσια έγγραφα. Τα νομίσματα, πρότερον όλως λατινιστί επιγραφόμενα, ήρχισαν να φέρωσι τας ελληνικάς λέξεις «εν τούτω νίκα».

a) Instead of the former large administrative units and military provinces, the state now mutilated from all quarters was divided into smaller administrative districts, called “themes” (themata), and an army corps was headquartered in each one of them and was its own.

b) In the army, “tribunes” were renamed “chiliarchs” “centurions” became “hekatontarchs”, and “kometes” became “strategoi”¹¹. In general, kings from Maurice’s time onwards, “hellenizing and having abandoned the Roman language”, according to Constantine Porphyrogenitus, introduced Greek to all sectors of the Public Service. Laws, decrees, public documents. Coins, previously inscribed entirely in Latin, started bearing the Greek words which meant “in this sign you will conquer”.

---

¹¹ In fact, the accurate situation with Byzantine military terminology was as follows: Under the direction of the thematic strategoi, tourmarchai commanded from two up to four divisions of soldiers and territory, called tourmai. Under them, the droungarioi headed subdivisions called droungoi, each with a thousand soldiers. In the field, these units would be further divided into banda with a nominal strength of 300 men, although at times reduced to little more than 50. The following table illustrates a typical thematic structure of the times ca. 902–936.

Name	No. of personnel	No. of subordinate units	Officer in command
Thema	9,600	4 Tourmai	Strategos
Tourma	2,400	6 Droungoi	Tourmarches
Droungos	400	2 Banda	Droungarios
Bandon	200	2 Kentarchiai	Komes
Kentarchia	100	10 Kontoubernia	Kentarches/Hekatontarches
	50	5 Kontoubernia	Pentekontarches
Kontoubernia	10	1 “Vanguard” + 1 “Rear Guard”	Dekarchos
“Vanguard”	5	n/a	Pentarches
“Rear Guard”	4	n/a	Tetrarches

5. Επίδρασις πνευματική του ελληνικού κράτους εις την απωτάτην Εσπερίαν. Τω 668 ο εκ Ταρσού Θεόδωρος Αρχιεπίσκοπος Κανταβριγίας. Βιβλία παρ' αυτού εις Αγγλίαν κομισθέντα. Ιδίως Ιώσηπος, Όμηρος επί παπύρου γεγραμμένος, ομιλίας Ιωάννου του Χρυσοστόμου επί παπύρου.

Θάνατος Κωνσταντίνου του Πωγωνάτου, τω 685.

5. Spiritual influence of the Greek state upon the furthestmost Hesperia (Western lands). In 668 Theodore of Tarsus Archbishop of Canterbury. Books he took to England with him. Particularly Josephus, Homer, written on papyrus, sermons by John Chrysostom on papyri.

Death of Constantine Pogonatus in 685.

Τέλος της του Ηρακλείου δυναστείας
 Ιουστινιανός Β'. Πρώτη περίοδος
 της βασιλείας αυτού 685-695
 ηλικίας 16 μέχρι 26 ετών

1. Χαρακτήρ του νέου βασιλέως. Γενναίος, δραστήριος, πολλάκις συνετός, πολλάκις όμως τραχύς, ήθελεν ουδέν ήττον αναδειχθεί εις των αρίστων βασιλέων της δυναστείας ταύτης, εάν κατέλυε τον βίον τω 695.

2. Πολεμικά έργα.

α) Προς τους Άραβας.

Διάδοχος του Μωαυιά ο Αβδαλμελίκ.

Λαμπραί επιχειρήσεις του στρατηγού Λεοντίου μέχρις Υρκανίας προς ανατολάς και έπειτα εις Συρίαν. Ειρήνη, 686, καθ' ην ο καλίφης υπέσχετο να τελή καθ' εκάστην 1.000 νομ. και ίππον και δούλον· να έχωσι δε κοινώς κατά το ίσον τους φόρους Αρμενίας, Ιβηρίας, Κύπρου. – Ανάκλησις Μαρδαϊτών εκ Λιβάνου· λάδος του Ιουστ.: «χάλκεον τείχος» διέλυσε κατά Θεοφάνην.

β) 687-688. Σλαύοι και Βούλγαροι. Ο Ιουστ. κατατροπώνει αμφοτέρα τα φύλα. Εκ των εν Μακεδονία Σλαύων πολλοί μετωκίσθησαν εις Μικράν Ασίαν, άλλοι δε εξώσθησαν τα ορεινότερα μέρη προς δυσμάς του Στρυμόνος.

γ) Οι Άραβες επαναλαμβάνουσι τας εχθροπραξίας. Κατατροπούνται περί Καρχηδόνα. Ο Ιουστ. στρατεύει επί Κιλικίαν, 691, παραλαβών εν τω στρατώ αυτού 30.000 Σλαύων της Μ. Ασίας. Μάχη περί Σεβαστούπολιν Καππαδοκίας. Κατ' αρχάς νικηφόρος, αλλ' οι Σλαύοι προδίδουσι και ο βασιλεύς υποχωρεί και εξολοθρεύει συν γυναιξί και τέκνοις πάσαν την εν Μ. Ας. Σλαυϊκήν αποικίαν.

End of Heraclius' Dynasty.
Justinian II. First period
of his reign: 685-695,
from the age of 16 to 26

1. Character of the new king. Brave, active, oftentimes prudent, but also oftentimes rough, he would nonetheless have been known as one of the best kings of this dynasty, had he lived until 695.

2. Military acts.

α) Against the Arabs.

Abd al-Malik, successor to Muawiyah.

Brilliant operations of general Leontius as far as Hyrcania to the East and then in Syria. Peace treaty, 686, under which the Caliph promised to pay 1,000 coins and to provide one horse and one servant every day; and to share the tributes from Armenia, Iberia and Cyprus in equal parts. — Removal of Mardaites from Lebanon. Just(inian)'s error; According to Theophanes, he brought down a "wall of copper".

β) 687-688. Slavs and Bulgarians. Just(inian) thrashes both races. Many of the Slavs in Macedonia were relocated to Asia Minor, whereas others were pushed back to the more mountainous lands to the West of river Strymon.

γ) The Arabs resume hostilities. Thrashed near Carthage. Just(inian) marches against Cilicia, 691, having enlisted 30,000 of the Slavs of Asia Minor in his army. Battle near Sebastopol of Cappadocia. At the beginning victorious, but the Slavs betray him and the king retreats and exterminates the entire Slav colony of Asia Minor, including their women and children.

3. Η εν τω Τρούλλω πενδέκτη Σύνοδος.

Δύο σπουδαιότατοι αυτής Κανόνες, διά τα αποτελέσματα τα οποία έσχον. Ο 13 επιτρέπων τους εγγάμους ιερείς και ο 36, καθ' ον ανεγνωρίσθησαν αύθις τα πρεσβεία του Κ/πόλεως ίσα των του Ρώμης.

4. Καθαίρεσις του Ιουστ. 695 και ρινοκόπησις αυτού, διά του στρατηγού Λεοντίου.

Μεσοβασιλείαι Λεοντίου, 695-698,
και Τιβερίου (ή Αψιμάρου), 698-705.

1. Οι Άραβες, 697-698, κυριεύουσι τελευταίαν την Καρχηδόνα και καταστρέφουσιν αυτήν. Γενναίαι πράξεις του πατρικίου Ιωάννου.

2. Επί Τιβερίου, επανειλημμένα κατορθώματα του αδελφού αυτού Ηρακλείου. Τω 700 νικηφόρος στρατεία εις Συρίαν. Τω 701 οι Άραβες αποκρούονται εξ Ανταράδου. Τω 702 οι Άραβες εμβάλλουσιν εις μικράν Αρμενίαν και εις Κιλικίαν· και την μεν πρώτην κατέλαβον επί μικρόν, αλλ' εξώσθησαν αυτής μετ' ου πολύ· εν Κιλικία δε ηττώνται λαμπρώς και επανειλημμένως υπό του Ηρακλείου.

3. The Quinisext Council in Trullo [= the domed hall].

Two most significant of its Canons for the results which they entailed. Canon no. 13 allowing for married priests and no. 36, under which the prerogatives of the See of Constantinople were once again recognised as equal with those of the See of Rome.

4. Just(inian) deposed, 695, and his nose cut off by general Leontius.

Interregna of Leontius, 695-698,
and Tiberius (or Apsimaros), 698-705.

1. The Arabs, 697-698, seize Carthage last and destroy it. Brave acts of John the Patrician.

2. During Tiberius' reign, repeated feats of his brother Heraclius. In 700 victorious campaign in Syria. In 701 the Arabs are repelled from Antaradus [Tartus]. In 702 the Arabs invade Armenia Minor and Cilicia; they captured the former for a while, but were repelled from it not long after; whereas in Cilicia they are utterly and repeatedly defeated by Heraclius.

Δευτέρα περίοδος της βασιλείας Ιουστινιανού του Β΄. 705-711

1. Τα παθήματα εξαγριούσιν αυτόν μέχρι μανίας.

α) Οικτρός θάνατος Τιβερίου, Λεοντίου, Ηρακλείου· τύφλωσις και εξορία του Πατριάρχου Καλλινίκου· πλείστοι άλλοι θάνατοι.

β) Ο υιός του Αβδαλμελίχ, Ουαλίδ, επαναλαμβάνει τας κατακτήσεις των Αράβων, προς δυσμάς μέχρις Ισπανίας, προς ανατολάς μέχρι Σινικής.

γ) Πτώσις και θάνατος Ιουστιν. τω 711.

Νέαι μεσοβασιλείαι Φιλιππικού – 713 και Αρτεμίου ή Αναστασίου Β΄ - 716 και Θεοδοσίου Γ΄- 717. Άραβες και Βούλγαροι δηύσι την Μικράν Ασίαν και την Θράκην. Ο Αναστάσιος διορίζει στρατηγόν της Ασίας τον Ίσαυρον Λέοντα και οχυροί την Κωνσταντινούπολιν. – Ο Λέων αναγορεύεται βασιλεύς – 717. Νέος Καλίφης ο αδελφός του Ουαλίδ Σουλεϊμάν.

Δευτέρα πολιορκία της Κ/πόλεως υπό των Αράβων. 15 Αυγούστου 717 – 15 Αυγούστου 718 από ξηράς και θαλάσσης υπό Μωσλεμάν, τον αδελφόν του Σουλεϊμάν. Περιπέτεια της πολιορκίας. Ολοσχερής καταστροφή του τε στόλου και του στρατού. Εντύπωσις προξενηθείσα εις την Δύσιν.

Second period of the reign of Justinian II, 705-711

1. Mishaps enrage him.

a) Horrible deaths of Tiberius, Leontius, Heraclius; blinding and exile of Patriarch Callinicus; numerous other deaths.

b) Abd al-Malik's son, Al-Walid, resumes the Arab conquests, as far as Spain to the West and the Sinic lands to the East.

c) Just(inian's) fall and death in 711.

New interregna of Philippicus. – 713 also of Artemius or Anastasius II. 716 also of Theodosius III – 717. Arabs and Bulgarians plunder Asia Minor and Thrace. Anastasius appoints Leo the Isaurian general of Asia and fortifies Constantinople. – Leo proclaimed king – 717. Al-Walid's brother Sulayman the new Caliph.

Second, combined land and sea siege of Constantinople by the Arabs. August 15, 717 – August 15, 718 by Sulayman's brother Maslama. Reversals of fortune during that siege. Utter destruction of both the fleet and the army. Impression made upon the West.

Εκκλησιαστική και κοινωνική μεταρρύθμισεις,
η συνήθως καλουμένη *Εικονομαχία*.
716 – 842.

Εισαγωγή

1. Όρια του κράτους πολύ μικρότερα των προτέρων.

α) Χώραι απολεσθείσαι (Κάτω και Άνω Μοισία, Δαρδανία, μεσόγεια της βορ. Ιλλυρίας, Βουλγαρία, Σερβία, Κροατία, Μορλακία, Δαλματία, Άνω Αλβανία, Άνω Ιταλία, πάσα η βόρειος Αφρική, Συρία, Μεσοποταμία, μεγάλη Αρμενία).

β) Νόθευσις του ελληνισμού εν ταις περιλιπομέναις χώραις.

2. Ουδέν ήττον το πλουσιότερον και το βέλτιον διοικούμενον όλων των τότε κρατών.

α) Κωνσταντινούπολις, μέγιστον εμπορείον του κόσμου. – 500.000 κατοίκων. – Εύρυθμος διοικήσεις, τακτικά δικαστήρια, νόμοι σοφοί, ποικίλαι του βίου ανέσεις. – Πλησιέστατοι των βασιλέων συγγενείς μετήρχοντο την εμπορίαν. Βασίλισσα Θεοδώρα, σύζ. του Θεοφίλου. – Λαμπρότατα εμπορικά καταστήματα. – Λαμπτήρ. Φωταγωγία της πόλεως. – Εμπόριον διά θαλάσσης μάλλον ή διά ξηράς. – Προνόμια πλωίων, κογχυλευτών, χαρτοποιών. – Ναυτική Τράπεζα, επί Νικηφόρου, δανείζουσα μέχρι 13.000 δρ. επί 17%. Πλουσίως κατηρτισμένα νεώρια, ξυλείας, σχοινίων, σιδήρου, ιστίων κλπ. – Επί Κωνσταντίνου Ε', εντός ολίγων μηνών, κατεσκευάσθησαν 2.000 ή 2.600 χελάνδια. Chalands. Ιππαγωγά 12 ίππους έκαστον. – Δημόσιαι πρόσοδοι Κ/πόλεως. 7.300.000 χρυσών = 109.500.000 δρ.

Church and social reform,
usually called *I c o n o m a c h y* [i.e. Iconoclasm].
716 – 842.

Introduction

1. Borders of the state much narrower than before.

a) Lands lost (Moesia Inferior and Superior, Dardania, the interior of Northern Illyria, Bulgaria, Serbia, Croatia, Morlacia, Dalmatia, Upper Albania, Upper Italy, all of North Africa, Syria, Mesopotamia, Greater Armenia).

b) Adulteration of Hellenism [sic] in the remaining lands.

2. Nonetheless, the wealthiest and best-run of all states at that time.

a) Constantinople, the largest trade centre in the world. – 500,000 inhabitants. – Smooth administration, regular courts, wise laws, a wide range of living comforts. – Closest relatives of kings active in trade. Queen Theodora, Theophilus' spouse. – Greatest shops. – Lantern. Lighting in the city. – Trade by sea rather than by land. – Privileges for naval crews, murex fishers [i.e. purple dye producers], papermakers. – During Nicephorus' reign, Naval Bank, lending up to 13,000 dr. at 17%. Dockyards lavishly equipped with timber, ropes, iron, sails etc. – During the reign of Constantine V, 2,000 or 2,600 chelandia (galley warships) were constructed within a few months. Ships for the transport of horses, carrying 12 horses each. – Public Revenues of Constantinople. 7,300,000 golden coins = 109,500,000 dr.

β) Θεσσαλονίκη, εμπορία και βιομηχανία. Περί τα τέλη της παρούσης περιόδου, κατά Ιωάννην Καμινιάτην. – Βέρροια, Δημητριάς.

Πάτραι, Κόρινθος, Θήβαι.

Χερσών· πρωτεύοντες, Πατέρες της πόλεως, Δυνατοί.

Αθήναι. Ειρήνη, Θεοφανώ.

γ) Άλλαι ειδήσεις περί της κυρίως Ελλάδος. Στρατεία κατά Κ/πόλεως επί Λέοντος Γ'. – Επί Μιχαήλ Β' (αρχαί 9 εκατ.) πλοία πολεμικά εξ Ελλάδος 350. Εν αρχή της 10^{ης} η Πελοπόννησος έδωκε 1.000 πολεμιστηρίους ίππους, εστρωμένους και χαλινωμένους. – Η Κέρκυρα εν τη 12^η ετέλει 14 κεντηνάρια [= 1400 περίπου λίτρες χρυσού = περ. 451,6 κιλά χρυσού =] 15.000.000 δρ.

δ) Μικρά Ασία. Αρμένιοι, Καππαδόκαι, Ελληνογαλάται, Λυκάονες, Κίλικες, Ίσαυροι, κράτιστοι μαχηταί. – Κτηνοτροφία. Θωμάς, πρόοικος Λυκανδού Αρμενίας, δωρεί τω βασιλεί, κατά Πορφυρογέννητον, Ιουστινιανώ 10.000 πρόβατα, ων εκάστη χιλιάς είχαν ίδιον χρώμα· μέλανα, λευκά, σποδοειδή, πυρρά, φαιά κλπ.

Θέμα Κιβυρραιωτών, εν αρχή της 10 εκ. στρατιώτας και ναυβάτας 13.360. – Θ. Σάμου, 9.680.

Τηλεγραφική υπηρεσία διά πυρσών επί οκτώ υψηλών οχυρωμάτων από Ταρσού εις Κ/πολιν. Ομοία εν Πελοποννήσω.

ε) Περί των πόρων όλου του κράτους θέλομεν ομιλήσει εν αρχή της ακολούθου περιόδου. Ενταύθα, αφού ανεφέρομεν τι εισέπραττε το δημόσιον εκ μόνης της Κ/πόλεως κατ' έτος, αρκεί να μνημονεύσωμεν και τούτου του γεγονότος. Η βασίλισσα

b) Thessaloniki, trade and manufacture. Towards the end of this period, according to John Kaminiates. – Berea (Veroia), Demetrias.

Patras, Corinth, Thebes.

Cherson; chief magistrates, fathers of the city, those in power.

Athens. Irene, Theophano.

c) Other developments regarding mainland Greece. Campaign against Constantinople during the reign of Leo III. – During Michael II (early 9th c.) 350 warships from Greece. In the early 10th c. the Peloponnese offered 1000 war horses, saddled and bridled. *εστρωμένους και χαλινωμένους*. – In the 12th c. Corfu paid 14 centenaria *κεντηνάρια* (= ca. 1400 lb of gold = ca. 451.6 kg of gold =) 15,000,000 dr.

d) Asia Minor, Armenians, Cappadocians, Greek Galatians, Lycaonians, Cilicians, Isaurians, mightiest warriors. – Livestock farming. Thomas, a major-domo from Lykandos in Armenia, offers 10,000 sheep to king Justinian (according to Porphyrogenitus) as a present, of which each thousand was of the same colour: black, white, ashen, tawny, grey, etc.

Theme of the Cibyrrhaeots, at the beginning of the 10th c. 13,360 soldiers and seafarers. – Th[eme] of Samos, 9,680.

‘Telegraph’ service by means of torches upon eight high fortresses from Tarsus to Constantinople. Likewise in the Peloponnese.

e) Reference to be made to the funds of the state as a whole at the commencement of the next period. Here, after we stated what the public purse received from Constantinople alone annually, suffice it to mention this

Θεοδώρα, παραιτηθείσα της αρχής τω 856, επέδειξε τη Συγκλήτω το εν τοις ανακτόροις αποταμίευμα· 1090 κεντηνάρια χρυσού= υπέρ τα 100 εκατ. δραχμών· και τούτο μετά 26 ετών βασιλείαν, αδιακόπους πολέμους, κατασκευάς πολυτίμους και εν γένει πολυτελεστάτην κυβέρνησιν.

3. Σύγκρισις του μεσαιωνικού τούτου κράτους προς το μόνον δυνάμενον τότε να παραβληθῆ προς αυτό, ήτοι το αραβικόν.

α) Από Σινικής μέχρι Πυρηναίων· πόροι ανεξάντλητοι· στρατοί πολυάριθμοι.

β) Ανεπιτηδειότης κυβερνήσεως· εμφύλιοι πόλεμοι.

γ) Τα εν Συρία και εν Ισπανία κράτη ήκμασαν αλλά δεν ήσαν πλέον επικίνδυνα.

δ) Καθ' όλην ταύτην την περίοδον, ουδεμία εκ των Αράβων μεγάλη ζημία. Κατά δε την ακόλουθον διεξάγεται επιθετικός κατ' αυτών αγών.

fact also. When she abdicated in 856, Queen Theodora presented to the Senate the savings in the Palace: 1090 centenaria of gold = over 100 million drachmas; indeed, this amount after a 26-year-long reign, incessant wars, luxurious constructions and a most lavish governance in general.

3. Comparison of this mediæval state to the only one comparable to it at that time, i.e. the Arab state.

a) From the Sinic lands to the Pyrenees; inexhaustible resources; numerous troops.

b) Inadequacy of governance; civil wars.

c) The states in Syria and Spain prospered but no longer represented a danger.

d) Throughout this period, no substantial harm caused by the Arabs. Over the next, an offensive campaign is conducted against them.

Εικονομαχία.

Συνέχεια και τέλος της Εισαγωγής.

Ηθική κατάστασις του Κράτους

1. Τα έθνη, όπως και ο κατ' ιδίαν άνθρωπος, δέονται φύσεως αγαθής και ανατροφής αγαθής.

α) Το αρχαίον ελλ. έθνος, προ πάσης ανατροφής, παρήγαγε τον Όμηρον· γενναίον φρόνημα, ελεύθερον πνεύμα επικρατούντα των κακιών. Πιστή αυτού εικών ο Αχιλλεύς. Και το περίφημον ομηρικόν λόγιον : εις οιωνός άριστος αμύνεσθαι περί πάτρης.

β) Θεσμοί από της 7 – 4 εκατ. προ Χρ. επιτήδειοι ν' αναπτύξωσι τας αρετάς εκείνας. Σπάρτη και Αθήναι. Η υπερβολή του γενναίου φρονήματος επήγαγε την πτώσιν της πρώτης· η υπερβολή του ελευθέρου πνεύματος, την πτώσιν των δευτέρων.

γ) Μετά την πρόωρον κατάλυσιν της ίδιας πολιτικής αυτού υπάρξεως, το έθνος διέσωσε την εξαίρετον αυτού ευφυϊαν και συμμαχήσαν μετά των ηγεμόνων της Μακεδονίας, ους αυτό ανέθρεψε και ανέδειξεν, εξηκολούθησε το κοσμοϊστορικόν αυτού στάδιον, υπό ετέραν φάσιν, την κατακτητικήν και πρακτικήν. Αυτό το φρόνημα, αυτό το πνεύμα εξηκολούθησε κατά το πλείστον υφιστάμενον. Στρατηγοί Έλληνες, πόλεις καθ' ελληνικούς δεσμούς διοικούμεναι.

δ) Ο μακεδονικός ελληνισμός δεν ηδυνήθη ν' ανδέξη εις την ρωμαϊκήν κυριαρχίαν· αλλά δεν εξελατινίσθη υπ' αυτής, όπως τα πλείστα δυτικά έθνη· απεναντίας, προϊόντος του χρόνου εξελλήνισε το ανατολικόν ρωμαϊκόν κράτος.

I c o n o m a c h y.

Continuation and end of the Introduction.

Moral situation of the state.

1. Nations, just like individual human beings, need both good nature and good nurture.

a) Prior to any ‘nurture’, the ancient Gr[ee]k nation produced Homer; brave mindset, free spirit prevailing over evils. Achilles an exact image of this. And the famous Homeric saying: “one omen is best; defending the fatherland”.

b) Institutions from the 7th to the 4th c. BC capable of boosting those virtues. Sparta and Athens. The excess of brave spirit brought about the fall of the former; the excess of free spirit, the fall of the latter.

c) After the untimely dissolution of its very own political existence, the nation preserved its exquisite intelligence and, having struck an alliance with the rulers of Macedonia, whom it nurtured and raised, continued its history-making course, in a different phase, that of conquests and practical achievements. This mindset, this spirit was preserved for the most part. Greek generals, cities governed in accordance with Greek institutions.

d) The Macedonian Hellenism was unable to stand against Roman domination; nevertheless, it was not latinised by it, like most Western nations; on the contrary, as time went by, it hellenised the Eastern Roman state.

2. Το ανατολικόν κράτος δεν εξελληνίσθη τοσούτον ολοσχερώς όσον η μακεδονική ηγεμονία. Αλλοίωσις επελθούσα εις το αρχαίον του ελληνικού έθνους ήθος διά της του Χριστιανισμού παρεξηγήσεως.

α) Μοναχικός βίος. Γνώμαι περί αυτού των εθνικών (Λιβανίου, Ζωσίμου, Ευναπίου).

- Γνώμη όλως αντίθετος του Χρυσοστόμου, αναφέροντος ως καύχημα ότι υπήρχον πλειότεραι γυναίκες αφιερούμεναι τω Θεώ ή σύζυγοι και μητέρες. – Κατά Βασίλειον, Γρηγόριον και Φίλωνα, ο ερημικός βίος δεν ήτο πάντοτε επιτήδειος να σώση τον άνθρωπον από των του βίου πειρασμών. – Γνώμη ετέρου Πατρός της Εκκλησίας, του Νείλου, διαρρήδην αποκαλύπτοντος τα ατοπήματα του μοναχικού βίου. – Βέβαια αυτού ατοπήματα εκ των πραγμάτων πιστούμενα· η στρατιωτική υπηρεσία, η γεωργία, η βιομηχανία, εστερούντο μυριάδων βραχιόνων. Επειδή δε τα μοναστηριακά κτήματα ήσαν ως επί το πλείστον αφορολόγητα, η πολιτεία εστερείτο μεγάλου μέρους των πόρων αυτής.

β) Καταχρήσεις προκύψασαι εκ των πολυαρίθμων εξωτερικών τύπων δι' ων περιεβλήθη η Εκκλησία. – Αι εορταί επολλαπλασιάσθησαν επ' άπειρον, εις μνήμην των μαρτύρων, των προμάχων, των πρωταθλητών της πίστεως. Ετέρα αύτη αφορμή αργίας, ενώ ο Απόστολος Παύλος έλεγε προς τους Θεσσαλονικείς: «ουδέν δωρεάν άρτον εφάγομεν παρά τινος, αλλ' εν τω κόπω και μόχθω νύκτα και ημέραν εργαζόμενοι».

– Θαυματουργός δύναμις αποδοθείσα εις τα όργανα των Παθών του Σωτήρος, εις τα λείψανα των μαρτύρων και των Πατέρων της Εκκλησίας και εις αυτάς αυτών τας εικόνας. Δοξασία παραχθείσα εκ τούτου ότι αρκεί να έχη τις μεθ' εαυτού ή παρ' εαυτώ έν των αντικειμένων εκείνων ίνα απαλλαγή παντός κινδύνου και το δεινότερον πάσης ηθικής υποχρεώσεως.

2. The Eastern state was not hellenised to such a sweeping degree as the Macedonian rule. Alteration to the ancient ethos of the Greek nation brought about through the misunderstanding of Christianity.

a) Monastic life. Pagans' opinions on it (Libanius, Zossimus, Eunapius).

– Chrysostom's diametrically opposed view, when as a subject of boasting he states that there were more numerous women devoted to God than wives and mothers.

– According to Basil, Gregory and Philo, the secluded life was not always capable of saving man from the temptations of life. Opinion of another Church Father, Nilus, who explicitly reveals the errors of monastic life. – Its definite errors confirmed by facts: military service, farming, manufacture, were deprived of myriads of workers. Because the monastic lands were exempted from tax for the most part, the state was deprived of a large part of its revenues.

b) Abuses which arose from the several external formalities with which the Church was burdened. – Feasts were multiplied ad infinitum commemorating martyrs, defenders and champions of faith. This in turn multiplied the excuses for idleness, whereas Apostle Paul wrote to the Thessalonians: "Neither did we eat any man's bread for nought; but wrought with labour and travail night and day".

– Miracle-working powers attributed to the instruments of the Saviour's Passion, to the relics of martyrs and Church fathers, even to their very icons. Hence the belief that it will suffice to have one of the aforementioned items on or near oneself to be immune to any danger and, what was worse, free of any moral obligation.

γ) Αποτελέσματα όλων τούτων των καταχρήσεων. Αργία και δεισιδαιμονία. Διά του συνδυασμού αυτών εξελύοντο πάσαι αι δυνάμεις της ανθρωπίνης δραστηριότητος, τόσω μάλλον όσω η εκπαίδευσις ήτο κυρίως εις χείρας των μοναχών, οίτινες ανέτρεφον την νεολαίαν κατά τας ημαρτημένας εκείνας δοξασίας.

3. Περιπέτεια του Χριστιανισμού εν τη Εσπερία και εν τη Αμερική. Ο πολιτισμός δεν εσώθη αυτόθι ει μη διά της εκκλησιαστικής μεταρρυθμίσεως, όπως ο ελληνισμός δεν εσώθη επί αιώνας διά μεταρρυθμίσεως, καταχρηστικώς κληθείσης εικονομαχίας.

c) Results of all the aforementioned abuses. Idleness and superstition. Through the combination of these two all aspects of human activity were paralysed, much more so since the education was in the hands of monks who raised the youth according to those erroneous beliefs.

3. Compare the adventures of Christianity in Hesperia and in America. Culture was only preserved there through Church reform, just like Hellenism was not [sic] preserved for centuries [but?] through reform, loosely called iconomachy.

Ε ι κ ο ν ο μ α χ ί α.

Λέων Γ'. 716 - 741

1. Η μεταρρύθμισις δεν προέκυψεν εις μέσον εξ εφόδου επί Λέοντος.

α) Επί Ζήνωνος (5 εκατ.) ο Φιλόξενος, Επίσκοπος της εν Συρία Ιεραπόλεως, επεχείρησε την κατάργησιν των εικόνων εν τη επαρχία αυτού.

β) Μαυρικίου και Φωκά (6 και 7 εκ.) απόπειραι να περιστείλωσι τον μοναχικόν βίον και να αναζωπυρήσωσι το μάχιμον του λαού πνεύμα.

γ) Ηρακλείου (7 εκ.) αγώνες ίνα καταστήση πρακτικόν και ενεργόν το θρησκευτικόν αίσθημα.

δ) Φιλιππικού απόπειρα καταργ. τ. εικόνων (713)

ε) Παρ' Αρμενίοις απηγορεύετο η των εικόνων προσκύνησις.

ς) Πολλαί αιρέσεις (7 και 8 εκ.) επεχείρησαν τολμηροτάτας καινοτομίας, ιδίως η των Παυλιανιτών.

2. Η μεταρ. δεν περιωρίσθη εις την κατάργησιν των εικόνων· αλλ' επεχείρησε προσέτι.

α) τον περιορισμόν της χρήσεως των αγ. λειψάνων·

β) την περιστολήν του αριθμού των μοναστηρίων·

γ) την επιβολήν του κοινού φόρου εις τα μοναστηριακά και εν γένει τα εκκλησιαστικά κτήματα·

δ) την αφαιρέσιν από του κλήρου της δημ. εκπαιδεύσεως και τον οργανισμόν υψηλοτέρας λαϊκής εκπαιδεύσεως·

ε) την μεταρ. των αστικών νόμων επί τη βάσει αρχών υγιεστέρων.

3. Η μεταρ. δεν υπήρξεν έργον αυθαίρετον του Λέοντος Γ' και του υιού και διαδόχου αυτού Κωνσταντίου Ε'.

I c o n o m a c h y.

Leo III. 716 - 741

1. Reform did not arise suddenly out of nowhere during Leo's reign.

a) During Zeno's reign (5th c.) Philoxenus, Bishop of Hierapolis in Syria, endeavoured the abolition of icons in his see.

b) Attempts by Maurice and Phokas (6th and 7th c.) to curtail the monastic life and rekindle the militant spirit of the people.

c) Heraclius' struggle (7th c.) to make the religious spirit practical and active.

d) Attempt by Philippicus to abolish icons (713).

e) Among Armenians the veneration of icons was prohibited.

f) Many heresies (7th and 8th c.) attempted boldest innovations, particularly that of Paulicians.

2. Reform was not confined to the abolition of icons; it also endeavoured :

a) to limit the use of holy relics;

b) to curtail the number of monasteries;

c) to impose the commonly applied tax on the lands of monasteries and of the Church more generally;

d) to remove primary education and the organisation of higher secular education from the remit of the clergy;

e) the reform of civil laws on the basis of healthier principles.

3. Reform was not an arbitrary task of Leo III or of his son and heir Constantius V.

α) Οι επί έτη 130 βασιλεύσαντες ήσαν προς αλλήλους άσχετοι. Νικηφόρος. Λέων Ε'. Μιχαήλ Β' και ο υιός αυτού Θεόφιλος.

β) Οι αστικοί νόμοι του Λέοντος Γ' δεν ήτο δυνατόν να είναι επινόημα πρόχειρον αυτού ή των περί αυτόν ανδρών.

γ) Η Σύνοδος η καταλύσασα τας εικόνας και η 7 Οικουμ. Σύνοδος η ανορθώσασα αυτάς.

δ) Ο στρατός αείποτε υπέρ της μεταρρυθμίσεως.

Εκ τούτων πάντων συνάγεται ότι την μεταρ. επεζήτουν προ καιρού αι λογιώτεροι και πρακτικώτεροι του έθνους τάξεις και ιδίως οι πλείστοι ανώτεροι του κλήρου λειτουργοί.

4. Αντίπαλοι της μεταρρυθμίσεως, πολυαριθμότεροι:

α) ο κοινός όχλος

β) όλαι αι γυναίκες

γ) οι δυσαρίδμητοι μοναχοί. Εξήγησις των τριών τούτων φαινομένων.

5. Αι δύο αντίπαλοι μερίδες.

α) Τρεις αρχιερείς της Μικράς Ασίας προκαλούσι πρώτοι την μεταρ. Ο Εφέσου Θεοδόσιος, ο Κλαυδιουπόλεως Θωμάς, ο Νακωλείας Κωνσταντίνος.

β) Ο Λέων διστάζει. Αφ' ενός λόγοι ηθικοί, κοινωνικοί και πολιτικοί καθίστων την μεταβολήν απαραίτητον· αφ' ετέρου συνησθάνετο ότι επιβάλλον χείρα εις τα ζητήματα ταύτα, και ιδίως εις το θρησκευτικόν, μέγαν έμελλε να κινήση εν τω κράτει σάλον.

γ) Αυταί αι δύο αντίθετοι μερίδες περιήλθον εις ενδοιασμούς. – Ο Λέων προοιμιάζεται ουχί διά της καταργήσεως των εικόνων, αλλά διά της ανυψώσεως αυτών. – Η μία μερίς έλεγεν: «η παρούσα γενεά εθεοποίησε τας εικόνας»· η δ' αντίθετος «οφείλεις διδάξαι τον αγράμματον λαόν».- Ο Πατριάρχης Ταράσιος, ο προεδρεύσας της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου, ήτις ανεστύλωσε τας εικόνας. – Αμφότεραι αι μερίδες επλανώντο ως προς το ζήτημα των εικόνων.

a) Those who reigned for 130 years were not related to one another. Nicephorus. Leo V. Michael II and his son Theophilus.

b) The civil laws of Leo III could not possibly have been conceived offhand by either himself or those around him.

c) The Synod which abolished the icons and the 7th Ecumenical Synod which restored them.

d) The army always in favour of reform.

From all the above it can be inferred that reform was long sought by the more learned and practically-minded classes of the nation and by most high-ranking clergymen, in particular.

4. Opponents to reform, more numerous:

a) the masses;

b) all women;

c) the innumerable monks. Explanation of these three trends.

5. The two factions opposed.

a) Three bishops of Asia Minor are the first to instigate reform: Theodosius of Ephesus, Thomas of Claudiopolis, Constantine of Nacoleia.

b) Leo hesitates. On the one hand, moral social and political reasons made change necessary; on the other hand, he felt that, were he to intervene in these issues, and particularly in the issue of religion, he would stir up a great turmoil in the state.

c) Both these two constituencies opposed came to be reluctant. – Leo begins not by abolishing icons but by having them placed higher. – One side claimed: “the present generation has deified icons”; and the opposed party: “one should teach the uneducated people”. – Patriarch Tarasius presided over the 7th Ecumenical Synod, which restored icons. – Both parties were in error regarding the issue of icons.

δ) Επί τέλους πολλά πάθη, πολλά συμφέροντα παρήγαγον εν τω έθνει μακράν και εναγώνιον ρήξιν.

ε) Ενδεχομένη του Λέοντος Γ' μετριοπάθεια. Σύγκρισις της πολιτείας αυτού προς τον Ερρίκον Η' της Αγγλίας και προς τους ηγεμόνας της Γερμανίας, επί της μεταρρυθμίσεως.

ς) Οι οπαδοί της μεταρ. εστιγμάτισαν τους οπαδούς των καθεστώτων διά των ονομάτων εικονολάτραι, ξυλολάτραι, ειδωλολάτραι· οι δε τελευταίοι τους πρώτους διά των ονομάτων εικονομάχοι, εικονοκλάσται, εικονοκαύσται, χριστιανοκατήγοροι, σαρακηνόφρονες.

d) Eventually many passions, many interests caused a long and agonising split in the nation.

e) Leo III possibly a moderate. Comparison of his manner of governance to that of Henry VIII of England and of rulers of Germany, during Reformation there.

f) Supporters of reform stigmatized the supporters of the respective régimes by the terms icon-worshippers, wood-worshippers, idolaters; and the latter would do likewise to the former by the names of icon-fighters, iconoclasts, icon-burners, accusers of Christians, Saracen-minded.

Λέων Γ'
(Συνέχεια)

1. Πρώται περί εικόνων πράξεις και πρώται ένεκα του ζητήματος τούτου περιπλοκαί.

α) 726. Τύπος (B. Δ.) δι' ού αι εικόνες τίθενται εν ταις εκκλησίαις υψηλότερα ίνα μη, δι' ασπασμών και ψηλαφήσεων, βεβηλώνται, προσβάλληται δε το θεϊον.

β) Στάσις εν Ιταλία υποκινηθείσα υπό του Ρώμης Γρηγορίου Β'.

γ) Στάσις εν Ελλάδι υπό του αυτού διενεργηθείσα, 727. Βασιλεύς Κοσμάς, στρατηγοί Αγαλλιανός και Στέφανος, επέρχονται διά θαλάσσης κατά Κ/πόλεως, ενώ οι Άραβες πολιορκούσι την Νίκαιαν. Η στάσις κατατροπούται, οι Άραβες απέρχονται άπρακτοι. Πώς εξηγεί ο Θεοφάνης την ήτταν των Αράβων.

δ) Ο Γρηγόριος Β' υπενδίδει, βλέπων ότι κινδυνεύει μάλλον από των συμμάχων αυτού Λομβαρδών ή από του βασιλέως.

ε) 726. Η εν Θήρα έκρηξις, χρησιμεύσασα εις το να ενισχύση τας στάσεις.

Η προ εικοσαετίας περίπου γενομένη μεγάλη έκρηξις, η αποκαλύψασα λείψανα του βίου των κατοίκων εις χρόνους παναρχαίους.

Leo III
(Continued)

1. First acts regarding icons and first complications because of this issue.

a) 726. Type (i.e. royal decree) according to which icons are placed higher in churches so that they may not be profaned nor the divine be offended through kissing and touching.

b) Sedition in Italy instigated by Gregory II of Rome.

c) Sedition in Greece instigated by the same, 727. King Cosmas, generals Agallianus and Stephen, attack Constantinople by sea, while the Arabs lay siege to Nicæa. The sedition is thrashed, the Arabs leave unsuccessful. How Theophanes explains the defeat of the Arabs.

d) Gregory II gives way a little, realizing he was in greater danger from his Lombard allies than from the king.

e) 726. The eruption of the volcano on the island of Thera served in rekindling seditions.

The big eruption which took place about twenty years ago and revealed remnants of the lives of inhabitants in ancientmost times.

Προηγούμεναι γνωσταί εκρήξεις: πρώτη γνωστή 196 προ Χρ. (Στράβων)· παλαιά Καμένη. Έκτοτε αλλεπάλληλοι μέχρι 726 (Θεοφάνης). Ιερά. Τότε μακρά παύλα μέχρι της 15 εκατ., ότε επανελήφθησαν συχνότεραι και βιαιότεραι αι αναφυσήσεις, παραγαγούσαι νέα νησίδια. – Η παύλα εκείνη 7 εκατονταετηρίδων· η πρώτη (προ του 196 προ. Χρ.) κατά τον Fouqué διπλασία. Άρα, λέγουν, η πρώτη έκρηξις (η σπαράξασα την νήσον και κατακρημνίσασα εις την άβυσσον τον μεσόγειον αυτής χώρον) περί τα μέσα της 2 προ. Χρ. χιλιετηρίδος.

2. Έτεροι του Λέοντος πράξεις.

α) Εντελής κατάργησις και απαγόρευσις των εικόνων.

β) Διάλυσις των υπό μοναχών διευθυνομένων σχολών.

Κατά Γεώργιον τον Αμαρτωλόν «έκτοτε η των επιστημόνων γνώσις εν Ρωμανία έπαυσε τη των βασιλευόντων εικονομάχων απουσία μειουμένη έως των ημερών Μιχαήλ και Θεοδώρας». Αναιρείται υπό του Θεοφάνους λέγοντος καταλυθείσαν την ευσεβή παιδευσιν, ουχί δε και την θύραθεν. – Μάρτυρες της επιδόσεως ήν έλαβεν η λαϊκή παιδ. Ιωάννης Γραμματικός, φιλόσοφος Λέων, Μιχαήλ Ψελλός, γεωμέτρης Θεόδωρος, αστρονόμος Θεοδήγιος, φιλόλογος Κομητάς, ο μέγας Φώτιος, πλείστοι άλλοι.

3. Περιπέτειαι του ριζικού εκείνου Διατάγματος.

α) Ο Πατριάρχης Γερμανός δεν το υπογράφει και δεν το εκτελεί.

β) Το 730 νέον Σιλέντιον. Ο Γερμανός επιμένων αποχωρεί· νέος Πατριάρχης Αναστάσιος. Ο Αρχιερεύς Ρώμης δεν τον αναγνωρίζει.

γ) Αξιωματικός του στρατού καταστρέφει την επί της Χαλκής Πύλης εικόνα του Σωτήρος. Ο όχλος τον φονεύει, αλλά κατατροπούνται υπό του στρατού.

Previous known eruptions: 1st known 196BC (Strabo); Palaia Kammeni. Since then repeatedly until 726 (Theophanes). Hieria. From that time on long respite until the 15th c., when puffing out resumed more frequently and more violently, producing new islets. – That respite lasted 7 centuries; the first one (before 196BC) twice as long, according to [Ferdinand André] Fouqué [1828-1904]. Consequently, it is said, the first eruption (which ripped the island apart and precipitated its inland part into the abyss) must have taken place around the middle of the 2nd millennium BC.

2. Other acts of Leo.

a) Complete abolition and prohibition of icons.

b) Dissolution of the schools run by monks. According to George Hamartolus [lit. “a sinner”, Christian epithet], “from that time on scientific knowledge ceased in [Byzantine] Romania, decreasing because of the absence of reigning iconoclasts, until the days of Michael and Theodora”. This is refuted by Theophanes who states that it was religious not secular education which was dissolved. – John Grammaticus, Leo the Philosopher, Michael Psellus, Theodore the Geometer, Theodegius the Astronomer, Cometas the Philologist, Photius the Great, and several other witnesses to the progress enjoyed by secular education.

3. Adventures of that radical decree.

a) Patriarch Germanus does not sign it and refuses to apply it.

b) In 730 new Silentium [i.e. meeting of the imperial advisory council]. Germanus insists and leaves; new Patriarch Anastasius. The Bishop of Rome does not recognise him.

c) An army officer destroys the icon of the Saviour above the Bronze Gate. The populace kills him, but is thrashed by the army.

δ) Αλληλογραφία μεταξύ βασιλέως και Πάπα απολήγουσα εις την καταδίκην του βασιλέως ως αιρετικού.

4. Αξιωματημιόνητος αντιπολίτευσις του αγίου Ιωάννου του Λαμασκηνού. Τρεις Λόγοι Απολογητικοί προς τους διαβάλλοντας τας αγίας εικόνας.

Σπουδαία κατά το μάλλον ή ήττον επιχειρήματα υπέρ των εικόνων. «Μόνου του αοράτου Θεού απαγορεύεται η εξεικόνισις, τούτου δε ποιούντες εικόνα, ούτως ημαρτάνομεν». Ἡ: «Οραῖς ὡς τῆς εἰδωλολατρίας ἔνεκα ἀπαγορεύει τὴν εἰκονογραφίαν καὶ ὅτι ἀδύνατον εἰκονίζεσθαι Θεόν, τὸν ἄποσον καὶ ἀπερίγραπτον καὶ ἀόρατον». — Κάλλιστον το ἐξῆς: «Ἰπόμνημα γάρ ἐστιν ἡ εἰκὼν, καὶ ὅπερ τοῖς γράμμασι μεμνημένοις ἡ βίβλος, τούτο καὶ τοῖς ἀγραμμάτοις ἡ εἰκὼν· καὶ ὅπερ τῆ ἀκοῇ ὁ λόγος, τούτο τῆ ὁράσει ἡ εἰκὼν. Νοητῶς δὲ αὐτὴ ἐνούμεθα». (*)

Μετριοπαδέστατος προς τον βασιλέα. Αδίκως όμως κατηγορεί αυτόν ότι εἰργράπισε τον Γερμανόν. – Ανυπόστατα λέγει εκτραγωδών τα παθήματα πλείστων Επισκόπων και Πατέρων. Οι Χρονογράφοι τα αυτά αορίστως. Οι Συναξαρισταί ονομάζουσι τους παθόντας. Γενική εκτίμησις της φήμης ότι πολυάριθμοι τότε εγένοντο μάρτυρες.

(*) Migne PG 94:1237.BC, § ζ'.

d) Correspondence between the King and the Pope leading to the condemnation of the king as a heretic.

4. Memorable opposition of St John of Damascus. Three “Apologias (or Treatises) Against Those Decrying the Holy Images”.

More or less significant arguments in favour of icons [i.e. in the aforementioned treatises]: “If we made an image of the invisible God, we should in truth do wrong”; or: “You see that He forbids image-making on account of idolatry, and that it is impossible to make an image of God, who is a Spirit, invisible, and uncircumscribed”. – The best is the following: “The image is a memorial, just what words are to a listening ear. What a book is to the literate, that an image is to the illiterate. The image speaks to the sight as words to the ear; we communicate mentally with it”.

Most moderate towards the king. However, he wrongly accuses him of slapping Germanus. – What he says regarding the sufferings of several Bishops and Fathers is unsubstantiated. Chroniclers note the same vaguely. Synaxarists mention those afflicted by name. General assessment of the rumour that at that time there were several martyrs.

Λέων Γ΄
(Συνέχεια και τέλος)

1. Ο Πάπας Γρηγόριος Γ΄ εν τοπική Συνόδω, 732, αποφαινεται προδοτήν της πίστεως πάντα τον μη προσκυνούντα τας εικόνας. Η Κάτω Ιταλία και η Σικελία μένουσι πισταί εις τον Λέοντα· μόνη η μέση Ιταλία συντάσσεται μετά του Πάπα. – 733 στέλλεται στόλος κατά του Πάπα, αλλά καταστρέφεται υπό τριχυμίας. – Αφαίρεσις, υπό του Λέοντος, της Ιταλίας (της Κάτω), Σικελίας, Κρήτης, Ελλάδος, Θεσσαλίας, Κύπρου, Ιλλυρίας και Μακεδονίας από την εκκλ. δικαιοδοσίαν του Πάπα. Σπουδαιότατα αποτελέσματα της διατάξεως ταύτης υπέρ του ελληνισμού.

2. 734-740 επανάληψις των αραβ. επιδρομών εις Μ. Ασίαν. 740, μηνί Μαΐω, λαμπρά νίκη Λέοντος και Κωνσταντίνου (του υιού αυτού) εν Ακροϊνώ (Φρυγίας). Ολοσχερής καταστροφή των Αράβων και υποχώρησις εις Περσίαν.

3. 740, 26 Οκτωβρίου, σεισμός μέγας. Πρόσθετος φόρος κατά ολοκοτίνην μιλιάρισιον. – Ανανέωσις του προσωπικού φόρου. – Εις Καλαβρίαν και Σικελίαν δήμευσις των πατριμονίων της ρωμαϊκής Εκκλησίας εν τω κράτει. Παρατηρήσεις.

4. 740. Νέος αστικός κώδιξ. «Εκλογή» των νόμων από των διατάξεων του Ιουστινιανού εν συντόμω γενομένη και επιδιόρθωσις εις το φιλανθρωπότερον εκταθείσα.

α) Κατάργησις της παλλακείας

β) Περιορισμός των λόγων του διαζυγίου

γ) Ο γάμος συνεπάγεται ενότητα ου μόνον των προσώπων, αλλά και της περιουσίας

δ) Η μήτηρ έχει όσα και ο πατήρ δικαιώματα.

Leo III
(Cont'd and end)

1. In a local Synod, in 732, Pope Gregory III brands anyone not venerating icons as traitor to the faith. Mezzogiorno and Sicily remain loyal to Leo; only Central (or Middle) Italy sides with the Pope. – 733, a fleet is despatched against the Pope, but is destroyed by a tempest. – Removal, by Leo, of (Southern) Italy, Sicily, Crete, Hellas, Thessaly, Cyprus, Illyria and Macedonia from the ecclesiastical jurisdiction of the Pope. Most important results of this arrangement in favour of Hellenism.

2. 734-740 Arab raids against Asia Minor resume. In May 740, a brilliant victory of Leo and (his son) Constantine at Akroinon (in Phrygia). Utter destruction of the Arabs and retreat to Persia.

3. 740, October 26, big earthquake. Additional tax of 1 silver coin per solidus [i.e. per golden coin = 12 silver coins]. – Extension of the personal tax. – In Calabria and Sicily, confiscation of the patrimony of the Roman Church in the state. Remarks.

4. 740. New civil code. A “Digest” of the laws from the time of Justinian’s provisions drafted in a concise form and amendments expanded in a more benevolent spirit.

- a) Abolition of concubinage
- b) Curtailment of grounds for divorce
- c) Marriage entails a union not only of persons but also of fortune
- d) The mother has the same rights as the father.

ε) Ο αδιάθετος τελευτήσας και μη έχων τέκνα ή έγγονα κληρονομείται υπό του πατρός και της μητρός, ουχί δε συγχρόνως και υπό των αδελφών

ς) Προς σύστασιν γάμου αρκεί οι δύο σύζυγοι να είναι χριστιανοί.

5. Νόμος Γεωργικός. Κατάργησις της δουλοπαροικίας.

6. Θάνατος του Λέοντος Γ' περί τα μέσα του 741. Τελευταίαι περί αυτού κρίσεις.

α) Καταγωγή. Όνομα. Γονείς. Αγαθός σύζυγος, αγαθός πατήρ, αγαθός εν γένει άνθρωπος.

β) Οι αντίπαλοι αυτού δεν ετόλμησαν να αμφισβητήσωσι τα πολεμικά αυτού κατορθώματα· αλλά διέστρεψαν πάντα όσα έπραξεν υπέρ της μεταρρυθμίσεως ή τουλάχιστον διέστρεψαν αυτά.

γ) Παραβολή του Λέοντος, του Νικήτα, του Μαρίνου και του Νόννου προς τον Ιουστινιανόν και τον Τριβωνιανόν.

δ) Πώς παρέλαβε το κράτος και πώς παρέδωκεν αυτό τω υιώ Κωνσταντίνω.

e) The deceased person's father and the mother, but not also the siblings, should inherit in case he or she should die intestate (i.e. without leaving a will) and without children or grandchildren

f) Regarding the conclusion of a marriage, it is enough for both spouses to be Christians.

5. Agricultural law. Abolition of serfdom.

6. Death of Leo III around the middle of 741. Final judgments regarding his personality.

a) Origin. Name, Parents. Good spouse, good father, good man in general.

b) His opponents did not dare question his military feats; but distorted everything he did in favour of reform or at least this [sic].

c) Comparison of Leo, Nicetas, Marinus and Nonnus to Justinian and Tribonian.

d) How he found the state and how he left it for his son Constantine.

Κωνσταντίνος Ε΄

741-775

1. Το επωνύμιον Κοπρώνυμος.
2. Χαρακτηρισμός του ανδρός υπό του Herzberg.
3. Στάσις Αρταβάσδου, του επ' αδελφή γαμβρού του Κωνσταντίνου.
  - α) Ο Αρτ. διά των πολεμίων της μεταρρυθμίσεως γίνεται κύριος της Κ/πόλεως 742.
  - β) Πάπας και Άραβες.
  - γ) Κατατρόπωσις Αρτ. περί Σάρδεις· έπειτα δε του Νικήτα (υιού του Αρτ.) περί Μωδρινήν (προς δυσμάς της Αγκύρας).
  - δ) Πολιορκία Κ/πόλεως· λιμός· πολιτεία Κωνσταντίνου.
  - ε) Νέα ήττα του Νικήτα και αιχμαλωσία αυτού τε και του φίλου αυτού Μαρχελλίνου, Επισκόπου της Γαγγρηνών μητροπόλεως. Άλωσις Κ/πόλεως και σύλληψις Αρταβάσδου.
4. Αυστηρά πολιτεία Κωνσταντίνου προς τους στασιαστάς.
  - α) Τύφλωσις Αρτ. και των δύο αυτού υιών.
  - β) Αποκεφαλισμός των στρατηγών Βακταγείου και Σισιννίου.
  - γ) Υπερβολαί του Θεοφάνους· πολύ μετριώτερος ο Νικηφόρος.
  - δ) Ο Schlosser, εν τη ειδική αυτού συγγραφή, αδικώς παραδέχεται πάντα όσα εκτραγωδεί ο Θεοφάνης ως αναμφισβήτητα.

Constantine V

741-775

1. The denigrating epithet “dung-named”.
2. Characterisation of the man by Herzberg [sic]¹².
3. Sedition of Artabasdos, Constantine’s brother-in-law.
  - a) Thanks to the support of the opponents to reform, Art[abasdos] seizes Constantinople, 742.
  - b) The Pope and the Arabs.
  - c) Art[abasdos] thrashed near Sardis; then Niketas (his son) likewise near Modrine (to the West of Ankara).
  - d) Siege of Constantinople; famine; Constantine’s way of governance.
  - e) Niketas’ new defeat and captivity as well as of his friend Marcellinus, Bishop of the diocese of Gangron. Capture of Constantinople and arrest of Artabasdos.
4. Constantine’s strict attitude to the seditionaries.
  - a) Blinding of Art[abasdos] and of his two sons.
  - β) Decapitation of generals Bactagius and Sisinnius.
  - c) Exaggerations by Theophanes; Nicephorus much more mediocre.
  - d) Schlosser, in his special work¹³, wrongly accepts as indisputable everything Theophanes declaims.

---

¹² Gustav Friedrich Hertzberg (1826-1907), German historian, author of several works on ancient and regional history. The work here referred to is “Geschichte der Byzantiner und des Osmanischen Reiches bis gegen Ende des sechszehnten Jahrhunderts“ in: Wilhelm Oncken (ed.): Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen. Grote, Berlin 1883.

¹³ Friedrich Christoph Schlosser (1776-1861), German historian, author of, among other works, a History of the Iconoclastic Emperors of the East (Geschichte der bilderstiirmenden Kaiser des oströmischen Reichs), Frankfurt 1812.

Κωνσταντίνος Ε΄ 741-775

(Συνέχεια)

1. Νίκαι του βασιλέως κατά Αράβων, κατά ξηράν και κατά θάλασσαν, 746-747.

2. Λοιμός του 747.

α) Πρώτη είσοδος αποίκων Σλαύων εν Πελοποννήσω.

β) Περί του ονόματος Μωρέας.

3. Πρώται υπέρ της εκκλησιαστικής μεταρρυθμίσεως πράξεις του Κωνσταντίνου, δεκαετίαν αφ' ης εβασίλευσεν.

α) Μετοικεσία εις Θράκην των Παυλιανιτών εκ Συρίας και Αρμενίας.

β) Ιστορία της αιρέσεως των Παυλιανιτών ή Παυλικιανών. Χαρακτήρ αυτής.

γ) Μάχιμος και βιομηχανικός χαρακτήρ των Παυλιανιτών. Επίδρασις αυτών επί της δυτικής μεταρρυθμίσεως κατά Γίββωνα.

4. Οικουμενική των εικονομάχων Σύνοδος, 754. – Αριθμός Επισκόπων 348. Ούτε ο Πάπας Ρώμης εξεπροσωπήθη εν αυτή ούτε οι Πατριάρχαι Αλεξανδρείας, Αντιοχείας και Ιεροσολύμων.

α) Πρώτος της Συνόδου ταύτης Όρος:

«Ομοφώνως ορίζομεν απόβλητον είναι και αλλοτριαν και εβδελυγμένην εκ της των χριστιανών εκκλησίας πάσαν εικόνα [...], ο δε τολμών από του παρόντος κατασκευάσαι εικόνα ή προσκυνήσαι ή στήσαι εν εκκλησία ή εν ιδιωτικώ οίκω ή κρύψαι, [...] καθαιρείσθω [...], αναδεματιζέσθω και τοις βασιλικούς νόμοις υπεύθυνος έστω, ως εναντίος των του Θεού προσταγμάτων και εχθρός των πατρικών δογμάτων».

Constantine V 741-775
(Cont'd)

1. Victories of the king against the Arabs, on land and at sea, 746-747.

2. Plague of 747.

a) First time that Slav colonisers enter the Peloponnese.

b) Regarding the name Moreas.

3. First acts of Constantine in favour of reform, ten years after he became king.

a) Resettlement of Paulicians from Syria and Armenia to Thrace.

b) History of the heresy of Paulicians. Its nature.

c) Combative and industrious character of Paulicians. Their influence upon Western Reformation, according to Gibbon.

4. Ecumenical Synod of the iconoclasts, 754 [Council of Hieria]. – Number of Bishops attending: 348. Neither the Pope of Rome nor the Patriarchs of Alexandria, Antioch or Jerusalem were represented in it.

a) First term of that Synod: “We declare unanimously, in the name of the Holy Trinity, that there shall be rejected and removed and cursed one of the Christian Church every likeness [...]. Whoever in future dares to make such a thing, or to venerate it, or set it up in a church, or in a private house, or possesses it in secret, shall, if bishop, presbyter, or deacon, be deposed; if monk or layman, be anathematised, and become liable to be tried by the secular laws as an adversary of God and an enemy of the doctrines handed down by the Fathers”.

β) Όρος εκ των Πρακτικών της εν Νικαία 2^α Ορθοδόξου Οικουμ. Συνόδου: «Σεπτοί ναοί καθιερώθησαν εκτός αγίων λειψάνων μαρτύρων».

γ) Όρος: «Εί τις ουχ ομολογεί την αειπάρθενον Μαρίαν κυρίως και αληθώς Θεοτόκον [...] και μετά ειλικρινούς πίστεως τας αυτής ουχ εξαιτείται πρεσβείας, ως παρρησίαν εχούσης προς τον εξ αυτής τεχθέντα Θεόν ημών, ανάθεμα [...]». Και τα αυτά ορίζει ως προς τους αγίους.

δ) Η Σύνοδος συνέδρευσε εν τω ανακτόρω της Ιερειας κειμένω επί της ασιανής του Βοσπόρου παραλίας· οι δε όροι αυτής ανεγνώσθησαν πανηγυρικώς εις την εν Βλαχέρναις εκκλησίαν της Παναγίας και ουχί εν τω ναώ της του Θεού Σοφίας, διότι αύτη είχε διατηρήσει τας εικόνας αυτής.

5. Εκτέλεσις των Όρων της Συνόδου.

α) Θάνατος του μοναχού Ανδρέου Καλυβίτου

β) Θάνατος του μοναχού Στεφάνου

γ) Συνωμοσία τινών εκ του ανωτέρου κλήρου και εκ των αρχόντων. Αντιπροτείνουσιν εις την εν Κ/πόλει Σύνοδον τοπικήν υπέρ των εικόνων Σύνοδον εν Ιεροσολύμοις. Συνωμοτούσι κατά του βασιλέως, ενώ, 766, ούτος διεπολέμει προς τους Βουλγάρους. Της συνωμοσίας ταύτης μετέσχε και ο Πατριάρχης Κωνσταντίνος. – Ποιναί: 19 άρχοντες καταδικάζονται ως ένοχοι εσχάτης προδοσίας εις διαφόρους ποινάς, δύο δε μόνοι εις θάνατον, οι αδελφοί Ποδοπάγουροι, Κωνσταντίνος και Στρατήγιος. Ο Πατριάρχης κατ' αρχάς εξωρίσθη εις Ιέρειαν και έπειτα εις Πρίγκηπον· αλλά μετ' ου πολύ, φωραθείς ότι επιμένει συνωμοτών, καθηρέθη και πομπευθείς εν τω Ιπποδρόμω εκαρατομήθη.

b) Term from the Proceedings of the 2nd Orthodox Ecum[enical] Synod at Nicæa: “Venerable churches were consecrated without holy relics of martyrs”.

c) Term: “If anyone shall not confess the Holy Ever-Virgin Mary properly and truly the Mother of God [...] and does not with sincere faith seek Her intercessions as of one having confidence in her access to our God, since She bare Him, let him be anathema [...]”. It stipulates the same regarding the saints.

d) The Synod was convened in the Palace of Hieria, on the Asian shore of Bosphorus; its terms were read out panegyrically in the Church of the All-Holy Virgin at Blachernæ and not in the Church of Hagia Sophia, because the former had preserved its icons.

5. Implementation of the terms of the Council.

a) Death of the monk Andreas Kalyvites

b) Death by execution of the monk Stephen [the Younger]

c) Conspiracy by some of the higher-ranking clergymen and officials. They counterpropose to the Synod in Constantinople that a local Synod be held in Jerusalem in favour of the icons. They conspire against the king in 766, while he wages a war against the Bulgarians. Patriarch Constantine was also implicated in that conspiracy. – Sanctions: 19 officials were found guilty of high treason and were given various sentences, and only two to death, the Podopagouroi brothers [a sobriquet literally meaning ‘crabfoot’], Constantine and Strateghios. The Patriarch was exiled to Hieria at first and then to Prinkipos. However, not too long later, he was found to persist in conspiring, and was deposed, paraded through the Hippodrome and decapitated.

δ) Κατάργησις τινών μοναστηρίων εν Κ/πόλει, ανδρών και γυναικών, μεταχειρισθείς [sic] τα οικοδομήματα αυτών εις άλλας ανάγκας της δημοσίας υπηρεσίας και ιδίως εις στρατώνας. Πολλοί των μοναχών απέβαλον προθύμως το σχήμα· εκ των δυστροπησάντων οι μεν έφυγον, οι δε, εάν πιστεύσωμεν τους Χρονογράφους, πολυειδώς διεκωμωδήθησαν.

d) Abolition of certain monasteries in Constantinople, of men and women, and use of their buildings for other needs of the public service, barracks in particular. Many of the monks voluntarily defrocked themselves; of those who reacted, some were exiled and others, if we are to believe in Chroniclers' accounts, were satirised in various ways.

Κωνσταντίνος Ε΄ 741-775
(Τέλος)

1. Έπεραι προς εκτέλεσιν των συνοδικών Όρων Πράξεις.

α) Απόξεις υπό του Πατριάρχου Νικήτα πολλών εικόνων του Σωτήρος και αγίων εν τω Πατριαρχείω.

β) Διάλυσις των μοναστηρίων της Μικράς Ασίας υπό των στρατηγών Μιχαήλ Λαχανοδράκοντος και Μιχαήλ Μελισσηνού. Διατί τα εκτραγωδούμενα περί αναριθμητών μαρτύρων είναι ανυπόστατα.

γ) Διατί οι Όροι εξετελέσθησαν εν Ασία, ουχί δε και εν Ευρώπη.

2. 769. Γάμος της Αθηναίας Ειρήνης μετά του διαδόχου της βασιλείας Λέοντος. Ματαία προηγουμένη διαπραγματεύσεις του Κωνσταντίνου Ε΄ προς σύζευξιν του υιού του μετά Γισέλας της θυγατρός του ηγεμόνος των Φράγκων Πιπίνου. Οικογένεια της Ειρήνης· αδελφός αυτής ή επ' αδελφή γαμβρός Κωνσταντίνος Σαραντάπηχος. – Χαρακτήρ και πολιτεία της Ειρήνης. – Χαρακτήρ και πολιτεία των συζύγων του Κωνσταντίνου· Ειρήνης, ανωνύμου, Ευδοκίας Μελισσηνής· θυγάτηρ της πρώτης Ανθούσα, η ιδρύσασα και προικίσασα παιδοκομείον.

3. Νέα οικογενειακά ονόματα, φέροντα χαρακτήρα ελληνικόν, των χρόνων εκείνων.

Περί των εις -πουλος ληγόντων πατρωνυμικών. Αρχαιότατον γνωστόν Γαβριηλόπουλος, Σλαύος. Ουμβερτόπουλος, Λογγοβαρδόπουλος, Κομητόπουλος, Φραγκόπουλος. Συμπέρασμα δυνάμενον εκ τούτων να εξαχθή.

Constantine V, 741-775

(end)

1. Other acts for the implementation of the Terms decided by the Synod.

a) Patriarch Nicetas' scraping off many icons of the Saviour and of Saints in the Patriarchate.

b) Dissolution of the monasteries of Asia Minor by generals Michael Lachanodracon and Michael Melissenos. Why the accounts deploring innumerable martyrs are unfounded.

c) Why the Terms were implemented in Asia but not also in Europe.

2. 769. Matrimony of Irene the Athenian with Leo, heir to the throne. Unsuccessful previous negotiation of Constantine V to have his son wedded to Gisela, daughter of Pepin the Short, king of the Franks. Irene's family; her brother or brother-in-law on her sister's side Constantine Sarantapechos. – Character and way of governance of Irene. – Characters and public conduct of Constantine's spouses: Irene [Tzitzak], an anonymous [Maria], Eudokia Melissene; Anthoussa, daughter of the first, founded and funded a nursery.

3. New, hellenising family names of those years.

Regarding the patronymics ending in –poulos. The earliest one known: Gabrielopoulos, a Slav. Umbertopoulos, Lombardopoulos, Cometopoulos, Frangopoulos. Conclusion that can be drawn from these.

4. Οι κατά των Βουλγάρων πόλεμοι του Κωνσταντίνου Ε΄.

α) 758. Η περί Μαρκέλλας [plural] κατατρόπωσης των Βουλγάρων, οίτινες, ζητήσαντες ειρήνην, δίδουσιν ομήρους περί της διατηρήσεως αυτής.

β) Αλλ' οι Βούλγαροι ποτέ δεν ετήρουν τα συντεθειμένα. Μετ' ολίγον επιχειρούσι νέον ακήρυκτον πόλεμον. Ο Κ. περιστέλλει αυτούς αύθις και μεταφέρει εις Βιδυνίαν 200.000 Σλαύων εκ Βουλγαρίας.

γ) Οι Βούλγαροι αναγορεύουσι, 762, νέον ηγεμόνα Τελέτσην. Δεινή τούτου ήττα, 763, περί Αγχίαλον. Λαμπρός θρίαμβος του Κ. εν Κ/πόλει, επί τη νίκη ταύτη. Εν τοις λαφύροις δύο χρυσοί λουτήρες άγοντες έκαστος ολκήν χρυσού 800 λιτρών προς 72 χρυσούς [σολίδους] = 57.600 προς 15 δρ. = 864.000.

δ) Δεινή των Βουλγάρων ταπείνωσις. Φονεύουσι τον Τελέτσην, αναγορεύσαντες τον Σαβίνον, όστις όμως προσελθών εις Κ/πολιν εκυβέρνα εκείθεν αυτός δι' επιτρόπου, 765.

ε) 765 οι Βούλγαροι φονεύουσι τον επίτροπον του Σαβίνου, αλλ' αναγκασθέντες να παραδώσωσι την Βάρναν εις τον Κ. ειρηνεύουσι.

ς) 773, εις νέαν υποχρεούται στρατείαν ο Κ. κατατροπώνει τους Βουλγάρους εις Λιθωσώρια· ο ηγεμών αυτών Τζέριγος καταφεύγει εις Κ/πολιν· ο δε βασιλεύς ητοιμάζετο να επιχειρήση νέαν εκστρατείαν, ότε απέθανε τη 16 Σεπτεμβρίου 775 εξ άνθρακος.

5. Τελευταίαι περί Κωνσταντίνου Ε΄ κρίσεις.

α) Δεινή αντίφασις μεταξύ των πραγμάτων και των εις αυτόν αποδιδομένων υπό των Ορθοδόξων χρονογράφων κακουργιών και αισχροουργιών.

4. The wars of Constantine V against the Bulgarians.

a) 758. The Bulgarians thrashed at Marcellæ, ask for peace and surrender hostages for its preservation.

b) Hoeweever, the Bulgarians never observed agreements. A while later they endeavour a new, undeclared war. C[onstantine] suppresses them immediately and relocates 200,000 Slavs from Bulgaria to Bithynia.

c) In 762, the Bulgarians proclaim Telets as their new ruler. His terrible defeat, in 763, at Anchialus. C's brilliant triumph in Constantinople to celebrate that victory. Among the spoils, two bathing-tubs weighing each 800 lt of gold, worth 72 gold solidi = 57,600 by 15 dr. = 864,000.

d) Terrible humiliation of the Bulgarians. They murder Telets and proclaim Sabin, who, however, came to Constantinople and governed from there through a commissioner, 765.

e) 765 the Bulgarians murder Sabin's commissioner but after being forced to surrender Varna to C. conclude a peace treaty.

f) 773, C. is forced into a new campaign, routs the Bulgarians at Lithosoria; their ruler [Teleric or] Tzerig takes refuge in Constantinople; the king was preparing to mount a new campaign, when he died of anthrax on September 16, 775.

5. Final judgments regarding Constantine V.

a) Terrible contradiction between the facts and the atrocities and obscenities attributed to him by the Orthodox Chroniclers.

β) Ιδού η περί αυτού κρίσις των μεταρρυθμιστών, όπως αναφέρεται υπό ενός μανιώδους Ορθοδόξου. «Καταψεύδονται γαρ διά την εις Χριστόν και την εκκλησίαν αυτού ύβριν, χρόνους μηκίστους και παρατεταμένην ζωήν και βίον ευπαθή μεμετρήσθαι τω Μαιωνά και ευημερίας εις άκρον ελάσας, νίκας τε κατά βαρβάρων αυτώ και ανδραγαθήματα ως πλείστα επιγράφονται, ά τοις σώφροσιν ουδέ εις ακρόασιν έρχεσθαι δίκαιον». Δυστυχώς πάσαι αύται αι συγγραφαί εξηφανίσθησαν.

b) Here is the assessment of his personality by reformists, as stated by a fervent Orthodox: “They accuse him falsely of being insolent vis-à-vis Christ and His Church and of having lived too long and enjoyed a prolonged and happy life thanks to Mammon; him who, having reached the maximum of prosperity, achieved victories against the barbarians and feats, several of which have indeed been attributed to him, such that moderate persons are not even fit to hear of”. Unfortunately, all these writings have disappeared.

Λέων Δ', Κωνσταντίνος ΣΤ', Ειρήνη. 775-802

1. Πρωτεύον ἐν τῇ τριάδι ταύτῃ πρόσωπον, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἡ Εἰρήνη, ἀγωνισθεῖσα ἐκ παντὸς τρόπου νὰ καταβάλλῃ τὴν μεταρρύθμισιν.

α) Ἐκ πρώτης αφετηρίας πείθει τὸν ἀσθενῆ σύζυγον ν' ἀνακαλέσῃ τὴν κατάργησιν τῶν μοναστηρίων καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς μοναχοὺς νὰ λαμβάνωσι τὰ ὑπατα τῆς ἐκκλησίας ἀξιώματα, ὅπερ ὁ πατὴρ εἶχεν ἀπαγορεύσει.

β) Εἰσάγει εἰκόνας λάθρα εἰς τὰ ἀνάκτορα· φωραθεῖσα ἐλέγχεται καὶ ἀπειλεῖται ὑπὸ τοῦ Λέοντος Δ'. Ἄλλ' ὁ βασιλεὺς ἀποδνήσκει αἴφνης τῷ 780.

2. Εἰρήνη ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου αὐτῆς υἱοῦ Κωνσταντίνου ΣΤ'. 780-790.

α) Ἐξωτερικῇ αὐτῆς πολιτικῇ. Ἄντι νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς φυσικοὺς τοῦ Ἀνατολικοῦ κράτους συμμάχους ἐν Ἰταλίᾳ, τοὺς Λομβαρδούς, συνδέεται μετὰ τῶν φυσικῶν τοῦ κράτους τούτου ἀντιπάλων, τοῦ Καρόλου τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ πάπα· καὶ ἀρῶραβωνίζει τὸν Κωνσταντῖνον ΣΤ' μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Καρόλου Rotrud (Ερυθρῶ).

β) Ἐσωτερικῇ πολιτικῇ, τείνει κυρίως εἰς τὸ νὰ καταστρέψῃ τὰ Ἀσιανὰ τοῦ στρατοῦ τάγματα, τὰ ἀφοσιωμένα εἰς τὴν μεταρρύθμισιν, καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὰ διὰ ταγμάτων εὐρωπαϊκῶν, ἵνα τῇ συνδρομῇ αὐτῶν ἀνατρέψῃ τὸ ἔργον τοῦ Λέοντος Γ' καὶ Κωνσταντίνου. —Ἐπι ἐπὶ Λέοντος Δ' ἔπεμψεν ἐπὶ τούτῳ τὸν Λαχανοδράκοντα κατὰ τῶν Ἀράβων· ἀλλ' ὁ ὑπὸ τούτου ἀγόμενος στρατὸς ἐξῆλθε τοῦ ἀγῶνος νικηφόρος, 778-780. Ἄλλὰ θανόντος τοῦ βασιλέως ἀφαιρεῖται ἡ

Leo IV, Constantine VI, Irene. 775-802

1. From beginning to end, Irene is the main personality in this triad, striving to suppress reform in every possible way.

a) In the first instance she convinces her weak husband to revoke the closing down of monasteries and to allow monks to be ordained to the highest offices on the ecclesiastical hierarchy, something which had been forbidden by the king's father.

b) She secretly introduces icons into the palace; upon being seen, she is questioned and threatened by Leo IV, but the king suddenly dies in 780.

2. Irene regent for her minor son Constantine VI. 780-790.

a) Her foreign policy. Instead of reinforcing the Eastern empire's natural allies in Italy, i.e. the Lombards, she establishes connections with the empire's natural enemies, i.e. Charlemagne and the Pope ; she has (her son) Constantine VI engaged to Charlemagne's daughter Rotrud (in Gr. Erythro).

b) Domestic policy. She mainly tends to destroy the Asian military units, which were devoted to reform, and to replace them by European military units, so that, with their help, she might reverse the work of Leo III and of Constantine. – In order to achieve this, even when Leo was still reigning, she sent Lachanodracon against the Arabs ; but the army led by him emerged victorious from the battle, 778-780. However, on the king's death, the general

γενική ἀρχηγία τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ τοῦ Λ(αχανοδράκοντος) καὶ ἀνατίθεται εἰς τὸν εὐνοῦχον Σταυράκιον. Ἐντεῦθεν παραλύει ὁ στρατὸς καὶ οἱ Ἄραβες ἐπιτυγχάνουσι συνθήκας ἐπονειδίστους.

3. Ἡ ἐβδόμη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

α) Ὁ πατριάρχης Παῦλος. Ὁ νέος πατριάρχης Ταράσιος. Χαρακτῆρ αὐτοῦ καὶ πολίτευμα.

β) Πρώτη ἀπόπειρα συγκροτήσεως τῆς Συνόδου ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει, 17 Αυγούστου 786, ἀποτυγχάνει διὰ τῆς παρεμβάσεως.

γ) Ἡ Εἰρήνη τότε φέρει περὶ τὴν Κ(ωνσταντινου)πολιν ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ τάγματα καὶ στρατολογεῖ νέα εἰς τὰς περὶ τὴν Θράκην ἐπαρχίας· πέμπει εἰς Ἀσίαν τὰ πρότερον ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει σταθμεύοντα ἐπὶ τῇ προφάσει ἀραβικῆς τινος ἐπιδρομῆς· πέμπει δὲ αὐτὰ ἄοπλα ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὰ ὅπλα θέλουσι διαβιβασθῆ δι' ἄλλων πλοίων· καὶ οὕτω διαλύει τὰ μετασταθμεύσαντα τάγματα.

δ) Κατὰ Σεπτ. 787 καλεῖται νέα Σύνοδος εἰς Νίκαιαν, εἰς ἣν δὲν παρευρέθησαν εἰμὴ οἱ ἐπίσκοποι περὶ ὧν ἦ ἦτο βέβαιον ἦ ἦτο πιθανὸν ὅτι θέλουσιν ὑπογράψαι τὴν ἀναστήλωσιν τῶν εἰκόνων. Παρευρέθησαν δὲ καὶ οἱ ἐπίτροποι τοῦ πάπα, ὅχι δὲ καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν 3 ἄλλων πατριαρχῶν. - Οἱ ἐπίσκοποι 216· πρὸς ἐξίσωσιν τῶν 348 τῆς τοῦ Κωνσταντίνου ΣΤ' Συνόδου, ἐκλήθησαν ἔτι 132 ἡγούμενοι καὶ μοναχοί, ἐν οἷς καὶ ὁ χρονογράφος Θεοφάνης.

ε) Αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ πάπα παρατρέχονται.

στ) Ὅρος τῆς Ζ' οἰκουμ. Συνόδου. Διέταξε τὴν ἀναστήλωσιν τῶν εἰκόνων «καὶ ταύταις ἀσπασμὸν καὶ τιμητικὴν προσκύνησιν ἀπονέμειν, οὐ μὴν τὴν κατὰ πίστιν ἡμῶν ἀληθινὴν λατρείαν, ἣ πρέπει μόνῳ τῷ Θεῷ». Ἔτι δὲ θυμιαμάτων καὶ φώτων προσαγωγὴν, ἀλλὰ τοῦτο τιμῆς μόνον ἔνεκα «καθὼς καὶ τοῖς ἀρχαίοις εὐσεβῶς εἶδισται.» Ἐρμηνεῖα τοῦ ὄρου.

command of the army in the East is removed from L. and assigned to the eunuch Stavrakios. From that point onwards the army is paralysed and the Arabs achieve disgraceful treaties.

3. Seventh Ecumenical Council.

a) Paul the Patriarch. The new Patriarch Tarasius. His character and way of government.

b) First attempt at convening the Council in Constantinople, 17 April 786, fails due to intervention.

c) At that point Irene brings all European military units to the area around Constantinople, and has new units recruited in the provinces around Thrace; she sends those previously stationed in Constantinople to Asia, under the pretext of an Arab raid; indeed, she sends them unarmed on the understanding that the weapons will be transported on other ships; in this manner she dissolves the military units transferred.

d) In September 787 a new Council is convened, at Nicaea, in which were present only those bishops certain or likely to sign in favour of the restoration of the icons. The Pope's delegates attended, too, but not representatives of the other 3 Patriarchates. – 216 bishops present; in order for the number 348 to be reached, 348 being the number of those who attended the 6th Council at Constantinople, 132 more hegumens and monks were summoned, among whom Theophanes the Chronographer [or the Confessor].

e) The Pope's requirements are passed over.

f) Term of the Seventh Ecumenical Council. It ordains the restoration of the icons “so that a symbolic kiss and honorable veneration may be paid to them, but not what, according to our faith, is real worship, which befits only to God”. Furthermore incense and lights are to be brought upon, but these only as an honorary offer “as is the pious custom among the ancients”. - Interpretation of the term.

4. Ὀλεθρία πάλη μεταξὺ Εἰρήνης καὶ τοῦ ἡλικιωθέντος ἤδη υἱοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου ΣΤ' διαρκέσασα δέκα ἔτη, ἐπαγαγοῦσα δεινὴν παραλυσίαν τοῦ κράτους καὶ ἀπολήξασα τῷ 797 διὰ τῆς συλλήψεως καὶ τυφλώσεως αὐτοῦ ἐκ διαταγῆς τῆς μητρὸς του.

5. Μοναρχία τῆς Εἰρήνης. Ἡ παραλυσία τοῦ κράτους κορυφοῦται· ὁ στρατὸς ἠχρειώθη· πολλοὶ ἀπαραίτητοι φόροι κατηργήθησαν· τὰ μοναστήρια ἐπολλαπλασιάσθησαν· ἡ κυβέρνησις κατέστη ὑποχείριος τῶν μοναχῶν· ἡ μικρὰ Ἀσία περιῆλθεν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Ἀράβων, ἡ Θράκη εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Βουλγάρων, ἐν τῇ Δύσει ἰδρύθη νέα αὐτοκρατορία, ἡ τοῦ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ὁ πάπας ἐκυριάρχησε τῆς μέσης Ἰταλίας· τὸ ταμεῖον ἦτο κενόν, ὥστε αὐτὸς ὁ Ταράσιος ἀπελπισθεὶς, συνετέλεσεν εἰς τὴν καθαίρεσιν τῆς Εἰρήνης καὶ τὴν ἀναγόρευσιν νέου βασιλέως, τοῦ Νικηφόρου 802.

4. The disastrous quarrel of Irene with her son Constantine VI having reached adulthood lasted for ten years, causing terrible paralysis to the state, and in 797 ended up with the arrest and blinding of Constantine VI at his mother's behest.

5. Irene's monarchy. State paralysis reaches its peak; the army became degenerated; many indispensable taxes were abolished; monasteries were multiplied; the government was manipulated by monks; Asia Minor came under the control of the Arabs, Thrace under that of Bulgarians, whereas in the West a new empire was founded, that of Charlemagne the Great, and the Pope dominated over middle Italy; the treasury was empty, in consequence even Tarasius himself came into despair and contributed to Irene's dethronement and the proclamation of a new king, Nicephorus, in 802.

Νικηφόρος, 802-811.

Σταυράκιος, 811 (από Ιουλίου 26 - Οκτ. 2).

Μιχαήλ Ραγκαβέ, 811-813.

1. Ὁ Νικηφόρος ὑπῆρξεν εἷς τῶν μᾶλλον διακεκριμένων βασιλέων· φρονεῖ, ὅπως ὁ Ταράσιος, ὅτι τὸ μὲν περὶ εἰκόνων ζήτημα δέον νὰ παραμείνη ὅπως ἔκανονίσθη ὑπὸ τῆς Ζ' Οἰκουμ(ενικῆς) Συνόδου, ἡ δὲ ἄλλη μεταρρύθμισις νὰ ἀναζωπυρηθῇ ἐκ παντὸς τρόπου.

2. Αἱ πρὸς τοῦτο ἐνέργειαι τοῦ Νικηφόρου.

α) Οἰκονομικαὶ διατάξεις.

Ἐνανέωσις τοῦ τέλους τοῦ καταβλητέου ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν.

Ἐνανέωσις τοῦ τέλους τοῦ καταβλητέου ἐπὶ τῶν εὐρεθέντων θησαυρῶν.

Ἐνανέωσις τῶν τελωνειακῶν δασμῶν τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου.

Ἐναθεώρησις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἀκριβεστέρα αὐτοῦ πληρωμή. Κατάργησις τῶν κουφισμῶν.

Φορολόγησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, ἀφαίρεσις τινῶν ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου· χρησιμοποίησις τῶν ἄλλων ὑπὲρ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

β) Στρατιωτικαὶ ἀποικίαι περὶ τὰς ἐν Θράκῃ, ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι Σκλαβηνίας.

3. Κατατρόπωσις τῶν ἐν τῇ δυτικῇ Πελοποννήσῳ Σλαύων, τῷ 807.

4. Θάνατος τοῦ Ταρασίου καὶ ἀναγόρευσις τοῦ πατριάρχου Νικηφόρου, ὁμόφρονος τοῦ τε προκατόχου καὶ τοῦ βασιλέως.

Nicephorus, 802-811.

Stauracius, 811 (from July 26 to Oct. 2)

Michael Rhangabe, 811-813.

1. Nicephorus was one of the most distinguished kings; he thinks, like Tarasius, that, on the one hand, the issue of icons should remain as arranged by the 7th Ecum. Council, and on the other, the rest of the reform should be reignited in every possible way.

2. Nicephorus's actions to this end.

a) Financial provisions.

Renewal of the tax on inheritance.

Renewal of the tax on treasures found.

Renewal of the customs of the Bosphorus and the Hellespont.

Review of the land tax and greater accuracy in its payment. Abolition of the kouphismoι [=tax reductions].

Imposition of tax on church and monastery lands, confiscation of some of them in favour of public revenues; use of the rest for the payment of military service.

b) Military settlements around the Slav settlements in Thrace, Macedonia and central Greece.

3. Crush of the Slavs inhabiting the western Peloponnese, in 807.

4. Death of Tarasius and proclamation of the Patriarch Nicephorus, of the same mindset as his predecessor and the king.

α) Ἀντίπραξις τῶν ἰσχυρῶν μοναχῶν Πλάτωνος καὶ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου κατὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης. Φυλάκισις τοῦ Πλάτωνος.

β) Ἐπίτασις τῆς τῶν μοναχῶν ἀντιπολιτεύσεως. Μεγάλη Σύνοδος καθαιρεῖ τῷ 809 τὸν Πλάτωνα, τὸν Θεόδωρον καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν καὶ συστασιαστὴν ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ, ἐξορίζει δὲ αὐτοὺς καὶ διαλύει τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου.

γ) Ὁ Θεόδωρος προδίδει τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας εἰς τὸν πάπαν (ὃν ὀνομάζει θειοτάτην τῶν ὄλων κεφαλῶν κεφαλὴν κ. ἄλ. τ.), ἀλλ' ὁ πάπας, μὴ ἔχων συμφέρον ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἔλθῃ εἰς ῥῆξιν πρὸς τὴν ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει βασιλείαν, ἐγκαταλείπει τοὺς μοναχοὺς.

5. Ἐξωτερικοὶ πόλεμοι τοῦ Νικηφόρου.

α) πρὸς τοὺς Ἄραβας. Ἄτυχεῖς διὰ τοὺς ποικίλους ἐσωτερικοὺς περισπασμοὺς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὸ κράτος ἀπαλλάττεται τοῦ φόρου ὃν ἐπὶ Εἰρήνης ἐτέλει εἰς τὸν Χαλίφην. Ἡ ἀνδρεία τοῦ βασιλέως ἀνεδείχθη μάλιστα εἰς τὴν περὶ Κρᾶσον τῆς Φρυγίας μάχην, 804, καθ' ἣν ἔλαβε τρεῖς πληγὰς.

β) πρὸς τοὺς Βουλγάρους. Ἐπὶ τοῦ πολέμου τούτου οἱ ἐσωτερικοὶ αὐτοῦ πολέμοι, ἡ μοναχικὴ μερὶς καὶ οἱ μετ' αὐτῆς συντασσόμενοι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἄρχοντες δὲν ἔπαυσαν συνεννοούμενοι μετὰ τῶν Βουλγάρων καὶ ἐπαγόμενοι τὴν πρὸς τούτους αὐτομόλησιν πολλῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ. Οὐδὲν ἦττον τῷ 811 τὰ κατορθώματα τοῦ Νικηφόρου ἀναγκάζουσι τὸν Κροῦμμον νὰ ζητήσῃ ἐπανειλημμένως εἰρήνην. Ἀποποιηθέντος δὲ τοῦ βασιλέως, ὁ Κροῦμμος ὠφελούμενος ἀπὸ τοὺς αὐτομόλους ἀξιωματικοὺς καὶ τὴν προδοσίαν πολλῶν ταγμάτων, κατατροπώνει τὸν Νικηφόρον καὶ τοὺς πιστοὺς διαμείναντας γενναίους ἄνδρας. Ἀγριότης τοῦ Κρούμμου.

6. Ὁ υἱὸς τοῦ Ν(ικηφόρου) Σταυράκιος ἀναγορεύεται βασιλεὺς καίτοι βαρέως πληγωμένος. Ἀλλὰ μετὰ δύο μῆνας

7. Ἀναγορεύεται ὁ φίλος τῶν ἀντιμεταρρύθμιστῶν Μιχαὴλ Ραγκαβέ. Οἱ Βούλγαροι ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπιτίθενται καὶ νὰ νικῶσιν, ὥστε ἐπὶ τέλους ὁ στρατὸς τῆς Ἀνατολῆς προχειρίζεται βασιλέα τὸν Λέοντα Ε΄.

a) Reaction of the powerful monks Plato and Theodore of Studium against this election. Plato's incarceration.

b) The opposition of the monks is building up. In 809 a Great Council deposes Plato, Theodorus and the latter's brother and co-revolver Joseph, Archbishop of Thessaloniki, sends them to exile and closes down the Monastery of Studium.

c) Theodore betrays the independence of the Greek Church to the Pope (whom he calls, among others, "most divine Head among all Heads"), but the Pope, having nothing to gain at present from opposing the king of Constantinople, abandons the monks.

5. Wars of Nicephorus abroad.

a) against the Arabs. Unfortunate (war) due to various distractions in the interior, but in the end the state is relieved of the tax which, under Irene, it had been paying to the Caliph. The king's bravery was demonstrated most vividly in the battle at Crasus in Phrygia (804) in which he suffered three wounds.

b) against Bulgarians. During this war, his domestic enemies, that is the monks and the political and military leaders siding with them, did not cease to negotiate with the Bulgarians and causing many officers of the army to defect to them. However, in 811, the feats of Nicephorus oblige Krum to ask for peace on repeated occasions. The king having denied, Krum takes advantage of the many defecting officers and the betrayal committed by many military units, and crushes Nicephorus and the brave men who had remained faithful. Krum's cruelty.

6. N.'s son Stauracius is proclaimed king, though heavily wounded. However, two months later

7. the friend of the anti-reformists, Michael Rhangabe, is proclaimed king. The Bulgarians go on attacking and defeating (the Byzantine army), until in the end the army in the East chooses Leo V as king.

Λέων Ε' ὁ Ἀρμένιος.
813-820.

1. Ἡ περὶ Μεσημβρίαν ὀλοσχερῆς κατατρόπωσις τῶν Βουλγάρων, 814, Βουνὸς Λέοντος. Ἐπὶ μακρότατον χρόνον «οἱ ἀεὶ ἐκεῖσε διαβιβαζόμενοι τῶν Βουλγάρων, τὴν κεφαλὴν ἐπισειόντες δακτυλοδεικτοῦσι, καὶ λήθην λαμβάνουσιν τῶν τότε κακῶν οὐδαμῶς.» Ὁ διάδοχος τοῦ Κρούμμου (θανόντος μετὰ τὴν μάχην) συνομολογεῖ ἀνακωχὴν, παραταθεῖσαν πράγματι ἐπὶ ἔτη 70 καὶ ἐπέκεινα.

2. Ἀνόρθωσις τῆς ἐπὶ ἔτη 30 ἐκλυθείσης διοικήσεως. Στρατός. Ἀνέγερσις ἐκ βάρων τῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καταστραφεισῶν πόλεων. Αὐστηρὰ διαχειρίσις τῆς δικαιοσύνης. Ὁ ἔχθιστος αὐτοῦ Γενέσιος ἀνακράζει: «οὗτος δέ Λέων ὁ βασιλεύς, κἂν δυσσεβῆς, ἀλλὰ τῶν δημοσίων πραγμάτων ἦν ἀντιληπτικώτατος, ὡς μηδὲν τῶν ὀνησιφόρων παραλιμπάνειν ἀπρόοπτον, ὡς καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν Νικηφόρον τὸν πατριάρχην τοιαῦτα εἶπεῖν, ὡς ἄρα ἡ πολιτεία Ῥωμαίων κἂν δυσσεβῆ, ἀλλ' οὖν γε μέγαν προμηθευτὴν ἀπολώλεκεν.»

3. Ἀνόρθωσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς μεταρρύθμισεως.

α) Ἡ μερὶς τῆς ἄκρας μεταρρύθμισεως, βλέπουσα ὅτι ἡ μετριοπάθεια εἰς οὐδὲν ὠφέλησεν ἀποβαίνει αὐθις ἀδυσώπητος.

β) Ἀρχηγοὶ αὐτῆς Θεόδοτος Μελισσηνὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Γραμματικός, ἀμφότεροι ἐξ ἐπιφανῶν οἴκων καταγόμενοι. Δειναὶ κατ' αὐτῶν ὕβρεις τῶν ἀντιπάλων. Περὶ τοῦ πρώτου Κασσιτερᾶς (γανωτῆς), περὶ τοῦ δευτέρου Ἰαννῆς (καὶ Ἰάννης), λεκανόμαντις, ὑλζιλᾶς (συνεργὸς τοῦ διαβόλου).

γ) Δισταγμοὶ τοῦ βασιλέως. Ἐκθεσις κατὰ εἰκότων τοῦ Ἰωάννη Γραμματικοῦ. Συνεννόησις τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ πατριάρχου Νικηφόρου, ἀτελέσφορος. Ἀμφότεροι μετριοπαθεῖς,

Leo V the Armenian 813-820.

1. The Bulgarians's utter crush around Mesembria (814), Leo's Mount. For a long time "those of the Bulgarians who would pass through that area, would shake their head and point at the place utterly unable to forget the past disaster". Krum's successor (Krum having died after the battle) concludes a truce, which in fact was extended for more than 70 years.

2. Reconstruction of the administration, which had been dissolved for 30 years. Army. Rebuilding from the ground of the cities which had been destroyed by the Bulgarians. Strict management of justice. (Leo's) worst enemy Genesios exclaims: "this king, Leo, even if impious, was however very perceptive as to public matters so that he did not leave unforeseen anything of the things that would bring benefit, and, in consequence, after his death, Nicephorus the Patriarch spoke thus, that the Roman State has finally lost someone who, though impious, nonetheless provided a lot for the state".

3. Relaunch of the ecclesiastic reform.

a) The party in favour of extreme reform, seeing that moderation was of no use, suddenly becomes relentless.

b) This party's leaders, Theodotos Melissinos and John Grammaticus, were born to illustrious families. Terrible insults used against them by their opponents. Of the first, Kassiteras [= tinker], of the second Iannis [= little John], Lecanomantis [= dish-diviner], Hylzilas [= Devil's helper].

c) The king hesitates. Treatise against icons by John Grammaticus. The king's attempt at coming to terms with Nicephorus the Patriarch does not bear fruit. They were both moderate, but were both carried away, the one by the army,

ἀλλ' ἀμφοτέρω παρῆσαν, ὁ μὲν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, ὁ δὲ ὑπὸ τῶν μοναχῶν. Ἐντεῦθεν μακρὰ μεταξὺ αὐτῶν διένεξις, ἀπολήξασα ἐπὶ τέλος εἰς τὴν παραίτησιν τοῦ Πατριάρχου, τῆ 13 Μαρτίου 815.

δ) Νέος πατριάρχης ὁ Θεόδοτος Μελισσηνός. Σύνοδος καταργεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς δευτέρας ἐν Νικαίᾳ, ἀνακηρύττει ὡς 7^η οἰκουμενικὴν τὴν ἐπὶ Κωνσταντίνου Ε' συγκροτηθεῖσαν καὶ ἐπικυροῖ τὰς περὶ εἰκόνων ὑπ' αὐτῆς ὀρισθέντα.

4. Πολλοὶ ἐκ τῶν μοναχῶν αὐτῶν δέχονται τὴν μεταβολήν, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι ὑπὸ Θεόδωρον Στουδίτην ἀνθίστανται. Ἄσθενῆς παρέμβασις τοῦ πάπα Πασχαλίου. Ἡ ἐπιείκεια τοῦ Λέοντος, καίτοι κατηγορεῖται ἐπὶ φοβεραῖς βιαιοπραγίαις, καταφαίνεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι οὐδὲν μοναστήριον κατήργησεν, οὐδὲ αὐτὸ τὸ τοῦ Στουδίου.

5. Ἀκριβῆς ἐντούτοις ἐκτέλεσις τῶν κατὰ εἰκόνων ἀποφασισθέντων· ἀφαίρεσις αὐτῶν ἀπανταχοῦ, πλὴν τοῦ σταυροῦ· κατάργησις τῶν πάντων εἰς αὐτὰς ἀναφερομένων ἁσμάτων καὶ τροπαρίων· εἰσαγωγή ἄλλων συντεταγμένων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νέων δοξασιῶν· καί, τὸ σπουδαιότερον, τροπολογία τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος διὰ νέων διδακτικῶν βιβλίων. «Παραστέλλονται», ἀνακράζει ὁ Στουδίτης, «ψαλμοὶ ἀρχαιοπαράδοτοι, ἐν αἷς περὶ εἰκόνων ἄδεται· τί ἀντάδεται τὰ ἀσεβῆ νέα δόγματα εἰς προὔπτον κείμενα· τὰ νήπια ἐν τοῖς τῆς ἀσεβείας δόγμασιν ἀνατρέφονται, τῷ δοθέντι τόμῳ τοῖς διδασκάλοις.» Καὶ ἐπὶ τέλος «μεταστοιχείωσις τῶν ἀπάντων ἀθεωτάτη!» λέγει ἀγανακτῶν.

6. Μέχρι τίνος ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη ἐπενήργησεν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς κοινωνίας. – Ποιημάτιον ἐμπαῖζον τὴν κατάχρησιν περὶ τὴν ἐμπορείαν τῶν ἁγίων λειψάνων (ἐκδ. τὸ πρῶτον ὑπὸ Boissonade), τοῦ ἐπισκόπου Μυτιλήνης πρὸς τὸν μοναχὸν Ἄνδρέαν.

the other by the monks. From that point there was a long conflict between them, which in the end resulted in the Patriarch's resignation, on March 13, 815.

d) Theodotos Melissinos is the new Patriarch. A Council annuls the decrees of the Second Council at Nicaea, proclaims the one convened by Constantine V as the Seventh Ecumenical Council and ratifies that Council's rulings on icons.

4. Many among these monks accept the change, but the majority, under Theodore of Studium, resists. Weak intervention by Pope Paschalius. Leo's lenience, although he is accused of terrible acts of violence, is also demonstrated by the fact that he did not have any monastery closed down, not even that of Studium.

5. However, what was decided against icons is strictly observed; removal of icons from everywhere, with the exception of the cross; abolition of every song and hymn referring to them; adoption of others, composed on the basis of the new beliefs; and, most seriously, modification of the educational system by the introduction of new school manuals. "Aside are drawn", exclaims the Studite, "ancient psalms in which anything is sung about icons, and instead the impious new doctrines are sung, having been brought to the fore; toddlers are brought up in the midst of the doctrines of impiety on the basis of the volume which has been given to teachers". And in the end "Oh! most atheist transformation of all!", he says in indignation.

6. To what extent this sort of education affected the society of the time. – Short poem deriding abuses connected with the selling of holy relics (first publ. by Boissonade), by the bishop of Mytilene to Andrew the monk.

7. Δολοφονία τοῦ Λέοντος Ε΄ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Μιχαήλ τοῦ Τραυλοῦ, 26 Δεκεμβρίου 820, κατ' εἰσήγησιν τῆς μοναχικῆς μερίδος.

7. Murder of Leo V, on Dec. 26, 820, by the general Michael Travlos, upon a suggestion of the constituency of monks.

Μιχαήλ Β'. 820-829

1. Τὸ θρησκευτικὸν ζήτημα.

α) Ἀνάκλησις τῶν ἐξορισθέντων ὑπὸ Λέοντος εἰκονολατρῶν, ἀλλὰ διατήρησις τῶν εἰκονομάχων εἰς τὰς θέσεις τῶν.

β) «Ἐκποδῶν ἔστω καὶ οἰχέσθω καὶ ἡ Ταρρασίου Σύνοδος, καὶ ἡ Κωνσταντίνου τοῦ πάλαι καὶ ἡ νῦν ἐπὶ Λέοντος κροτηθεῖσα, καὶ σιγῇ βαθεῖα τῆς τῶν εἰκόνων μνήμης ἔνεκεν ἐμπολιτευέσθω τὸ σύνολον.» ὃ ἔστιν ἕκαστος νὰ δοξάζῃ ὅ,τι βούλεται ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ καὶ μονῇ, μὴ ταράττων ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τὴν κοινὴν εἰρήνην.

γ) Διάδοχος τοῦ Θεοδότου πατριάρχης ὁ φίλος του Ἰ. Γραμματικοῦ Ἀντώνιος ὁ Συλαίου.

δ) Ἀμφότεραι αἱ μερίδες δυσηρεστημέναι.

2. 822-824. Μεγάλη στάσις τοῦ στρατηγοῦ Θωμᾶ, κατατροπωθεῖσα.

3. Ἔτεροι τοῦ κράτους συμφοραί.

α) Ἄλωσις τῆς Κρήτης ὑπὸ τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ Ἀράβων, ἡγουμένου τοῦ Ἀβού-Χαψ-Ομάρ Α', τῷ 823. Κυριαρχοῦσιν αὐτῆς μέχρι 961, ἐπὶ 138 ἔτη.

β) Ἄλωσις τῆς Σικελίας ὑπὸ τῶν ἐν Ἀφρικῇ Ἀράβων, πλὴν τῶν Συρακουσῶν.

γ) Ἀπόστασις τῶν ἐν Δαλματία Σλαύων καὶ αὐτῶν τῶν παραλίων πόλεων, ἐπὶ ἔτη 50.

4. Αἱ πρὸς τοὺς Φράγκους ὑπὸ Κάρολον τὸν μέγαν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Λουδοβίκον τὸν Εὐσεβῆ διαπραγματεύσεις τῶν ἡμετέρων περὶ εἰκόνων.

Michael II, 820-829.

1. The religious issue.

a) Those iconophiles who had been exiled by Leo are now called back, but the iconoclasts are kept in their posts.

b) "Let them go away and get lost, both the Council of Tarasius and that of the old Constantine, and also the one convened now, by Leo, and let all citizens keep completely silent in their everyday business as regards the memory of the icons". That is to say, let everyone believe in whatever he wishes at home or in his monastery, without for any reason disturbing common peace.

c) The Patriarch succeeding Theodotos is John Grammaticus's friend Antonius of Sylaiou.

d) Both parties displeased.

2. 822-824. A serious uprising of the general Thomas is crushed.

3. Further afflictions in the state.

a) Fall of Crete to the Arabs of Spain, under the leadership of Abu Hafs Omar I in 823. They dominate the island until 961, i.e. for 138 years.

b) Fall of Sicily to the Arabs of Africa with the exception of Syracuse.

c) Rebellion of the Slavs in Dalmatia and those of the coastal cities for 50 years.

4. The negotiations of our people with the Franks under the leadership of Charlemagne the Great and his son Louis the Pious on the subject of icons.

α) 790 ὁ Κ. διέταξε τὴν σύνταξιν συγγραφῆς ἀναιρετικῆς τῶν ἐν τῇ Ζ' Οἰκ. Συνόδῳ δογματισθέντων (Libri Carolini).

β) 794 Σύνοδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συγκαλεσθεῖσα (sic) ἐν Φραγκοφορτίῳ, ἐν ἣ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας ἀποδοκιμάζεται ἢ τῶν εἰκόνων προσκύνησις.

γ) Λέοντος Ε' πρεσβεία πρὸς Λ. τὸν Εὐσεβῆ, 814, περὶ συμμαχίας κατὰ Βουλγάρων, ἀτελέσφορος.

δ) 824 πρεσβεία Μιχαήλ Β' πρὸς Λέοντα μετὰ ἐπιστολῆς διαλαμβανούσης ὅτι ἄλλο δὲν ζητᾶ εἰμὴ νὰ ἀπομακρύνῃ τὰς εἰκόνας ἀπὸ τοῦ κατωτέρου τῶν εἰκόνων [sic] χώρου, ὅτι ἀσπάζεται τὰς 6 πρώτας οἴκουμ. Συνόδους καὶ καθόλου εἰπεῖν φρονεῖ τὰ ὑπὸ τῶν Φράγκων πρεσβευόμενα, παρακαλεῖ δὲ νὰ προτραπῇ ὁ πάπας νὰ ἔλθῃ εἰς συμβιβασμὸν τινα καὶ νὰ μὴ δέχεται τοὺς πρόσφυγας εἰκονολάτρας.

ε) 825 Σύνοδος τῶν Φράγκων ἐπισκόπων ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν Παρισίων, ἐπικυρώσασα τὰς ἐν Φραγκοφορτίῳ ἀποφάσεις καὶ συντάξασα περὶ τούτου ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πάπαν Εὐγένιον, παρακαλοῦσαν νὰ γράψῃ καὶ αὐτὸς ὁμοίως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν. Ὁ πάπας δὲν ἔστειλε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐπειδὴ μετ' οὐ πολὺ ἐξερράγησαν ταραχαὶ ἐν τῷ Φραγκικῷ κράτει, ἐματαιώθησαν πᾶσαι αὗται αἱ διαπραγματεύσεις.

5. Θάνατος τοῦ Μιχαήλ Β' 829.

Θεόφιλος, υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ 829-842

1. Χαρακτήρ καὶ ἀνατροφή τοῦ Θεοφίλου.

α) Ἰωάννης ὁ Γραμματικός, χειραγωγεῖ ἐπιτηδεῖως τὸν φύσει ὀξύτατον χαρακτῆρα αὐτοῦ. Ἄκρον δικαιοσύνης αἴσθημα. Ἔρως πρὸς τὴν θύραθεν παιδεῖαν καὶ τὴν καλὴν τέχνην.

β) Τιμωρία τοῦ δολοφόνου τοῦ Λέοντος Ε'.

a) In 790 Charlemagne ordered the drafting of a document annulling what had been decreed in the 7th Ecumenical Council (Libri Carolini).

b) In 794 a Council is convened by the aforementioned in Frankfurt, in which, jointly with the Church of England, the veneration of icons is disapproved.

c) In 814 a delegation of Leo V to Louis the Pious, concerning an alliance against the Bulgarians, bears no fruit.

d) In 824 a delegation of Michael II to L. along with an epistle containing (the statements) that he asks no more than removing the icons from the lower level of [churches], that he adopts the first 6 Ecum. Councils and that in sum he believes what Franks believe, and asks for the Pope to be encouraged to reach a sort of compromise and not to receive the iconophiles who seek refuge with him.

e) In 825 a council of the Frankish bishops is convened in the palace of Paris, in which the decisions made in Frankfurt are ratified and an epistle is drafted to Pope Eugene about the matter, in which the latter is asked to draft a similar one to the Greek Church. The Pope did not send the epistle, and, as not much later riots broke out in the Frankish state, all these negotiations were cancelled.

5. Death of Michael II, 829.

Theophilus, his son and successor 829-842

1. Theophilus's character and upbringing.

a) John Grammaticus deftly manipulates his naturally irritable character. Heightened sense of justice. Great love of heathen literature and fine arts.

b) Punishment of the murderer of Leo V

2. Γάμος αὐτοῦ.

α) Ἡ μητριὰ του Εὐφροσύνη.

β) Λεπτομέρειαι περὶ τοῦ γάμου του. Ἰκασία. Τύχη αὐτῆς.
(«Ὡς ἄρα διὰ γυναικὸς ἐρῶύη τὰ φαῦλα.» – «Ἀλλὰ καὶ διὰ
γυναικὸς πηγάζει τὰ κρείττονα.») Τὸ τροπάριον «Κύριε ἡ ἐν
πολλαῖς ἁμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή.» – Θεοδώρα.

2. His wedding.

a) His stepmother Euphrosyne.

b) Details about his wedding. Ikasia. Her fate (“Through a woman came forth the baser things” – “And through a woman came forth the better things”.) The hymn “O Lord, the woman who has fallen into many sins”.
- Theodora.

Θεόφιλος. 829-842
(Συνέχεια καὶ τέλος)

1. Αἱ πρὸς τοὺς Μωαμεθανοὺς σχέσεις.

α) Πρὸς τὸν Καλίφην Μαμούν, 830-833. Μεγάλη καὶ πολυτελής πρεσβεία τοῦ Ἰωάννου τοῦ Γραμματικοῦ. Χορηγοῦνται αὐτῷ 4 κεντηνάρια χρυσοῦ = 430.000 δρ.

β) Πρὸς τὸν Καλίφην Μοτασσέμ, 836-838. Ἄλωσις τῶν Σαμοσάτων (Λουκιανὸς) καὶ τῆς Σωζοπέτρας (πατρίδος τοῦ Μοτασσέμ). Θρίαμβος Θεοφίλου. Ἀντεκδίκησις τοῦ καλίφου, διὰ τῆς ἐν ἔτει 838 ἀλώσεως τοῦ Ἄμορίου (πατρίδος τοῦ Μιχαήλ Τραυλοῦ, ἐν Γαλατία), ὅπερ ἀνηλεῶς κατέστρεψεν. 840 εἰρήνη.

2. Ἐπιστῆμαι καὶ Τέχναι.

α) Ὁ γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος Λέων, ὁ ἐξάδελφος τοῦ Ἰωάννου τοῦ Γραμματικοῦ. Ἄμιλλα Μαμούν καὶ Θεοφίλου. Προσδιορισμὸς τῆς περιφερείας τῆς γῆς διὰ τῆς καταμετρήσεως μιᾶς μοίρας τοῦ Ἰσημερινοῦ.

β) Χρήσιμα καὶ πολυτελῆ ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει κτίρια. Ὑψώσεις τῶν τειχῶν. Νοσοκομεῖον τοῦ Θεοφίλου. — Τὰ ἀνάκτορα τοῦ Βρύου. Τετράσερον (ἢ Τετράσειρον), οὕτω κατεσκευασμένον ὥστε ὁ ἐλάχιστος ψίδυρος πρὸς τὸν τοῖχον τῆς μιᾶς ἄκρας ἠκούετο εἰς τὴν ἀντίθετον. Τὰ ἀνάκτορα ταῦτα κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Βαγδατίῳ, ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰωάννου Πατρικίου. — Τελειοποιήσις τῶν ὀργάνων. Χρυσῆ πλάτανος μετὰ πτηνῶν, τὰ ὁποῖα διὰ μηχανήματος ἤπλουν τὰ πτερὰ καὶ ἐκελάδουν ἐναρμονίως.

3. Πολίτευμα τοῦ Θεοφίλου ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν εἰκόνων ὅλως διάφορον τῆς τοῦ πατρὸς ἀδιαφορίας.

Theophilos. 829-842.
(Continuation and end)

1. Relations with Muslims.

a) With Caliph Mamun, 830-833. Great and luxurious delegation of John Grammaticus. 4 centenaria of gold are granted to him = 430,000 dr.

b) With Caliph Motasem, 836-838. Capture of Samosata (Lucian) and Sozopetra (Motasem's homeland). Triumph of Theophilos. The Caliph retaliates by seizing Amorion (Michael Travlos' homeland, in Galatia) in 838, which he mercilessly destroyed. 840 peace treaty.

2. Science and Arts.

a) Leo the geometer and astronomer, cousin of John Grammaticus. Emulation between Mamun and Theophilos. Calculation of the perimeter of the Earth by measuring one degree of the Equator.

b) Useful and luxurious buildings in Constantinople. Construction of the walls. Hospital of Theophilos. – The palace of Vryon. The Tetraseron [= constructed in four rows], built in such a way that, if one whispered against the wall at the one end, the whisper could be heard from the other end. This palace was an imitation of the palace in Baghdad, and was built by the architect John Patricius. – Improvement of instruments. Golden buttonwood with birds which, by means of a mechanical device, spread their wings and sang in perfect harmony.

3. Theophilos' way of handling the issue of icons completely different from his father's lack of concern.

α) Ἀξιομνημόνευτος ἀπόπειρα ἀπαριθμήσεως τῶν ὀπαδῶν τῆς τῶν εἰκόνων προσκυνήσεως.

β) Ἀπαγόρευσις τοῦ νὰ προστίθεται εἰς τὰς εἰκόνας τὸ ὄνομα Ἅγιος. (Ἡρόδ. Ἀφροδίτης ἱρὸν ἅγιον. Ἱρὸν Ἡρακλέος ἅγιον.)

γ) Βαθεῖα εὐλάβεια τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν Σωτῆρα καὶ τὴν Πάναγνον.

δ) Τῷ 833 θανόντος τοῦ Ἀντωνίου χειροτονεῖται πατριάρχης ὁ Ἰωάννης Γραμματικός. Σύνοδος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Βλαχερνῶν ἀναδεματίζει τοὺς εἰκονολάτρας. Κατάργησις τῶν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐν χωρίοις μοναστηρίων καὶ δήμευσις αὐτῶν. Ἀπαγόρευσις εἰς τοὺς μοναχοὺς τῶν διατηρηθέντων, νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ἐπὶ ποιναῖς βαρεῖαις.

ε) Ἐπιείκεια τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν μοναχὸν Μεθόδιον· δεινὴ αὐστηρότης πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Θεόδωρον καὶ Θεοφάνην.

στ) Θεοκτίστη ἡ μήτηρ τῆς βασιλίσσης καὶ Θεοδώρα. Νινία. Πουλχερία. Δένδρις ὁ γελωτοποιός.

4. Τραγικαὶ περιπέτειαι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Θεοφίλου. Θέκλα. Ἀλέξιος Μουσελέ, Ἀρμένιος, σύζυγος τῆς Μαρίας. — Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεόδωρος. («Ἐντεινε καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε· ἔνεκα τίνος, ὃ βασιλεῦ;» Ὁ δὲ στραφεὶς πρὸς τὴν Σύγκλητον «ἔνεκεν ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης» ἀπήντησε. «Καὶ ποία δικαιοσύνη ἐν σοὶ» ὑπέλαβεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος· «ὅτι δούς ἐνυπόγραφον λόγον Ἀλεξίῳ δι' ἐμοῦ, οὐκ ἐφύλαξας τοῦτον· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξέβαλε αὐτὸν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐξώρισεν.) Γενναία διαγωγή Ἰ(ωάννου) τοῦ Γ(ραμματικοῦ). Ἀνάκλησις τοῦ Θεοδώρου· συγχώρησις τοῦ Ἀλεξίου.

5. Τραγικὴ σκηνὴ ὀλίγας πρὸ τοῦ θανάτου ἡμέρας. Παραγγελία εἰς τὸν Λογοθέτην Θεόκτιστον νὰ μὴν ἐνδώσῃ οὔτε εἰς τὴν τῶν εἰκόνων ἀναστήλωσιν, οὔτε εἰς τὴν τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου ἔξωσιν. — Ἀποκεφάλισις τοῦ γενναίου Θεοφόβου· θάνατος τοῦ βασιλέως τῇ 20 Ἰαν. 842.

a) Memorable attempt at counting those in favour of the veneration of icons.

b) Prohibition of the addition of the term “holy” to the icons. (Herod. sacred [=hagion] sanctuary of Aphrodite, sacred sanctuary of Heracles).

c) Theophilos’ deep piety towards the Saviour and the Virgin.

d) In 833 after Antonius’ death, John Grammaticus is ordained Patriarch. A Council convoked in the Church of Vlachernae anathematizes the iconophiles. Closing down and confiscation of the monasteries in cities and villages. Prohibition of the monks in the ones preserved to enter the cities and villages under the threat of heavy sentences.

e) Lenience of the king towards Methodius the monk; terrible severity towards the brothers Theodore and Theophanes.

f) Theoktiste, the queen’s mother, and Theodora. Dolls (ninia). Pulcheria. Denderis the jester.

4. Tragic adventures during Theophilos’ last days. Thecla. Alexius Mousele, Armenian, Maria’s husband. – Archbishop Theodore. “Be alert and bring prosperity (to us) and keep ruling; for whose sake, o king?” He turned to the Senate and answered: “For the sake of truth and meekness and justice”. “And what kind of justice do you adopt?” answered back the Archbishop. “Since, although you gave Alexius your promise in writing through my person, you did not keep it. So the king sent him out of the altar and banished him”.) Brave conduct of John Grammaticus, calling back of Theodore; forgiveness of Alexius.

5. A tragic scene a few days before death. Order to the Prime Minister Theoctistus not to yield either to the restoration of icons or the expulsion of the Patriarch. Decapitation of the brave Theophobos; death of the king on January 20, 842.

Μιχαήλ Γ' καὶ Θεοδώρα.
842-856

1. Ὅριστικὴ ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων, τῇ 19 Φεβρουαρίου, ἦτοι ἓνα ἀκριβῶς μῆνα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου.

α) Συνεπίτροποι τῆς ἀρχῆς, Βάρδας, ὁ ἀδελφὸς τῆς βασιλίσσης, ὁ μάλιστα Μανουὴλ καὶ ὁ λογοθέτης Θεόκτιστος. Χαρακτήρ αὐτῶν.

β) Τὰ πνεύματα ἔρῳεπον ἐν γένει, πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων, εἰς τὴν κατάπαυσιν τῶν δεινῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης διαιρέσεως.

γ) Βιαία ἀπομάκρυνσις τοῦ πατριάρχου Ἰ. τοῦ Γραμματικοῦ.

δ) Σύνοδος, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Λογοθέτου συνελθοῦσα, ἠνώρθωσε τὸ κῦρος τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καθήρεσε καὶ ἀναθεμάτισε τὸν πατριάρχην καὶ πάντας τοὺς ὁμόφρονας αὐτῶ, ἐχειροτόνησεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Μεθόδιον καὶ ἀπέδωκε τοὺς πλείστους ἐπισκοπικοὺς θρόνους εἰς μοναχοὺς.

ε) Πῶς ὁ Θεόφιλος ἐξηρέθη τοῦ ἀναθεματισμοῦ ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ.

στ) Πανήγυρις τῆς ὀρθοδοξίας, τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τῶν νηστειῶν, 19 Φεβρ. 842.

2. Πρῶτα ἀποτελέσματα τῆς μεταβολῆς. Τὰ τῆς ἐκκλησίας δὲν παρέμειναν ἀκύμαντα, ὡς λέγουσιν οἱ χρονογράφοι, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον τὰ τῆς πολιτείας· πολλοῦ γε δεῖ.

α) Τὸ συμπόσιον τῆς βασιλίσσης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ὀρθοδοξίας.

β) Καταδρομαὶ τῶν ἀντιφρονούντων· τοῦ πατριάρχου Ἰ. Γραμματικοῦ, τοῦ Θεσσαλονίκης Λέοντος τοῦ μαθηματικοῦ. Αὐτὸς ὁ μετριοπαθέστερος Μεθόδιος ἐκινδύνευσε.

Michael III and Theodora.

842-856

1. Definitive restoration of the icons, on February 19, that is exactly one month after the death of Theophilus.

a) Jointly supporting the empress' authority, Bardas, the queen's brother, Manuel the Magister and Theoctistus the Prime Minister. Their character.

b) The whole climate in general, with few exceptions, tended towards the cessation of the evils caused by this division within the Church.

c) Violent removal of the Patriarch John Grammaticus.

d) A Council, convoked in the house of the Prime Minister, restored the authority of the 7th Ecumenical Council, dethroned and anathematised the Patriarch and all those in favour of him, ordained Methodius instead, and gave most of the episcopal thrones to monks.

e) How Theophilus was excepted from the anathema in this Council.

f) Celebration of Orthodoxy, on the first Sunday of Fasting, Febr. 19, 842.

2. First results of the change. The situation in the Church did not remain calm, as chronographers claim, and even less calm was the situation in the state; the case was quite the opposite.

a) The queen's feast on the Day of Orthodoxy.

b) Raids against the opponents, that is John Grammaticus the Patriarch, of Leo the Mathematician, Bishop of Thessalonike. Even Methodius, the most moderate, was in danger.

γ) Φοβερὰ καταδρομὴ κατὰ τῶν ἐν Ἀσία Παυλιανιτῶν. Εἷς τῶν χρονογράφων ὁμολογεῖ ὅτι ἡ βασίλισσα «πέμψασά τινας τῶν εἰς ἐξουσίας, τοὺς μὲν ξύλῳ ἀνήρτων, τοὺς δὲ ξίφει παρεδίδουν, τοὺς δὲ τῷ τῆς θαλάσσης βυθῷ. Ὡς καὶ δέκα μυριάδες ἠριθμεῖτο ὁ οὕτως ἀπολλύμενος λαὸς, καὶ ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν τῷ βασιλικῷ ταμείῳ ἤγετο καὶ εἰσεκομίζετο.» Ἐντεῦθεν δὲ προέκυψε μακρὸς καὶ ἐναγώνιος πόλεμος ἐπὶ 150 ἔτη.

3. Ὁλεθρία ἀνατροφή τοῦ Μιχαήλ ὑπὸ τοῦ Βάρδα ἵνα δι' αὐτοῦ ἐπιτύχη τὴν καθάρεισιν τῆς μητρός.

α) Σπατάλη τῶν δημοσίων χρημάτων ὅσον οἶόν τε κωλυομένη ὑπὸ τῆς Θεοδώρας καὶ τοῦ Θεοκτίστου, ὑποτρεφομένη δὲ ὑπὸ τοῦ Βάρδα. Ὁ βασιλεὺς συναγωνίζεται μετὰ τῶν ἀρματηλατῶν καὶ συνδιαιτᾶται μετ' αὐτῶν. Ἀμοιβαὶ εἰς αὐτοὺς, 30, 40, 50 λίτραι χρυσοῦ, ἤτοι 30, 40, 50.000 δρχ. Ἐμπαιγμὸς σκανδαλωδέστατος τῆς θρησκείας καὶ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς.

β) Ὁ Βάρδας ἐνσπείρει τὴν μεταξὺ Μανουήλ καὶ Θεοκτίστου διχόνοιαν. Δολοφονεῖ τὸν Θεόκτιστον καὶ πειθαναγκάζει τὴν ἀδελφὴν του νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀρχῆς, 856.

4) Κατάστασις τοῦ δημοσίου ταμείου, κατὰ τὸν δοθέντα ὑπὸ τῆς Θεοδώρας τότε λογαριασμόν. 1090 κεντην. χρυσοῦ καὶ 3000 ἀργύρου. Κεντην. χρυσοῦ = 100 λίτρ. = 7200 χρυσ. Λίτρα ἀργύρου = 5 χρυσᾶ. Ἄρα χρυσοῦ κεντην. 117.720.000 δρ. Ἀργύρου κεντην. ἕκαστ. 500 χρυσ. Τὰ 3000 = 1.500.000 δρ. χρυσᾶ.

5. Πολεμικὰ ἀτυχήματα.

α) Δύο ἐπὶ τῇ Κρήτην στρατεῖαι τοῦ Θεοκτίστου ἀποτυγχάνουσιν οἰκτρῶς.

β) Ἐπιδρομαὶ Παυλιανιτῶν ἐν Ἀσία.

γ) Στάσις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Σλάβων.

δ) Ὁ Βάρδας ἀναλαμβάνει ὡς κουροπαλάτης «ἐμπεπιστευμένος τὴν φυλακὴν τῆς αὐλῆς», maire du palais, τὴν ἐν ὀνόματι τοῦ Μιχαήλ Γ' διεξαγωγὴν τῆς ἀρχῆς.

c) Terrible raids against the Paulicians in Asia. One of the chronographers confesses that the queen “having sent out some officials, some were hung on wood, some others were put to the sword, and some were thrown to the bottom of the sea. The number of those perishing this way was reckoned to be even one hundred thousand and their property was taken and deposited in the treasury”. From that point a long and agonizing war came about and lasted for 150 years.

3. Disastrous upbringing of Michael by Bardas so that through him he may achieve his mother’s dethronement.

a) Waste of public funds, averted as much as possible by Theodora and Theoctistus, but encouraged by Bardas. The king is fighting alongside and banqueting with charioteers. Payments to them 30, 40, 50 l(ibrae) of gold, that is 30, 40, 50,000 dr. Most scandalous derision of religion and its ministers.

b) Bardas instigates discord between Manuel and Theoctistus. He murders Theoctistus and forces his sister to resign from power, 856.

4. Situation of the public treasury according to the account presented by Theodora. 1090 cent(enaria) of gold and 3000 of silver. Cent. of gold = 100 libr(ae) = 7200 of gold. Libra of silver = 5 of gold. So cent. of gold 117.720.000 dr. Each cent. of silver 500 (of) gold. 3000 (cent. of silver) = 1.500.000 of gold.

5. War mishaps.

a) Two expeditions of Theoctistus in Crete fail deplorably.

b) Raids of Paulicians in Asia.

c) Sedition of the Slavs in the Peloponnese.

d) Bardas “entrusted with the security of the Court” as curopalate, maire du palais, assumes the responsibility of wielding power in the name of Michael III.

Μιχαήλ Γ'. 856-867

1. Ὁ μέγας Φώτιος, ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς περιόδου ταύτης.

α) Τῷ 846 ἀποθανόντος τοῦ Μεθοδίου, προεχειρίσθη πατριάρχης ὁ Ἰγνάτιος, υἱὸς τοῦ Μιχαήλ Α', ὑποχέριος τοῦ μοναχικοῦ τάγματος.

β) Ἀφορμαὶ ἔριδος τοῦ Βάρδα πρὸς τὸν Ἰγνάτιον· ἔξορία τούτου.

γ) Ὁ Βάρδας ἀποφασίζει νὰ χειροτονήσῃ τὸν Φώτιον. Καταγωγή ἐπιφανῆς τοῦ Φωτίου. Εὐφυΐα καὶ πολυμαθεία. Ὁ Νικήτας Δαβίδ, Παφλαγονίας ἐπίσκοπος, φίλος τοῦ Ἰγνατίου, λέγει περὶ Φωτίου «Σοφία τε κοσμικῇ καὶ συνέσει, τῶν ἐν τῇ πολιτεία στρεφομένων εὐδοκιμώτατος πάντων ἐνομιζετο... Πάντα γὰρ συνέτρεχον αὐτῷ, ἡ ἐπιτηδειότης τῆς φύσεως, ἡ σπουδὴ, ὁ πλοῦτος, δι' ὃν καὶ βίβλος ἐπ' αὐτὸν ἔρρει πᾶσα, πλέον δὲ πάντων ὁ τῆς δόξης ἔρος, δι' ὃν καὶ αὐτῷ νύκτες ἄυπνοι περὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἐμμελῶς ἐσχολακότη.»

2. Ὁ Φώτιος πατριάρχης, 25 Δεκ. 857.

α) Οἱ τρόποι δι' ὧν ἐγένετο, ἀξιοκατάκριτοι. Ὑπάρχει μὲν ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν Βάρδαν πιστοῦσα ὅτι ἄκων καὶ βιαζόμενος ἐδέχθη τὸ ἀξίωμα· ἀλλ' εἶναι πάντοτε λυπηρὸν ὅτι δὲν ἐπέμεινε ἀποποιούμενος τὴν δι' ἀπάτης γενομένην ἐκλογὴν.

β) Δεινὰ τούτου ἐπακόλουθα. Οἱ ἀπατηθέντες ἀποκηρύττουσι τὸν Φώτιον, ὁ δὲ Φώτιος ἀναθεματίζει καὶ καθαιρεῖ τὸν τε Ἰγνάτιον καὶ τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ. Θλιβεροὶ καδ' ὄλων τούτων διωγμοί. Ὑπάρχει ἔντονος διαμαρτυρία τοῦ Φωτίου· ἀλλ' οὐχὶ καὶ παραίτησις.

γ) Ἡ λεγομένη πρώτη καὶ δευτέρα Σύνοδος, παρόντων τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ πάπα Νικολάου, καταδικάσασα τον

Michael III. 856-867

1. The great Photius, protagonist of this period.

a) In 846, after Methodius' death, Ignatius was selected as Patriarch; he was the son of Michael I, and manipulated by the monastic order.

b) Occasions for discord between Bardas and Ignatius; the latter exiled.

c) Bardas decides to ordain Photius. Photius' illustrious origin. Great intelligence and erudition. Nicetas David, Bishop of Paflagonia, friend of Ignatius, says about Photius: "As to secular wisdom and sagacity, he was thought to be the most famous of all those being engaged in matters of the state... Because he was endowed with all the following capacities instrumental to his personality, namely the natural deftness, study, riches (which cannot be contained even in a whole book), but, most of all, love for glory, for which, even when not working, he passed sleepless nights in order to read assiduously".

2. Photius becomes Patriarch, Dec. 25, 857.

a) The ways through which he became Patriarch are reprehensible. There is a letter by him to Bardas, which testifies to the fact that he was unwilling and forced to accept the office; but it is all the same deplorable that he did not insist on declining the fraudulently conducted election.

b) Terrible implications of this. Those being cheated reject Photius, while the latter anathematizes and deposes both Ignatius and his followers. Pathetic persecutions of all these people. There is strong protest by Photius, but not abdication.

c) The so-called First and Second Council, with representatives of Pope Nicholas attending, condemned and

τὸν Ἰγνάτιον καὶ καθαιρέσασα αὐτόν, ἀναγνωρίσασα δὲ τὸν Φώτιον ὡς νόμιμον πατριάρχην, Μαΐῳ 861. Δεινὴ μεταξὺ Φωτιανῶν καὶ Ἰγνατιανῶν πάλη. Πρῶτον διότι ἡ Σύνοδος διὰ διαφόρων κανόνων ἐζήτησε νὰ περιστείλῃ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν μοναχῶν· καὶ δεύτερον διότι ὁ Φώτιος σφόδρα ἐλευθερίαζε ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος.

3. Παρέμβασις τοῦ πάπα Νικολάου ὑπὲρ τῶν Ἰγνατιανῶν.

α) Θαυμαστὴ διὰ τὴν ὀρθότητα τῶν δοξασιῶν αὐτῆς ἐπιστολὴ τοῦ Φωτίου πρὸς τὸν πάπαν.

β) Ὁ πάπας καθαιρεῖ τὸν Φώτιον καὶ τοὺς ὀπαδοὺς. Ὑβριστικὴ ἀπάντησις τοῦ Μιχαήλ Γ', καὶ ἔτι ὑβριστικωτέρα ἀνταπάντησις τοῦ πάπα.

γ) Σύνοδος τοῦ Φωτίου ἐν θέρει τοῦ 867, καθαιρέσασα μὲν καὶ ἀναθεματίσασα τὸν πάπαν Νικόλαον, ἀποκρούσασα δὲ πᾶσαν κυριαρχικὴν ἐπέμβασιν τοῦ πάπα εἰς τὰ πράγματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Ἡ συνέχεια τῆς μεγάλης ταύτης ἔριδος ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην περίοδον.

4. Ὁ Βάρδας προστάτης ἔνθερμος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ ἰδίως τῆς λαϊκῆς. Ἡ ἐν Μαγναύρα Σχολή. Διευθυντῆς αὐτῆς ὁ φιλόσοφος Λέων. Καθηγητῆς ὀνομαστός. Ἀλλὰ

α) ὁ κατὰ Παυλιανιτῶν πόλεμος, ὀλέθριος.

β) 200 ῥωσικὰ τροχαντήρια εἰσβάλλουσιν εἰς τὸν Βόσπορον, λεηλατοῦσι τὰ παράλια καὶ καταστρέφονται ὑπὸ τρικυμίας, οὐχὶ ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στόλου.

5) Τῷ 865, ὁ Μιχαήλ Γ' προχειρίζεται παρακοιμώμενον, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Βάρδα, τὸν Βασίλειον τὸν μετέπειτα πολυθρύλητον ἀρχηγέτην τῆς μακεδονικῆς δυναστείας.

α) Ὑπόκωφος ἔρις μεταξὺ Βάρδα καὶ Βασιλείου.

β) Ὁ Βάρδας δολοφονεῖται 21 Ἀπριλίου 866, παρασταθεῖς ὡς ἐπιβουλεύομενος τὴν ζωὴν τοῦ Μιχαήλ Γ'.

γ) Ὁ Βασίλειος υἱοθετεῖται ὑπὸ τοῦ Μιχαήλ Γ' (καίτοι ἤτο κατὰ 27 ἔτη πρεσβύτερος), ἔπειτα δὲ συμβασιλεύς.

dethroned Ignatius, while recognising Photius as legitimate Patriarch, in May 861. Dire struggle between the followers of Photius and Ignatius. Firstly, because the Council, through various Canons, sought to curtail the proliferation of monasteries and monks; and secondly, because Photius delivered extremely libertine sermons from the pulpit.

3. Intervention of Pope Nicholas in favour of the followers of Ignatius.

a) Photius' epistle to the Pope, admirable for the its doctrinal correctness.

b) The Pope deposes Photius and his followers. Insulting reply by Michael III and even more insulting counter-reply by the Pope.

c) Council convoked by Photius in the summer of 867, which on the one hand deposed and anathematised Pope Nicholas, and on the other repelled all forms of intervention by the Pope in the matters of the Eastern Church. The continuation of this great dissension belongs to the next period.

4. Bardas fervently protected public education, and mainly the education of the people. The School at Magnavra. Leo the philosopher director of the School. Renowned professor. But

a) the war against the Paulicians proved disastrous;

b) 200 Russian trochantiria [= quickly sailing ships] enter the Bosphorus, plunder the coasts and are destroyed because of a storm, not by the royal fleet.

5. In 865 Michael III, despite Bardas' will, selects Basil as his parakoimomenos [= senior royal chamberlain], who later became the most famous leader of the Macedonian dynasty.

a) Simmering dissension between Bardas and Basil.

b) Bardas is murdered on April 21, 866, allegedly accused of threatening the life of Michael III.

c) Basil is adopted by Michael III (although he was 27 years older) and then becomes co-regent.

δ) Ὁ Βασίλειος τότε ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιμελῆ καὶ ἰσχυρὰν τῶν πραγμάτων διεξαγωγὴν καὶ βλέπων ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἀπειλεῖται ἡ ζωὴ αὐτοῦ, προλαβὼν φονεύει τὸν Μιχαήλ.

6. Θλιβερὰ τοῦ Φωτίου διαγωγὴ. « Ὁ βασιλέων καλλώπισμα καὶ τῆς πατρίδος ἀνύψωμα καὶ τῆς πολιτείας ὀχύρωμα, ὃ πάντων τῶν χριστιανῶν πολυάρεστον σεμνολόγημα.» !!!

d) Basil then assiduously and powerfully starts directing the situation, and, seeing that his life is threatened because of this, he rushes to murder Michael.

6. Photius's deplorable conduct. "O, adornment of kings and exaltation of the homeland and fortress of the state, and most agreeable pride of all Christians"!!!

Μακεδονική Δυναστεία
867-1056
Εἰσαγωγή.
Κυβέρνησεις καὶ Διοικήσεις
τοῦ Κράτους.

1. Βασιλεία ἀπόλυτος, ἀλλὰ πολλάκις συνεχομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινῆς γνώμης.

α) Οἱ πατριάρχαι Ἰγνάτιος, Νικόλαος Μυστικός, Ἰωάννης Γραμματικός.

β) Παράδειγμα αὐθορμήτου βασιλικῆς μετριοπαθείας. Νεαρὰ 31 τοῦ β(ασιλέως) Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ· «ἔργον βασιλικὸν πρὸς τὸ κοινῇ τῇ πολιτείᾳ συμφέρον τὴν τῶν νόμων ἔκθεσιν παρὰ τῶν κρατούντων ἀποτελεῖσθαι.»

γ) Ἐπὶ τῆς μακεδονικῆς δυναστείας συνδυασμὸς τῆς κληρονομικῆς βασιλείας μετὰ τῆς αἰρετῆς.

δ) Ἰσότης μέχρι τινὸς πατριάρχου καὶ βασιλέως. «Τῆς πολιτείας τὰ μέγιστα καὶ ἀναγκαιότατα μέρη βασιλεύς ἐστι καὶ πατριάρχης.» Ὅσάκις ἀπηντῶντο εἴτε ἐν τοῖς βασιλείοις, εἴτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐχαιρετίζοντο ἀμοιβαίως τοῦ βασιλέως ἰδίως λέγοντος «Χαῖρε, κύριε Πατριάρχα» καὶ ἠσπάζοντο ἀλλήλους.

ε) Τίτλοι ἀποδιδόμενοι τῷ βασιλεῖ, τῇ βασιλίδι καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν. «ἡ βασιλεία σου, ἡ ἔνθεος βασιλεία, ὁ ἅγιος αὐτοκράτωρ, ὁ μέγας καὶ ὑψηλὸς βασιλεύς, ἡ σὴ ὑψηλὴ καὶ μεγάλη βασιλεία, εἰρηνικώτατε καὶ φιλάνθρωπε βασιλεῦ.» «ἡ εὐσεβεστάτη, ἡ γαληνοτάτη Αὐγούστα.» «Τὰ πορφυρογέννητα τοῦ βασιλέως τέκνα.» Δεσπότης καὶ Δέσποινα. Δεσπότης καὶ Βασιλεῖς.

2. Οἱ ἀνώτεροι τῆς Πολιτείας ἄρχοντες.

α) καταχρηστικοί κουροπαλάται καὶ παρακοιμώμενοι.

The Macedonian Dynasty

867-1056

Introduction.

The Government and Administration of the State.

1. Absolute monarchy, but often dominated by the Church and the public opinion.

a) The Patriarchs: Ignatius, Nicholas Mysticus, John Grammaticus.

b) An example of spontaneous regal modesty. Novella 31 of the king Alexius Comnenus. "It is a regal work, in the interest of all levels of the state, when those ruling set the example provided by the laws".

c) Under the Macedonian dynasty there was a combination of hereditary and elected monarchy.

d) To some extent the Patriarch and the king were equals. "The greatest and most indispensable parts of the state are the king and the patriarch". Everytime they met, either in the palace or in church, they would greet each other, mainly with the king saying "I greet thou, Patriarch Sire", and would embrace one another.

e) Titles bestowed to the king, the queen and their children: "Your Kingship, the Godly Reign, the Holy Emperor, the Great and High King, your High and Great Kingship, most Peaceful and Humane King". "The most Pious, the most Serene Augusta". "The Purple-born Children of the King". Lord and Lady. Lords and Kings.

2. The higher archons of the State.

a) not of complete necessity; curopalates and senior chamberlains.

β) ἄρχοντες ἐνεργείᾳ καὶ ἄρχοντες ἐπὶ ψιλῶ ὀνόματι. Ἀμφότερα ἠγοράζοντο, ἐξαιρέσει ὡς πρὸς τοὺς πρώτους τῶν ἀκολούθων· ὑπουργῶν, ἀνωτέρων δικαστῶν, στρατηγῶν, ναυάρχων, κλεισουραρχῶν καὶ τουρμαρχῶν. Αἱ τιμαὶ τῶν ἀγοραστῶν ἦσαν ἐπισήμως ὠρισμέναι καὶ ἦσαν τοιαῦται ὥστε ἡ ἐτήσιος μισθοδοσία ἐφ' ὅρου ζωῆς ἰσοδυνάμει πρὸς τόκον 3 μέχρι 10%. Τί ὁμως ἐγένετο ὡς πρὸς τοὺς παυομένους ἐνεργείᾳ ἄρχοντες, ἄδηλον.

γ) Μάγιστρος ἢ μάγιστροι δύο.

δ) Οἱ τέσσαρες Λογοθέται = ὑπουργοί

Μέγας Λογοθέτης καὶ Λογοθέτης τοῦ δρόμου, Γενικὸς γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας.

Λογοθέτης τοῦ γενικοῦ ἢ Γενικὸς Λογοθέτης, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός.

Εἰδικὸς Λογοθέτης ἢ τῶν Οἰκιακῶν, ἐπιμελητῆς τῆς αὐτοκρατορικῆς περιουσίας.

Λογοθέτης τοῦ Στρατοῦ, ὑπουργὸς τῆς οἰκονομικῆς τοῦ στρατοῦ διαχειρίσεως. Τὸ προσωπικὸν καὶ ἡ ἄλλη τοῦ στρατοῦ διοικήσεις διεξήγετο ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, ἐργαζομένων ἀμέσως μετὰ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τούτῳ.

ε) Οἱ δύο ἀνώτατοι τῆς βασιλευούσης ἄρχοντες ἰσοτιμώμενοι τοῖς ὑπουργοῖς· ἔπαρχος καὶ κοιαίστωρ.

στ) Ἡ Σύγκλητος.

3. Διοικητικὴ τοῦ κράτους διάιρεσις ἐπὶ τῆς μακεδονικῆς δυναστείας.

α) Θέματα 29, ὧν 17 εἰς τὴν Ἀσίαν, 12 εἰς τὴν Εὐρώπην. Τῶν μεθορίων οἱ προϊστάμενοι ἐκαλοῦντο κατεπάνω, τῶν δὲ ἄλλων στρατηγοί· ἀνώτεροι στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ θέματος οἱ κλεισουράρχαι καὶ τουρμάρχαι. Ἀνώτερος δὲ πολιτικός, ὁ πρωτονοτάριος τοῦ θέματος, ὁ καὶ κριτῆς καὶ δικαστῆς καλούμενος.

b) active archons and honorary archons. Both kinds of offices could be bought, with the exception of the first among the following; ministers, higher judges, generals, admirals, kleisourarchai [=commanders of mountain passages, then of the relevant administrative divisions], and turmarchai [=commanders of military, then administrative divisions]. The prices of those offices for buying were officially determined so that the relevant annual remuneration they offered in the course of a lifetime equalled to an interest of 3-10%. However, it is not known what happened to the active archons when they were fired.

c) A Magister or two magisters.

d) The four Logothetai [= ministers].

Megas Logothetes and Logothetes tou Dromou, Secretary General of the State.

Logothetes of the Genikon or General Logothetes, the Minister of Finance.

Eidikos Logothetes or tôn Oikiakôn, supervisor of the imperial property.

Logothetes tou Stratou, minister of management of army finances. The personnel and the rest of the commanding of the army was assigned to strategoi [=generals], who worked for that purpose in direct contact with the king.

e) The two highest archons of Constantinople, equal to ministers; eparch [=prefect] and quaestor.

f) Synkletos [=the Senate].

3. Administrative division of the state under the Macedonian dynasty.

a) 29 themata [=administrative units], of which 17 in Asia and 12 in Europe. Those in charge of the borderline were called katepanô [=those high above], whereas the others stratêgoi [=generals]. The highest-ranking military officers of the themata were the kleisourarchai and the tourmarchai [see above]. The highest political officer in a thema was the protonotarios, also called krites and dikastes [=judge].

β) Τὰ ἀνατολικὰ θέματα ἀνώτερα τῶν δυτικῶν. Οἱ στρατηγοὶ τῆς ἀνατολῆς προηγούμενοι τῶν τῆς δύσεως· ῥόγαι τῶν πρώτων, συνήθειαι τῶν δευτέρων. Μισθολόγιον τῶν ἀνατολικῶν δεμάτων ἦτοι αἱ ῥόγαι τῶν στρατηγῶν. Ὁ ἐτήσιος μισθὸς τῶν στρατηγῶν Ἀνατολικῶν, Ἀρμενιακῶν καὶ Θρακησίων, 40 χρ. λίτραι = 43.200 δρ. Ὀψικίων, Βουκελλαρίων καὶ Μακεδονίας (διότι τὰ μεγαλύτερα [sic] θέματα τῆς Δύσεως κατελέγοντο ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς) 32.400. ἄλλοι 5, δρ. 21.600. ἄλλοι τινὲς 11.800 καὶ ἄλλοι 5900. Ὁ Μεσοποταμίας οὐδὲν ἐκ τοῦ ταμείου, ἔχων ὅλον τὸ τελωνεῖον.

b) The eastern themata were superior to the western ones. Generals of the East were above those in the West. Rhogai of the first, synethiai of the latter [that is, different terms for remuneration]. Payroll of the eastern themata, that is the rhogai of generals. The annual pay of the generals of Anatolikôn, Armeniakôn and Thrakesiôn, 40 gold(en) librae = 43,200 dr. (Of the generals of) Opsikiôn, Voukellariôn and Makedonia (because the largest themata of the West were counted on the same level as Eastern ones) 32,400. A further 5 : 21,600 dr. Some others 11,800 and others 5,900. The (general) of Mesopotamia earned nothing from the treasury, since he had the entire customs.

Μακεδονική Δυναστεία

867-1056

Είσαγωγή (τέλος)

I. Δημόσιαι τοῦ κράτους εἰσπράξεις.

α) Κατὰ τοὺς ἐν τῇ 13 ἑκατ. Σταυροφόρους, ὁ Βαλδουῖνος εἶχεν ἡμερησίαν πρόσοδον 30.000 χρυσῶν, πρὸς 365 ἡμ. = 10.950.000 χρυσᾶ, πρὸς 15 δρ. = 164.250.000. Πρόδηλον ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀνακτομισθίας, ἀλλὰ περὶ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἀποδοθέντος τῷ Βαλδουῖνω τετάρτῳ τοῦ κράτους. Τὸ ὅλον λοιπὸν τῶν εἰσοδημάτων αὐτοῦ ὑπελογίσθη εἰς δραχμὰς 657 ἑκατομμ., ὧν ἡ σχετικὴ ἀξία ἤθελεν εἶναι σήμερον ὑπὲρ τὰ τρισχίλια ἑκατομ.

β) Τὰ εἰσοδήματα ταῦτα ἀνάγονται βεβαίως εἰς τὴν 9 καὶ 10 ἑκατ.

γ) Γεγονότα πιθανολογοῦντα τὸ ὑπέρογκον τοῦτο ποσόν.

Μαρτυρία Βενιαμίν Τουδέλα περὶ τῶν εἰσπράξεων ἀπὸ μόνης τῆς Κ(ωνσταντινου)πόλεως ἐν τῇ 12 ἑκατ. 20.000 χρυσῶν καθ' ἑκάστην ἡτοὶ κατ' ἔτος 109.300.000.

Ἄττική καὶ Βοιωτία κράτος φραγκικὸν συντηροῦν μίαν τῶν πολυτελεστέρων αὐλῶν τῆς Εὐρώπης.

Οὐδὲν ἥττον λαμπροὶ οἱ πρίγκηπες τοῦ Μωρέως.

Τὸ περὶ Νίκαιαν κράτος ὑπὸ τὸν Λάσκαριν καὶ τὸν Βατάσην [sic], ἐλάχιστον περιλαμβάνον μέρος τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐν τῶν ἰσχυροτάτων κρατῶν τῆς ἀνατολῆς.

Κρήτη, Χίος, Ῥόδος, Λέσβος, ἡγεμονίαι φραγκικαὶ φημιζόμεναι ἐπὶ πλούτῳ καὶ δυνάμει.

The Macedonian Dynasty

867-1056.

Introduction (end).

1. Public revenues of the state.

a) According to the 13th-cent(ury) crusaders, Baldwin had a daily income of 30,000 golden coins, that is (multiplied by 365 days) a yearly income of 10,950,000 golden coins, that is (each coin multiplied by 15 dr.) 164,250,000 dr. Obviously this was not the remuneration given to him by the palace, but the revenues paid to Baldwin in his capacity of fourth on the hierarchy. The remaining of his income has been calculated to be 657 mill(ion) drachmas, the relative value of which would be more than three thousand millions today.

b) Of course these revenues refer to the 9th and 10th cent(uries).

c) Facts making this huge income possible.

Veniamin Toudela's testimony about the income solely from Constantinople in the 12th cent(ury) being 20,000 golden coins a day, that is 109,300,000 per year.

Attica and Bœotia: a Frankish state providing for one of the most lavish courts in Europe.

No less illustrious were the princes of Moreas.

The state around Nicæa under the rule of Lascaris and Vatatzes, comprising a very small part of Asia Minor, was one of the most powerful states in the East.

Crete, Cyprus, Chios, Rhodes, Lesbos, Frankish hegemonies famous for their wealth and power.

Τὸ ἐν Ἠπειρῷ, Θεσσαλία, Ἀκαρνανία καὶ Αἰτωλία κράτος τοῦ δεσπότη Ἑλλάδος Μιχαήλ Ἀγγέλου Κομνηνοῦ, τοῦ ἀντισταθμίσαντος ἐπὶ μακρὸν πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ φραγκικοῦ κράτους.

Τὰ μεγάλα ἀποταμιεύματα τοῦ Βασιλείου. Παρεκτὸς τοῦ γνωστοῦ ἀποταμιεύματος τοῦ Θεοφίλου, ὁ Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος κατέλιπεν εἰς τὸ ταμεῖον ὑπὲρ τὰ 200 ἑκατομ. = σήμερον πρὸς χίλια ἑκατομ.

δ) Τὸ Ἀνατολικὸν κράτος ἦτο τότε τὸ κέντρον πάσης τῆς ἐμπορίας καὶ βιομηχανίας τοῦ κόσμου.

Ἐν αὐτῷ κατεσκευάζοντο καὶ παρ' αὐτοῦ διεδίδοντο τὰ κάλλιστα πορφυρά, μεταξωτά, λινά, βαμβακερὰ καὶ μάλλινα ὑφάσματα. Ἐν αὐτῷ ἐτεχνουργοῦντο τὰ χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, χάλκινα, πήλινα, ξύλινα, ἐξ ὄνυχος, ἐξ ἀλαβάστρου, ἐκ κρυστάλλου, ἐξ ὑέλου καὶ πάσης ἄλλης ὕλης παντοειδῆ σκεύη τὰ ἀναλισκόμενα πρὸς βορρᾶν, ἀνατολάς, μεσημβρίαν, καὶ μάλιστα πρὸς δυσμὰς τοῦ κράτους, ἐν τῇ μέσῃ καὶ τῇ ἐσπερία Εὐρώπῃ.

2. Στρατὸς καὶ στόλος

α) Τάγματα καὶ βασιλικᾶ πλώμα· θέματα καὶ δεματικά πλώμα, ἦτοι βασιλ. στρατὸς καὶ στόλος, δεματ. στρατὸς καὶ στόλος.

β) Βασιλικὴ φρουρά. 4 σώματα, ἔταιρεία, ἐξκούβιτα, ἀριθμὸς, ἰκανάτος. — Σχολαὶ τῆς Ἀνατολῆς, Σχολαὶ τῆς Δύσεως. — Ξένοι καὶ ἰθαγενεῖς. Οἱ ἰθαγενεῖς, πολῖται καὶ στρατιῶται· πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ οἴκοι. Ἀνώτατος ἀρχηγὸς τοῦ βασιλ. στόλου Δρουγγάριος τῶν πλωίμων.

γ) Θεματ. τάγματα καὶ πλώμα. Ἐκ κατοίκων τοῦ θέματος νεμομένων δημόσια κτήματα. Παραδείγματα 700 στρ. ἀξιωματικῶν δὲ 202· καὶ ἄλλο στρ. 428 καὶ ἀξιωμ. 276.

The state of Michael Angelus Comnenus, the “ruler of Greece”, in Epirus, Thessaly, Acarnania and Ætolia; for quite a long time this state was like a counterbalance of the whole power of the Frankish state in the East.

The great reserves of the kingdom. Except for the well-known savings of Theophilos, Basil Bulgaroktonos (=the Bulgar-slayer) left more than 200 mill(ion) to the treasury, that is about a thousand million today.

d) The eastern state was at that time the world centre of trade and industry.

It was the place of construction and the centre of diffusion of the best purple, silk, linen, cotton and wool textiles. It was in the eastern state that various artefacts of gold, silver, copper, clay, wood, onyx, alabaster, crystal, glass, and all other kinds of material were made; these vessels were consumed (in markets) in the north, east, south and mainly in the west of the state, in middle and western Europe.

2. Army and fleet.

a) Battalions and royal naval units; themata and thematika plôima [=naval units of the themata] that is royal army and fleet, and army and fleet of the themata.

b) Royal guard. 4 bodies, hetaireia [=the emperor’s personal guard], excubita [=bodies for secret missions], arithmos [=the palace guard), hikanatos [=member of the newest body of the guard]. Schools of the East, Schools of the West. – Foreigners and natives. The natives, citizens and soldiers; families of politicians and (families of) army officers. The highest-ranking officer of the royal fleet: Droungarios tôn plôimon.

c) Thematika tagmata and plôima. From inhabitants of the thema, who exploit public farms. Examples: 700 soldiers and 202 officers; another (example) 428 soldiers and 276 officers.

δ) Εἰδικὰ σώματα. Τζέκωνες, φύλακες τῶν φρουρίων, Μαρδαῖται, περιώννυμοι διὰ τὴν δεξιότητα περὶ τὰς ἐνέδρας καὶ τὰς αἰφνιδίους ἐφόδους. Περὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦτο μόνον γνωρίζομεν ὅτι ἢ τοῦ βασιλ. στρατοῦ ἦτο ἀνωτέρα τῆς τοῦ δεματικοῦ καὶ ὅτι εἷς τινα θέματα ἢ μισθοδοσία ἦτο μεγαλύτερα ἢ εἰς τὰ ἄλλα.

3. Σχετικὴ τοῦ κράτους ὑπεροχὴ πρὸς τὸν λοιπὸν κόσμον. Ἡ ἐτησίᾳ πρόσοδος τῆς Γαλλίας ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Καλοῦ (13^η ἔκατ.) φρ. 13.589.099. — Ἡ ὑπεροχὴ ὁμολογεῖται καὶ ὑπὸ τῶν Δυτικῶν· ὁ Λουίτπράνδος [sic] τοῦ βασιλ. τοῦ Βυζαντίου κοσμοκράτορας· ὁ Δάνδολος λέγει τὸ κράτος Imperium universale. Μόνοι οἱ Ἄραβες τῆς Κορδόβης (ἐτ. πρόσοδος 300 ἑκατομ.) καὶ τοῦ Βαγδατίου (200 ἑκ.) ἰσοφάριζον τῷ ἑλλ. κράτει, κατὰ δὲ τὴν ἐπιστήμην πολὺ ἀνώτεροι. Ἐν τῇ 10 ἑκ. ἢ βιβλιοθήκη τοῦ Χακίμ Β' Κορδύβης, 600.000 τόμους. Ἐν Ἰσπανίᾳ 70 βιβλιοθήκαι προσिताὶ εἰς τὸ κοινόν.

d) Special units. Tzekônes, guards of the castles, Mardaitai, famous for their deftness in ambushes and sudden assaults. Regarding salaries, we only know that the salaries of the royal army were higher than those of the thematikos stratos, and that in certain themata the salaries were higher than in others.

3. Relative superiority of the state in comparison with the rest of the world. The annual revenue of France under Philippe Le Beau (13th cent.) was 13,589,099 francs. – The superiority is also confessed by the westerners; Liutprand calls the kings of Byzantium “rulers of the world”; Dandolus calls the state Imperium universale. Only the Arabs of Cordoba (with an annual revenue of 300 million) and Baghdad (with 200 million) were comparable to the Greek state, whereas they were much superior in science. In the 10th cent. the library of Hakim II of Cordoba comprised 600,000 volumes. In Spain 70 libraries open to the public.

Βασίλειος ὁ Μακεδὼν 867-886.

Λέων ΣΤ' 886-912.

1. Αναδιοργάνωσις τοῦ Κράτους ὑπὸ τοῦ Βασιλείου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑφισταμένων ἐκκλησιαστικῶν δεσμῶν καὶ κοινωνικῶν περιστάσεων. Λόγοι δι' οὓς κατεβίβασεν ἅμα ὡς ἐβασίλευσε, τὸν Φώτιον ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καὶ ἀνεβίβασε εἰς αὐτὸν τὸν Ἰγνάτιον. Τούτου δέ θανόντος, 877, ἀνεβίβασε πάλιν τὸν Φώτιον. Τίνος ἔνεκα.

2. Ἐνεκα τῆς σπατάλης τοῦ Μιχαήλ Γ' τὸ ταμεῖον δὲν εὐρέθη ἔχον, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀνέλαβεν τὴν ἀρχὴν ὁ Β., εἰμὴ 3 κεντ. χρυσοῦ, ἦτοι 324.000 δρ. Πῶς εὗρεν ἐκ τοῦ προχείρου 300 κεντ. = 32.400.000; Πλὴν δὲ τούτου καὶ ἕτερα 200 κεντ. = 21.600.000.

3. Νέα κωδικοποιήσις ὅλως Ἑλληνιστὶ συνταχθεῖσα, ἀρχίσασα μὲν ἐπὶ Βασιλείου, συμπληρωθεῖσα δὲ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λέοντος.

α) Πρόχειρος Νόμος ἢ Ἐπαναγωγή τοῦ Νόμου ἦτοι ἐπιτομὴ τῶν οὐσιωδεστέρων διατάξεων τῶν Εἰσηγήσεων, Πανδέκτου, Κώδικος καὶ Νεαρῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τινων ἐκ τῆς Ἐκλογῆς τοῦ Λέοντος, ἦτις ὅμως κατὰ τὰ λοιπὰ κατηργήθη ῥητῶς διὰ τοῦ Προχείρου Νόμου. β) Ἀνακάθαρσις τοῦ Νόμου ἢ Βασιλικά, ἦτοι ἐν πλάτει γενομένη συλλογὴ καὶ κατάταξις τῶν ἐν ἰσχύϊ ὁρισμῶν τοῦ δικαίου.

4. Πολεμικὰ ἔργα τοῦ Βασιλείου.

α) Ὑποταγὴ τῶν Σλαύων τῆς Δαλματίας. Διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ οὐ μόνον παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἄνω Μοισίαν καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰστρου Δακίαν. Τότε δὲ ἐβαπτίσθησαν κατὰ πρῶτον καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μάνης.

Basil the Macedonian 867-886.

Leo VI 886-912.

1. Reorganisation of the state by Basil, on the basis of the existing church institutions and social circumstances. Reasons for which, upon ascending to the throne, he deposed Photius from the patriarchal office and placed Ignatius instead. When the latter died, in 877, he appointed Photius once again. Why.

2. Because of the waste by Michael III, on the day on which Basil came to power, the treasury did not have but 3 cent(enaria) of gold, that is 324,000 dr. How did he handily find 300 cent(enaria)=32,400,000 ? Apart from these, 200 more cent(enaria)=21,600,000.

3. New codification, drafted entirely in Greek, having been launched under Basil, and completed under his son Leo.

a) Procheiros Nomos [= law at hand] or Epanagôgî tôn Nomôn [=rearrangement of laws], that is a compendium of the most essential regulations from the Eisegeseis, Pandectes, Codex and Novellae of Justinian and some from the Eclogé [= Selection] of Leo, which, however, was otherwise explicitly abolished through the Procheiros Nomos. b) Anakatharsis tôn Nomôn [= recleansing of the Laws] or Basilica [= royal decrees], that is a wide collection and arrangement of the provisions of law still in effect.

4. War deeds of Basil.

a) Submission of the Slavs in Dalmatia. Spread of Christianity not only to them, but also to those in Mœsia Superior and Istrian Dacia. It was at that time that the inhabitants of Mani were baptized for the first time.

β) Κατατρόπωσις τῶν ἐν Ἀσία Παυλιανιτῶν διὰ τοῦ στρατηγοῦ Χριστοφόρου καὶ ἐπανειλημμένοι ἦνται τῶν Ἀραβικῶν στόλων εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ τῶν ναυάρχων Ὠορύφα καὶ Νάσαρ.

5. Δημόσια οἰκοδομήματα.

α) Νοσοκομεῖα, Γηροκομεῖα, Ξενῶνες, πτωχοκομεῖα, γέφυραι.

β) Πολυάριθμοι ναοί.

γ) Προσθήκη εἰς τὰ βασίλεια, τὸ λεγόμενον Καινούργιον.

6. Θανόντος τοῦ Βασιλείου, ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λέων, τῷ 886. Τὸ ἀντίθετον τοῦ πατρός του. Ὁ μὲν ἦτο ἀμαθής, ἀλλὰ πρακτικὸς ἄνθρωπος, ὁ δὲ λογιώτατος (ἐπονομασθεῖς σοφός, φιλόσοφος) ἀλλὰ παντελῶς ἄπρακτος. Σκανδαλώδης 4^{ος} αὐτοῦ γάμος μετὰ τῆς Ζωῆς Καρβουνοψίνης. Ἀνεβίβασεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τὸν ἐκκαιδεκαέτη αὐτοῦ ἀδελφὸν Στέφανον. Πρὸ πάντων δὲ κάκιστα ἐδιοίκησε τὸ Κράτος.

7. Ἡ συνομολογηθεῖσα ἐπὶ Λέοντος Ε΄ πρὸς τοὺς Βουλγάρους εἰρήνη, 817, διετηρήθη πλὴν μικρῶν τινῶν ἐν τῷ μεταξύ ἐχθροπραξιῶν μέχρι τοῦ 893, ὅτε ἐβασίλευσεν αὐτῶν ὁ Συμεὼν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀφροσύνη τοῦ Λέοντος ΣΤ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἔκρηξιν μακροῦ πολέμου, ὅστις δὲν ἔπαυσεν εἰμὴ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογέννητου, τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου του.

8. Πολιορκία καὶ ἄλωσις τῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τῶν Ἀράβων τῆς Κρήτης, τῷ 904. Λεηλασία καὶ σφαγὴ φοβερά. Ἀπαγωγὴ 22.000 αἰχμαλώτων. Τὴν πολιορκίαν ταύτην γνωρίζομεν ἐκ τῆς περιγραφῆς αὐτόπτου μάρτυρος, Ἰωάννου τοῦ Καμενιάτου, ἥτις πληροφορεῖ ἡμᾶς περὶ τοῦ πλούτου καὶ τῆς λαμπρότητος τῆς πόλεως ἐκείνης.

9. Δευτέρα μεγάλη κατὰ τῆς Κ(ωνσταντινου)πόλεως ἐκστρατεία τῶν Ῥώσων, 906 ἢ 907, ὑπὸ τοῦ Ὀλέγ, συγγενῆ (sic) τοῦ Ῥούριχ καὶ κηδεμόνα τοῦ ἀνγλίκου αὐτοῦ υἱοῦ Ἰγόρ.

b) Crushing of Paulianists in Asia by general Christophorus and repeated defeats of the Arab fleets on the western coast of the Peloponnese by the admirals Ooryphas and Nasar.

5. Public buildings.

a) Hospitals, Nursing Homes, Hostels, Workhouses, Bridges.

b) Numerous churches.

c) Addition to the palace, the so-called Kainourgion [= new wing].

6. When Basil died, his son Leo became king, in 886. The opposite of his father. The one was an unlettered but practical man, the latter mostly erudite (called for this reason sophos [= wise], philosophos [= the philosopher]), but completely useless. His scandalous 4th marriage with Zoe Carbonopsina. He appointed his eleven-year-old brother Stephen as Patriarch. Most of all he governed the state in the worst manner.

7. The peace concluded with Bulgarians in 817, under Leo V, was observed except for some small hostilities in the meantime until 893, when Symeon became king, under whom the foolishness of Leo VI caused the outbreak of a long war, which only ceased under Constantine Porphyrogenitus, his son and successor.

8. The siege and fall of Thessaloniki by the Arabs of Crete, in 904. A terrible looting and massacre. Abduction of 22,000 captives. We know about this siege from the description of an eyewitness, namely John Kameniates (sic), which informs us about the wealth and glamour of that city.

9. Second great expedition of the Russians against Constantinople, in 906 or 907, under Oleg, who was a relative of Rurik and guardian of his minor son Igor.

Κατὰ τὸν Ῥῶσον ἱστορικὸν Καραμζίν, ἐκ 2000 πλοίων καὶ 80.000 ναυβατῶν, καὶ πεζικῆς ἀπὸ ξηρᾶς δυνάμεως. Ἀπίθανοι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι. Ὅπωςδῆποτε ὁ σοφὸς Λέων δὲν ἀπηλλάγη αὐτῶν εἰμὴ διὰ χρηματικῆς δωρεᾶς καὶ διὰ συνθήκης πολιτικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἀξιομνημονεύτου, τῷ 911. Ἀναφέρεται ὑπὸ μόνου τοῦ Νέστορος, οὐχὶ ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν. — Ὅροι. Ἄϊδιος εἰρήνη καὶ φιλία. Λεπτομερεστάτη ῥύθμισις τῶν ἀμοιβαίων χρεῶν, κακουργιῶν, ἐμπορίας κλπ. Ἐπὶ δύο περγαμηνῶν, γραφεισῶν διὰ κινναβάρεως καὶ ἀμοιβαίως ἀνταλλαγεισῶν. Ἄρθρα 10.

10. Θάνατος τοῦ Λέοντος, 912.

According to the Russian historian Karamzin, (the Russians came with) 2,000 ships and 80,000 sailors, and (with) infantry by land. Unlikely figures. Most likely, the wise Leo only dispensed with them through a pecuniary gift and a memorable political and commercial treaty, (concluded) in 911. This treaty is only mentioned by Nestor, not the Byzantines. – Terms. Lasting peace and friendship. A very detailed arrangement of mutual debts, felonies, trade etc. (Written) on two parchments, with cinnabar, which were mutually exchanged. 10 articles.

10. Death of Leo, in 912.

Κωνσταντῖνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος,
912-959

1. 912-919. Ἡ ἀρχὴ διεξάγεται ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τοῦ θείου του Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ 7ετοῦς βασιλέως (ἐν οἷς καὶ ὁ Γαβριηλόπουλος) καὶ τελευταῖον ὑπὸ τῆς Ζωῆς. Οἱ Ἄραβες τῆς Κρήτης καὶ οἱ Βούλγαροι ἐξακολουθοῦσι προσβάλλοντες καὶ ταπεινοῦντες τὸ Κράτος.

2. 919-945. Ῥωμανὸς Λεκαπηνὸς ἢ Ἀβάστακτος, ναύαρχος ὢν, ἀναγορεύεται πρῶτον μάγιστρος καὶ μέγας ἐταιρειάρχης, δεύτερον γενόμενος πενθερὸς τοῦ βασ. ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Ἑλένη, βασιλεοπάτωρ καὶ μετ' ὀλίγον καῖσαρ καὶ βασιλεύς, 920, περιποιήσας τὸ τοῦ βασιλέως ἀξίωμα εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοῦ υἱούς· ἐκ τῶν πέντε δὲ τούτων βασιλέων πρῶτος ἀνευφημεῖτο ὁ Ῥωμανός, δεύτερος δὲ ὁ Κωνσταντῖνος· καὶ μετ' οὐ πολὺ τρίτος μετὰ τὸν πρεσβύτερον υἱὸν τοῦ Ῥωμανοῦ, τὸν Χριστοφόρον.

α) Θανόντος τοῦ Συμεών, 927, ἤρχισεν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Πέτρου ἡ παρακμὴ τοῦ πρώτου βουλγαρικοῦ κράτους.

β) 941. Τρίτη Ῥώσων ἐπιδρομὴ ὑπὸ τότε κνιάζον αὐτῶν Ἰγὸρ. Ὀλοσχερῆς κατατρόπωσις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Θεοφάνους καὶ τῶν στρατηγῶν Βάρδα Φωκᾶ καὶ Ἰωάννου Κουρκούα. Νέα συνθήκη, τῆς ὁποίας οἱ ὄροι μαρτυροῦσι τὴν ταπείνωσιν τῶν Ῥώσων καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀμοιβαίων ἐμπορικῶν σχέσεων

γ) Λαμπρὰ ἐν τῇ ἀνατολῇ κατορθώματα διὰ τοῦ Ἰωάννου Κουρκούα στρατηγήσαντος περιφανῶς ἐπὶ 23 ἔτη, 919-942.

Constantine VII Porphyrogenitus,
912-959.

1. 912-919. The power is divided alternately between his uncle Alexander, the regents of the 7-year-old king (among whom was Gavriilopoulos), and lastly Zoe. The Arabs of Crete and the Bulgarians go on attacking and humiliating the state.

2. 919-945. Romanus Lecapenus or Avastactos [=unbearable], being an admiral, he is firstly proclaimed magister and megas hetairiarches [=Great Chief of the Hetairia], and, secondly, having become the king's father-in-law because of his daughter Helen, vassileopator (=the king's ancestor) and, in a while, caesar and king, keeping apart the office of kingship for his three sons; out of these five kings, Romanus was the first who would be announced as "king", Constantine was the second; and, after a while, this latter was third, after Romanus's elder son Christophorus.

a) On Symeon's death, 927, the first Bulgarian state started to decline under his son Peter.

b) Third raid of the Russians under the kniaz [=leader] of the time Igor. His utter thrashing by the admiral Theophanes, and the generals Vardas Fokas and John Kourkouas. New treaty, the terms of which bear witness to the humiliation of the Russians and the development of mutual trade relations.

c) Glorious achievements in the East, thanks to John Kourkouas, who exemplarily accomplished his mission as general for 23 years, 919-942.

Μετήνεγκε τὰ ὄρια τοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ Ἄλυος εἰς τὸν Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγριν, ἀνακτῆσας περὶ τὰς 1000 πόλεις. Παραβάλλεται δικαίως πρὸς Βελισάριον.

δ) 924, ἥττα τοῦ κατακτητοῦ Θεσσαλονίκης, περὶ Λήμνον, ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Ἰωάννου τοῦ Ραδηνοῦ ἔκτοτε συνετρίβη ἡ τῶν ἐν Κρήτῃ Ἀράβων δύναμις. Ὁ ἠττηθεὶς Ἄραψ Ἰωάννης Τριπολίτης.

ε) Κατατρόπωσις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ στασιασάντων Μιληγγῶν καὶ Ἐξεριτῶν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Κρηνίτου τοῦ Ἄροτρᾶ καὶ δεκαπλασιασμός τοῦ φόρου αὐτῶν 60 νομ. εἰς 600 ὡς πρὸς τοὺς Μιληγγούς, διπλασιασμός δὲ ὡς πρὸς τοὺς Ἐξεριτάς 300 εἰς 600. Μετ' οὗ πολὺ ὅμως ἐπάνοδος εἰς τὸν ἀρχαῖον φόρον ἔνεκα ἐμφυλίων τινῶν διενέξεων τῶν Πελοποννησίων.

στ) Ἀνοικοδόμησις καὶ βελτίωσις πολλῶν πόλεων Θράκης καὶ Μακεδονίας. Νοσοκομεῖα, Γεροντοκομεῖα, περιφανεῖς οἰκοδομαὶ καὶ ἀμφιλαφεῖς κῆποι ἐν τῇ πρωτεύουσῃ. Εὐεργετικαὶ ὑπὲρ τῶν γεωργῶν διατάξεις.

3. Πτῶσις τοῦ Ῥωμανοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Λάθη τοῦ Ῥωμανοῦ. Ἀναγόρευσις τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν του, 16 ἐτῶν, Θεοφύλακτου, ὡς πατριάρχου. Παῦσις τοῦ στρατηγοῦ Κουρκούα. Ζηλοτυπία αὐτῆς τῆς θυγατρὸς του Ἑλένης. Συνασπισμός ὄλων τῶν μεγάλων στρατηγῶν Φωκάδων, Τορνικίων, Ἀργυρῶν, Πετεινῶν καὶ ἄλλων. Τῷ 945 μοναρχεῖ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος.

α) Οἱ στρατηγοὶ καταλαμβάνουσι τὰ ὑπάτα τῶν ἀξιωματῶν τοῦ κράτους· ἰδίως δὲ οἱ Φωκάδες, ἀρχηγοῦσι τοῦ στρατοῦ· ἀνεκλήθη δὲ πάλιν εἰς ἐνέργειαν ὁ Κουρκούας. Αἱ ναυτικαὶ τῶν Ἀράβων δυνάμεις κατατροποῦνται ἐπανειλημμένως.

β) 955. Ἄφιξις εἰς Κ(ωνσταντινού)πολιν, τῆς Ὀλγας (Ἑλγας) χήρας τοῦ Ἰγὸρ καὶ μητρὸς τοῦ 4^{ου} ἡγεμόνος τῆς Ῥωσίας Σβιατοσλάβ, ἵνα βαπτισθῇ, μετὰ πολλῶν θεραπειῶν καὶ τῶν ἀποκρισιαρίων (πρέσβειων τῆς Ῥωσίας.)

He moved the state borders from the Alys to the Euphrates and the Tigris, having conquered back about 1000 cities. He is justly compared to Velissarius.

d) 924, defeat of the conqueror of Thessaloniki, near Lemnos, by the admiral John Radhenus; from that moment on, the power of the Arabs on Crete was crushed. The defeated Arab John Tripolites.

e) Crush of the seditionaries, Melingoi and Ezeritai, in the Peloponnese by general Krenites the Arotras [=ploughman] and raising of their tax to the tenfold for the Melingoi, that is from 60 to 600 coins, and to the twofold for the Ezeritai, that is from 300 to 600 coins. But, in a while, re-imposition of the old tax because of internal strifes of the Peloponnesians.

f) Reconstruction and improvement of many cities in Thrace and Macedonia. Hospitals, nursing homes, glorious structures and rich gardens in the capital. Provisions for the benefit of farmers.

3. Fall of Romanus and his sons. Romanus' mistakes. Appointment of his youngest son, Theophylactus, 16 years old, as Patriarch. Dismissal of the general Kourkouas. Jealousy of his daughter Helen. Coalition of all great generals, namely the Phocades, Tornikioi, Argyroi, Peteinoi and others. In 945 Constantine Porphyrogenitus is the sole ruler.

a) The generals take the highest offices of the state; the Phocades mainly (become) leaders of the army; Kourkouas called back to action once more. The naval forces of the Arabs are repeatedly crushed.

b) 955. Olga (Helga), Igor's widow and mother of Sviatoslav –the 4th leader of Russia– arrives at Constantinople in order to get baptised; along with her many ladies, maids, and the apokrisiarioi (ambassadors of Russia).

γ) Τῆ 9 Σεπτ. παρουσίασις αὐτῶν καὶ τῶν Ῥώσων πραγματευτῶν εἰς τὸν βασιλέα ἐν τῷ Χρυσοτρικλίνῳ. Ἡ ἀρχόντισσα ἔνευσεν ἀπλῶς τὴν κεφαλὴν, οἱ δὲ λοιποὶ προσεκύνησαν ἐδαφιαίως. Τυπικαὶ ἐρωτήσεις περὶ ὑγείας, ὁδοιπορίας κ.τ.τ. Μετ' οὗ πολὺν παρουσίασις εἰς τὴν βασίλισσαν ἐν τῷ Τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Μόνη ἡ ἀρχόντισσα καὶ αἱ συγγενεῖς αὐτῆς καὶ αἱ προκριτότεραι τῶν θεραπεινῶν. Τυπικαὶ πάλιν ἐρωτήσεις. Τῆ αὐτῆ δὲ ἡμέρᾳ μέγα γεῦμα, διαιρεθὲν εἰς δύο. Ὁ βασιλεὺς συνεγευματίσθη μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ῥωμανοῦ, τῶν πρέσβεων, τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πραγματευτῶν. Ἡ δὲ βασίλισσα καὶ ἡ νύμφη αὐτῆς εἰς ἑτέραν αἴθουσαν ἐν τῇ ἀποκοπτῇ μὲν τραπέζῃ αἱ βασιλίδες, ἡ ἀρχόντισσα τῆς Ῥωσίας καὶ αἱ δύο ζῶσται. Εἰς ἄλλην δὲ τράπεζαν, αἱ λοιπαὶ ἀρχόντισσαι αἶτε τῆς Ὀλγας καὶ τῶν βασιλισσῶν. Ἄγιοποστολιται [sic] καὶ Ἄγιοσοφῖται ψάλται, χορευταί. Τῆ 10 8βρίου ἄλλο μέγα γεῦμα· μεθ' ἑκάτερον δὲ δῶρα χρηματικά, ὀπωσοῦν εὐτελεῆ· τῆ ἀρχοντίσση 615 δρ. (500 μιλιάρια). Περιγραφῆ τοῦ βαπτίσματος δὲν διεσώθη.

δ) Συγγραφὰ τοῦ Πορφυρογεννήτου.

c) On 9 September presentation of them and the Russian merchants to the king in the Chrysotriklinon [Hall of the Throne]. The lady just nodded by her head, whereas the rest paid honour by falling to the ground. Formal questions, about health, the journey, and the like. After a while, presentation to the queen in Justianian's Triklinon [=Banquet Hall]. Just the lady and her female relatives and the most favourite of the maids. Again formal questions. On the same day a great banquet, divided into two parties. The king banqueted with his son Romanus, the ambassadors, the archons and the merchants, whereas the queen and her daughter-in-law (banqueted) in a separate hall; at an independent, special table the royal ladies, the lady from Russia and the two ladies of honour. At another table the remaining ladies, both those accompanying Olga and those of the queens. Singers from the Saint Sophia and the Holy Apostles, dancers. On October 10 a further great banquet; after each banquet, pecuniary presents were offered, though somewhat petty; to the lady 615 dr. (500 miliarisia). No account of the baptism has been preserved.

d) Writings by Porphyrogenitus.

Ῥωμανός Β΄, 959-963

1. Εἰς ἡλικίαν 21 ἔτους. Εἶχε τὸ ἀθλητικὸν σῶμα καὶ τὴν νοημοσύνην τοῦ ἀρχηγέτου τῆς δυναστείας, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν φιλεργίαν αὐτοῦ. Ἠσχολεῖτο μᾶλλον εἰς σωματικούς ἀγῶνας. Ἄλλ' εἶχε τὸ προτέρημα τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρίστων λειτουργῶν τοῦ κράτους. Παραδυναστεύων (πρόεδρος) τῆς Συγκλήτου (ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως) Ἰωσήφ Βρίγγας, δομέστικος τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, οἱ ἀδελφοὶ Νικηφόρος καὶ Λέων Φωκᾶς.

2. 960-961. Ἀνάκτησις τῆς Κρήτης ὑπὸ Νικηφόρου Φωκᾶ καὶ κατατρόπωσις τῶν ἐν Ἀσία Ἀράβων.

α) Ἀντιπολίτευσις τῆς Σ(υγκλήτου) εἰς τὸ ἐπιχείρημα, ὃ Ἰωσήφ συντάσσεται ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἀποφασίζεται.

β) Παρασκευαί· 2000 πυρφόρα χελάνδια (chalands), 1000 δρόμωνες, 307 φορτηγά. Ἡ πεζικὴ δύναμις δὲν ἀναφέρεται ὀπόση ἦτο.

γ) Συγκέντρωσις τοῦ στόλου καὶ τοῦ στρατοῦ εἰς Φύγελα τῆς Λυδίας, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἐφέσου. Πρόσκοποι ἐπὶ τὸ «κρατῆσαι γλῶσσαν» (prendre langue). Ἀπόβασις οὐ μακρὰν τοῦ Χάνδακος.

δ) Τραπέντων τῶν Ἀράβων, ἄρχεται μακρὰ καὶ ἐναγώνιος πολιορκία αὐτοῦ· κυριεύεται μετὰ ὀκτὼ μῆνας, 7 Μαρτίου 961, δι' ἐφόδου αἱματηρᾶς. Ἄπυρα λάφυρα. Εὐχερῆς ὑπόταξις τῆς ἄλλης νήσου.

ε) Μέτρα ληφθέντα πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ ἐξημέρωσιν τῆς Κρήτης.

Romanus II, 959-963.

1. At the age of 21. He had the athletic body and the intelligence of the chief-leader of the dynasty, but not his love for work. Sport competitions were his main occupation. However, he had the advantageous ability to choose the best state officials. Joseph Vringas, paradynasteyôn (President) of the Senate (in the name of the king), the brothers Nicephorus and Leo Phokas, domestikoi [commanders of the military forces] of the East and the West.

2. 960-961. Reconquest of Crete by Nicephorus Phokas and thrashing of the Arabs in Asia.

a) Opposition of the Senate to the endeavour, Joseph sides himself in favour of it, and thus it is decided.

b) Preparations; 2,000 fire-bearing chalands, 1000 fast ships, 307 carriers. As for the infantry, there is no reference to its size.

c) Concentration of the fleet and the army at Phygela of Lydia, to the south of Ephesus. Reconnoiters sent in order to spy (prendre langue). Landing not far from Handax.

d) After the Arabs fled, a long and agonising siege of Chandax begins; the city is conquered after 8 months, on March 7, 961, by means of a bloody assault. Uncountable spoils. Easy submission of the rest of the island.

e) Measures taken to secure and tame Crete.

f) A glorious triumph in Constantinople. The booty huge and priceless. Among the captives one could discern the last emir Abdul Aziz, along with his wives and children. Lenient behaviour towards him. (His) heirs, receiving the whole baptism: Anemades.

e) (sic) New expedition of Nicephorus against the Arabs in Asia, with an army of 200,000, according to the Arab Elmacin. (In) 962 (Nicephorus) passed the Euphrates, conquered 60 castles and collected fabulous riches.

f) On his return in March 963, he learns of the sudden death of Romanus II. He organises a second triumph in Constantinople.

g) Joseph's bad plans. Phokas is proclaimed king by the generals.

στ) Λαμπρὸς θρίαμβος ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει. Ἡ λεία παμπληθὴς καὶ ἀνεκτίμητος. Ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις διεκρίνοντο ὁ τελευταῖος ἐμίρης Ἀβδουλ Ἀζίζ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτοῦ καὶ οἱ παῖδες. Ἐπεικῆς πρὸς τοῦτον πολιτεία. Οἱ ἀπόγονοι δεχθέντες τὸ ἅγ. βάπτισμα, Ἀνεμάδες.

ε) (sic) Νέα τοῦ Νικηφόρου ἐκστρατεία κατὰ τῶν ἐν Ἀσία Ἀράβων, 961, μετὰ 200.000 κατὰ τοῦ Ἀραβα Ἐλμακίν. 962 διαπεράσας τὸν Εὐφράτην, καθήρσε 60 φρούρια καὶ συνέλεξε πλοῦτον ἀμύθητον.

στ) (sic) Ἐπιστρέφων Μαρτίῳ 963 μανθάνει τὸν αἰφνίδιον θάνατον τοῦ Ῥωμανοῦ Β'. Τελεῖ δεύτερον θρίαμβον ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει.

ζ) Ἐπιβουλὴ τοῦ Ἰωσήφ. Ὁ Φωκᾶς ἀναγορεύεται βασιλεὺς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν.

Νικηφόρος Φωκᾶς, 963-969.

1. Πρῶται πράξεις τοῦ Νικηφόρου.

α) Ο Ἰωσήφ ἐξορίζεται, προχειρίζεται δὲ ἀντ' αὐτοῦ πρόεδρος τῆς Συγκλήτου ὁ καὶ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου διατελέσας παραδυναστεύων νόθος υἱὸς τοῦ Λεκαπηνοῦ Βασίλειος. Οὗτος διετήρησε τὸ ἀξίωμα τοῦτο 25 ὅλα ἔτη ἐπὶ τριῶν ἐξίσου ἐπιφανῶν βασιλέων.

β) Νυμφεύεται τὴν χήραν τοῦ Ῥωμανοῦ Θεοφανώ.

γ) Ὁ γέρων Βάρδας προχειρίζεται καῖσαρ· ὁ Λέων Φ. κουροπαλάτης καὶ μάγιστρος· ὁ Ἰωάννης Τσιμισκῆς μάγιστρος καὶ δομέστικος τῆς Ανατολῆς.

2. Πολεμικὰ ἔργα.

α) Ἄλωσις Ταρσοῦ ὑπὸ τοῦ Ν(ικηφόρου) διὰ στρατοῦ 400.000 κατὰ Λέοντα τὸν Διάκονον· ἔργον μέγα διότι μετὰ τὴν Κρήτην ἡ Ταρσὸς ἦτο τὸ ἐπιφοβώτερον ὀρμητήριον τῶν Ἀράβων ἐπιδρομέων. Πολίτευμα αὐτοῦ πρὸς τὴν οὕτω ἀνακτηθεῖσαν νοτιοδυτικὴν μ. Ἀσίαν. Λαμπρὰ ἐπάνοδος εἰς Κ(ωνσταντινού)πολιν. – 964 – 965

β) 968. Στρατεύει ἐπὶ Συρίαν μετὰ 80.000, κυριεύει πλεῖστα αὐτῆς φρούρια, συλλέγει ἀμύθητον πλοῦτον καὶ πολιορκεῖ αὐτὴν τὴν Ἀντιόχειαν, ἣτις ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ στρατοπεδάρχου Πέτρου περὶ τὰ τέλη Νοεμβρ. 969, ὀλίγας ἡμέρας πρὶν ὁ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπιστρέψας εἰς Κ(ωνσταντινού)πολιν Νικηφόρος δολοφονηθεῖ, θῦμα γενόμενος συνωμοσίας ἣν παρεσκεύασαν περιστάσεις ποικίλαι.

3. Φιλελεύθερον πολίτευμα τοῦ Νικηφόρου καὶ ἄλλα αἴτια.

α) Προστασία τῶν μικρῶν γεωργῶν κατὰ τῶν δυνατῶν.

β) Ἀπαγόρευσις ν' ἀφιερῶνται ἀγροί, τόποι ἢ οἰκίαι εἰς μοναστήρια, μητροπόλεις, ἐπισκοπὰς, ξενῶνας, γηροκομεῖα.

γ) Ἀπαγόρευσις ἰδρύσεως νέων μονῶν, ξενῶνων καὶ γηροκομεῖων.

Nicephorus Phokas, 963-969.

1. First acts of Nicephorus.

a) Joseph is exiled, and the person who is selected to be president of the Senate instead is Basil, Lecapenus' illegitimate son, who had served as co-regent under Constantine Porphyrogenitus. He kept his last office for 25 years on the whole, under three equally illustrious kings.

b) He marries Romanus' widow, Theophano.

c) The old Vardas is selected to be Cæsar; Leo Ph(ocas) kouropalates and magister; John Tsimiskes magister and domesticus of the East.

2. War deeds.

a) Capture of Tarsus by N(icephorus), with the help of a 400,000-men-strong army, according to Leo the Diaconus; a great feat, because, after Crete, Tarsus was the most dangerous base of operations of the Arab raiders. His policy towards the reconquered south-western Asia Minor. Glorious return to Constantinople. – 964-965

b) 968. He advances to Syria, with an army of 80,000 men, captures a great many castles there, collects incredible riches and sieges Antioch itself, which was conquered by the camp leader called Peter around the end of November 969, a few days before Nicephorus, who had returned to Constantinople, is murdered; (Nicephorus) fell victim to a conspiracy prepared by various circumstances.

3. Liberal policy of Nicephorus and further causes.

a) Protection of the small farmers against rich landowners.

b) Prohibition of dedication of farms, lands or houses to monasteries, metropolises, bishoprics, hostels, nursing homes.

c) Prohibition of the establishment of new monasteries, hostels and nursing homes.

δ) Ἀφαίρεσις τῶν χρηματικῶν χορηγιῶν εἰς τοὺς εὐαγεῖς οἴκους καὶ τὰς ἐκκλησίας.

ε) Περιορισμὸς τῶν εἰς τοὺς Συγκλητικοὺς φιλοτιμημάτων.

ς) Πολλαὶ καταχρήσεις τοῦ Λέοντος Φωκᾶ, αἱ μὲν πραγματικά, αἱ δὲ συκοφαντικῶς αὐτῷ ἀποδιδόμεναι.

ζ) Ὑπερβάλλουσα πρὸς τὸν στρατὸν εὐνοία τοῦ Νικηφόρου, ἐξ ἧς συγκρούσεις μεταξὺ τῶν βασ. ταγμάτων καὶ τοῦ λαοῦ Κ(ωνσταντινου)πόλεως.

d) Removal of the pecuniary donations directed to charity houses and churches.

e) Reduction of pecuniary gifts offered to Senators.

f) Leo Phokas' many abuses, some real, others slanderously attributed to him.

g) Nicephorus' excessive favour to the army, which caused conflicts between the royal battalions and the inhabitants of Constantinople.

Νικηφόρος Φωκάς, 963-969. (Τέλος)

1. Αί δύο πρεσβεΐαι τοῦ Λουϊτπράνδου.

α) 948 ἐπὶ Κ. τοῦ Πορφυρογεννήτου, ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Βερεγγαρίου Β΄ οὗ ἦτο τότε γραμματεὺς, νεώτατος ὢν. Ἦλθεν ὡς κομιστὴς ἀπαντήσεως τοῦ Β. εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Κ. δι' ἧς οὗτος ἐσύσταινεν αὐτῷ τὸν νεαρὸν βασιλέα τῆς Ἰταλίας Λοθάριον, οὗ τὴν ἀδελφὴν Βέρθαν εἶχε μνηστευθῆ ὁ Ῥωμανὸς Β΄.

Πρώτη αὐτοῦ ὑποδοχὴ εἰς τὸ μέγα τρίκλινον τῆς Μαγναύρας.

Τὰ 12 γεύματα ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως μέχρι 5 Ἰαν. 250 κεκλημένοι, καὶ 12 πένητες, καὶ οἱ πρέσβεις, οἱ τελευταῖοι ἐκ διαλειμμάτων. Ὁ Λ. ἐκλήθη εἰς τὸ πρῶτον.

Διανομὴ τῶν φιλοτιμημάτων τὸ Σάββατον τῶν Βαΐων.

β) 968 δευτέρα πρεσβεΐα τοῦ Λ. ἐπισκόπου Κρεμώνης ἤδη ὄντος. Ὁ Ὀθων Α΄ προτείνει νὰ δοθῆ τῷ υἱῷ του σύζυγος ἢ νέα Θεοφανῶ καὶ ὡς προἶξ ἢ κάτω Ἰταλία, ὁ Νικηφόρος τὰνάπαλιν ἐπιμένει ν' ἀνακτήσῃ τὴν μέσην καὶ τὴν ἄνω Ἰταλίαν.

Πρώτη ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ Λέοντος ἀδελφοῦ τοῦ Νικηφόρου. Ἔπειτα ἐγένετο πολλάκις δεκτὸς ὑπὸ τε τοῦ Νικηφόρου καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ Λέοντος καὶ ὑπὸ τοῦ πατρικίου Χριστοφόρου, ἀλλ' αἱ διαπραγματεύσεις ἀπέτυχον. Καὶ πῶς νὰ μὴν ἀποτύχωσιν; ὁ Λ. ἀπέδιδεν τῷ Νικηφόρῳ τὰ ἐξῆς 16 ἐπίθετα· ἄνθραξ ἐσβεσμένε, γραῖδιον τὸ βῆμα, αἰγίπαν τὸ πρόσωπον, ἀγροῖκε, ἀκάθαρτε, αἰγίπόδη, κερασφόρε, κένταυρε, σύαγρε, ἀμαθέστατε, ἀγριάνθρωπε, βάρβαρε, ὦμέ, τριχωτέ, ἀποστάτα, Καππαδόκα. (Ταῦτα ἐννοεῖται ἐν τῇ διαβολῇ αὐτοῦ ἐκθέσει).

Nicephorus Phokas, 963-969. (End)

1. Liutprand's two diplomatic missions.

a) 948, being very young, under C. Porphyrogenitus, he came as the ambassador of Berengar II, whose secretary he was, bearing B.'s reply to an epistle by C., through which the first introduced to the latter the young king of Italy, named Lotharius, whose sister Romanus II was betrothed to.

First reception of him to the great triklinon of Magnavra.

The 12 meals from Christmas until 5 January. 250 guests, and 12 poor people, and the ambassadors, the latter intermittently. L. was invited to the first.

Distribution of the presents on Lazarus Saturday.

b) 968, second embassy of L., already bishop of Cremona. Otto I suggests that Theophano the Younger be given as wife to his son, and southern Italy (be given) as dowry; on the contrary, Nicephorus insists on reconquering middle and northern Italy.

First reception by Leo, Nicephorus' brother. Subsequently he was received on many occasions both by Nicephorus and Leo again, and by Christophorus the patriarch, however the negotiations failed. And how couldn't they have? L. called N. by the following 16 names; burnt-out coal, oldster as to the pace, goat-Pan as to the face, coarse, dirty, goat-legged, horn-headed, centaur, wild swine, most uneducated, brute, barbarian, cruel, hairy, apostate, Cappadocian. (All this of course in his notorious *Relatio de legatione Constantinopolitana ad Nicephorum Phocam.*)

Ὁ δὲ Νικηφόρος ἐπὶ γεύματος ὠμίλει μετὰ σαρκασμοῦ καὶ περιφρονήσεως περὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δυνάμεων τοῦ Ὁθωνος. Ὁ λίβελλος τοῦ Λ. συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ κορυφώσῃ τὰ μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως πάδη.

2. Ἡ κατὰ τοῦ Νικηφόρου ἐσωτερικὴ ἀντιπολίτευσις, ἣς μνημεῖον περιεσώθη ὁ διάλογος ὁ ἐπιγραφόμενος Φιλόπατρις ἢ Λιδασκόμενος, ἐπὶ πολὺ χρόνον ἀποδοθεὶς εἰς τὸν Λουκιανόν, ἔπειτα εἰς τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀποστάτου· καὶ τελευταῖον ἀπεδείχθη ὅτι συνετάχθη ἐπὶ Νικηφόρου μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Διάλογος Κριτίου πρὸς τοὺς μοναχοὺς. «Καὶ πῶς ἔχουσι τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ τοῦ κόσμου ἠρώτησαν οἱ μοναχοὶ τὸν Κριτίαν. Χαίρουσι πάντες, ἀπεκρίθη ὁ Κριτίας καὶ προσεχῶς θέλουσι λάβει ἔτι πλείονας αἰτίας νὰ χαρῶσιν. Οἱ δὲ ἀνανεύσαντες ταῖς ὀφρῦσι, δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα, εἶπον, ἔξεναντίας ἢ πόλις δυστυχεῖ, καὶ ἀνήγγελλον ἦττας τοῦ στρατοῦ καὶ ταραχὰς καὶ ἀνωμαλίας. Τότε ὁ καλὸς κάγαθὸς Κριτίας, ὃ δαιμόνιοι ἀνδρῶν, ἀνεβόησε, μὴ τερατολογῆτε τρίζοντες ὀδόντας κατ' ἀνδρῶν ἀρειμανίων, διότι τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὁμοῦ θέλουσι ἐπιπέσει, ὡς εὐχομένων τὰ κάκιστα τῇ πατρίδι ὑμῶν. Ἀνελθὼν δ' ἐκεῖθεν ἀπήντησε τὸν φίλον Τριεφῶντα καὶ διηγῆθη αὐτῷ ὅσα ἤκουσεν, ὅτε αἴφνης ἀπαντῶσι τὸν κοινὸν φίλον Κλεόλαον καὶ μανθάνουσι παρ' αὐτοῦ τὰ νέα τοῦ στρατοῦ κατορθώματα καὶ πάντες μακαρίζουσιν ἑαυτοὺς ἐπιφωνοῦντες· Ἡμεῖς δὲ τὸν ἐν Ἀθήναις ἄγνωστον ἐφευρόντες, χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείναντες, τούτῳ εὐχαριστήσωμεν, ὡς καταξιωθέντες τοιοῦτου κράτους ὑπήκοοι γενέσθαι· τοὺς δὲ λοιποὺς ληρεῖν ἐάσωμεν, ἀρκεσθέντες ὑπὲρ αὐτῶν εἰπεῖν οὐ φροντίς Ἴπποκλείδη κατὰ τὴν παροιμίαν».

3. Δολοφονία τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ, τῇ 10 Δεκεμβρίου 969.

α) Ἀπαίσια προμηνύματα.

At his suppers, N., on his part, would talk sarcastically and disdainfully about Otto's infantry and navy.

L(iutprand)'s libel contributed in the escalation of the hatred between East and West.

2. The internal opposition against Nicephorus, a witness to which has come down to us in the form of the dialogue which is called Philopatris or Didaskomenos, for a long time attributed to Lucian, and then to the time of Julian the Apostate; and, lastly, it was proved that it was composed under Nicephorus, a little while before his death.

Dialogue between Kritias and the monks. "And how are things in the city and the world, the monks asked Kritias. They are all happy, replied Kritias, and shortly they are going to have even more reasons to be so. (The monks) frowned and said, things are not as you describe», on the contrary the city is in misery; defeats of the army and tumult and anomalies were announced.» Then the good and nice Kritias, oh! you, marvellous people, he exclaimed, do not make out imaginary stories, grinding your teeth in fury against people, because these calamities are going to fall upon your own heads, since you wish the worst for your country. Having come up from there, (Kritias) met his friend Triephton and narrated to him what he had heard, when suddenly they come across their common friend Kleolaos and learn from him the new feats of the army and they all bless themselves by exclaiming: we, who invented the Unknown (god) in Athens, let us extend our arms to heaven and thank him, for we were deemed worthy of becoming subjects of such a state; and let others speak foolishly, and us be content with saying in their favour, Hippokleides does not care', as the saying goes".

3. Murder of Nicephorus Phokas, on December 10, 969.

a) Horrible omens.

β) Διαγωγή τῆς Θεοφανοῦς· διατὶ πρὸ ἕξ αὐτῶν εἶχε νυμφευθῆ τὸν Ν. καὶ διατὶ ἤδη ἐζήτησε ἕτερον προστάτην ἑαυτῆς καὶ τῶν τέκνων.

γ) Κατ' εἰσήγησιν ἐπίβουλον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Λέοντος ἀνακαλεῖ ἀπὸ τῆς γενικῆς στρατηγίας τῆς Ἀνατολῆς τὸν Ἰωάννην Τσιμισκῆν, διατρίβοντα ἔκτοτε εἰς τὰ ἐν Ἀσία κτήματα αὐτοῦ.

δ) Περὶ τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου ἢ Θεοφανῶ πείθει διὰ τῶν παρακλήσεων καὶ θωπειῶν αὐτῆς τὸν βασιλέα ν' ἀνακαλέσῃ εἰς Κ(ωνσταντινού)πολιν τὸν Ἰωάννην, ὅστις ἔτυχε παρὰ τῷ Νικηφόρῳ φιλικωτάτης δεξιώσεως.

ε) Μυστικαὶ συνεννοήσεις Ἰωάννου καὶ Θεοφανοῦς καὶ παρεισαγωγή δολοφόνων εἰς τὰ ἰδιαίτερα δώματα τῆς βασιλίσσης.

στ) Τὸ μεσονύκτιον τῆς 10 πρὸς τὴν 11 Δεκ. ὁ Ἰωάννης μετὰ δύο πιστοτάτων φίλων εἰσέρχεται ἀπὸ θαλάσσης εἰς τὰ ἀνάκτορα, οἱ δὲ συνωμόται φονεύουσι τὸν βασιλέα κοιμώμενον.

b) Conduct of Theophano; why six (years) before that she had married N. and why she already asked for another protector for her and the children.

c) Following an insidious suggestion of his brother Leo, he recalls John Tsimiskes from the generalship of the East, who henceforth had been staying in his lands in Asia.

d) Around the end of November, Theophano convinces the king by supplicating and coaxing, to call John back to Constantinople; the latter enjoyed a most friendly reception by N(icephorus).

e) Secret talks between John and Theophano and murderers slipping into the queen's private quarters.

f) At midnight of December 10 to 11, along with two most loyal friends of his, John enters the palace from the sea, whereas the conspirators kill the king in his sleep.

Ἰωάννης Τσιμισκῆς. 969-976.

1. Ἀρμένιος τὴν καταγωγὴν ὅπως οἱ Φωκάδες. Tschemischaigaz, πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας (ἢ πάλαι Ἰεράπολις), Tschemeschgig.

Ἐκ τῶν μεγάλων δυναστειῶν τοῦ Κράτους, δύο, ἡ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ Βασιλείου Μακεδόνοιο, κατήγοντο ἐκ Θράκης· τρεῖς, ἡ τοῦ Ἡρακλείου, τοῦ Λέοντος Γ', τῶν Κομνηνῶν ἐκ μικρᾶς Ἀσίας. Οἱ δ' ἐπιφανέστατοι τῆς στρατιωτικῆς ἀριστοκρατίας) δι' ἧς τὸ κράτος συνετηρήθη καὶ διετηρήθη, ἦσαν Ἀρμένιοι. Ἀξιοσημεῖωτον ὅτι ἐκ τῶν μεσημβρινωτέρων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν οὐδεὶς ἐβασίλευσεν ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει. Πῶς ἐξηγεῖται τοῦτο;

2. Ὁ Λέων Φ. καὶ οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ ἐξορίζονται, ὅλοι οἱ ἀνώτεροι στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἀντικαθίστανται, πλὴν τοῦ προέδρου Βασιλείου, ἐντὸς ἡμερῶν ἑπτὰ καθ' ἃς δὲν ἐξῆλθε τῶν ἀνακτόρων ὁ Ἰωάννης.

3. Προσελθόντος τότε αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὁ Πολύευκτος, πρὶν στέψη αὐτὸν, ἀπήτησε νὰ ἀποπέμψη τὴν Θεοφανώ, νὰ καταδείξη τὸν αὐτουργὸν τῆς δολοφονίας καὶ νὰ ἀκυρώσῃ τὸν τόμον δι' οὗ ὁ Νικηφόρος εἶχεν ὑποβάλλει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀπόφασιν τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. Ἐνδόντος δὲ τοῦ Ἰωάννου, ἐστέφθη τῇ 25 Δεκεμβρίου. – Κατ' ἀντίθεσιν τοῦ Νικηφόρου, παράλογος τοῦ ἀνδρὸς ἐλευθεριότης. Αὔξεις τῶν φιλοτιμημάτων· ἀτέλεια τοῦ θέματος τῶν Ἀνατολικῶν.

4. 970. Στάσις τῶν Φωκάδων ἐν Καππαδοκίᾳ· κατατρόπωσις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Βάρδα Σκληροῦ, Ἀρμενίου καὶ τούτου στρατηγοῦ.

John Tsimiskēs. 969-976.

1. Armenian by origin, like those with the family name “Phokas”. Tschemischgaizag, a city in Greater Armenia (the old Hierapolis), Tschemeschigig.

Out of the great dynasties of the state, two, those of Justinian and of Basil the Macedonian, drew their origin from Thrace; three, that of Heraclius, of Leo III, and the Comneni, from Asia Minor. Whereas the most illustrious members of the military aristocracy, by which the state was maintained and preserved, were Armenians. Worth noting that nobody from the southern European countries reigned in Constantinople. How can this be explained?

2. Leo Ph(okas) and his two sons are exiled, all higher military and civil servants of the capital and the provinces are replaced, except for Basil the president, within seven days, during which John did not go out of the palace.

3. As John entered the church of God’s Sophia (Aghia Sophia), Poyeuctus, before crowning him, required him to send Theophano away, to reveal the perpetrator of the murder and annul the ruling by which Nicephorus had taken matters of the church under his jurisdiction. As John gave in [to the patriarch’s requirements], he was crowned on December 25. – Contrary to Nicephorus, absurd libertarianism of the man. Rise in pecuniary gifts; Tax exemption to the thema of Anatolikon.

4. 970. Sedition of the Phokas family in Cappadocia thrashed by Vardas Skleros, another Armenian general.

5. 971. Ὁ κατὰ τῶν ἐν Βουλγαρία Ῥώσων πόλεμος.

α) Πῶς εὐρέθησαν οἱ Ῥώσοι κύριοι τῆς Βουλγαρίας ἀπὸ τοῦ 967, ἐπὶ Νικηφόρου.

β) Πανηγυρική ἔξοδος τοῦ στρατοῦ ἐκ Κ(ωνσταντινου)πόλεως τῇ 28 Μαρτίου. Ἡ ἴλη τῶν καταφράκτων ἰππέων, ἡ καλουμένη Ἀθάνατοι. Στρατὸς οὐχὶ ὅσον ἐπὶ Ν. Φωκᾶ πολυάριθμος, ἀλλ' ἐκλεκτός. 300 πλοῖα μικρὰ καὶ μεγάλα, ὧν τὰ κράτιστα πυρφόρα.

γ) Τῇ 3 Ἀπριλίου ἐνώπιον τῆς Πραισλαύας, πρωτεύουσος τῆς Βουλγαρίας. Τῇ 5 μετὰ μάχην καὶ ἔφοδον ἄλωσις τῆς Πραισλαύας, ἣτις μετωνομάσθη Ἰωαννούπολις.

δ) Τῇ 23 Ἀπριλίου ἐνώπιον τοῦ Δορυστύλου (Σιλιστρίας), ὅπου ἦτο ὁ Σβιατοσλαῦος μετὰ 60.000 καὶ ὅπου μετ' οὐ πολὺ ἐφθασεν ὁ ἑλληνικὸς στόλος ὥστε ἡ πόλις περιεζώσθη πανταχόθεν.

ε) Τῇ 8 Ἰουνίου μετὰ πλείστας μάχας πεισματώδεις (καθ' ἃς διέπρεψε καὶ ἔπεσεν ὁ σωματοφύλαξ Ἀνεμᾶς, υἱὸς τοῦ Ἀβδούλ Ἀζίζ), ἄλωσις τῆς Σιλιστρίας καὶ συνθηκολόγησις τοῦ Σβιατοσλαύου. Ἡ πόλις μετονομάζεται Θεοδωρούπολις.

στ) Συνέντευξις τῶν δύο ἡγεμόνων. Θρίαμβος λαμπρότατος τοῦ Ἰωάννου ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει. Ἡ Βουλγαρία διοικεῖται ὡς ἐπαρχία τοῦ κράτους.

6. Κατάργησις τοῦ καπνικοῦ (φόρου). Ὀλοσχερῆς μετοικεσία τῶν Παυλιανιτῶν ἐξ Ἀσίας εἰς Θράκην. Γάμος τῆς νέας Θεοφανοῦς μετὰ τοῦ Ὁθωνοῦ Β'. 972.

7. Ἐπανελημμένοι ἐκστρατεῖαι κατὰ τῶν Μωαμεθανῶν τῆς Ἀσίας.

α) 973, ὑπὸ τὸν δομέστικον τῆς Ἀνατολῆς γενομένη πρώτη ἐκστρατεία, ἀπέτυχε.

β) 974. Στρατεύει αὐτὸς ὁ Ἰωάννης καὶ ἀπειλεῖ ἤδη αὐτὸ τὸ Βαγδάτιον ὅτε ὁ Καλίφης προτείνει εἰρήνην ἐπὶ πληρωμῇ ἑτησίου φόρου καὶ ἀμέσῳ καταβολῇ πολλῶν χρημάτων καὶ πλουσίων δώρων.

5. 971. The war against the Russians of Bulgaria.

a) How did the Russians become rulers of Bulgaria as of 967, under Nicephorus.

b) Glorious exit of the army from Constantinople on March 28. The troop of mailed cavalry, called the Immortals. The army not so numerous as under N. Phokas, but special. 300 big and small ships, most of them fire-bearing.

c) On April 3, before Preslav, the capital of Bulgaria. On (April) 5, after a battle and assault, siege of Preslav, and its name was changed into Ioannoupolis [=city of John].

d) On April 23, before Durostorum (Silistra); Sviatoslav was there along with an army of 60,000 men; after a while, the Greek fleet arrived, too, so the city was girded from all sides.

e) On June 8, after several tenacious battles (during which Anemas the bodyguard, Abdul Aziz's son, excelled and fell), Silistra fell and Sviatoslav came to terms. The city's name is changed into Theodoroupolis.

f) Conference of the two leaders. John's glorious triumph in Constantinople. Bulgaria is administered like a province of the state.

6. The kapnikos phoros [=tax for each house] is abolished. Complete relocation of the Paulicians from Asia to Thrace. Marriage of Theophano the Younger to Otto II. 972.

7. Repeated expeditions against the Muslims of Asia.

a) 973. The first expedition led by the domesticus of the East failed.

b) 974. John himself marches and already threatens Baghdad itself, when the Caliph suggests peace under terms providing for payment of an annual tax and the immediate deposit of a large sum of money and rich gifts.

γ) 975. Παραβίασις τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τοῦ Καλίου. Νέα τοῦ Ἰωάννου ἐκστρατεία, ἄλωσις πολλῶν πόλεων τῆς Συρίας, ἀλλ' αἰφνιδία ἐπιστροφή τοῦ βασιλέως ἄδηλον διατί.

8. Θάνατος τοῦ Ἰωάννου 10 Ἰαν. 976, εἰς ἡλικίαν 51. Ἐπιστρέφων ἐκ Συρίας διήλθεν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ διὰ διαφόρων καλλίστων κτημάτων καὶ ἐρωτήσας τίνι ἀνήκουσιν, ἔμαθεν ὅτι ἐδωρήθησαν τῷ παρακοιμωμένῳ Βασιλείῳ. Τότε ὁ βασιλεὺς «Δεινόν, εἶπεν, νὰ ταλαιπωρῶνται τὰ στρατεύματα, τὰ δ' ἐκ τοιοῦτου κόπου προσκτώμενα νὰ γίνωνται κτῆμα εὐνούχου.» Τοῦτο μαθὼν ὁ Βασίλειος ἐδηλητηρίασε τὸν Ἰωάννην.

c) 975. Breach of the treaties by the Caliph. John sets on a new expedition; fall of many cities of Syria, but sudden return of the king, for unknown reason.

8. John's death on Jan. 10, 976, at the age of 51. Coming back from Syria, he passed through many kinds of very beautiful farms in Asia Minor; he asked to whom they belonged, and he learnt that they were given as a gift to Basil the Bed-Chamberlain]. So, the king said: "It is a bad thing for the army to be tormented, and for the lands conquered through such toil to become a eunuch's property". On learning about this, Basil poisoned John.

Βασίλειος Β΄ ὁ Βουλγαροκτόνος
καὶ Κωνσταντῖνος Η΄. 976-1025.

Τὰ πρῶτα εἴκοσιν ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Βασιλείου Β΄
(διότι ὁ ἀδελφὸς του ἐπὶ ψιλῶ ὀνόματι ἐβασίλευεν)

1. Ὁ εὐνοῦχος Βασίλειος ἐξακολουθεῖ διέπων τὰ πράγματα μέχρι τοῦ 981 κατὰ τὸ δοκοῦν.

α) Ὁ Βάρδας Σκληρὸς ἀπὸ δομεστίκου τῆς Ἀνατολῆς διορίζεται στρατηγὸς Μεσοποταμίας, ἀντ' αὐτοῦ δὲ προάγονται δύο φίλοι τοῦ εὐνούχου, ὁ στρατοπεδάρχης Πέτρος ὡς δομέστικος τῆς Ἀνατολῆς, ὁ δὲ Μιχαήλ Βούρτζης ὡς μάγιστρος καὶ στρατηγὸς Ἀντιοχείας.

β) Στάσις Β. Σκληροῦ. Ὁλοσχερῆς κατατρόπωσις τῶν φίλων τοῦ εὐνούχου περὶ Ῥαγέας. Ὁ εὐνούχος διορίζει κατὰ τοῦ Σκληροῦ τὸν Βάρδαν Φωκᾶν υἱὸν τοῦ Λέοντος (ἀνεψιὸν τοῦ Νικηφόρου). Ὁ Σκληρὸς ἠττᾶται κατὰ κράτος ὑπὸ τοῦ Φωκᾶ εἰς Παγκάλειαν παρὰ τὸν Ἄλυν, 979. Ὁ εὐνούχος νομίζει ἀσφαλισθεῖσαν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἡ Ἀσία ὑπέστη συμφορὰς μεγάλας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Εὐρώπῃ ἔπαθε τὸ κράτος δεινὰ μέγала.

2. Φοβερὰ ἐπανάστασις τῶν Βουλγάρων κατὰ τὰ 4 ταῦτα ἔτη.

α) Οἱ ἀδελφοὶ Δαβίδ, Μωϋσῆς, Ἄαρών, Σαμουήλ οἱ Κομητόπουλοι, ὧν ὁ Σαμουήλ ἐπιζήσας μόνος, γίνεται ἡγεμὼν ἀπάσης Βουλγαρίας· ἀνὴρ πολεμικὸς, ῥέκτης καὶ ἀδυσώπητος.

β) Τραπεῖς τὸ πρῶτον πρὸς δυσμὰς ἔστησε τὴν ἔδραν αὐτοῦ εἰς Πρέσπαν, πλησίον τῆς λίμνης Ὀχρῖδος· καὶ ἐκεῖθεν ἐκυρίευσεν πᾶσαν τὴν Ἠπειρὸν μέχρι Νικοπόλεως, πᾶσαν τὴν Μακεδονίαν, πλὴν Θεσσαλονίκης, ἐν Θεσσαλίᾳ τὴν Λάρισαν καὶ ἐμβαλὼν εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα ἠπείλησε τὴν Κόρινθον καὶ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον.

Basil II the Bulgar-slayer,
and Constantine VIII. 976-1025.

The first twenty years of the reign of Basil II
(because his brother reigned nominally)

1. Basil the eunuch keeps controlling the situation as he likes until 981.

a) The domesticus of the East Vardas Skleros is appointed general of Mesopotamia instead, whereas in his place two friends of the eunuch are promoted, Peter the Camp-Leader, who now becomes domesticus of the East, and Michael Vourtzes, who becomes magister and general of Antioch.

b) Sedition of Vardas Skleros. Complete crush of the eunuch's friends at Rhagea. The eunuch appoints Vardas Phokas in the place of Skleros, Vardas Phokas being Leo's son and Nicephorus' nephew. Skleros is thrashed by Phokas at Pankaleia near the Alys, in 979. The eunuch thinks his rule has been secured, however Asia suffered severe afflictions, and even the European part of the state went through great hardships.

2. A terrible revolt of the Bulgarians during these 4 years.

a) Brothers David, Moses, Aaron, Samuel [under the family name of] Cometopouloi, of whom Samuel was the sole survivor, and became the ruler of the whole of Bulgaria; a belligerent, active, and relentless man.

b) Firstly turning westwards, Samuel set his base in Prespa, next to the lake of Ochrid and from there he took the whole of Epirus up to Nicopolis, the whole of Macedonia, except for Thessaloniki, Larissa in Thessaly, and, having invaded mainland Greece, he threatened Corinth and the whole of the Peloponnese.

γ) Τότε ἐξηγέρθη κατὰ πρῶτον ὁ Βασίλειος Β΄. Παρὰ τὴν γνώμην τοῦ εὐνούχου ἀναλαμβάνει αὐτὸς τὴν στρατηγίαν τοῦ κατὰ Βουλγάρων πολέμου καὶ δι' ἑνὸς τολμηροῦ κατὰ τῆς Σόφιας κινήματος ἀναγκάζει τὸν Σαμουήλ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βουλγαρίαν. 981.

3. Διαπὶ δὲν ἐξηκολούθησεν ἔκτοτε τὸν κατὰ Βουλγάρων πόλεμον.

α) Εἰσβολὴ τοῦ Ὁθωνος Β΄, συζύγου τῆς νέας Θεοφανοῦς εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν. Ἀνάκτησις ὅλων ὅσα τὸ κράτος εἶχεν ἀποβάλλει εἰς Καλαβρίαν καὶ Ἀπουλίαν κατὰ τὰ τελευταῖα 100 ἔτη. Διορισμὸς Κατεπάνω εἰς Βᾶριν.

β) Βάπτισις Βλαδιμίρου εἰς Χερσῶνα· γάμος αὐτοῦ μετὰ Ἄννης, ἐτέρας ἀδελφῆς τοῦ Βασιλείου.

γ) Νέα στάσις τῶν στρατηγῶν τῆς Ἀσίας ἀγανακτούντων διὰ τὴν τόλμην καὶ τὴν αὐστηρότητα μεθ' ἧς ἀνέλαβε τὰ πράγματα ὁ Βασίλειος Β΄. Καθαίρεσις τῷ 987 τοῦ ἐπίσης μεμψιμοιροῦντος εὐνούχου.

δ) Ὁ Βάρδας Σκληρὸς καὶ ὁ Βάρδας Φωκᾶς ἀνακηρύσσονται συγχρόνως βασιλεῖς εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ Φωκᾶς συλλαμβάνει καὶ φυλακίζει τὸν Σκληρὸν διὰ προδοσίας καὶ προελαύνει μέχρι Χρυσοπόλεως καὶ Ἀβύδου. Ὁ βασιλεὺς κυριεύει τὰς δύο ταύτας πόλεις. Αἰφνίδιος τοῦ Φωκᾶ θάνατος, δηλητηριασθέντος, ὡς φαίνεται. Ὁ Σκληρὸς ἐλευθερωθεὶς καταθέτει τὰ ὄπλα. 990.

ε) Κατάληψις τοῦ πλείστου τῆς Ἰβηρίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως κληρονομηθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Δαυίδ. Τὸ κράτος αὐξάνει εἰς τὰ ἄκρα, ἐνῶ πράγματι αἱ εὐρωπ(αῖκαὶ) χῶραι αἱ πλησιέστατα τῇ πρωτεύουσῃ κείμεναι, κατελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν Βουλγάρων.

4. Τῷ 996 ἄρχεται ὁ ἀδιάλειπτος, ὁ μακρὸς, ὁ διαβόητος αὐτοῦ κατὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμος.

α) Τῷ 995 ὁ Σαμουήλ ἐπιχειρεῖ τὴν πολιορκίαν τῆς Θεσσαλονίκης· ἀλλὰ μὴ χρονοτριβήσας περὶ τὴν πόλιν ταύτην

c) At that time Basil II revolted for the first time. Despite the eunuch's opinion, he takes over the command of the war against the Bulgarians, and, by a bold movement against Sofia, forces Samuel to return to Bulgaria. 981.

3. Why they did not continue the war against the Bulgarians since then.

a) Invasion by Otto II, the husband of Theophano the Younger, in Southern Italy. Reconquest of everything the state had lost in Calabria and Apulia during the last 100 years. Appointment of "the topmost official" in Varese.

b) Vladimir's baptism in Cherson; his marriage to Anne, Basil's second sister.

c) New sedition of the generals of Asia, indignant at the boldness and the strictness with which Basil II took over the situation. In 987 the eunuch, who also whined, was deposed.

d) Vardas Skleros and Vardas Phokas proclaim themselves kings in Asia at the same time. Phokas has Skleros arrested and imprisoned by treachery and marches up to Chrysopolis and Abydos. The king captures these two cities. Sudden death of Phokas, who had been poisoned, as is likely. After being liberated, Skleros surrenders. 990.

e) Conquest of most of Iberia by the king; its ruler David had bequeathed Iberia to him. The state expands at its ends, while in fact the European countries, which lay closest to the capital, were conquered by the Bulgarians.

4. In 996 starts his unremitting, long, famous war against the Bulgarians.

a) In 995 Samuel attempts to siege Thessaloniki; but without, however, delaying at that city,

ἐμβάλλει εἰς Θεσσαλίαν, Βοιωτίαν, Ἀττικὴν καὶ Πελοπόννησος (sic)· ἀλλ' ἐπέρχεται κατ' αὐτοῦ ὁ στρατηγὸς Νικηφόρος Οὐρανὸς ἐκ Θεσσαλονίκης. Ὁ Σαμουήλ ἀναχωρεῖ ἐκ Πελοποννήσου πρὸς τὴν Φθιώτιδα. Τῷ 996 ἢ περὶ Σπερχεῖον πανωλεθρία τῶν Βουλγάρων· ἱστορικὴ σπουδαιότης τοῦ κατορθώματος διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος.

he enters Thessalia, Bœiotia, Attica and the Peloponnese; however, Nicephorus Ouranos comes against him from Thessaloniki. Samuel leaves the Peloponnese for Phthiotis. In 996 the debacle of the Bulgarians at Spercheios river; historical importance of this deed for the Greek nation.

Βασίλειος Β΄ καὶ Κωνσταντῖνος Η΄.

976-1025.

(Συνέχεια)

Ὁ μέγας κατὰ Βουλγάρων ἀγών.

1. 997, παράδοσις Δυρῶραχίου εἰς τὸν στρατηγὸν Εὐστάθιον Δαφνομήλην.

2. Ἀπὸ τοῦ 999 μέχρι τοῦ 1019 ἀδιάκοποι στρατεῖαι τοῦ Βασιλείου Β΄ ὅτε μὲν ἐκ Κ/πόλεως, ὅτε δὲ ἐκ Θεσσαλονίκης ὀρμωμένου.

α) 999, ὁ βασιλεὺς, εἰσβαλὼν εἰς Βουλγαρίαν διὰ Φιλιππουπόλεως, κατέστρεψε πολλὰ περὶ Σόφιαν φρούρια.

β) οἱ στρατηγοὶ Θεοδωροκάνος καὶ Νικηφόρος Ξιφίας, κυριεύουσι τὴν μεγάλην καὶ τὴν μικρὰν Πραισλαύαν καὶ τὴν Πλίσκουβαν. 1000 ἔτη.

γ) 1001. Ὁ βασ(ιλεὺς) ἐκ Θεσσαλονίκης, παραλαμβάνει τὴν Βεῤῥόριαν, ἐκπολιορκεῖ τὰ Σέρβια καὶ τὰ Βοδενὰ μετοικίσας τοὺς κατοίκους τοῦ τελευταίου τούτου φρουρίου εἰς Βολερόν. Περιπέτεια τῶν Βουλγ. φρουράρχων Νικολιτσά (Σερβίων) καὶ Δραξάν (Βολινῶν). Ὁ Οὐρανὸς πέμπεται κατὰ τῶν Ἀράβων, εἰς Θεσσαλονίκην δὲ διορίζεται ὁ Δαυίδ Ἀριανίτης· ὁ Θεοδωροκάνος παραιτεῖται ἔνεκα γήρατος καὶ ἀντ' αὐτοῦ διορίζεται εἰς Φιλιππούπολιν ὁ Νικηφόρος Ξιφίας.

δ) 1002. Ὁ βασιλεὺς στρατεύσας ἐπὶ τὸν Ἰστρον κυριεύει μετὰ 8 μηνῶν πολιορκίαν τὸ μέγα φρούριον Βιδινίου· ἔπειτα κατατροπώνει τὸν Σαμουήλ, περὶ Σκόπια, παρὰ τὸν Ἀξιόν· μεθ' ὃ ὁ φρούραρχος Σκοπίων Ῥωμανὸς (ἀδελφὸς τοῦ Βορίς) παραδίδει τὸ φρούριον τοῦτο καὶ διορίζεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως φρούραρχος Ἀβύδου.

Basil II and Constantine VIII.

976-1025

(Continuation).

The great struggle against the Bulgarians

1. 997, surrender of Dyrrachion to the general Eustathius Daphnomeles.

2. From 999 to 1019 incessant expeditions of Basil II, which sometimes started from Constantinople, and sometimes from Thessaloniki.

a) In 999, the king, invading Bulgaria through Philippoupolis, destroyed many castles around the city.

b) Generals Theodorokanos and Nicephorus Xiphias take Great Preslav and Little Preslav and Pliska. 1000 years.

c) 1001. (Coming) from Thessaloniki the king takes Veroia, lays siege to Servia and Vodena, relocating the inhabitants of the latter to Boleron. Adventures of the Bulgarian commanders Nikolitzas (Servia) and Draxan (Volina). Ouranos is sent against the Arabs, whereas in Thessaloniki David Arianites is appointed; Theodorokanos resigns because of old age and in his place Nicephorus Xiphias is appointed in Philippopolis.

d) 1002. The king marches toward the Istros river, and, after an 8-month siege, captures the great castle of Vidin; next, he thrashes Samuel, at Skopje, next to Axios river; after that, Romanus, the commander of Skopje (Boris' brother) hands in this castle and is appointed commander of Abydos by the king.

ε) 1003-1013, λεπτομέρειαι λείπουν, λέγεται δὲ μόνον «ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ διέλειπε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰσιῶν ἐν Βουλγαρία καὶ τὰ ἐν ποσὶ κείρων τε καὶ δηῶν».

στ) 1014. Ὁ Θεοφύλακτος Βοτανειάτης κατατροπώνει περὶ Θεσσαλονίκην τὸν Δαυὶδ Νεστορίτην, ἓνα τῶν ἐπιφανεστέρων Βουλγάρων στρατηγῶν, ἀπέρχεται εἰς τὴν κλεισούραν τοῦ Κλειδίου ὅπου ἦν ὁ βασιλεὺς.

Τὰ περὶ τὸ Κλειδίον. Ὁλοσχερῆς κατατρόπωσις τῶν Βουλγάρων. 15.000 αἰχμάλωτοι. Διαιροῦνται εἰς λόχους ἀνὰ 100, τυφλοῦνται οἱ 99, ὁ δ' ἑκατοστὸς τὸν ἕτερον μόνον ὀφθαλμὸν καὶ πέμπονται εἰς Πρίλαπον πρὸς τὸν Σαμουήλ, ὅστις ἄμα ἰδὼν αὐτοὺς ἀπέθανεν ἐκ καρδιακοῦ πάθους, τῇ 15 Σεπτ. – Οἱ Βούλγαροι κατατροποῦσι τὸν Βοτανειάτην ἐπανερχόμενον εἰς Θεσσαλονίκην. Ὁ βασ. παραλαμβάνει διὰ συνθηκῶν τὸ ὄχυρὸν φρούριον Μελένικον, μανθάνει τὸν θάνατον τοῦ Σαμουήλ καὶ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ υἱοῦ τοῦ Γαβριήλ, ἔρχεται εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐκστρατεύει ἐν μέσῳ χειμῶνι εἰς Βιτώλια, πυρπολεῖ τὰ βασίλεια τοῦ Γαβριήλ, κυριεύει τὰ φρούρια Πριλάπου καὶ Στυπείου καὶ μόλις τῇ 9 Ἰαν. 1015 ἐπιστρέφει εἰς Θεσσαλονίκην.

ζ) 1015. Ἄμα ἐπιστάντος τοῦ ἕαρος ἐκστρατεύει πάλιν. Βοδενῶν στάσις καὶ ἀνάκτησις. Ἀνάκτησις δι' ἀγώνων ἀτρύτων τῶν Μογλενῶν (βασιλεὺς, Νικηφόρος Ξιφίας καὶ Κωνσταντῖνος Διογένης, ὁ διάδοχος ἐν Θεσσαλονίκῃ τοῦ πεσόντος ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ (στ) μάχῃ Βοτανειάτου). Πολλοὶ αἰχμάλωτοι, ἐν οἷς καὶ ἄνδρες ἐπιφανεῖς Βούλγαροι. Ἄλωσις τοῦ φρουρίου Ἐνώτια. – Δολοφονία Γαβριήλ ὑπὸ τοῦ ἑξαδέλφου του Ἰωάννου. Ἐπιστολαὶ αὐτοῦ τε καὶ τῶν προυχόντων Βουλγάρων περὶ ὑποταγῆς, ἀπατηλαί. Ἐξακολούθησις τῆς στάσεως. Ὁ βασ. λεηλατεῖ τὴν πεδιάδα Πελαγονίας (Βιτωλίων), ἐκτυφλὼν πάντας τοὺς αἰχμαλώτους.

e) 1003-1013, details are missing, it is only stated “the king did not stop entering Bulgaria each year and ravaging and marauding whatever stood on his way”.

f) 1014. At Thessaloniki Theophylactus Botaneiates thrashes David Nestoritzes, the latter being one of the most illustrious Bulgarian generals, (and) withdraws to the passage of Kleidion, where the king was.

Regarding (the battle of) Kleidion. Complete crush of the Bulgarians. 15,000 captives. They are divided into troops of 100 men, the 99 are blinded, and the hundredth one is left with one eye, and they are sent to Prilapos to Samuel, who, on seeing them, dies of a heart attack, on Sept. 15. – The Bulgarians thrash Botaneiates, as he was coming back to Thessaloniki. The king takes the fortified castle Melenikon by treaty, learns of Samuel’s death and the proclamation of his son Gabriel, comes to Thessaloniki and marches to Bitola in the midst of the winter, burns down Gabriel’s palace, captures the castles Prilapos and Stypeion, and only returns to Thessaloniki on Jan. 9, 1015.

g) 1015. As the spring comes, he marches again. Sedition and recapture of Vodena. Recapture of Moglena by unabating struggles (king, Nicephorus Xiphias and Constantine Diogenes, Boteneiates’ successor -who fell in the aforementioned battle (see f)- in Thessaloniki). Many captives, among whom illustrious Bulgarians. Fall of the castle Enôtia. – Murder of Gabriel by his cousin John. Both letters of his and the Bulgarian officials about submission, misleading. Continuation of the sedition. The king plunders the valley of Pelagonia (of Bitola), blinding all the captives.

Ἐτοιμάζεται νὰ καταδιώξη τὸν Ἰωάννην, ἀπελθόντα κατὰ τοῦ Δυρράχιου, ἀλλὰ μαθὼν ὅτι ὁ Βούλγαρος στρατηγὸς Ἰβάτζης ἐξωλόθρευσε δύο στρατηγοὺς του, τὸν Γονιτσιώτην καὶ τὸν Ὀρέστην, μείναντας εἰς Πελαγονίαν, ἐπιστρέφει, καταδιώκει τὸν Ἰβάτζην, ἐκπέμπει κατὰ τῆς Στρουμνίτζης τὸν Ἀριανίτην καὶ κατὰ τῆς Σόφιας τὸν Ξιφίαν καὶ ἐπανέρχεται εἰς Κ(ωνσταντινῶ)πολιν Ἰαν. 1016.

η) 1016. Ἀπασχοληθεὶς κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τῶν ἐν Ἀσίᾳ πραγμάτων, δὲν ἐκστρατεύει εἰ μὴ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους τούτου, ἀποτυγχάνει εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ καὶ πρὸ 14 ἐτῶν μάτην προσβληθέντος ὀχυροῦ Περνίκου καὶ ἐπανέρχεται ἀπρακτος εἰς Μοσυνούπολιν.

θ) 1017. Πέμψας τὸν Κ. Διογένη κατὰ τοῦ ἡγεμ. τῶν Βουλγάρων, ὁ βασ. ἠσχολεῖτο περὶ τὴν ἄλωσιν διαφόρων φρουριῶν, ὅτε μανθάνει ὅτι ὁ Ἰωάννης ἔστησεν ἐνέδραν κατὰ τοῦ Διογένους. Προελάσας ἔφιππος πρὸ τοῦ στρατοῦ καὶ εἰπὼν μόνον «ὅστις πολεμιστῆς ἀκολουθεῖτω μοι» ὤρμησεν εἰς σωτηρίαν τοῦ Διογένους. Οἱ πρόσκοποι τοῦ Ἰωάννου, ἅμα ἰδόντες τὸν βασ., ἀνεβόησαν· Bejite Tsezar. Κατατρόπως τῶν Βουλγάρων. Ἐπιστροφὴ εἰς Κ(ωνσταντινῶ)πολιν, 9 Ἰαν. 1018.

He is preparing to pursue John who left in the direction of Dyrrachion, but, on hearing that the Bulgarian general Ivatzes eliminated two of his generals, Gonitsiotes and Orestes, who had remained in Pelagonia, he returns, pursues Ivatzes, sends out Arianites against Strumitsa and Xiphias against Sofia and comes back again to Constantinople in Jan. 1016.

h) 1016. Initially dealing with the issues in Asia, he only starts an expedition at the end of this year, fails in the siege of Pernik, which had been under attack again 14 years ago but in vain, and returns again to Mosynopolis having achieved nothing.

i) 1017. Sending out C. Diogenes against the ruler of the Bulgarians, the king was dealing with the capture of several castles, when he learnt that John ambushed Diogenes. (The king) rode forward before the army and, just saying "whoever (is) a warrior, let him follow me", he threw himself into saving Diogenes. On seeing the king, John's reconnoitering soldiers shouted Bejite Tsezar. Crush of the Bulgarians. Return to Constantinople, Jan. 9, 1018.

Βασίλειος Β΄ καὶ Κωνσταντῖνος Η΄.
976-1025.
(Τέλος)

1. Ὁλοσχερῆς ὑποταγὴ τῶν Βουλγάρων. Ἡ Βουλγαρία γίνεται ἐπαρχία τοῦ Ἀνατολικοῦ κράτους ἐπὶ 170 περίπου ἔτη.

α) 1018. Πτῶσις τοῦ βασ. Ἰωάννου περὶ Δυρῶραχιον· οἱ Βούλγαροι ὑποκύπτουσιν.

β) Ὁ Βασίλειος ἔρχεται ἐν ἔαρι εἰς Ἀδρ(ιανού)πολιν. Ἐκεῖ ὁ Κρακρᾶς παραδίδει τὸ Πέρνικον καὶ 35 ἄλλα φρούρια. Εἰς Μοσυνόπολιν μεταβάντος τοῦ Β. πρέσβεις τῆς Πελαγονίας παραδίδουσι τὴν χώραν ἐκείνην. Εἰς Σέρρας κατελθόντος τοῦ Βασιλείου ὁ Δραγόμουζ παραδίδει αὐτῷ τὴν Στρούμνιτζαν καὶ τὰ περὶ αὐτήν. Ἐκεῖ ὑποτάσσεται καὶ ὁ Βόγδανος, τοπάρχης τῶν ἐνδοτέρων φρουρίων.

γ) Θριαμβευτικὴ πορεία τοῦ Βασιλείου μέχρις Ἀχρίδος. Ἄπειροι θησαυροὶ αὐτῆς καὶ νομίσματος 100 κεντην. (11 περίπου ἑκατομ. δρ.) . Ἐκεῖ ὑπεδέχθη τὴν χήραν τοῦ Ἰωάννου Μαρῖαν καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς· ἔτι δὲ Νεστορίτσην, Ζαρίτσην καὶ τὸν νέον Δοβρομήρ.

δ) Μετάβασις εἰς Πρέσπαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Δεάβολιν (Δεβόλ) ὅπου ἤχθη ὁ Ἰβάτσης ὑπὸ τοῦ Εὐσταδίου Δαφνομήλη. Πῶς συνελήφθη ὑπὸ τούτου. - Ἐκεῖ προσῆλθε καὶ ὁ Νικολιτσᾶς.

ε) Κάθοδος εἰς Θεσσαλίαν. Ἐν Σταγοῖς προσῆλθεν εἰς προσκύνησιν τοῦ βασ. ὁ ἄρχων τοῦ Βερατίου Ἐλεμάγ μετὰ τῶν συναρχόντων. Ἐκεῖθεν εἰς Λαμίαν (ἔκτοτε Ζητούνιον) καὶ εἰς Θερμοπύλας· τεῖχος παρὰ τὸ ὄρος Ῥουπένι (Σκέλος). Ἐπίσκεψις τοῦ πεδίου τῆς μάχης τοῦ Οὐρανοῦ.

Basil II and Constantine VIII.

976-1025

(End)

1. Complete surrender of the Bulgarians. Bulgaria becomes a province of the Eastern state for about 170 years.

a) 1018. Fall of king John around Dyrrachion; the Bulgarians succumb.

b) Basil comes to Adrianople in the spring. There Krakras hands in Pernik and 35 more castles. When Basil passes to Mosynopolis, ambassadors of Pelagonia hand in that country. On Basil going down to Serrai, Dragomuz hands him in Strumitsa along with the areas around. It is there that Bogdan, the governor of the inland castles, surrenders.

c) Basil's triumphal march up to Ohrid. The infinite treasures and money of the city (100 centen., ca. 11 million dr.) There he received Maria, John's widow, and her children; also Nestoritzes, Zaritsa, and the young Dobromir.

d) Passing to Prespa and from there to Devol, where Ivatzes was brought by Eustathius Daphnomeles. How he was arrested by him. There Nikolitzas was also admitted.

e) Marching down to Thessaly. In Stagoi also came Elmaz, the commander of Berat, along with the co-leaders, to make obeisance before the king. From there to Lamia (since then Zetounion) and to Thermopylai; wall along the mountain Rupeni (meaning Stage). Visit to the battlefield where Ouranos had fought.

στ) Ἐπιβίβησις εἰς Ἀθήνας ἐν ἀρχῇ τοῦ 1019. Ἀναμνήσεις ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς 8 ἑκατ. Σύγχρονοι περιηγηταί, ὁ Βουργούνδιος Γουϊδὼν καὶ ὁ Ἰσλανδὸς Σανβούλφ. Ἱστορικὴ ἀξία τῆς ἀπὸ Ἀθηναίων διαβάσεως τοῦ Βασιλείου· θριαμβικὴ εἴσοδος ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Ἐκπλους ἐκ Πειραιῶς εἰς Κ/πολιν. Λαμπρὸς θρίαμβος διὰ τῆς Χρυσῆς Πύλης. Τότε ἀνευφημήθη Βουλγαροκτόνος.

2. Τὰ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλείου γεγονότα.

α) Ὑποταγὴ ἐκουσία τῶν Χρῶβατων.

β) 1022 ὁ Β. ἐκστρατεύει εἰς Ἀβασγίαν κατὰ τοῦ ἀποστατήσαντος ἡγεμόνος αὐτῆς Γεωργίου καὶ αὐτὸν μὲν κατατροπώνει, ἐξασφαλίζει δὲ τὴν κατοχὴν τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας.

γ) Ἐπισφαλῆς κατάστασις τῆς κάτω Ἰταλίας ἔνεκα τῆς πρώτης αὐτόθι ἐμφανίσεως τῶν Νορμαννῶν. Ὁ Βασίλειος, προεκπέμψας ἐν ἀρχῇ τοῦ 1025 αὐτόθι τὸν στρατηγὸν Ὁρέστην μετὰ δυνάμεως ἰσχυρᾶς, ἐσκόπευε νὰ μεταβῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Χερσόνησον, ὅτε τῇ 15 Δεκ. ἀπέθανεν αἴφνης εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν, τελειώσας τὸ μακρὸν καὶ ἔνδοξον αὐτοῦ στάδιον.

3. Πῶς εἶχε τὸ κράτος ἐπὶ Βασιλείου Β'.

α) Ὅρια τοῦ κράτους. Ἐν Ἀσίᾳ ἀπὸ Κολχίδος μέχρις ἄνω Συρίας καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῆς μεγάλης Ἀρμενίας. Οἱ Μωαμεθανοὶ τεταπεινωμένοι. Ἐν Εὐρώπῃ, κάτω Ἰταλία, ἀπὸ Ἰστρου μέχρι Ταινάρου, ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ νῆσοι καὶ ἰδίως Κρήτη καὶ Κύπρος.

β) Αἱ δύο ἀδελφαὶ τοῦ Βασιλείου, Θεοφανῶ καὶ Ἄννα.

γ) Στόλος καὶ στρατός. Παράδειγμα ταχίστης συγκεντρώσεως τῶν διαφόρων ναυτικῶν τοῦ Κράτους μοιρῶν, τῷ 1024, ἡ δὲ ἀξία τοῦ στρατοῦ ἀνεδείχθη ἀπαράμιλλος ἐπὶ τοῦ εἰκοσαετοῦς βουλγαρικοῦ πολέμου.

δ) Αἱ μετὰ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης σχέσεις εἶπερ ποτὲ συνεχεῖς καὶ ἐπικερδεῖς. Τούτου ἔνεκα ὁ δόγης Ἐνετίας ἀνεγνώριζε πάντοτε, ἔστω καὶ ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι, τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ βασιλέως. Χρυσόβουλλον τοῦ ἔτους 991, δι'

f) Arrival in Athens at the beginning of 1019. Memories from the end of the 8th cent. Contemporary travellers, Guidon from Burgundy and Sanwulf from Iceland. Historical value of Basil's passing from Athens; triumphal entry into the Acropolis. Departure on a ship from Piraeus to Constantinople. Glorious triumph (on Basil's passing) from the Golden Gate. At that moment he was called Bulgar-slayer.

2. The events until Basil's death.

a) Willing submission of Chrovata.

b) 1022 Basil marches to Abkhazia against its apostate ruler George, and, after thrashing him, he secures the occupation of Greater Armenia.

c) Precarious condition of southern Italy because of the first appearance of the Normans there. Basil, initially sending out general Orestes thereto with considerable forces, at the beginning of 1025, had the intention personally to proceed to the (Italian) peninsula, when on Dec. 15 suddenly died at the age of 70, putting an end to his long and glorious career.

3. What the state was like under Basil II.

a) Borders of the state. In Asia from Colchis to upper Syria and in the East to the Greater Armenia. The Muslims humiliated. In Europe, southern Italy, from the Danube down to (cape) Tainaron, all Greek islands and mainly Crete and Cyprus.

b) Basil's two sisters, Theophano and Anna.

c) Fleet and army. Example of fastest gathering of the several naval units of the state, in 1024. The value of the army proved incomparable during the 20-year-long Bulgarian war.

d) The relations to Western Europe more constant and profitable than ever. That is why the Doge of Venice always acknowledged the king's suzerainty, albeit nominally. Chrysobull of the year 991, according to which all Venetian ships

οὐ πᾶν ἐνετικὸν πλοῖον ὀθενδήποτε ἐρχόμενον εἰς τὴν ἀνατολήν ἐπὶ σκοπῶ ἐμπορίας δεν ἐπλήρωνεν εἰς τὸ ταμεῖον εἰμὴ 17 χρυσᾶ, ἀντὶ τῶν παρ' ἄλλων καταβαλλομένων πολὺ βαρυτέρων τελῶν. 17 χρ. = 255 δρ.

ε) Τὸ ἀποταμίευμα ὅπερ κατέλιπεν ὁ Β. θανὼν καίτοι μὴ εἰσπράξας τοὺς φόρους τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν 1024 καὶ 1025. Κατὰ Ζωναρᾶν 200.000 τάλαντα. Τὶ σημαίνει τὸ τάλαντον; ὄχι βεβαίως τὰ ἀπλᾶ νομίσματα, ὃ ἐστὶ 3.000.000· οὐχὶ πάλιν κεντηνάρια, ποσὸν μυθῶδες· οὔτε δέον νὰ παραδεχθῶμεν λίτρας, ὃ ἐστὶ 216.000.000 ἤτοι σήμ. 1.080.000.000 δρ.

στ) Ἄνευ τῶν ἄδλων Ν. Φωκᾶ, Ἰ. Τσιμισκῆ καὶ πρὸ πάντων τοῦ Βασιλείου Β' ἀνατολικὸν ζήτημα ἢ δὲν ἤθελεν ὑπάρχει σήμερον, ἢ ἂν ὑπῆρχεν, δὲν ἤθελεν ἔχει τὸν ἐλληνικὸν παράγοντα.

coming to the East from anywhere, with the intention of commerce, did not pay to the treasury but 17 golden (coins), instead of the much higher fees paid by others. 17 g(olden coins) = 255 dr(achmas).

e) The deposit left by Basil when he died, although he had not collected the taxes of the last two years, 1024 and 1025. According to Zonaras, 200,000 talents. What does a talent stand for? of course, not in the form of a simple coin, which is worth 3,000,000; neither centenaria, (which would be) a huge amount; nor is it right for us to admit that what is meant is librae, which is 216,000,000, i.e. 1,080,000,000 dr. today.

f) Without the feats of N. Phokas, J. Tsimiskes, and, most of all, Basil II, the Eastern Question either would not exist nowadays or, even if it did, it would not have had the Greek factor as constitutive part.

Μακρὰ ἀγωνία τῆς
μακεδονικῆς δυναστείας, 1025-1056.
Προοίμια τῆς τῶν Κομνηνῶν δυναστείας.
1056-1081.

1. Τελευταῖοι βασιλεῖς τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας.
  - α) Κωνσταντῖνος Η΄ - 1028.
  - β) Ζωή, θυγάτηρ τοῦ Κωνσταντίνου Η΄ μετὰ τριῶν συζύγων καὶ ἐνὸς δευτοῦ υἱοῦ, 1028-1050.
-πρῶτος σύζ. Ῥωμανὸς Ἀργυρὸς – 1034.
-δεύτερος σύζ. Μιχαήλ Δ΄ – 1041.
-δετὸς υἱὸς Μιχαήλ Ε΄ – 1042.
  - τρίτος σύζυγος Κωνσταντῖνος Θ΄
Μονομάχος – 1055
(ἐν τῷ μεταξύ, 1050, ἀπεβίωσε ἡ Ζωή).
  - γ) Θεοδώρα, ἑτέρα θυγάτηρ τοῦ Κωνσταντίνου Η΄ τελευταῖος γόνος τῆς μακεδ. δυναστείας – 1056.
2. Οἱ μέχρι τῆς δυναστείας τῶν Κομνηνῶν βασιλεῖς.
  - α) Μιχαήλ Β΄ ΣΤ΄ Στρατιωτικὸς 1056-1057.
  - β) Ἰσαάκιος Κομνηνὸς 1057-1059.
θεῖος τοῦ μετὰ 24 ἔτη ιδρύσαντος τὴν δυναστείαν τῶν Κομνηνῶν Ἀλεξίου.
  - γ) Κωνσταντῖνος Ζ΄ 1059-1067 (Δούκας)
  - δ) ἡ χήρα αὐτοῦ Εὐδοκία μετὰ τοῦ 2^{ου} αὐτῆς συζύγου Ῥωμανοῦ Διογένους, 1067-1071.
  - ε) Μιχαήλ Ζ΄ υἱὸς τοῦ Δούκα, 1071-1078.
  - στ) Νικηφόρος Βοτανειάτης - 1078-1081.

Long agony of the Macedonian dynasty,
1025-1056.

Preambles to the dynasty of the Comnenoi,
1056-1081.

1. Last kings of the Macedonian dynasty.

a) Constantine VIII – 1028.

b) Zoe, daughter of Constantine VIII,
with three husbands and
one adopted son, 1028-1050.

-first hus(band), Romanus Argyrus – 1034.

-second hus(band), Michael IV – 1041.

-adopted son, Michael V – 1042.

-third hus(band), Constantinus IX

Monomachus – 1055

(in the meantime, 1050, Zoe died)

c) Theodora, another daughter of
Constantine VIII last heir to
the Macedonian dynasty – 1056.

2. The kings until the time of the dynasty of the
Comnenoi.

a) Michael V VI the Military Man 1056-1057.

b) Isaac Comnenus 1057-1059.

uncle of Alexius, who founded the
dynasty of the Comnenoi after 24 years.

c) Constantinus X 1059-1067 (Ducas)

d) the latter's widow Eudocia with her
second husband Romanus Diogenes, 1067-1071.

e) Michael VII son of Ducas, 1071-1078.

f) Nicephorus Botaneiates – 1078-1081.

3. Ἄπασα αὕτη ἡ περίοδος δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἀρχὴ τῆς καταλύσεως τοῦ Ἀνατολικοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον δὲν συνετηρήθη εἰς μίαν περίπου ἑκατ. καὶ δὲν ἀνέδειξεν ἔνδοξά τινα ἔργα εἰ μὴ διὰ τῆς δυναστείας τῶν Κομνηνῶν. Τὰ προπαρασκευάσαντα τὴν πτῶσιν ταύτην αἷτια ὑπῆρξαν πολλὰ καὶ ποικίλα.

α) Τὸ κράτος τοῦτο ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ μεταξὺ τοῦ μωαμεθανισμοῦ ἀπ' ἀνατολῶν, τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀντιπαθειῶν καὶ τῶν πλεονεκτικῶν ὀρέξεων τῆς Δύσεως, ἐπὶ πᾶσι δὲ τῶν ἀδιαλείπτων ἀπὸ βορρῶν ἐπιθέσεων ποικίλων βαρβάρων ἐθνῶν, δὲν ἠδύνατο ν' ἀνδέξῃ εἰμὴ ἐνόσω ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ μεγάλων στρατηγῶν ἢ τουλάχιστον ὑπὸ συνετωτάτων ἀνδρῶν· οὐδεὶς δὲ τοιοῦτος ἀνεδείχθη καθ' ὅλην ταύτην τὴν περίοδον.

β) Ἀνικανότης, ἀφροσύνη καὶ σπατάλη τοῦ Κωνσταντίνου Η'.

γ) Ἀκολασία τῆς παρήλικος θυγατρὸς αὐτοῦ Ζωῆς καὶ ἀβελτηρία ὅλων αὐτῆς τῶν συζύγων καὶ τοῦ θετοῦ υἱοῦ. Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν μετὰ τὴν ἔκλειψιν τῆς μακεδονικῆς δυναστείας βασιλευσάντων, πλὴν δύο, τοῦ Ἰσαακίου Κομνηνοῦ καὶ τοῦ Ῥωμανοῦ Διογένους. Ἄλλ' ὁ μὲν πρῶτος ἀδυμήσας διὰ τὴν ὀλεθρίαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, παρητήθη μετὰ διειλίαν, ὁ δὲ Ῥωμανός, ἀτυχήσας εἰς τὸν κατὰ τοῦ Τούρκου Ἀλπ-Ἀρσλάν πόλεμον, ἐγκατελείφθη, κατεδιώχθη καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Μιχαήλ Ζ' Δούκα, ἐνὸς τῶν ἀθλιεστέρων βασιλέων τῆς περιόδου ταύτης.

δ) Τοὺς Ἄραβας Μωαμεθανοὺς διεδέχθησαν ἤδη οἱ Τοῦρκοι Μωαμεθανοί, (οἱ Σελτζουκίδαι), οἵτινες περὶ τὰ τέλη τῆς περιόδου ταύτης ἦσαν ἤδη κύριοι ὅλης σχεδὸν τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ αὐτῆς τῆς πλησιέστατα τῆς Κ(ωνσταντινου)πόλεως Νικαίας.

ε) Τῷ 1041 οἱ Νορμαννοὶ ἦσαν ἤδη κύριοι ἀπάσης τῆς κάτω Ἰταλίας πλὴν Ὑδροῦντος, Βρεντησίου, Τάραντος καὶ Βάριος· ὅτε δ' ἐβασίλευσεν ὁ Ἀλέξιος, ὁ ἀπὸ τοῦ 1057 ἄρξας αὐτῶν

3) The whole of this period may be characterised as the beginning of the demise of the Eastern state, which was not preserved for ca. one century and did not produce any glorious achievements except in the dynasty of the Comnenoi. The causes preparing this fall were many and various.

a) This state, because of its position between the Islam in the East, the religious and national hostilities and the greedy appetite of the West, but most of all the unremitting attacks by various barbaric nations from the north, could not stand but under the leadership of great generals or, at least, most prudent men; but no leader of the sort emerged during the whole of this period.

b) Inability, thoughtlessness and waste of public funds by Constantine VIII.

c) Debauchery of his mature daughter Zoe and fatuity of all of her husbands and her adopted son. The same can be said about those having reigned after the disappearance of the Macedonian dynasty except for two, Isaac Comnenus and Romanus Diogenes. But the first one, disheartened by the disastrous state of affairs, resigned two years later, while Romanus, unsuccessful in the war against the Turk Alp Arslan, was deserted, pursued and put to death by Michael VII Ducas, one of the most deplorable kings of this period.

d) The Muslim Arabs were already succeeded by the Muslim Turks (the Seljuks), who, about the end of this period, had already been masters of almost all of Asia Minor and even of Nicæa, lying the closest to Constantinople.

e) In 1041 the Normans had already been the masters of all of southern Italy except for Otranto, Brindisi, Taranto, and Varese; while Alexius was reigning,

Robert Guiscard, their ruler since 1057, completed the conquest and was preparing to move the war to the Greek areas over Adria.

f) Since 1048, unabating and disastrous raids and settlements of the Pechenegs in Thrace and Macedonia.

Ροβέρτος Γυισκάρδος συμπληρώσας τὴν κατάκτησιν ἡτοιμάζετο νὰ μεταφέρῃ τὸν πόλεμον εἰς τὰς ἐντεῦθεν τοῦ Ἄδριου ἑλληνικὰς χώρας.

στ) Ἀπὸ τοῦ 1048 ἀκατάπαυστοι καὶ ὀλέθριοι ἐπιδρομαὶ καὶ ἐγκαταστάσεις τῶν Πετσενέγων εἰς Θράκην καὶ Μακεδονίαν.

Τὰ δύο κυριώτατα αἷτια τῆς καταλύσεως
 τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους·
 ἡ σύγκρουσις τῶν δύο ἐκκλησιῶν
 καὶ ἡ ἔλλειψις ἐθνικῆς τινος ἐνότητος, ἡ τουλάχιστον
 ἐπικρατοῦσης τινὸς ἐθνότητος.

1. Ἡ σύγκρουσις τῶν δύο ἐκκλησιῶν.

α) ἡ Δυτικὴ ἐκκλησία ἐζήτει τὴν κυριαρχίαν, ἡ δὲ ἀνατολικὴ τὴν ὁμοσπονδίαν. 8^η οἰκουμενικὴ σύνοδος τῷ 869 ἐν ἧ ἀπεφασίσθη ὅτι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ὑποθέσεις κρίνονται οὐχὶ ὑπὸ ἐνὸς τῶν πατριαρχῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τῶν 5 πατρ. πλειονοψηφίας.

β) Σύγχυσις ἰδεῶν ἐκατέρωθεν ὡς πρὸς τὸ δογματικὸν ζήτημα.

Ἐπιστολὴ Φωτίου πρὸς τὸν π. Νικόλαον, 862, ὀρίζουσα ὅτι ὑπάρχουσι δευτερεύοντα ζητήματα περὶ ἃ δύνανται οἱ Χριστιανοὶ νὰ διαφωνῶσι· τῷ δὲ 867 ὁ Φ. ἀνεθεμάτισε τὸν Ν. ἔνεκα δευτερευόντων τοιούτων ζητημάτων.

Τῷ 878 ὁ μὲν Φ. ἀναγνωρίζει τὸν πάπαν Ἰωάννην Η' διάδοχον καὶ συμπράκτορα τοῦ ἀναθεματισθέντος Ν. ὁ δὲ Ἰωάννης Η' ἀναγνωρίζει τὸν Φ.

γ) Ὁμολογουμένως ὁμοῦς ἡ ἡμ. ἐκκλ. ἐπολιτεύθη μετριοπαθέστερον τῆς δυτικῆς.

Ὁλεθρία ἐξαχρείωσις τῆς δυτ. ἐκκλ. ἀπὸ 882-1049, 46 πάπαι· ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἀπὸ Φωτίου μέχρι Κηρουλαρίου 16 πατριάρχαι! Ἰδίως κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς 10 ἐκ. ἐν Ῥώμῃ πορνοκρατία ἦτοι τὸ ἐν τῇ ἐκκλ. κράτος Θεοδώρας καὶ τῶν δύο αὐτῆς θυγατέρων Μαρογίας καὶ Θεοδώρας. Γνώμη τοῦ Schlosser. Οὐδὲν ἦττον οἱ ἡμέτεροι δὲν ἔπαυσαν πολιτευόμενοι πρὸς τὴν δυτ. ἐκκλ. ὡς

The two most important reasons
for the demise of the Eastern state;
the conflict between the two Churches,
and the lack of any form of national unity, or, at
least, of one prevailing ethnicity.

1. The conflict between the two Churches.

a) The Western Church sought dominance, whereas the Eastern one federation. In 809 8th Ecumenical Council, in which it was decided that the ecclesiastical matters would be decided upon not by one of the Patriarchs, but by the majority of the 5 Patriarchs [of the respective Orthodox Patriarchates].

b) Confusion of ideas concerning the doctrine on both sides.

Photius' epistle to Pope Nicholas, 862, stating that there are secondary issues on which Christians may disagree; nonetheless, in 867 Photius anathematised Nicholas precisely because of such secondary issues.

In 878 Photius acknowledges Pope John VIII as successor and collaborator of the anathematised Nicholas, whereas John VIII acknowledges Nicholas.

c) Admittedly, however, our Church acted with greater moderation than the Western one.

Disastrous debasement of the Western Church 882-1049, 45 popes; in Constantinople in the same period from Photius to Kiroularios 16 Patriarchs ! mainly in the first half of the 10th cent. in Rome fornication, that is the state established within the Church by Theodora and her two daughters, Maroghia and Theodora. Schlosser's view. Nonetheless our (men of the Church) did not cease to treat

πρὸς τὴν πρόεδρον τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου. – Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς τετραγαμίας ὁ μὲν πατριάρχης Νικόλαος ἀντέστη μέχρις ἐξορίας, ὁ δὲ πάπας Σέργιος ἐκύρωσε τὰ γενόμενα. – Τὸν 14ῆτῃ υἱὸν τοῦ Ῥωμανοῦ Θεοφύλακτον χειροτονεῖ πατριάρχην δι' ἀποκρισιαρίων ὁ τῆς Μαρογίας υἱὸς Ἰωάννης ΙΑ'. Ὁ Θεοφύλ. αἰσχιστος, ἐπὶ 24 ἔτη· καὶ ὁμως δὲν ἔπαυσεν ἀναγνωριζόμενος ὑπὸ τῶν συγχρόνων 5 παπῶν, ὧν ὁ τελευταῖος, Ἰωάννης ΙΒ' ἔγγονος τῆς Μαρογίας 19 ἐτῶν, τοσοῦτον κακοήθης ὥστε ἡ αἰδῶς διακωλύει τοὺς ἱστορ. τῆς Δ. νὰ ἐνδιατρίψωσι περὶ τὰ καδέκαστα τῆς διαγωγῆς του.

Ὁ πατριάρχης Μιχαὴλ Κηρουλάριος συνεπάγεται, 1053-1054, τὸ ὀριστικὸν σχίσμα. Φιλικαὶ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου Μονομάχου πρὸς τὸν πάπαν Λέοντα Θ'. Ἀπάντησις αὐθάδης τοῦ Πάπα. Ὁ Μιχαὴλ προτείνει νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ αἰτιάσεις εἰς τὴν κρίσιν τῆς ὅλης ἐκκλησίας. Οἱ ἀποκρισιαριοὶ τοῦ πάπα ἀρνοῦνται τοῦτο καὶ τῇ 16 Ἰουλίου 1054 εἰσβάλλουσιν εἰς τὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τῆς Ἀγ. τραπέζης ἀφορισμὸν κατὰ τοῦ Μιχαήλ, ἀποδίδοντα τῇ Ἀνατολ. ἐκκλησίᾳ 9 αἰρέσεις, ἐν αἷς καὶ ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἦσαν Πνευματομάχοι, ἧτοι περιήρεσαν (sic) δῆθεν ἐκ τοῦ συμβόλου τὴν καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπόρευσιν τοῦ Παναγίου πνεύματος. Τότε ὁ Μιχαὴλ συνεκάλεσε δύο συνόδους (μικρὰν καὶ μεγάλην), αἵτινες ἐξέτεμον τοὺς Λατίνους ἐκ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας.

2. Τὸ ἐθνολογικὸν ζήτημα.

α) ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς χώραις Σλαῦοι, Βούλγαροι, Βλάχοι, Ἀλβανοὶ πλὴν ἄλλων μικροτέρων συνοικισμῶν. Θράκη, Μακεδονία, Ἰλλυρία, Θεσσαλία, Ἠπειρος καὶ κυρίως Ἑλλάς. Ἀναλογία τῶν ἐπηλύδων ἢ ἀνέκαθεν ἑτεροφύλων πρὸς τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν.

the Western Church as if the latter were the president of Churches in the Christian world. – On the issue of the fourth marriage Patriarch Nicholas was against, to the point of exile, whereas Pope Sergius sanctioned what had transpired. – John XI, Maroghia's son, ordains Romanus' 14-year-old son Theophylactus Patriarch by means of church ambassadors. Theophylactus most disgraceful, for 24 years; and yet, he did not cease to be acknowledged by the 5 popes of his time; out of these the last one, John XII, Maroghia's grandson, 19 years old, (was) of such a bad character that shame prevents historians of the West from dwelling on the details of his conduct.

Patriarch Michael Kiroularios is the cause of the definite schism, 1053-1054. Friendly epistles from him and king Constantine Monomachus to Pope Leo IX. The Pope's insolent reply. Michael suggests that the grievances should be submitted for judgment to the whole of the Church. The Pope's delegates refuse and on July 16, 1054 raid the Church of Hagia Sophia, (and) lay upon the Holy Altar (a document of) excommunication of Michael, which accuses the Eastern church of 9 heresies, among which that our (men of the church) were Spirit-fighters, that is they allegedly stroke off from the Creed the (phrase regarding) proceeding the Holy Spirit proceeding also from the Son [Filioque]. Then Michael convened two Councils (small and great), which cut off the Westerners from the universal Church.

2. The issue of ethnicity.

a) in the Eastern areas Slavs, Bulgarians, Vlachs, Albanians, apart from other, smaller concentrations of population. Thrace, Macedonia, Illyria, Thessaly, Epirus and mainland Greece. Proportion of the newcomers or those of another ethnicity in relation to the Greeks.

Ἱστορικὸν τοῦ Πελοποννησίου Νικήτα, πενθεροῦ τοῦ βασ.
Χριστοφόρου υἱοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ.

– Γνώμη τοῦ Τάφελ περὶ Θράκης καὶ Μακεδονίας.

β) Πολὺ ἐλληνικώτεραι ἦσαν αἱ νῆσοι καὶ ἡ μικρὰ Ἀσία.
Ἐν τῇ τελευταίᾳ Γαλάται καὶ Γότθοι ἐξελληνίσθησαν
πρωιμότατα (Στρ. Ἑλληνογαλάται, Θεοφάνης Γοτθογραῖκοι).
Κατόπιν ἐπιδρομαὶ ἐγένοντο πολλαὶ, ἀλλ' ὄχι ἐγκαταστάσεις. Ἡ
ἐγκατάστασις τῶν Σελδζουκιδῶν ἤρχισεν ἀπὸ τὰ τέλη τῆς 11
ἑκατ.

γ) Ἐπίδρασις τῆς πολυφυλίας ταύτης εἰς τὴν τύχην τοῦ
κράτους.

δ) Σημερινὴ ἀναλογία Βουλγάρων καὶ Ἑλλήνων.

History of Nicetas the Peloponnesian, who was the father-in-law of king Christophorus, Lecapenus' son.

– Tafel's¹⁴ view about Thrace and Macedonia.

b) Much more Greek were the islands and Asia Minor. In the latter Galatians and Goths had been hellenised since very early (Strabo, Hellenogalatai, Theophanes, Gothograikoi). In the following years, many raids, but not settlements. The settlement of the Seljuks started from the end of the 11th cent. onwards.

c) Impact of this multi-national nature of the state upon its destiny.

d) Today's ratio between Bulgarians and Greeks.

---

¹⁴ Gottlieb Lucas Friedrich Tafel (1787-1860), γερμανός κλασσικός φιλόλογος και βυζαντινολόγος.

Δυναστεία Κομνηνῶν 1081-1185.

Ἀλέξιος Κομνηνός 1081-1118.

1. Ὁ Ἀλέξιος ἀνεψιὸς τοῦ πρὸ εἰκοσαετίας βασιλεύσαντος Ἰσαακίου Κομνηνοῦ. Εἰς ἡλικίαν 24 ἐτῶν φοβερὰ ἡ κατάστασις τοῦ Κράτους ὃ ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει στρατὸς 300 ἰθαγενεῖς καὶ ὀλίγοι ξένοι μισθοφόροι τὸ δημ. ταμεῖο οὐδὲν εἶχε λόγου ἄξιον περίσσευμα. Οἱ Σελτζουκίδαι κύριοι σχεδὸν ὅλης τῆς μικρᾶς Ἀσίας, οἱ δὲ Νορμαννοὶ παρεσκευάζοντο νὰ περάσωσι τὸν Ἀδρίαν.

2. Προφάσεις τοῦ Γυισκάρδου. Τῷ 1175 εἶχε πέμψει εἰς Κ(ωνσταντινού)πολιν τὴν κόρην του Ἑλένην, ὡς μέλλουσαν νὰ συζευχθῆ τὸν διετῆ υἱὸν τοῦ Μιχαήλ Ζ' Δούκα, Κωνσταντῖνον. Ὁ Βοτανειάτης καθαιρέσας τὸν Μιχαήλ κατέκλεισεν εἰς μοναστήριον αὐτόν τε καὶ πᾶσαν τὴν οἰκογένειάν του σὺν τῇ Ἑλένῃ. - Ἔτερον μηχανήμα. Ὁ Ῥοβέρτος εὔρεν ἐς Καλαβρίαν μοναχόν τινα βυζαντινὸν ὁμοιάζοντα ὁπωσοῦν πρὸς τὸν Μιχαήλ Ζ' καὶ ἀναλαμβάνει τὸν ἀγῶνα ὡς πρόμαχος τῶν δικαίων τοῦ νομίμου δῆθεν κυριάρχου τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους.

3. Ὁ πάπας Γρηγόριος Ζ' λαμβάνει ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Ῥοβέρτου. Ὁ Ῥοβέρτος παρασκευάζει στρατὸν 30.000 ἀνδρῶν, ἐν οἷς 1300 Νορμ. ἰππεῖς, καὶ στόλον 150 μεγάλων πλοίων εἰς Βρεντήσιον. - Τρίτον μηχανήμα. Στέλλει δῶρα καὶ λόγους φιλίας πρὸς τὸν Ἀλέξιον καὶ τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ Βοτανειάτην. Ἀμφότερα εἰς μάτην.

4. Ἐκστρατεία τοῦ Ῥοβέρτου τῷ 1081-1085.

α) Γίνεται κύριος τῆς Κερκύρας (Κορυφὴ κατ' Ἄνναν Κομνηνήν), Ἰουνίῳ μηνὶ καὶ καταλαμβάνει διὰ τοῦ υἱοῦ του Βοημούνδου χωρία ἐπιτήδεια εἰς ἀπόβασιν περὶ Λυρῶράχιον. β) Δεινὴ τοῦ Ἀλεξίου θέσις, μόλις ἀναλαβόντος τὴν ἀρχήν. Συνεννοεῖται μετὰ πλείστων συγγενῶν τοῦ Ῥοβέρτου καὶ ἄλλων

The dynasty of the Comnenoi 1081-1185.

Alexius Comnenus 1081-1118.

1. Alexius: nephew of Isaac Comnenus, who reigned 20 years earlier. Aged 24; the terrible condition of the state; the army in Constantinople (comprised) 300 natives and a few foreign mercenaries; the treasury had no considerable savings. The Seljuks ruled almost all of Asia Minor, whereas the Normans were preparing to pass over the Adriatic.

2. Guiscard's pretexts. In 1175 he had sent his daughter Helen to Constantinople, with the intention to give her to marriage to the two-year-old son of Michael VII Ducas, called Constantine. Botaneiates deposed Michael and incarcerated him in a monastery along with his whole family, including Helen. – A further scheme: In Calabria Robert found a certain Byzantine monk somehow resembling Michael VII and undertook a struggle as defender of the rights of the purportedly legitimate sovereign of the Eastern state.

3. Pope Gregory VII places Robert's endeavour under his auspices. Robert prepares an army of 30,000 men, among whom 1300 Norman horsemen, and a fleet of 150 large ships in Brindisi. – Third scheme: He sends presents and words of friendship to Alexius and his opponent Botaneiates. Both in vain.

4. Robert's expedition in 1081-1085.

a) He becomes the master of Corfu (Korypho, according to Anna Comnena) in June, and, with the help of his son Boemund, conquers villages good for landing near Dyrrachion.

b) Alexius' dire position, just as he came to power. He comes to terms with most of Robert's relatives and other

πολεμίων αὐτοῦ ἐν Ἰταλία. Ἔτι δὲ πρὸς τὸν Ἑρρίκον Δ' αὐτοκρ. Γερμανίας. Ἐλαβε τὴν συνδρομὴν τῆς Ἑνετίας, ἐπὶ παραχωρήσει ὁμῶς ὀλεθρίων προνομίων. Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐπὶ ματαίῳ.

γ) Εὐρεσις πόρων ἰδίως διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θησαυρῶν. Ἀπολογία τοῦ Ἀλεξίου περὶ τούτου, εἰπόντος ἐνώπιον τῆς Συγκλήτου ὅτι πάντα τὰ ἀφαιρεθέντα «εἰς δέον ἀνήλωτο κατὰ τὸν Περικλέα ἐκεῖνον καὶ ὑπὲρ τῆς τιμῆς ὑμῶν δεδαπάνηται.» Συγκρότησις στρατοῦ, Γεώργιος Παλαιολόγος, φρούραρχος Δυρράχίου.

δ) Ἐπιτηδείως γενναῖα ἀντίστασις τοῦ Γεωργίου Παλ. κατὰ τοῦ πολιορκουμένου τὸ Δυρράχιον Ῥοβέρτου.

ε) Ἄφιξις τοῦ Ἀλεξίου μετὰ 70.000. Ὁ Παλαιολόγος ἐρωτηθεὶς ἂν νομίζῃ καλὸν νὰ συναφθῆ μάχη κρίσιμος, ἀπήντησεν ὄχι. Παρὰ τὴν συνετὴν ταύτην γνώμην, ἣν ἠσπασθησαν οἱ ἐμπειρότεροι τῶν στρατηγῶν, ἀλλ' ἀπέκρουσαν οἱ νεώτεροι, οἱ Δοῦκαι, οἱ Συναδηνοί, οἱ υἱοὶ τοῦ Ῥωμανοῦ Διογένους, συγκροτεῖται, 18 Ὀβρίου 1081, μάχη, καθ' ἣν ὁ Ἀλέξιος ἠττήθη κατὰ κράτος, καίτοι αὐτός τε καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἠγωνίσθησαν λαμπρῶς.

στ) Ἄλωσις Δυρράχίου, Φεβρ. 1082 καὶ μετ' οὐ πολὺ ἄλωσις Καστορίας. Εὐτυχῶς ἐκραγείσης τότε τῆς ἐπαναστ. ἦν ὁ Ἀλέξιος εἶχε παρασκευάσει ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ καὶ περιελθόντος τοῦ Γρηγορίου Ζ' εἰς ἐσχάτην ἀμηχανίαν ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Β' (sic), ὁ Ῥοβέρτος ἐδέησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια, περὶ τὰ μέσα τοῦ 1082, καταλιπὼν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκστρατείας εἰς τὸν υἱὸν του Βοημοῦνδον.

ζ) Ἐν ἀρχῇ 1083 οἱ Νορμαννοὶ κατατροπώνονται περὶ Λάρισσαν. Ἀνάκησις τῆς Καστορίας. Τῷ 1084, ἐπανάστασις Κερκύρας. Ἐκπορθεῖται μὲν αὖθις ὑπὸ τοῦ Ῥοβέρτου ἀλλ' ἐν ἔαρι τοῦ 1085 οὗτος ἀποθνήσκει εἰς Κεφαλληνίαν.

enemies in Italy; also with Henry IV, the emperor of Germany. He received assistance from Venice, but in exchange for disastrous privileges. These latter in vain.

c) Fund-raising, especially through the Church treasures. Alexius' apology for that: before the Senate he stated that everything that was removed "has been consumed for things needed, as in the case of the famous Pericles, and spent for your honour". The constitution of the army, George Palaiologos commander of Dyrrachion.

d) Skilfully brave resistance of George Palaiologos against Robert who lay siege to Dyrrachion.

e) Alexius' arrival along with 70,000 (men). When Palaiologos was asked whether he thought it good to give a decisive battle, he answered "no". Despite this wise opinion, which was shared by the most experienced among the generals, but was rejected by the younger ones, namely the Doukai, the Synadenoi, the sons of Romanus Diogenes, a battle is given, on October 18, 1081, in which Alexius suffers a crushing defeat, although he and those around him fought brilliantly.

f) Fall of Dyrrachion, in Febr. 1082, and, not long afterwards, fall of Kastoria. Fortunately, as the revolt which Alexius had prepared in Southern Italy broke out and Gregory VII was found completely off guard before Henry II (sic), Robert at last went back home, around the middle of 1082, having left the continuation of the expedition with his son Boemund.

g) At the beginning of 1083, the Normans are crushed near Larissa. Recapture of Kastoria. In 1084, revolt of Corfu, which is immediately besieged by Robert; but in the summer of 1085 he dies on Cephalonia.

Ἀλέξιος Κομνηνός
1081-1118 (Συνέχεια)

1. Τὰ μεταξὺ 1085 καὶ 1095. Τοῦρκοι, Κιλιδσὲ Ἄρσλάν. – Παυλιανῖται. Πετσενέγοι. Κομάνοι. Μετὰ μακροῦς οἱ μὲν Πετσενέγοι ἐξολοθρεύονται 1091 περὶ Λιβούνιον, οἱ δὲ Κομάνοι νικῶνται 1094 περὶ Ἀδριανούπολιν. Ἀρχοντόπουλοι.

2. Πρώτη Σταυροφορία 1096-1111.

α) Αἱ πολυθρύλητοι ἐπιστολαὶ καὶ πρεσβεῖαι τοῦ Ἀλεξίου οὐδέποτε ὑπῆρξαν. Τὸ περὶ τούτου κατὰ τὸν νεώτατον ἐρευνητὴν τοῦ ζητήματος Ct. Riant.

β) Αἱ δύο σύνοδοι τῆς Πλακεντίας καὶ τοῦ Κλερμόντ, 1095.

γ) Οἱ πρόδρομοι τῶν Σταυροφόρων Πέτρος, Οὐάλτερος καὶ Γόττεσχάλκ. Ἡ ἐν Κ(ωνσταντινου)πόλει γενομένη ὑποδοχὴ εἰς τοὺς δύο πρώτους (ὁ τρίτος εἶχε καταστραφῆ εἰς Οὐγγαρίαν) μαρτυρεῖ ὅτι οὐδεμία προὑπῆρχε πρόσκλησις τοῦ Ἀλεξίου καὶ ἔτι ὀλιγώτερον παράκλησις περὶ τοῦ ἐπιχειρήματος.

δ) Ἄφιξις τοῦ Γοδοφρέδου εἰς Κωνσταντινούπολιν τῆ 23 Δεκεμβρίου 1096. Περιπέτεια τῆς ἀπὸ Βουλγαρίας πορείας του. Ἀλληλογραφία αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἀλεξίου μαρτυροῦσα ὡσαύτως ὅτι οὐδεμία αἴτησις ἐπικουρίας ἐγένετο ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Τὰ κατὰ τὸν Οὐγωνα, ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου Α΄.

ε) Ἔτεροι τούτου ἀποδείξεις. Ἐπιστολὴ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ πρὸς Ἀλέξιον (Annales Ecclesiastici τοῦ Baronius, ἐπιστολὴ τοῦ Ἀλεξίου πρὸς Βοημοῦνδον παρατιθεμένη αὐτολεξεῖ ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ Τυρίου).

Alexius Comnenus 1081-1118.
(Continuation)

1. The events between 1085 and 1095. Turks, Kilij Arslan. – Paulicians. Pechenegs. Cumans. After long (struggles), the Pechenegs are eliminated in 1091 near Levounion, whereas the Cumans are defeated in 1094 near Hadrianopolis. – The Archontopouloi.

2. First Crusade 1096-1111.

a) The famous epistles and embassies from Alexius never existed. The discussion about this by the most recent researcher of the issue Count Riant¹⁵.

b) The two councils of Placentia and Clermont, 1095.

c) The precursors of the Crusaders: Peter, Walter and Gottschalk. The reception of the first two in Constantinople (the third one had been destroyed in Hungary) bears witness to the fact that no invitation from Alexius preceded it, and, even less, a request for this endeavour.

d) Geoffrey's arrival at Constantinople on December 23, 1096. Adventures of his march from Bulgaria. His correspondence with Alexius, also proving that no request for help was addressed by the king. The events according to Hugh, brother of the king of France Philip I.

e) Further proofs of this. Epistle of Pope Urban to Alexius (Annales Ecclesiastici by Baronius, epistle of Alexius to Boemund, cited verbatim by William of Tyre).

---

¹⁵ Paul Edouard Didier Riant, count (1836-1888), French historian and author of, among others, an *Inventaire critique des lettres historiques des croisades*, Paris 1880.

στ) Ἀλλὰ ἀναμφισβήτητον καθίσταται τὸ περὶ αἰτήσεων τοῦ Ἀλεξίου ψεῦδος ἐκ τῶν συνθηκῶν τὰς ὁποίας οἱ σταυροφόροι συνωμολόγησαν πρὸς αὐτὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ ἐπὶ τούτῳ γενομένη λαμπρὰ τελετὴ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῇ 25 Μαρτίου 1097. Πρῶτος ὁ Γοδοφρέδος καὶ ἔπειτα πάντες οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες ἔκλινον γόνυ, προσεκύνησαν, ἤσπασθησαν τὸν πόδα, ἔπειτα τὰ γόνατα καὶ ἔπειτα τὸ στόμα τοῦ βασιλέως, ἀκινήτου ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενου. Πλὴν τούτου πρῶτος ὁ Γοδοφρέδος καὶ ἔπειτα πάντες οἱ λοιποὶ ὤμοσαν πίστιν αὐτῷ ὡς ὑποτελεῖς. Μεθ' ὃ ὁ Ἀλέξιος ὑπέσχετο νὰ συντρέξῃ πάσῃ δυνάμει τὸ ἔργον, οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν σταυροφόρων ὑπεχρεώθησαν νὰ παραδώσωσι τῷ βασιλεῖ πάντα ὅσα ἤθελον ἀνακτήσει ἀπὸ τῶν Τούρκων. (κατὰ τοὺς Δυτικοὺς νὰ ἀποδώσωσι τὰ κυριώτερα τοῦ κράτους φρούρια ὅσα ἤθελον ἀνακτήσει ἐν Ἀσίᾳ). Δῶρα προσφερθέντα εἰς τὸν Γοδοφρέδον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πολυτελέστατα καὶ κατὰ πᾶσαν ἐβδομάδα χρηματικὰ ποσὰ ἀξιόλογα.

ζ) Ἐν ἀρχῇ Ἀπριλίου 1097 ὁ Γοδοφρέδος διεπέρασεν ἐπὶ βασιλικοῦ πλοίου εἰς Ἀσίαν καὶ ἐστρατοπέδευσε περὶ Χαλκηδόνα ἵνα περιμείνῃ αὐτόδι τοὺς ἄλλους συναγωνιστές.

f) But what makes the falsehood of the alleged requests from Alexius unquestionable is the treaties concluded between the Crusaders and Alexius in Constantinople. The splendid ceremony held on the occasion in the palace on March 25, 1097. Geoffrey first, and, then, all other leaders knelt, paid obeisance, kissed the foot, then the knees and the mouth of the king, who was sitting motionless on the throne. Apart from that, Geoffrey first, and, then, all the others, pledged faith to him as vassals. After that, Alexius swore to assist the operation in every possible manner, whereas the leaders of the crusaders were obliged to hand in to the king everything that they would reconquer from the Turks. (according to the Western historians, by rendering the main castles of the state that they would reconquer in Asia). Most luxurious gifts offered to Geoffrey and those around him and considerable amounts of money every week.

g) At the beginning of April 1097 Geoffrey passed to Asia on a royal ship and pitched his camp around Chalkedon to wait there for his other fellow fighters.

Ἀλέξιος Κομνηνός, 1081-1118.

Συνέχεια τῆς πρώτης Σταυροφορίας 1096-1111.

1. 1097. α) Ἀλλεπάλληλος ἄφιξις τῶν ἄλλων σταυροφόρων εἰς τὸ περὶ Χαλκηδόνα στρατόπεδον τοῦ Γοδοφρέδου. – Βοημοῦνδος, υἱὸς τοῦ Ροβέρτου Γυισκάρδου, ἐξ Ἰταλίας· διαβόητος αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Γοδοφρέδον ἐν ἧ ὠνόμαζε τὸν Ἀλέξιον ὄν ἀχρεῖον, ἄγριον θηρίον καὶ προέτεινε νὰ τὸν καταπολεμήσωσι· τελευταῖον ὅμως τῆ προτροπῆ τοῦ Γοδ. ὤμοσε πίστιν τῷ βασιλεῖ. – Σελ. 199 τοῦ Michaud. Κόμης Φλανδρίας Ῥοβέρτος, ἐπίσης διὰ τοῦ Ἀδρίου, ὤμοσε πίστιν ἀπροφασίστως. - Ῥαιμοῦνδος Τολώσσης, δι' Ἰταλίας, ἀλλὰ διὰ ξηρᾶς. Διαφωνία περὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ μεταξὺ τῶν δυτικῶν καὶ Ἄννης Κομνηνῆς.

Πάντα ὅσα σημειοῦνται ἐνταῦθα ὁμολογοῦνται ὑπὸ τοῦ φανατικωτάτου Michaud.

β) Πολιορκία καὶ ἄλωσις Νικαίας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Μαΐου μέχρι 20 Ἰουνίου. Ἐν τῷ μεταξὺ κατατρόπωσις τοῦ Κιλιτζέ Ἀρσλάν τῆ 16 Μαΐου. Τῆς πολιορκίας μετέσχε καὶ βασιλικὸς στρατὸς ὑπὸ Τατίκιον, τὰ μάλιστα συντελέσας εἰς τὴν ἄλωσιν. Σελ. 115 Michaud.

γ) Μετὰ ἐπανειλημμένας ἤττας τοῦ Κιλιτζέ οἱ σταυρ. καὶ ὁ Τατίκιος προελάνουσιν ἐπὶ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐπιχειροῦσι τὴν πολιορκίαν αὐτῆς κατὰ Ὀκτώβριον.

2. 1098. α) Προδοτικὴ κυρίευσις τῆς Ἐδέσσης ὑπὸ Βαλδουῖνου, ἀδελφοῦ Γοδοφρέδου. Πρώτη φραγκικὴ ἐν τῇ ἀνατολῇ ἡγεμονία, κατὰ παράβασιν τῶν συντεθειμένων. Σελ. 139-140 τοῦ Michaud.

Alexius Comnenus, 1081-1118.

Continuation of the first Crusade 1096-1111.

1. 1097. a) Consecutive arrivals of the other crusaders at Geoffrey's camp around Chalkedon. – Boemund, Robert Guiscard's son, from Italy; famous epistle from him to Geoffrey, in which he called Alexius a despicable being, a wild beast, and suggested that they should fight against him; however, at the last moment, urged by Geoffrey, he pledged faith to the king. P. 199 in Michaud¹⁶. – Robert, the Count of Flanders, also through the Adriatic, pledged faith with no pretence. - Raymond de Toulouse, through Italy, but by land. Disagreement on his behaviour between the Western historians and Anna Comnena.

Everything noted here is admitted by the most phanatical Michaud.

b) Siege and fall of Nicaea from the beginning of May until June 20. In the meantime, Kilij Arslan is thrashed on May 16. Royal soldiers under Taticius took part in the siege, and contributed a lot to the fall. Michaud, p. 115.

c) After repetitive defeats of Kilij, the crus(aders) and Taticius march against Antioch and attempt at besieging it around October.

2. 1098. a) Treacherous capture of Edessa by Baldwin, Geoffrey's brother. First Frankish kingdom in the east, after breach of the treaties. Michaud's pp. 139-140.

---

¹⁶ Joseph François Michaud (1767-1839), French historian and publicist, author of, among others, a six-volume-long History of the Crusades (1811-1840).

β) 3 Ἰουνίου ἄλωσις Ἀντιοχείας μετὰ δεινὰ παθήματα τῶν πολιορκητῶν.* Ὁ Ἀλέξιος ἐπήρχετο εἰς βοήθειαν αὐτῶν μετὰ στρατοῦ ἰσχυροῦ· ἀλλὰ καθ' ὁδὸν βλέπει προσερχομένους ἐκ Συρίας πλείστους Φράγκους μεγιστᾶνας, ἀναγγείλαντας ὅτι οἱ κυριεύσαντες τὴν Ἀντιόχειαν ἐπολιορκήθησαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Τούρκου Κερβογᾶ (ὅπερ ἦτο (sic) ἀληθές) καὶ ὅτι οὐδεμία σωτηρίας ἐλπὶς δὲν ὑπῆρχε (ὅπερ ἦτο ψευδές). Ὁ Ἀλέξιος ἀνακάμπει. Σ. 178-9 τοῦ Michaud.

γ) Οἱ σταυροφ. νικήσαντες τὸν Κερβογᾶν στέλλουσιν εἰς τὸν Ἀλέξιον πρέσβεις, τὸν Οὐγωνα, ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, καὶ τὸν κόμητα Hainaut, ἵνα καλέσωσιν αὐτὸν νὰ πέμψῃ ἐπικουρίαν ἐπὶ πολιορκίᾳ Ἱεροσολύμων, εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν θέλουσιν ἀποδώσει τῶν ὅσα ἢ ἐκυριεύσαν, ἢ θέλουσι κυριεύσει· ἀλλ' ἐκ τῶν πρέσβεων ὁ μὲν Hainaut ἔγινεν ἄφαντος ὁ δὲ Οὐγων, ἀντὶ νὰ κομίσῃ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἀλεξίου, ἀπῆλθεν εἰς Γαλίαν. Μὴ ἐλθούσης δὲ ἀμέσως ὡς ἐκ τούτου τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Ἀλεξίου, οἱ σταυροφ. ἐκήρυξαν ἐκπτωτον τῶν δικαίων αὐτοῦ τὸν βασιλέα. Βοημοῦνδος καὶ Ῥαιμοῦνδος Τολώσσης. Σελ. 193 καὶ 195 τοῦ Michaud.

δ) Οἱ σταυροφόροι ἐκήρυξαν ἀναφανδὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἐν Συρίᾳ Χριστιανῶν, ὡς αἰρετικῶν. Ἐπιστολὴ αὐτῶν περὶ τούτου πρὸς τὸν πάπαν Οὐρβανόν.

3. 1099. α) Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους ἐλήφθη ἡ ἀπόκρισις τοῦ Ἀλεξίου ὅτι φθάνει μετ' οὐ πολὺ, ἅμα συμπληρώσῃ τὰς παρασκευάς. Οἱ σταυροφ. οἱ τοσάκις ἤδη παραβιάσαντες τὰς συνθήκας (Ἐδεσσα, Ἀντιόχεια καὶ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις· ἴδρυσις λατίνου πατριάρχου ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἔξωσις τοῦ ὀρθοδόξου· πόλεμος κατὰ τῶν χριστιανῶν) ἔρρηξαν ἤδη ἀναφανδόν.

β) Ἰουνίῳ μηνὶ πολιορκία Ἱεροσολύμων καὶ ἄλωσις κατὰ Ἰούλιον. Φοβεραὶ σφαγαὶ καὶ δηώσεις. (Σελ. 239 Michaud)

---

* Σφαγαὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ. Σελ. 173-4 τοῦ Michaud. [Author's note.]

b) June 3, fall of Antioch after heavy sufferances of the besiegers.* Alexius, along with a strong army, was approaching in order to help them, but, on the way there, he sees a great number of Frankish magnates coming forward from Syria, who announced that those having captured Antioch were already besieged by the Turk Kerbogha (which was true) and that there was no hope of escape (which was not true). Alexius turns back. Michaud's pp. 178-179.

c) The crus(aders) having defeated Kerbogha send ambassadors to Alexius, namely Hugh, brother of the king of France, and count Hainaut, so that they invite him to send reinforcements for the siege of Jerusalem, otherwise, they would render nothing from what they had captured or what they were about to capture; but of the ambassadors, Hainaut disappeared, whereas Hugh, instead of conveying Alexius's reply, went off to France. Hence, Alexius's reply not having been immediately received, the crusaders declared that the king had forfeited his rights. Boemund and Raymond of Toulouse. Michaud pp. 193 and 195.

d) The crusaders unashamedly declared war against the Christians in Syria as heretics. A letter from them about this is sent to Pope Urban.

3. 1099. a) At the beginning of the year Alexius's reply was received, namely that he was going to arrive in a while, after finishing the preparations. The crusaders, who had broken the treaties so many times (Edessa, Antioch, and many other cities; enthronement of a Frankish Patriarch in Antioch, expulsion of the Orthodox one; war against the Christians), openly broke (the treaty) once again.

b) In June siege of Jerusalem and (its) fall around July. Terrible massacre and plundering. (Michaud, p. 239)

---

* Slaughters in Antioch. Michaud pp. 173-174. [Author's note.]

γ) Ἰδρυσις βασιλείου ἐν Συρία καὶ λατίνου πατριάρχου ἐν Ἱεροσολύμοις. Ὁ Γοδοφρέδος βαρῶν καὶ πρόμαχος τοῦ Ἁγίου Τάφου ὁ δὲ ἀδελφὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ Βαλδουῖνος, 1^{ος} βασιλεύς.

4. 1101. Νεαὶ πολυάριθμοι ἀφίξεις εἰς τὴν Ἀνατολὴν σταυροφόρων Γάλλων, Γερμανῶν, Ἰταλῶν. Πάντες σχεδὸν καταστρέφονται ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀπὸ Τούρκων καὶ Τουρκομάνων. Ὁ Ἀλέξιος συκοφαντεῖται ὡς παραίτιος τῶν συμφορῶν τούτων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀλβέρτος ὁ Ἀκουῖνσιος καὶ αὐτὸς ὁ φανατικώτατος Michaud (Σελ. 269) ὁμολογοῦσιν ὅτι ἡ καταστροφὴ ὠφείλετο εἰς τὴν ἀπροβλεψίαν τῶν ἡγεμόνων καὶ τὴν ἀταξίαν τοῦ πλήθους.

c) Establishment of a kingdom in Syria and enthronement of a Frankish Patriarch in Jerusalem. Geoffrey: baron and defender of the Holy Sepulchre; while Baldwin, his brother and successor, 1st king.

4) 1101. In the East, new, numerous arrivals of French, German, and Italian crusaders. Almost all are destroyed in Asia Minor by Turks and Turkmens. Alexius is slandered as the instigator of these misfortunes. However, both Albert of Aquitaine and the extremely fanatical Michaud (p. 269) admit that the disaster was due to the leaders' lack of foresight and the crowd's lack of order.

Ἀλέξιος Κομνηνός, 1081-1118.
(Τέλος)

1. Πρώτης σταυροφορίας, 1096-1111 τέλος.

α) Ὁ Βοημοῦνδος, μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν κατάληψιν τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Παμφυλίας, ἐξηκολούθει κυριέων πόλεις ὑπὸ Ἑλλήνων κατεχομένας.

β) 1103. Ὁ Ἀλέξιος γράφει αὐτῷ ἀπαιτῶν τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῶν ἄλλων πόλεων κατὰ τὰς συνθήκας. Ὁ Βοημοῦνδος ἀρνεῖται λέγων τὸν βασιλέα παραβάτην τῶν συνθηκῶν.

γ) 1103-1104. Ὁ ἐν Ἀσία ἀγὼν Ἀλ. καὶ Βοημῶνδου. - Ὁ Βουτουμίτης κυριεύει τὴν Γερμανίειαν. Ὁ ἐπίσκοπος Πίσης ἔρχεται εἰς βοήθειαν τοῦ Βοημ. μετὰ 900 πλοίων. Ἡ περὶ Ῥόδον ναυμαχία αὐτοῦ πρὸς τὸν στόλον τοῦ Ἀλεξίου. Τρικυμία. Οἱ Πισᾶται κακῶς ἔχοντες καταφεύγουσιν εἰς Λαοδίκειαν, μηδὲν πλέον πράξαντες. - Νέα ἐπικουρία Γενουαίων. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμοῦς ὁ Καντακουζηνὸς κυριεύει τὴν Λαοδίκειαν, ἕτερος δὲ στρατ. τοῦ Ἀλεξίου ὁ Μοναστρᾶς κυριεύει Λογγινιάδα, Ἄδανα, Ταρσόν, Μάμιστραν. Τότε ὁ Βοημ. ἀπέρχεται εἰς τὴν Δύσιν ἵνα διὰ νέων δυνάμεων προσβάλλῃ τὸ κράτος ἐν Εὐρώπῃ.

δ) 1105. Ὁ Ἀλέξ. συγκεντρώνει περὶ Θεσσαλονίκην τοὺς στρατοὺς τοῦ Καντακουζ. καὶ τοῦ Μοναστρᾶ.

ε) 1107, 9 ὀβριου ἀποβιβάζεται ὁ Βοημ. εἰς Αὐλῶνα, 12.000 ἵππεῖς, 60.000 πεζοὶ Γάλλοι, Ἄγγλοι, Ἴταλοὶ καὶ Ἴσπανοί. Ἡ πολιορκία τοῦ Δυρῶραχίου ἀρχεται τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1108

σημείωση στο κάτω και πλαϊνό μέρος της σελ.: Ἀλέξιος ἔτη 37. - Ἰουστιν. 38. - Κωνστ. ὁ υἱὸς Λέοντος Γ' 34 ἔτη. Βασίλειος Β' 963-1025, ἀλλὰ πράγματι 981-1025 = 44 ἔτη. - Κωνστ. Πορφυρογέννητος 912-959 = 47, ἀλλὰ πράγματι 944-959 = 15 ἔτη.

Alexius Comnenus, 1081-1118.

(End)

1. End of First Crusade, 1096-1111.

a) Boemund, not being content with the capture of Cilicia and Pamphylia, kept seizing cities occupied by Greeks.

b) 1103. Alexius writes to him, requesting the rendering of Antioch and other cities in accordance with the treaties. Boemund refuses, calling Alexius a violator of treaties.

c) 1103-1104. The struggle in Asia between Al(exius) and Boemund. – Voutoumites captures Germanikeia. The bishop of Pisa comes to assist Boemund along with 900 ships. His sea-battle around Rhodes against Alexius' fleet. Storm. Pisans, in a bad condition, take refuge in Laodikeia, doing nothing further. New assistance by the Genoese. However, in the meantime Kantakouzenos captures Laodikeia, while another gen(eral) of Alexius, namely Monastras, captures Longiniada, Adana, Tarsus, Mamistra [Mopsuestia]. Then Boem(und) goes off to the West so that he strikes the state in Europe with new forces.

d) 1105. Alex(ius) gathers the armies of Kantakouz(enos) and Monastras around Thessaloniki.

e) 1109, October 9, Boem(und) lands in Avlona, 12,000 cavalry men; 60,000 infantry men, French, English, Italians and Spanish. The seize of Dyrrachion starts in the spring of 1108.

footnote at the bottom and on the side of the page: Alexius 37 years. – Justin(ian) 38. – Const(antine), the son of Leo III 34 years. Basil II 963-1025, but actually 981-1025 = 44 years. – Const(antine) Porphyrogenitus 912-959 = 47, but actually 944-959 = 15 years.

Τότε ἐπέρχεται καὶ ὁ Ἀλέξιος ὅστις, μὴ ἐπαναλαβὼν τὸ λάθος τοῦ νὰ παραταχθῆ εἰς μάχην κρίσιμον, περιζωννύει καὶ ἀκρωτηριάζει κατὰ μικρὸν τοὺς πολεμίους, ἐνῶ ὁ στόλος παρακωλύει πᾶσαν τροφῶν καὶ ἐπικουριῶν προμήθειαν ἐξ Ἰταλίας.

στ) Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1108 ὁ Βοημοῦνδος συνθηκολογεῖ ἀναγνωρίζων τὸν Ἀλέξιον κυρίαρχον (ὥστε λίζιον γενέσθαι τοῦ σκῆπτρου τὸν ἄνθρωπον) καὶ ὑποσχόμενος νὰ ἀναγκάσῃ τὸν Ταγκρέδον εἰς τὴν ἀπόδοσιν ὅλων τῶν πόλεων «ὅσαι ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς Ῥωμαίων τύχης ἐτύγχανον οὔσαι»· τὰς δὲ λοιπὰς νὰ διατηρήσῃ μὲν ἀλλὰ ὡς ἀπὸ τοῦ Ἀλεξίου ἔχων. Ταῦτα πάντα δὲ ἐκύρωσε δι' ὄρκων φρικτῶν· ἀλλ' ἅμα ἐπιστρέψας εἰς Ἀπουλίαν παρεσκευάσθη εἰς νέον κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα, καὶ εἶχεν ἤδη ἐτοιμάσει τὸν στόλον του ὅτε νοσήσας ἀπεβίωσεν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1111. Πῶς ἐπολιτεύθη πρὸς τοὺς ἀγωνιστάς;

2. Ἀληθῆ ἀποτελέσματα τῆς πρώτης σταυροφορίας.

α) Δυσυπολόγιστοι ζημίαι τοῦ κράτους ὡς ἐκ τῶν δηώσεων 2 περίπου ἑκατομμ. ἀνθρώπων ἀσυντάκτων καὶ ἐμπαθῶν. Δύο πόλεμοι κατὰ Βοημοῦνδου, ἐν Ἀσία καὶ ἐν Εὐρώπῃ.

β) Νέαι παραχωρήσεις πρὸς τοὺς Πισάτας.

γ) Αὔξεις τῆς μεταξὺ δύσεως καὶ χριστιανικῆς ἀνατολῆς ἀντιπαθείας, ἐπαγαγοῦσα ἐπὶ τέλους τὴν ὑπὸ τὴν (sic) δυτικῶν κατάκτησιν τοῦ ἀνατολικοῦ. Ἄλλ' ἢ κατάκτησις αὕτη εἰς οὐδὲν ὠφέλησε τὸν Χριστιανισμόν, συνετέλεσε δὲ μόνον εἰς τὸ νὰ παρασκευάσῃ τὸν θρίαμβον τοῦ ἰσλαμικοῦ.

3. Τὰ τελευταῖα ἑπτὰ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξίου ἔτη.

α) Πολίτευμα αὐτοῦ πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν Βογομίλων.

β) Κατατρόπωσις τοῦ Σουλτάνου Ἰκονίου (Ρούμ) 1116 καὶ ὑποχρέωσις αὐτοῦ εἰς συνθήκην ἐπωφελῆ ἧτις ὅμως δὲν ἐξετελέσθη. – Οὐδεμία ἐγένετο ἐκστρατεία κατὰ τῶν μὴ ἐκτελεσάντων τὰς πρὸς τὸν Βοημοῦνδον συνθήκας σταυροφόρων.

4. Ποικίλαι περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἀλεξίου καὶ εὐεξήγητοι κρίσεις. Διατὶ ὑπὸ τῆς ἰδίας συζύγου ἠλέγχθη ὡς ὑποκριτής.

At that time Alexius also proceeds, and, not repeating the mistake of giving a decisive battle, he encircles and slightly mutilates the ranks of the enemy, while the fleet prevents any provision of food and assistance from Italy.

f) In the same year (1108) Boemund signs a treaty in which he acknowledges Alexius as sovereign (“so that the man became a vassal of the sceptre”) and promises to oblige Tancred to hand in all the cities which “happened to be under the sceptre of the Roman destiny”; as for the rest of the cities, (he promises) to keep, but as having them with Alexius’ permission. (Boemund) sanctioned all this by terrible oaths; however, on returning to Apulia, he prepared for a new struggle against Greece, and had already his fleet prepared, when he fell ill and died at the beginning of 1111. How did he behave towards fighters?

2. Actual results of the first crusade.

a) Incalculable damages to the state because of the plundering by almost 2 million people, who were irregulars and acted viscerally. Two wars against Boemund, in Asia and Europe.

b) New concessions to the Pisans.

c) Increase of the antipathy between the West and the Christian East, which in the end brought about the conquest of the Eastern (state) by the Westerners. However, this conquest was of no benefit for Christianity, and in fact it only contributed to preparing the triumph of Islam.

3. The last seven years of Alexius’ reign.

a) His policy towards the heresy of Bogomilism.

b) Crush of the Sultan of Iconium (Rum) in 1116 and his being coerced to sign a beneficial treaty, which however was not implemented. – No campaign mounted against the crusaders who had not abided by the treaties with Boemund.

4. Various and easily explained judgments about Alexius’ character. Why he was accused of being a hypocrite by his own wife.

Ἰωάννης Κομνηνός, 1118-1143.

1. Ἐπεκλήθη Καλοῖωάννης. Αὐτοὶ οἱ Σταυροφόροι ἐπήνεσαν τὴν χρηστότητα αὐτοῦ.

2. Κατὰ τὰ πρῶτα 9 ἔτη, -1127 ἀδιάκοποι πόλεμοι.

α) ἀποκρούει τοὺς Πετσενέγους, τοὺς Οὐγγρους καὶ τοὺς Σέρβους, ἐπιβαλὼν εἰς τοὺς πρῶτους τοσαύτην φθορὰν ὥστε ἐπὶ μακρὸν οὐδεμίαν ἐπεχείρησαν κατὰ τοῦ κράτους ἐπίθεσιν.

β) ἀνέκτησεν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Τούρκων τὴν Λαοδίκειαν, τὴν Σωζόπολιν, τὴν Κοσταμῶνα· ὁ ἐπὶ τῷ τελευταίῳ τούτῳ ἔργῳ θρίαμβος ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι ἐπερχομένου μὲν αὐτοῦ ἠττῶντο, ἀπελθόντος δὲ εἰς Κ/πολιν ἐπανελάμβανον τὰς ἐπιδρομάς.

γ) ἐχθροπραξίαι τῶν Ἐνετῶν ἔνεκα τῶν παραχωρηθέντων εἰς τοὺς Πισάτας προνομίων. Ἐπικύρωσις ἀμφοτέρων τῶν παραχωρήσεων.

2. (sic) Κατὰ τὰ ἐπόμενα δέκα ἔτη -1137, εἰρήνη.

3. Παρέμβασις εἰς τὰ ἐν Συρίᾳ πράγματα τῶν Φράγκων. 1137-1143. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ἰ. ἐπολέμησε Τούρκους, Ἀρμενίους, Φράγκους. Ἐπειτα βλέπων κινδυνεύοντας τούτους ὑπὸ τῶν Τούρκων (ὧν προΐστατο τότε ὁ ἰσχυρὸς σουλτάνος Ζεγκῆ), συνετάχθη μετὰ τῶν Χριστιανῶν· ἀλλὰ βλέπων τοὺς Φράγκους δυσπιστοῦντας πρὸς αὐτόν, ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς εἰς τὴν τύχην τους. Ἐπανερχόμενος δὲ ἐκ Συρίας τῷ 1143 ἀπεβίωσεν ἐκ πληγῆς ἣν ἔλαβε ἐν κυνηγεσίῳ περὶ τὸν Ταῦρον, τὸ ὄρος.

John Comnenus, 1118-1143.

1. He was also called “John the Good”. Even the crusaders praised his goodness.

2. In the first 9 years, –1127 incessant wars.

a) (He) repels the Pechenegs, the Hungarians and the Serbs, causing such losses to the first that for a long time they undertook no attack against the state.

b) (He) reconquered Laodikeia, Sozopolis, Kastamonu from the Turks in Asia Minor; the triumph performed on the occasion of this last feat, but the Turks, while he would attack, would be defeated, whereas, when he would go back to Constantinople, they would resume the raids.

c) Hostilities of the Venetians because of the privileges granted to the Pisans. Ratification of the concessions to both.

2. (sic) During the following ten years –1137, peace.

3. Intervention in the Frankish affairs in Syria 1137-1143.

In the beginning, J(ohn) fought against Turks, Armenians, Franks. But then, as he saw the latter being in danger because of the Turks (whose ruler then was the powerful Sultan Zengi), he aligned himself with the Christians; however, as he understood that the Franks did not trust him, he abandoned them to their fate. Coming back from Syria in 1143, he died of a wound he sustained during a hunt near mount Taurus.

Μανουήλ Κομνηνός.

1143-1180

1. Ἡρωϊκὸς τοῦ Μανουήλ χαρακτήρ. Ἀθλητικὸν αὐτοῦ σῶμα. Ἐνάμιλλος τῶν κρατίστων ἵπποτῶν τῆς Δύσεως, ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον φιλοπόλεμος, ὥστε ἐπὶ τέλους, ἀντὶ νὰ σώσῃ τὸ κράτος, ἐπετάχυνεν ἴσως τὴν πτῶσιν αὐτοῦ.

2. 1147. Δευτέρα Σταυροφορία ἦν προεκάλεσε ἡ ἄλωσις τῆς Ἐδέσσης ὑπὸ τῶν σουλτάνων Ζεγκῆ καὶ τοῦ πολυθρυλήτου αὐτοῦ υἱοῦ Νουρεδδίν.

α) Πρῶτος στράτευσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Γερμανίας Κορρόδος Γ' (70.000 ἵπποται καὶ πολυάριθμον ἑλαφρὸν ἵππικὸν καὶ πεζικόν), ἀμέσως δὲ κατόπιν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος Ζ' μετὰ οὐδὲν ἦττον μεγάλης στρατιᾶς. Ἐπανάληψις καθ' ὁδὸν μέχρι Κ/πόλεως τῶν αὐτῶν τῆς 1^{ης} σταυροφ. περιπετειῶν. Κατ' ἀρχὰς ὁ Λουδοβίκος ἀποποιεῖται τὸν ὄρκον πίστεως καὶ εὐλαβείας· ἐπὶ τέλους ὁμῶς ὁμνύει αὐτὸν καὶ διαπεραιοῦται ~~ἑλληνοδιαδόχως~~ εἰς Ἀσίαν. Ὁ δὲ Κορ. διεπέρασε μὴ ὁμόσας.

β) Ὁ πρῶτος ἐπὶ Ἰκόνιον στρατεύσας Κορρόδος, ἔπαυε τὰ πάνδεινα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀποπλανηθεὶς τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπέστρεψεν, ἀφοῦ ἀπέβαλε τὰ 9/10 τοῦ στρατοῦ, εἰς Νίκαιαν, ὅπου ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε φθάσει ὁ Λουδοβίκος. Πρὸς τὸν Κορρόδον δὲν προσηνέχθησαν οἱ Βυζαντινοὶ εἰλικρινῶς, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἀλέξιος. Ὁ Κορρόδος δὲν συνέπραξεν ἤδη μετὰ τοῦ Λουδοβ., διεχείμασεν ἐν Κ/πόλει· ἀλλὰ μετὰ τινα μέχρι Συρίας διὰ θαλάσσης ἐν ἔαρι τοῦ 1147, ἐπέστρεψε - τῷ 1148 εἰς τὰ ἴδια, ἀφοῦ εἰς μάτην ἔφθειρε τοὺς πόρους καὶ τοὺς πολεμιστὰς τῆς Γερμανίας ἐν τῷ ἐπιχειρήματι τούτῳ.

γ) Ἀλλὰ καὶ ὁ Λουδοβίκος οὐδὲν γενναῖον ἔπραξεν. Ἀφικόμενος κακῶς ἔχων εἰς Ἀττάλειαν, ἐπέρασεν ἐκεῖθεν διὰ

Manuel Comnenus.

1143-1180

1. Manuel's heroic character. His athletic body. Equal to the strongest knights of the West, but, in the end, his great love for war, instead of leading him to save the state, precipitated his fall.

2. 1147. Second Crusade, caused by the capture of Edessa by Sultans Zengi and his famous son Nureddin.

a) It was the king of Germany Conrad III who marched first (70,000 cavalry men and numerous light cavalry and infantry), immediately followed by the king of France Louis VII along with no less great an army. On the way to Constantinople, resumption of the adventures known from the 1st crusade. In the beginning Louis refuses to pledge allegiance and reverence; but in the end he does pledge and passes over ~~consecutively~~ to Asia. Conrad passed over without having pledged allegiance.

b) Conrad, who had marched first against Iconium, went through many sufferings by the enemy, as he was led astray, so he turned back, after leaving 9/10 of his army in Nicaea, where Louis had arrived in the meantime. The Byzantines did not behave honestly towards Conrad, as Alexius had done once. Conrad had not yet cooperated with Louis, he wintered in Constantinople; but after some developments until the arrival in Syria by sea in the summer of 1147, he returned home in 1148, after wasting the resources and fighters of Germany in this operation to no avail.

c) But neither did Louis act bravely. Reaching Attaleia in a bad condition, he passed over to Syria by sea,

θαλάσσης εἰς Συρίαν, ἀπέτυχεν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Δαμασκοῦ καὶ τοῦ Ἀσκάλωνος καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν διὰ θαλάσσης ἐν ἀρχῇ τοῦ 1149.

δ) Διαφορὰ τῆς 2ας σταυρ. ἀπὸ τῆς πρώτης.

3. Σύγχρονος, τῷ 1147, ἐπιδρομὴ τοῦ τότε ἡγεμόνος τῆς κάτω Ἰταλίας Ῥογέρου Β' (ἀνεψιοῦ τοῦ Γυσκάρδου). Καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας ἐκ συνεννοήσεως πρὸς τὸν Κορράδον.

α) Ἄλωσις Κερκύρας ὑπὸ τοῦ νορμαννικοῦ στόλου, ναυαρχοῦντος τοῦ Γεωργίου Ἀντιοχέως· ἔπειτα ὁμως ἀποκρούεται ἐκ Μονεμβασίας.

β) Τραπεῖς πρὸς τὰ ὀπίσω λεηλατεῖ πρῶτον τὰ παράλια τῆς Δ. Ἑλλάδος καὶ εἰσπλεύσας εἰς τὸν Κορινθ. κόλπον κυριεύει τὰς Θήβας καὶ τὴν Κόρινθον, πόλεις τότε πλουσιωτάτας. Τούτων γενομένων ἐπανῆλθεν ὁ στόλος εἰς Πάνορμον (Ponte dell' Amiraglio). Ἰδρυσις τότε τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης μεταξουργείων, ἐν Πανόρμῳ, διὰ τῶν μεταξουργῶν γυναικῶν ἃς εἶχεν αἰχμαλωτεύσει.

failed in the siege of Damascus and Ascalon and returned to France by sea at the beginning of 1149.

d) Difference of the 2nd crusade from the first.

3. (1147) Synchronised raid of Roger II (Guiscard's nephew), ruler of southern Italy at the time. In all probability, after an understanding with Conrad.

a) Fall of Corfu to the Norman fleet, under the admiralship of George of Antioch; but later he is driven away from Monemvasia.

b) Turning back, he first plunders the coast of Western Greece, and, sailing into the Corinthian gulf, captures Thebes and Corinth, most rich cities of the time. After these developments, the fleet came back to Panormos (Ponte dell' Amiraglio). At that time the first silk industry of Europe was founded at Panormos, by the female weavers of silk, whom he had captured.

Μανουήλ Κομνηνός
1143-1180.
(Τέλος)

1. Ὁ πρὸς τὸν Ῥογέρον Β΄ καὶ τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ Γουλιέλμον πόλεμος 1149-1158 πόλεμος. (sic)

α) Πολιορκία καὶ ἀνάκτησις τῆς Κερκύρας μετὰ μακροὺς καὶ δεινοὺς ἀγῶνας καθ' οὓς ἠρίστευσαν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ 4 ἀδελφοὶ Πετραλεῖφαι (ἀπόγονοι τοῦ Γάλλου Pierre d' Aulps).

β) Ὁ Μανουήλ ἀποφασίζει νὰ προσβάλη τὸν Ῥογέρον ἐν αὐτῇ τῇ Ἰταλία, καίτοι τῷ 1154 ὁ τότε βασιλεὺς Γουλιέλμος προέτεινεν αὐτῷ ἐπὶ ἀποδώσει πάντων ὅσα εἶχον ἀρπαγῇ ἐξ Ἑλλάδος.

γ) Κατ' ἀρχὰς ὁ πόλεμος οὗτος, καίτοι τοῦ βασιλέως ἀπόντος, ἠὺδοκίμησεν, ἀλλὰ τελευταῖον, μετὰ πολλὰς ἀποτυχίας, ἐγένοντο δεκταὶ αἱ τοῦ Γ. προτάσεις καὶ ἀπεδόθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ προσυληθέντα, πλὴν τῶν μεταξουργῶν γυναικῶν.

δ) Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου τούτου νέαι πρὸς τοὺς Ἑνετοὺς παραχωρήσεις ἐντὸς τοῦ κράτους· καὶ συνθῆκαι πρὸς τοὺς Γενοαίους ὅμοιαι τῶν πρὸς Πισάτας.

2. Δεινὴ ταπείνωσις τοῦ Ῥενάλδου τῆς Ἀντιοχείας καὶ τοῦ βασιλέως τῶν Ἱεροσολύμων Βαλδουῖνου Γ' καὶ θριαμβικὴ εἴσοδος τοῦ Μανουήλ εἰς Ἀντιόχειαν, 1156.

3. Συνθῆκαι τοῦ μεγάλου Νουρεδδὶν καὶ τοῦ Σουλτάνου Ἰκονίου Ἀζεδδὶν, 1156-1159.

4. Νέος πρὸς τοὺς Οὐγγροὺς πόλεμος, 1164-1168. Περιφανὴς νίκη τοῦ Μανουήλ περὶ Ζεύγμινον· οἱ Οὐγγροὶ εἰρηνεύουσι καὶ

Manuel Comnenus

1143-1180.

(End)

1. The war against Roger and his son and successor William 1149-1158.

a) Siege and reconquest of Corfu after long and hard battles during which the king and the 4 brothers Petralfai (descendants of the French Pierre d'Aulps) excelled.

b) Manuel decides to strike Roger in Italy itself, although in 1154 the king of the time William proposed to him to hand in everything that had been taken away from Greece.

c) In the beginning this war went well, although the king was absent, but at the last stage, after many failures, W(illiam)'s proposals were accepted and he handed in what had been plundered or captured previously, except for the female weavers.

d) During this ongoing war, new concessions within the state (are given) to the Venetians; and treaties with the Genoese (are signed), similar to those signed with the Pisans.

2. Bad humiliation of Raynald of Antioch and the king of Jerusalem Baldwin III, and triumphal entry of Manuel to Antioch, 1156.

3. Treaties of the great Nureddin and the Sultan of Iconium Izz al-Din, 1156-1159.

4. New war against the Hungarians, 1164-1168. Manuel's

μετ' οὐ πολὺ, 1172, δέχονται βασιλέα τὸν προστατευόμενον τοῦ Μανουήλ Βέλαν, ὅστις παρέμεινε πιστὸς σύμμαχος τοῦ Βυζαντίου. Τελευταῖος θρίαμβος τῆς μεσαιωνικῆς ἡμῶν ἱστορίας, τελεσθεὶς ἐν Κ/πόλει ἐπὶ τῷ περὶ Ζεύγμινον κατορθώματι.

5. Ἀσύνητος καὶ ἀλυσιτελῆς στρατεία ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ βασ. Ἰεροσ. Ἀμαλαρίχου ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον, 1170.

6. Νέα πρὸς τοὺς Ἐνετοὺς ῥῆξις. Τῇ 12 Μαΐου 1171 διατάσσεται ἡ σύλληψις ὅλων τῶν ἐν τῷ κράτει Ἐνετῶν καὶ ἡ δήμευσις τῆς περιουσίας των. Μετὰ μακροὺς ἀγῶνας ἐδέησε ν' ἀποδεχθῆ αὐτοὺς πάλιν καὶ νὰ καταβάλῃ, εἰς δόσεις, 1.500.000 χρυσῶν = 22.500.000 δρ.

7. Τελευταῖαι ἀτυχεῖς πρὸς τοὺς ἐν Μ. Ἀσίᾳ Τούρκους ἐχθροπραξίαι, 1174-1180, ἐξ ὧν ἐπαγιώθη τὸ κράτος τῶν πολεμίων ἐκείνων. Ὁ βασιλεὺς ἠγωνίσθη ὅπως ἐν τῇ νεότητι λαβῶν τραύματα πολλὰ, ἀλλ' εἰς μάτην.

8. Γενικὴ περὶ τῆς βασιλείας ταύτης κρίσις. Ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ κράτος ἐφαίνετο ἔχων (sic) τὴν αὐτὴν ἔκτασιν καὶ ἰσχὺν οἷαν περὶ τὰ τέλη τῆς προηγ. ἑκατ. Ἐνεκα δὲ τοῦ προσωπικοῦ ἀξιώματος τοῦ Μανουήλ εἶχε πρόσχημά τι λαμπρότερον. Καὶ ὅμως μετὰ 23 μόλις ἔτη ὁ κολοσσὸς ἐκεῖνος κατέπεσε διὰ μιᾶς. - Ἐλλειψις ἐθνικῆς ἐνότητος. Μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου, τῆς Συρίας καὶ ἐπ' ἐσχάτων τοῦ ἡμίσεως τῆς Μ. Ἀσίας, ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ λόγῳ ἀριθμητικῶ ἐμειονοψήφει. Ἡθικὴ ἐξασθένεισις. Οἱ ἀγῶνες τῆς μεταρρύθμισεως ἀπέτυχαν. Ἡ ἀκμὴ τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας ὠφείλετο εἰς σχετικόν ὄργανισμόν. Σταυροφορίαι. 60.000 ἀλλόφυλοι ἐν Κ/πόλει ἔχοντες ἴδια φρούρια καὶ ἰδίους στόλους. Εἰς ἐπίμετρον οἱ διάδοχοι τοῦ Μανουήλ ὅλως ἀνίκανοι.

splendid victory near Zeugminon; the Hungarians keep the peace, and, after a while, in 1172, accept as their king Manuel's protégé Bela, who remained a faithful ally of Byzantium. Last triumph of our medieval history, held in Constantinople on the occasion of the feat of Zeugminon.

5. Unwise and unprofitable campaign to Egypt, along with the king of Jerusalem Amalric, 1170.

6. New split with the Venetians. On May 12, 1171 orders were given for the arrest of all Venetians in the state and the confiscation of their properties. After long fights (Manuel) at last admitted them back and had to pay, in instalments, 1,500,000 golden coins = 22.500.000 dr.

7. Last unsuccessful conflicts with the Turks in Asia Minor, 1174-1180, through which the state of that enemy was consolidated. The king fought just like he did in his youth, sustaining many wounds, but in vain.

8. General judgment about this reign. At first sight, the state looked as if it had the same magnitude and power as at the end of the previous century. In fact, thanks to the personal prestige of Manuel's reign, the state had a guise of deceptive splendour. And yet, after only 23 years, that colossus fell at once. – Lack of national unity. After the loss of the Greeks in Egypt, Syria, and, lastly, of half of Asia Minor, the Greek nation, because of numerical reasons, was the minority (within the state). Moral debasement. The struggle for reform failed. The prime of the Macedonian dynasty was due to relative organization. Crusades. 60,000 foreigners in Constantinople, having their own castles and fleets. To sum up, Manuel's successors were completely incompetent.

Περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πόλεων καὶ
τῶν ἐπαρχιῶν ἐν τῇ 12ῃ ἑκατονταετηρίδι

1. Γεωγραφία τοῦ Ἄραβος Ἐδρισῆ συνταχθεῖσα τῷ 1151 κατὰ προτροπὴν τοῦ Ῥογέρου Β' ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ ὁποίου ἤκμασεν ὁ γεωγράφος οὗτος.

α) Πελοπόννησος (Μπελμπονέζ). Περίπλους καὶ διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ διαπεραιώσεις τῶν πλοίων. - Ἀκμάζουσα λόγῳ πληθυσμοῦ καὶ εὐπορίας. - 13 μεγάλαι πόλεις, πολλὰ φρούρια καὶ πλεῖστα χωρία. - Κόρινθος, Πάτραι μετὰ περιφῆμου ναοῦ. Ἄρκαδία, πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, μετὰ συχνάζομένου λιμένος. Μεθώνη, μετὰ φρουρίου. Κορώνη, μικρὰ ἀλλ' ὄχυρά· Μαλέα (Ταίναρον) ἐπὶ ἄκρας ἀφ' ἧς φαίνεται ἡ Κρήτη. Λακεδαίμων (Ἐλ Κεδαιμονά)· Μονεμβασία (Μαλιάσα). Ἄργος, ἐν ὠραία χώρα· Ναύπλιον (Ἀνάμπολι).

β) Στερεὰ Ἑλλάς. Βόνιτζα (Βονδεζα) ὄχυρὰ ἐμπορικὴ πόλις· πύργος Ἄλμυροῦ (Ἐλμιλά, Ἀντίρριον). Ναύπακτος (Νάμπακτο). Θῆβαι (Ἀστίφας). Ἀθῆναι· πόλις πολυάνθρωπος περιετοιχισμένη (sic) ὑπὸ κήπων καὶ σιτοφόρων πεδίων. Ἐπὶ τῆς Εὐβοίας (Ἐγριμπος), Κάρυστος, Ἅγιος Ἰωάννης (Ἀγίνις).

γ) Ἠπειρος· Δρυνόπολις. Ἰωάννινα (Ιάλνα) ἱκανῶς κατοικούμενα.

δ) Θεσσαλία· Τρίκκαλα (Ταρούφνικα) ἐν πεδίῳ ἀμπελοφύτῳ· Λάρισσα, ἀξιόλογος, μὲν πολλὰς σιτοφόρους καὶ οἰνοφόρους γαίας· Ἄλμυρόν, ἀξιόλογον ἐμπορεῖον· Δημητριάς (Δεμετριάνα) μικρὰ ἀλλ' ἱκανῶς κατωκημένη· Πλαταμών, εὐλίμενος, εὐφορος, μὲν ὑψηλὰς καὶ ὠραίας οἰκίας.

Regarding the state of cities and provinces in the 12th century

I. Geography, by the Arab al-Idrisi written in 1151 after the encouragement of Roger II in whose court this geographer thrived.

a) The Peloponnese (Belbonez). Circumnavigation and passing of the ships through the Isthmus. – (The Peloponnese) was thriving thanks to its population and riches. – 13 great cities, many castles and numerous villages. – Corinth, Patras with a famous church. Arcadia, a big and densely populated city, with a frequented port. Methoni, with a castle. Koroni, small but fortified. Malea (Tainaron) on a summit from which Crete is visible. Lacedaimon (El Kedaimonà). Monemvasia (Maliassa). Argos in a beautiful country; Nafplion (Anamboli).

b) Sterea Hellas [=mainland Greece to the South of Thessaly]. Vonitsa (Vondeza) fortified commercial city; tower of Almyros (Elmila, Antirrion). Nafpaktos (Nábakto). Thebes (Astifas). Athens; a densely populated city, surrounded by gardens and wheat plains. On Euboea (Egribos), Karystos, Hagios Ioannis (Aginis).

c) Epirus; Drynopolis. Ioannina (Ialna) quite well inhabited.

d) Thessaly; Trikala (Taroufnika) in a a vineyard plain; Larissa, an important city, with many wheat plains and vineyards; Almyron (sic), an important trading-station; Demetrias (Demetrianana) small but quite well inhabited; Platamon, a good harbour, (a city on) fertile soil, with tall and beautiful houses.

ε) Μακεδονία. Κίτρος, ὄχυρον καὶ πολυάνθρωπον ἐμπορεῖον· Καστορία, παρὰ λίμνην βρίθουσαν ἰχθύων, πολυάνθρωπος καὶ ὑπὸ κωμῶν ἐστεφανωμένη. Θεσσαλονίκη. Σκόπια, Σέρραι, Δράμα, Χρυσόπολις, Ἀχρίς, μεγάλη ἐμπορική πόλις. Ἡ ἀπὸ Δυρῶραχίου εἰς Θεσσαλονίκην λεωφόρος.

στ) Νῆσοι τοῦ Ἰονίου πελάγους. Ἰθάκη (Θακοῦ), χαρίεσσα καὶ πολύδενδρος· Κέρκυρα (Κορφός), μεγάλη καὶ ἀκμάζουσα πόλις· Κεφαλληνία (Τζιφαλούνια), καλῶς κατοικημένη· Λευκάς (τριγωνοειδής).

ζ) Νῆσοι τοῦ Αἰγαίου. Μῆλος, Πολύκανδρος (Μπελίκεντρα), Ἴος (Νιὸ) καλῶς οἰκουμένη, εὐφορος, 2 λιμένας, Ἀστυπάλαια (Σταμπαλέα) καλ. οἰκουμ. πλουσία εἰς βόας καὶ πρόβατα. Σαντορίνη, Ψαρὰ (ἔρημα). Σάμος, πολλοὶ κάτοικοι, πλούσια προϊόντα. Χίος, οὐδὲν ἦττον πλουσία. Ἄνδρος, πολυάνθρωπος καὶ ἀκμάζουσα. Τήνος, Μύκονος (Μίκουλη)· Δῆλος, καλὸν ἔχουσα λιμένα, ἀλλ' ἀκατοίκητος· Νάξος μετὰ πολλῆς κτηνοτροφίας· Ἀμοργός (Ναμόργκο, πυκνῶς οἰκουμένη)· Λέρος, Κάλαμος, Κῶς (Κουῖ), Νίσυρος, Ῥόδος, Κύπρος, Κρήτη.

η) Νέα Ἥπειρος. Δυρῶραχίον (Ἀδραστῶ), Αὐλών (Λαμπλουνά), Χιμάρρα (Τζούμαρα). Βουθρωτόν, πολυάνθρωπον ἐμπορεῖον.

2. Ἰουδαϊκαὶ ἀποικίαι, κατὰ Βενιαμὶν Τουδέλαν, ἐν τῇ αὐτῇ (12) ἑκατ. περιηγηθέντα τὰς εὐρωπ. χώρας τοῦ κράτους.

α) Αἱ μεγαλύτεραι ἐν Κωνστ/πόλει, (ὅπου ἄλλοτε κατὰ Τ. ὄκουν 20.000 Ἰουδ. ἔπειτα ἠλαττώθησαν εἰς 2500, ἐξωσθέντες εἰς Πέρα, πλεῖστοι μεταλλουργοὶ καὶ ἔμποροι, τινὲς πλουσιώτατοι) καὶ ἐν Θήβαις (ὅπου ὄκουν 2000, οἱ ἄριστοι ἐν Ἑλλάδι μεταξουργοὶ καὶ ἐργάται πορφύρας).

β) Μικρότεραι ἀποικίαι· Θεσσαλονίκη, 500· Ἀλμυρός, 400· Ῥαιδεστός, 400. Κόρινθος 300· Κρίσα, Χαλκίς, Καλλίπολις ἀνὰ 200· Ἄρτα, Ναύπακτος, Λακεδαίμων, Λαμία, ὀλιγώτεροι. Εἰς Κέρκυραν, ὅπου σήμερον ἀκμάζει ἰουδαϊκὴ κοινότης 6000 ψυχῶν, ἐπὶ Τ. εἰς μόνος Ἰουδαῖος.

e) Macedonia. Kitros, a fortified and densely populated trade centre; Kastoria, near a lake with a great abundance of fish, densely populated and wreathed by towns. Thessaloniki. Skopje, Serrai, Drama, Chrysopolis, Ochrid, a big commercial city. The avenue connecting Dyrrachion with Thessaloniki.

f) Islands of the Ionian. Ithaca (Thakou), pretty and with many forests; Corfu (Korfos), a big and thriving city; Cephalonia (Tzifalounia), well inhabited; Lefkas, triangular.

g) Islands of the Aegean. Melos, Polykandros (Belikentra), Ios (Nio), well inhabited, on fertile soil, with 2 harbours, Astypalaia (Stabalea), well inhabited and rich in cattle and sheep. Santorini, Psara (uninhabited). Samos, with many inhabitants, rich production. Chios, equally rich. Andros, densely populated and thriving. Tinos, Mykonos (Mikouli). Delos had a good harbour, but was uninhabited; Naxos: rich husbandry; Amorgos (Namorgo, quite well inhabited); Leros, Kalamos, Cos (Koui), Nisyros, Rhodes, Cyprus, Crete.

h) New Epirus. Dyrrachion (Adrasto), Avlon (Lablounà), Himarra (Tzoumara), Vouthroton, densely populated trade centre.

2. Jewish colonies according to Benjamin of Tudela, who in the same (12th) century travelled through the European provinces of the state.

a) The largest ones in Constantinople (where, according to B., 20,000 Jews used to stay, then their number dwindled to 2,500, as they were expelled to Pera, very many metalworkers and merchants, some extremely rich) and Thebes (where 2,000 lived, the most excellent silk weavers and workers of purple in Greece).

b) Smaller colonies; Thessaloniki, 500; Almyros, 400; Rhaidestos, 400, Corinth, 300; Krisa, Chalkis, Kallipolis, each 200; Arta, Nafpaktos, Lakedaimon, Lamia, fewer. In Corfu, where nowadays thrives a Jewish community of 6,000 people, in the time of B. lived one Jew only.

3. Προνόμια και δίκαια τῶν πόλεων.

α) Ἀθηνῶν. Κατὰ τὸ ὑπομνηστικὸν πρὸς τὸν Ἀλέξιον Κομνηνὸν Γ', 1198, ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως Μιχαὴλ Χωνιάτου, ὁ στρατηγὸς τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα οὐδὲ νὰ διέλθῃ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔτι ὀλιγώτερον νὰ εἰσπράξῃ φόρους ἢ νὰ μετέλθῃ δικαστικὴν

[αλλαγὴ φύλλου, νέο με τίτλο Συνέχεια τῆς Περιλήψεως 53]

ἐξουσίαν, ἀντὶ τῶν ἀρχόντων. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων φορολογιῶν χάριν τοῦ στόλ. ἐλάχιστα συνετέλουν αἱ Ἀθῆναι, δυνάμει τοῦ ἀρχαίου αὐτῶν προνομίου.

Παιδευτήρια ὀνομαστά. Δαυῖδ Β' ἡγεμὼν Γεωργίας (1088-1125) διέταξε νὰ πέμπωνται ἐνταῦθα κατ' ἔτος 20 νέοι Γεωργιανοὶ πρὸς ἐκπαίδευσιν. Ἐκ τῶν νέων τούτων φημίζεται εἰς μάλιστα ἐν Γεωργία ὡς ἐπικὸς ποιητῆς καὶ βασιλικὸς βιβλιοφύλαξ.

Ἄγγλοι ἐν Ἀθήναις ἐκπαιδευθέντες ὁ μάγιστρος Αἰγίδιος, ἰατρικὸς συγγραφεὺς περιώνυμος, ἐν Παρισίοις ἀκμάσας περὶ τὰ τέλη τῆς 12 ἑκατ.

Ὁ μάγιστρος Ἰωάννης Βαζιγγεστόκ, ἀποβιώσας τῷ 1252 ὡς ἀρχιδιάκονος τοῦ Λαϊσεστέρ, ἀνὴρ ἐγκρατέστατος τῆς λατινικῆς καὶ ἑλληνικῆς, διηγήθη εἰς τὸν ἐκεῖ ἐπίσκοπον Ροβέρτον ὅτι εἶχε σπουδάσας εἰς Ἀθήνας. Τὰ περὶ τῆς διδασκάλου αὐτῆς νεάνιδος Κωνσταντίνης, θυγατρὸς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν. Ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος Ἀθῆναι, κατὰ τὸν μάγιστρον.

β) Μονεμβασία

Τρία γένη, Μαμωνᾶς, Εὐδαιμονογιάννης (συγκ. Μονογιάννης), Σοφιανός (τούτου κλάδος ἦσαν οἱ Νοταράδες) ἐκυβέρνησαν τὰ πράγματα τῆς πόλεως καὶ ἀπέκρυσαν πολλοὺς ἐξωτερικοὺς πολεμίους.

4. Πολλοὶ δυνατοὶ ἐγένοντο ἐν τῇ 12 ἑκ. κύριοι ὀλοκλήρων ἐπαρχιῶν.

3. Privileges and rights of cities.

a) of Athens. According to the memorandum to Alexius Comnenus III, 1198, submitted by archbishop Michael Choniates, the general of Greece did not have the right even to pass through the city, and even less to collect taxes or exert judicial

[change of sheet, new one entitled Continuation of the Summary 53]

power, instead of the archons. And even in emergency tax collections for the sake of the fleet, Athens contributed very little, by virtue of their ancient privilege.

Famous schools. David II, ruler of Georgia (1088-1125), ordered that each year 20 young Georgians should be sent here in order to be educated. Out of these students one is extremely well-known in Georgia as epic poet and royal book-keeper.

Englishmen educated in Athens: magister Ægidius, famous medical writer, thriving in Paris around the end of the 12th cent.

Magister John of Basingstoke having died in 1252 as archdeacon of Leicester, a man with deep knowledge of Latin and Greek, told the bishop there, named Roger, that he had been a student in Athens. Accounts about him being the tutor of young Constantina, daughter of the Archbishop of Athens. Etymology of the name Athinai, according to the magister.

b) Monemvasia

Three families, Mamônas, Evdaimonogiannis (contr. Monogiannis), Sofianos (a branch of this family was the Notarades) administered the city and repelled many external enemies.

4) Many dynatoi [=rich landowners] became masters of whole provinces in the 12th cent.

α) Ἐν Ἠπειρῷ Βρανᾶς, Καντακουζηνός, Εἰρήνη Παλαιολογία.

β) Τὰ κτήματα τῆς Εὐφροσύνης Δούκαινας περιελάμβανον τὰς δεσσαλικὰς πόλεις Βίσσωνα, Φάρσαλον, Θαυμακόν, Ῥαβένικαν, Ἄλυρον καὶ Δημητριάδα.

γ) Οὐδὲν ἦττον ἰσχυροὶ ἦσαν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν, οἱ Πετραλεῖφαι, ἐν Αἰτωλία, οἱ Ῥαούλ, οἱ Μελισσηνοί, οἱ Μαυροζοῦμαι ἐν τῇ δυτικομεσημβρινῇ Πελοποννήσῳ.

δ) Ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Πελοποννήσῳ ὁ Ναυπλιεὺς Σγουρός, ὀνομαστὸς ἐπὶ τῷ πλούτῳ καὶ τῇ εὐγενείᾳ γενόμενος κύριος τοῦ Ναυπλίου, κατέλιπε κληρονομικῶς τὸ ἀξίωμα εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Λέοντα, ὅστις μικροῦ ἐδέησεν, ὡς θέλομεν ἰδῆ, νὰ γίνῃ κύριος τῆς Πελοποννήσου καὶ σχεδὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος.

ε) Ἄλλ' ἀπὸ τῆς 10 ἔκαπ. ἐν Πελοποννήσῳ οἱ πρωτοσπαδάριοι, σπαδάριοι καὶ στράτορες, κληρονομικοὶ ὄντες ἀξιωματικοὶ τῶν θεματικῶν ταγμάτων, ἀπετέλουν εἰδὸς τι ἐντοπίων ἀρχόντων.

στ) Παραπλήσια συνέβαινον καὶ ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ οἷον οἱ Κοντοστέφανοι καὶ οἱ Καμύτζαι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λαοδικείας καὶ οἱ ἐν Τραπεζοῦντι Γαβράδες, οἵτινες ἐπὶ τοσοῦτον ἐκυριάρχουν αὐτόθι ὥστε καὶ ἠριθμοῦντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Θεόδωρος Γαβρᾶς Α', υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ Γρηγόριος ὁ τούτου πιθανότατα υἱὸς Κωνσταντῖνος Γαβρᾶς τούτου διάδοχος Μιχαὴλ Γαβρᾶς καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς 12 ἔκαπ. ὁ τελευταῖος τῶν Γαβράδων ἀπόγονος Θεόδωρος Β'.

ζ) Οἱ ἐν Κρήτῃ ἄρχοντες, νεμόμενοι κτήματα μεγάλα καὶ σχεδὸν ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως γενόμενοι. Χορτάτοι, Μελισσηνοί, Λύγηνοι, Βλαστοί, Κλάδοι, Σκορδίλαι, Φωκάδες (ὧν κλάδος οἱ Καλλιέργαι) Καλέταιροι, Βαροῦχαι, Ἄργυρόπουλοι, Καφάτοι, Μουσοῦροι, Γαβαλάδες καὶ ἄλλοι.

a) In Epirus: Vranas, Kantakouzinou, Irene Palaiologina.

b) The estates of Ephrosyne Doukaina comprised the Thessalian cities of Visson, Pharsalon, Thavmakos, Rhavenica, Halmyros and Demetrias.

c) Not less powerful were in their provinces the Petraleiphai, in Ætolia, the Rhaoul, the Melissenoi, the Mavrozoumai in the south-west of the Peloponnese.

d) In the Eastern Peloponnese: Sgouros from Nafplion, famous for his riches and noblesse; having become the master of Nafplion, he bequeathed his office to his son Leo, who, as we shall see, nearly became master of the Peloponnese and the whole of Greece.

e) But since the 10th cent. in the Peloponnese, the prôtospatharioi, spatharioi and stratores, hereditary officers of the thematika tagmata [i.e. the battalions of administrative divisions], constituted a sort of local archons.

f) Similar phenomena in Asia Minor; that is the Kontostephanoi and the Kamytzai in the province of Laodicæa; and the Gavrades in Trapezous, who dominated the area for so long, that their names were accompanied by numerals [i.e. 1st, 2nd, etc.]. Theodoros Gavras I, Gregorios, his son and successor; Konstantinos Gavras, probably the latter's son; the latter's successor Michael Gavras and, around the end of the 12th cent., Theodoros II, the last descendant of the Gavrades.

g) The archons on Crete, who exploited large estates and became almost independent of the central government. The Chortatoi, the Melissenoi, the Lygênoi, the Vlastoi, the Kladoi, the Skordilai, the Phokades (whose branch were the Kallergai), the Kaletairoi, the Varouchai, the Argyropouloi, the Kaphatoi, the Mousouroi, the Gavalades and others.

Οἱ δύο τελευταῖοι Κομνηνοί.

Ἀλέξιος Β΄ υἱὸς τοῦ Μανουήλ, 1180-1183.

Ἀνδρόνικος Κομνηνός, πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ
Μανουήλ, υἱὸς δὲ τοῦ θείου του
Ἰσαακίου, 1183-1185.

1. Τὸν ἀνήλικον Ἀλέξιον Β΄ ἐπιτροπεύουσι κατ' ἀρχὰς ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαρία μετὰ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς πρωτοσεβαστοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ, ἀνεψιοῦ τοῦ Μανουήλ.

α) Δυσαρέσκεια τῶν μεγιστάνων διὰ τε τὴν διαγωγὴν τῆς Μαρίας καὶ διότι οἱ δύο ἐρασταὶ ἐστηρίχθησαν ἐπὶ τῶν πολυαρίθμων Λατίνων ἤτοι Φράγκων ἱπποτῶν ἐξ ὧν συνέκειτο ὅλη σχεδὸν ἡ κυβέρνησις ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Μανουήλ. (Ἰδίως ἡ Μαρία, θυγάτηρ τοῦ Raymond d' Antioche, ὁ ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς τοῦ Μανουήλ, ὁ καὶ Καῖσαρ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγορευθεὶς, υἱὸς τοῦ μαρκίωνος de Monferrat).

Ἐμφύλιος πόλεμος ἐν αὐτῇ τῇ Κ/πόλει μεταξὺ Καίσαρος καὶ Πρωτοσεβαστοῦ. Τῇ μεσολαβῆσει τοῦ πατριάρχου συνδιαλλάσσονται, ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ Πρωτοσεβαστοῦ ἐφαίνετο ἀσφαλισθεῖσα ὅτε παρέστη εἰς μέσον ὁ Ἀνδρόνικος Κομνηνός, 1183.

γ) Χαρακτήρ τοῦ Ἀνδρονίκου καὶ προηγούμενος αὐτοῦ βίος. Ἀλλόκοτον κρᾶμα ἀρετῶν καὶ κακιῶν.

δ) Ὅτε ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Μανουήλ, ὁ Ἀνδρόνικος διέτριβεν ἐκ διαταγῆς αὐτοῦ εἰς Οἰνόην, παραλίαν πόλιν τῆς Μαύρης θαλάσσης. Ἐν τῇ ἐκραγείσῃ δὲ εἰς Κ/ωνλιν [sic] στάσει οἱ υἱοὶ του, Μανουήλ καὶ Ἰωάννης, συνετάχθησαν μετὰ τοῦ καίσαρος. Τότε, ἀσφαλισθείσης τῆς ἀρχῆς τοῦ πρωτοσεβαστοῦ, ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς στάσεως· ἔφθασεν εἰς Χαλκηδόνα μετὰ πολυαρίθμων ὀπαδῶν· εἶδε συλληφθέντα τὸν πρωτοσεβαστὸν καὶ σταλέντα εἰς Χαλκηδόνα, ὅπου τῇ κοινῇ ἀποφάσει ἀπάντων τῶν μεγιστάνων ἐτυφλώθη οὗτος

The last two Comnenoi.

Alexius II, Manuel's son, 1180-1183.

Andronicus Comnenus, Manuel's first cousin,
son of his uncle Isaac, 1183-1185.

1. Alexius being underage, he is initially under the regency of his mother Maria along with her lover protosebastos Alexius Comnenus, Manuel's nephew.

a) The magnates are discontent both because of Maria's conduct and because the two lovers relied on the numerous Frankish knights, who constituted almost the whole government since the reign of Manuel. (Especially Maria, the daughter of Raymond d'Antioche; the son of the marquis de Monferrat, who was Manuel's son-in-law through his daughter and whom Manuel proclaimed Cæsar.)

b) Civil war within Constantinople itself, between Cæsar and Protosebastos. Thanks to the Patriarch's mediation, the two are reconciled, and the power of Protosebastos looked secure until Andronicus Comnenus came out of nowhere, in 1183.

c) The character of Andronicus and his previous life. An odd amalgam of virtues and vices.

When king Manuel died, Andronicus, obeying his order, was living at Cœnoe, a coastal city of the Black Sea. During the sedition which burst out in Constantinople, his sons, Manuel and John, sided themselves with the Cæsar. At that point, the power of the protosebastos having been secured, Andronicus raised the flag of sedition; he reached Chalkedon along with a multitude of followers and saw the protosebastos arrested and sent to Chalkedon, where, under a decision commonly made by all the magnates, he was blinded.

ε) Δεινὸς ἐν Κ/πόλει σάλος διὰ τὴν μεταξὺ Φράγκων καὶ Ἑλλήνων ἀντιπάθειαν. Φοβερὰ σφαγὴ τῶν Λυτικῶν ὑπὸ τοῦ Ἀνδρονίκου διαταχθεῖσα. Κρίσις περὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ ταύτης. Ἀντεκδίκησις τῶν Λυτικῶν.

στ) Διαπεραίωσις τοῦ Ἀνδρονίκου εἰς Κ/πολιν. Στέψις τοῦ Ἀλεξίου Β'. Καταδίκη καὶ θάνατος τῆς μητρὸς του Μαρίας, ὑπογραφεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀδελίου υἱοῦ αὐτῆς. Θάνατος τοῦ Ἀλεξίου μετὰ προηγουμένην καταδίκην τῆς Συγκλήτου.

2. Ἀνδρόνικος Κομνηνός-1185.

α) Καὶ ζῶντος ἔτι τοῦ Ἀλεξίου καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἔπραξεν ἀναριθμήτους φόνους, τυφλώσεις καὶ ἔξορίας μεγιστάνων.

β) Συγχρόνως ἀνέδειξε πολλὰ τοῦ ἀρίστου κυβερνήτου προτερήματα. Ἀπηνῆς ὑπῆρξε πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς, τῶν δὲ ἀδυνάτων ἀνεδείχθη προστάτης. Ἐπεχείρησε μεγάλα οἰκοδομήματα, ἵνα παράσχη εἰς τὸ πλῆθος ἐπωφελῆ ἐνασχόλησιν. Ἐπεμελήθη τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν.

γ) Ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῶν κακουργιῶν αὐτῶν. Οἱ διασωθέντες Βυζαντινοὶ μεγιστᾶνες καὶ Φράγκοι μεγιστᾶνες ὑπεκίνησαν νέαν ἀπὸ δυσμῶν ἐπιδρομὴν καὶ πολλὰς ἐσωτερικὰς στάσεις.

δ) Ἐπέρχεται κατὰ τοῦ κράτους ὁ βασιλεὺς τῆς Σικελίας Γουλιέλμος Β' μετὰ 80,000 ἀνδρῶν καὶ 200 πλοίων. Ἄλωσις εὐχερῆς Λυρῶραχίου· μεθ' ὃ ὁ μὲν πεζικὸς στρατὸς ἐπορεύθη κατ'εὐθείαν εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἔφθασε τῇ 6 αὐγούστου· ὁ δὲ στόλος, περιπλεύσας τὴν Πελοπόννησον ἐναυλόχησεν ἐνώπιον τῆς πρωτεύουσος τῆς Μακεδονίας, τῇ 15 αὐγούστου. Ἄλωσις αὐτῆς καὶ φοβερὰ καταστροφὴ καὶ σφαγὴ δεινὴ τῶν κατοίκων. (Εὐσταθίου περιγραφὴ πολυειδῶς ἀξιομνημόνευτος)

e) Terrible upheaval in Constantinople because of the hatred between Westerners and Greeks. A horrendous massacre of the Westerners is ordered by Andronicus. Judgment about his conduct. Reprisal of the Westerners.

f) Andronicus' passing over to Constantinople. Coronation of Alexius II. Conviction and death of his mother Maria, signed by her despicable son himself. Death of Alexius after a previous conviction by the Senate.

2. Andronicus Comnenus -1185.

a) Both while Alexius was in life and after his death, Andronicus was the cause of uncountable murders, blindings and exiles of magnates.

b) At the same time, Andronicus showed many qualities of a good governor. He showed no pity for the powerful ones, whereas he rose as protector of the weak. He had large buildings constructed, to provide the population with useful occupation. He cared about Greek education.

c) Disastrous results of his felonies. The Western and Byzantine magnates who escaped instigated a new raid from the West and many domestic seditions.

d) The king of Sicily William II attacks the state along with 80,000 men and 200 ships. Easy fall of Dyrrachion, after which the infantry marched immediately to Thessaloniki, where they arrived on August 6; and the fleet, after circumnavigating the Peloponnese, harboured before the capital of Macedonia on August 15. The fall of Thessaloniki, terrible disasters and horrible massacre of the population. (The description by Eustathius deserves to be noted for various reasons)

ε) Ἐπαναστάσεις ἐν Κύπρῳ, ἐν Νικαία, ἐν Προύσση.

στ) Τῇ 12 σεπτ. ἐπανάστασις ἐν Κ/πόλει ὑπὸ Ἰσαάκιον Ἄγγελον, ὅστις παραδίδει τὸν Ἀνδρόνικον εἰς τὸν ὄχλον. Οἴκτιστος τοῦ Ἀνδρονίκου θάνατος.

e) Revolts in Cyprus, Nicæa, Prussa.

f) September 12: revolt in Constantinople under Isaac Angelus, who hands in Andronicus to the mob. Most pitiful death of Andronicus.

Ἡ βραχυχρόνιος Δυναστεία τῶν Ἀγγέλων, 1185-1204.

Ἰσαάκιος Ἄγγελος, 1185-1195.

1. Ἀθλία ἐσωτερικὴ διοίκησις.

α) Ἀνίκανος αὐτὸς πρὸς τὸ διοικεῖν, ἐπέτρεψε τὰ πράγματα εἰς εὐνοουμένους καὶ ἐπιτέλους κατέστησε κυβερνήτην ἀπόλυτον «νεανισκάριον τι, γραμματιστοῦ καὶ πινακιδίου δεόμενον» ὁ δὲ βασιλεὺς ἠσώτευε μετὰ μίμων καὶ ἀοιδῶν. Λογοπαίγιον χαρακτηρίζον τὰς κραιπαλώδεις ἐκείνας ἐστιάσεις.

Ἄσκοποι κατασκευαί, ἐπισκευαί καὶ κατεδαφίσεις. Ὑπεξαίρεσις ἱερῶν σκευῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τοῖς τάφοις τῶν βασιλέων πολυτίμων ἀναθημάτων. Κίβδηλον νόμισμα ἐπώλει δὲ καὶ τὰς ἀρχὰς «ὡς τὰς ὀπώρας οἱ ἀγοραῖοι.»

Ἐντὸς δέκα ἐτῶν 4 ἀλλαξοπατριαρχίαι. Οἰκτρὰ διαγωγὴ τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Θεοδώρου Βαλσαμῶνος ἵνα λάβῃ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον. Ἀπάτη πρὸς αὐτὸν τοῦ Ἰσαακίου, μεταθέσαντος ἀντ' αὐτοῦ εἰς Κ/πολιν τὸν Ἱεροσολύμων Δοσίθεον ἄλλὰ τῷ 1193 καθαιρεῖται καὶ οὗτος ὡς ἐπιβάτης ἀλλοτρίου θρόνου, παθὼν τὸ τῆς αἰσωπείας κυνὸς κατὰ Χωνιάτην, ἅμα μὲν ἐκπεσὼν τοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, ἅμα δὲ στερηθεὶς τοῦ μείζονος θρόνου.

Δύο στάσεις τοῦ Ἀλεξίου Βρανᾶ κατὰ τὴν τελευταίαν φονεύεται ὑπὸ Κορράδου τοῦ Μονφερατικοῦ, (ἀδελφοῦ τοῦ γαμβροῦ τοῦ Μανουὴλ Ῥαινερίου [sic]) ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀποκοπεῖσα τότε παρεισῆχθη εἰς τὴν βασιλ. τράπεζαν ὡς ἄδυρμα ἐπιδείπνιον.

–Στάσις τοῦ ἐν Κύπρῳ δυναστεύοντος Ἰσαακίου Κομνηνοῦ.

–Στάσις τοῦ ἐν Φιλαδελφείᾳ τῆς Μ. Ἀσίας Θεοδώρου Μαγκαφᾶ.

–Στάσεις εἰς τὰς κατὰ Μαίανδρον πόλεις τοῦ Ψευδαλεξίου. –

The short-living dynasty of the Angeloi, 1185-1204

Isaac Angelus, 1185-1195.

1. Lousy domestic administration.

a) The emperor, incompetent in administration, left the affairs of the state with his protégés and in the end made absolute governor “some young thing, still in need of a teacher and a notebook”, while the king lived a profligate life along with mimes and bards. A pun characterising those banquets of drunkenness.

Pointless constructions, repairs and demolitions. Misappropriation of sacred vessels and even of the priceless votives in the graves of the kings. Counterfeit money; (the king) was even selling offices “just as traders (sell) fruit”.

Within ten years, the Patriarch was changed four times. Pathetic conduct of the Patriarch of Antioch Theodore Balsamon in order to seize the throne of the Ecumenical Patriarchate. Isaac’s deceit towards him, when Isaac transferred the Patriarch of Jerusalem Dositheos instead of Theodore to Constantinople; but in 1193 Dositheos is also dethroned as a stowaway, having suffered what the Aesopian she-dog did, as Choniates says, namely he was both declared dethroned from the Patriarchate of Jerusalem and deprived of the higher-ranking Patriarchate.

Two revolts by Alexius Vranas; during the last one he is murdered by Conrad of Montferrat (brother of Manuel Renier’s son-in-law [sic]); after his decapitation, his head was brought forward to the king’s table as an after-dinner toy.

–Sedition of Isaac Comnenus, reigning in Cyprus.

– Sedition of Theodore Mangaphas in Philadelphia of Asia Minor.

–Seditions of Pseudo-Alexius in the cities near Mæander

-Στάσις ἄλλου Ψευδαλεξίου εἰς Παφλαγονίαν.

-Στάσις τοῦ Χότζα Βασιλείου περὶ Νικομήδειαν.

-Ἐπανειλημμένοι ἐν αὐτῇ τῇ Κ/πόλει στάσεις πολλῶν μεγιστάνων· ἐξ ὧν ἡ τελευταία ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως διενεργηθεῖσα, τοῦ Ἀλεξίου, ἐπήγαγε τὴν καθαιρέσιν, τὴν τύφλωσιν καὶ τὴν φυλάκισιν τοῦ Ἰσαακίου εἰς Διπλοκιόνιον (Μπεσίκτας).

2. Ὁ πρῶτος ἐντούτοις ἐξωτερικὸς πόλεμος ὑπῆρξεν εὐτυχής. Οἱ Νορμαννοί, οἱ κυριεύσαντες τῷ 1185 τὸ Δυρῶράχιον καὶ τὴν Θεσσαλονίκην, κατατροπώθησαν εἰς Δημητρίτζη, περὶ τὸν Στρυμῶνα ποταμὸν ὑπὸ Ἀλεξίου Βρανᾶ, τοῦ μετέπειτα δις στασιάσαντος. Αὐτοὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολεμίων Ῥικάρδος καὶ Ἀλδουῖνος, αἰχμαλωτισθέντες, ἤχθησαν μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων εἰς Κ/πολιν. Ἀνάκτησις τῆς Θεσσαλονίκης. Μετ' οὐ πολὺ τὸ Δυρῶράχιον καὶ ἡ Κέρκυρα ἐγκαταλιμπάνονται ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου. Μόνη ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ζάκυνθος μένουσιν εἰς χεῖρας τοῦ ναυάρχου Μαργαριτόνη, ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ βασ. τῆς Σικελίας.

3. Τρίτη σταυροφορία, 1189-1192, ὑπὸ τοῦ αὐτοκρ. Γερμανίας Φρεδερίκου Α' Βαρβαρόσσα, τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου β. Γαλλίας καὶ Ῥιχάρδου τοῦ Λεοντοδύμου, υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ β. Ἀγγλίας Ἐρρίκου Β'. Αἴτιον ταύτης ἡ ὀλοσχερῆς σχεδὸν κατάλυσις τῶν ἐν Συρίᾳ χριστιανικῶν κτήσεων ὑπὸ τοῦ περιφήμου Σουλτάνου Σαλαδδίν. Αὐτὴ ἡ Ἰερουσαλήμ εἶχε κυριευθῆ ὑπ' αὐτοῦ τῷ 1187.

- Φιλάνθρωπος αὐτοῦ πολιτεία ἐπὶ τῆς ἀλώσεως ταύτης, ὅλως διάφορος τῆς ἀγριότητος τῶν Χριστιανῶν κατακτητῶν. - Ὁ χρηστὸς Φρειδερίκος ἤγε στρατὸν εὐάριθμον, ἀλλὰ λογάδων ἀνδρῶν 30.000 ἐν οἷς 15.000 ἰππεῖς. Ὁ Φρειδερίκος κατετρόπωσε τοὺς ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Τούρκους καὶ ἐκυρίευσε τὸ Ἰκόνιον· καὶ ἴσως ἤθελεν ἀνορθώσει τὸ Χριστιανικὸν τῆς Συρίας κράτος, ἐὰν δὲν ἐπνίγετο ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ Καλικάδνου (sic) τῆς Κιλικίας (10 ἰουνίου 1190). Οἱ δύο ἄλλοι ἡγεμόνες εἰσῆλθον διὰ θαλάσσης εἰς Παλαιστίνην, περὶ τὰ μέσα τοῦ 1191. Ἐκυρίευσαν μὲν παραλίᾳ τινὰς πόλεις, ἀλλ' ὄχι καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα. Διχονοήσαντες δὲ

–Sedition of another Pseudo-Alexius in Paphlagonia.

–Sedition of Basil Hoca near Nikomedia.

–Even in Constantinople repeated seditions of many magnates take place; the last one of these, conducted by Alexius himself, the king's brother, brought about the dethronement, blinding and imprisonment of Isaac at Diplokionion (Besiktas).

2. However, the first war abroad was successful. Having conquered Dyrrachion and Thessaloniki in 1185, the Normans were thrashed at Dimitritsi, on Strymon river, by Alexius Vranas, who later revolted twice. Even the leaders of the enemies, Richard and Aldwin, were captured and led to Constantinople along with other captives. Reconquest of Thessaloniki. After a while Dyrrachion and Corfu are forsaken by William. Only Cephalonia and Zante remain in the hands of the admiral Margaritonis [Margaritone de Brindisi], under the suzerainty of the king of Sicily.

3. Third crusade, 1189-1192, under the emperor of Germany Frederick Barbarossa, Philip Augustus the king of France and Richard the Lionheart, the son and successor of the king of England Henry II. The reason for this crusade (was) the almost total demise of the Christian conquests in Syria by the famous Sultan Saladin. Even Jerusalem had been conquered by him in 1187.

– His humane policy during the fall of the city, completely different from the atrocities of Christian conquerors. – The valiant Frederick was leading a small army, but one of 30,000 select men, among whom 15,000 cavalry. Frederick thrashed the Turks in Asia Minor and conquered Iconium; and he might have reanimated the Christian state of Syria, had he not drowned in the river Kalykadnos in Cilicia (June 10, 1190). The other two leaders attacked Palestine from the sea, around mid-1191. They conquered some coastal cities, but not

ἐπέστρεψαν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰ ἴδια ἄπρακτοι.

4. Βλαχο-Βουλγαρικὴ ἐπανάστασις· μάταιοι πρὸς περιστολὴν αὐτῆς ἀγῶνες, ἐπὶ Ἰσαακίου.

Jerusalem. Having come to discord, one after the other returned home having achieved nothing.

4. Revolution of the Vlachs and the Bulgarians; during the reign of Isaac, struggles to restrict it, though in vain.

Ἀλέξιος Γ' ἐπονομάσας ἑαυτὸν Κομνηνόν,
ἀντὶ Ἀγγέλου. 1195-1204.

1. Συμπλήρωσις τῆς παραλυσίας τοῦ Κράτους.

α) Κατασπατάλησις τῶν δημοσίων χρημάτων.

β) Ο μέγας δούξ (ἀρχιναύαρχος) Μιχαὴλ Στρυφνός, σύγγαμβρος τοῦ βασ. ἐξεποίησε τὸν διαλυθέντα στόλον, διὰ δὲ τῶν λειψάνων αὐτοῦ μετήρχετο στρατείας.

γ) Τοῦρκοι καὶ Πισάται. Δεινὴ ἀναρχία ἐν Κ/πόλει διὰ τὴν μεταξὺ Πισατῶν καὶ Ἐνετῶν ῥῆξιν.

δ) Νέαι στάσεις ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

ε) Νέος φόρος τὸ Ἀλλαμανικόν.

στ) Μετὰ πολλοὺς ἀτελεσφόρους ἀγῶνας, συνομολογοῦνται πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῶν Βουλγαρο-Βλάχων Ἰωαννίσην συνθῆκαι, δι' ὧν ἐπετράπησαν αὐτῷ πᾶσαι αὐτοῦ αἱ κατακτήσεις.

ζ) Ὁ ἔγγονος τοῦ Ἀνδρονίκου Ἀλέξιος γίνεται, τῇ συνδρομῇ τῆς θείας αὐτοῦ Θάμαρ, τῆς μεγάλης βασιλίδος τῆς Γεωργίας, κύριος τῆς Τραπεζοῦντος, καὶ ἅπαντος τοῦ Πόντου, καὶ ἀπάσης τῆς Παφλαγονίας, καὶ ἰδρύει αὐτόθι ἰδίαν αὐτοκρατορίαν, ἐπὶ 250 ἔτη διαρκέσασαν.

2. Ἀνωμαλος κατάστασις τῶν κυρίως ἑλληνικῶν χωρῶν. Πρῶται ἀρχαὶ τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ.

α) Ὁ μεσαιωνικὸς ἢ βυζαντινὸς ἑλληνισμὸς ὑπῆρξε κρᾶμα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πνεύματος καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὀλίγαι τινὲς ἀναμνήσεις τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ ὑποφαίνονται μεταξὺ τῆς 4 καὶ τῆς 12 ἑκατ., ἀλλ' ὡς ἀπλαι ἀναμνήσεις μὴ ἐπενεργοῦσαι εἰς τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν βίον τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἔφερε πάντοτε τὸ τῶν Ῥωμαίων ὄνομα, οὐχὶ τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλ' ἀπὸ τῶν Κομνηνῶν αἱ ἀναμνήσεις αὗται ἤρχισαν νὰ ἀποβαίνωσι ζωτικότεραι.

Alexius III, having named himself Comnenus, instead of Angelus. 1195-1204.

1. Completion of the paralysis of the state.

a) Extreme waste of the moneys of the state.

b) Michael Stryfnos, megas dux, admiral-in-chief, brother-in-law of the king, sold the dissolved fleet, whereas he used the remains of it to do piracy.

c) Turks and Pisans. In Constantinople terrible anarchy caused by the strife between Pisans and Venetians.

d) New revolts in the provinces.

e) A new tax, called the Alamanikon [meaning "German tax", paid to the German emperor].

f) After many futile struggles, treaties signed with the leader of the Bulgarians and Vlachs Ioannitsis allow him to keep all his conquests.

g) Alexius, Andronicus' grandson, with the help of his aunt Thamar, the great queen of Georgia, becomes the governor of Trapezous and all of the Pontus and Paphlagonia, and establishes there his own empire, which lasted for 250 years.

2. Anomalous condition of mainland Greece. Early beginnings of Modern Greece.

a) Medieval or Byzantine Greece was an amalgam of the Roman spirit and Greek Christianity. A few memories of ancient Greece appear vaguely between the 4th and 12th century, but just as memories, not impinging on the political and moral life of the nation, which always bore the name Romans and not Greeks. But from the time of the Comneni onwards these memories began to become more vivid.

β) Κάλλιστοι αντιπρόσωποι τῆς προαγομένης ἐπικρατήσεως τῶν αἰσθημάτων καὶ φρονημάτων οἱ δύο ἀδελφοὶ Μιχαὴλ Ἀκομινάτος καὶ Νικήτας, οἱ καὶ Χωνιάται ἐπικαλούμενοι· ὁ μὲν ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, 1178-1215, ὁ δὲ γράψας τὴν ἀπὸ Ἰωάννου Κομνηνοῦ μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Φράγκων ἀλώσεως τῆς Κ/πόλεως χρονικὴν διήγησιν. Αὐτὸς πρῶτος μετεχειρίσθη τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα, ὡς ἐθνικόν.

γ) Δυνάσται σχεδὸν ἀνεξάρτητοι τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς 12 ἑκατ. καὶ τὰ πρῶτα τῆς 13^{ης}.

Ἐν Δολοπία, ὁ πολέμαρχος Ἀγραφιώτης, ἐξ οὗ δηλοῦται ὅτι ἔκτοτε ἢ πρὸς ἀν. τῆς Φθιώτιδος χώρα ἔφερε τὸ ὄνομα τῶν Ἀγράφων.

Ἐν Σπάρτῃ ὁ Δεσπότης Λέων Χαμάρετος
ἐν Μεσσηνίᾳ ὁ Θεόδωρος Μελισσηνὸς
ἐν Ναυπλίῳ ὁ Λέων Σγουρὸς.

δ) Λέων Σγουρὸς κληρονομήσας τὴν ἐν Ναυπλίῳ πατρικὴν ἀρχὴν, ἐπεχείρησε νὰ δεσπόσῃ ἀπάσης τῆς ἀνατολικῆς Πελοποννήσου καὶ μέσης Ἑλλάδος. Τῷ 1202 γίνεται κύριος τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Κορίνθου· ἔπειτα δὲ ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ καὶ τὰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἐντεῦθεν ἀπεκρούσθη γενναίως ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Μιχαὴλ Ἀκομινάτου. Ἐπειτα ἀνελθὼν εἰς Βοιωτίαν, ἐκυρίευσεν τὰς Θήβας, διῆλθε τὰς Θερμοπύλας καὶ εἰσῆλασεν εἰς Λάρισαν. Ἄλλ' ἐκεῖ ἐπελθόντες οἱ Σταυροφόροι, ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Πελοπόννησον.

3. Προοίμια τῆς Τετάρτης Σταυροφορίας.

α) Οἱ τρεῖς πρωτεργοὶ αὐτῆς· Ἰννοκέντιος Γ' ἀρχιερ. τῷ 1198· ὁ βασ. Γερμανίας Φίλιππος, γαμβρὸς ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Εἰρήνῃ τοῦ ἐκπεσόντος τῆς ἀρχῆς Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου· ὁ δόγης Ἐνετίας Δάνδολος.

b) Wonderful representatives of the rising importance of the feelings and morale were the two brothers Michael and Nicetas Akominatoi, also known as Choniatai; the first (was) Archbishop of Athens, 1178-1215, the latter wrote the chronicle covering the period from John Comnenus to the Fall of Constantinople to the Franks in 1204. Nicetas was the first to have used the name "Greeks" to denote a nation.

c) Dynasts almost independent from Greece, in the last years of the 12th cent. and the early years of the 13th cent.

In Dolopia, a war chief called Agraphiotes, from which it can be inferred that, since those times, the area to the East of Phthiotis was named Ta Agrapha.

In Sparta the Despot [i.e. Lord] Leo Chamaretos
in Messenia Theodore Melissenos
in Nauplion Leo Sgouros.

d) Having inherited the authority in Nauplion from his father, Leo Sgouros attempted to rule over all of the Eastern Peloponnese and middle Greece. In 1202 he becomes master of Argos and Corinth; subsequently, he wished to conquer Athens, too, but here he was bravely repelled by Archbishop Michael Akominatos. Afterwards, coming up to Boeotia, he conquered Thebes, passed over Thermopylæ and attacked Larissa. But the crusaders intervened there and forced him to return to the Peloponnese.

3. Beginnings of the Fourth Crusade.

a) The three architects of the crusade; Innocent III, Pope in 1198; the king of Germany Philip. son-in-law of the dethroned Isaac Angelus on the side of his daughter Irene; the Doge of Venice Enrico Dandolo.

β) Ὁ Ἰννοκέντιος ἀπαιτεῖ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τὴν παπικὴν κυριαρχίαν. Ἀποποιητικὴ ἀπάντησις τοῦ Ἀλεξίου Γ'.

γ) Τότε ὁ Ἰννοκέντιος ἀπετάθη πρὸς τὴν Γαλλίαν ἰδίως καὶ δι' ἐπιστολῶν καὶ ἀποστόλων κατώρθωσε τῷ 1199 νὰ συγκροτήσῃ ἐκεῖ πρὸ πάντων τὴν στρατιὰν ἣτις ἔμελλε νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν λεγομένην τετάρτην σταυροφορίαν.

b) Innocent requires the Union of the two Churches under the primacy of the Pope. Alexius' reply of rejection.

c) Consequently, Innocent turned mainly to France and there, by means of epistles and emissaries, in 1199, before and above anything else, he managed to raise the army which was to endeavour the so-called Fourth Crusade.

Ἀλέξιος Γ' 1195-1204 (Συνέχεια καὶ τέλος).

Τετάρτη Σταυροφορία.

Κατάλυσις τοῦ Μεσαιωνικοῦ Κράτους.

1. Τὰ μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Ζάρας.

α) Κυριώτατοι ἀρχηγοί.

Κόμης Φλανδρίας Βαλδουῖνος, ὁ πρῶτος λατῖνος αὐτοκράτωρ Κ/πόλεως. – Βονιφάτιος ὁ Μομφερράτικος, στρατηγὸς ὑπάτος τῆς σταυροφορίας. – Ὁ Στρατάρχης Καμπανίας Γοδοφρέδος Βιλλεαρδουῖνος, ὁ γράψας ἱστορίαν τῆς ἐκστρατείας. – Ὁ ἐκ τῶν κομητῶν τῆς Καμπανίας Γουλιέλμος Σαμπλίττης, ὁ πρῶτος τῆς Πελοπ. ἡγεμών. – Ὁ Ὀθων Λαρός, ὁ δούξ τῶν Ἀθηνῶν.

β) Συνθῆκαι πρὸς τὸν Δάνδολον, 1201, ἐπὶ διαμετακομίσει εἰς Αἴγυπτον καὶ συμπράξει διὰ 50 γαλερῶν προπληρωμῇ συνομολογηθεῖσα 85.000 μαρκῶν (ὑπὲρ τὰ 4.000.000 φρ.)· διανομῇ ἐξ ἡμισείας ὅλων τῶν κατακτήσεων καὶ λαῶν. – Ἀδύνατος ἢ καταβολὴ τοῦ ποσοῦ ἐκείνου. Ὁ Δάνδολος βέβαιος ὢν περὶ τούτου, συνεννοεῖται μετὰ τοῦ Μαλέκ-Ἀδὲλ καὶ λαμβάνει πολλὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προνόμια, καὶ ἰδίως ὀλόκληρον αὐτῆς τμῆμα.

γ) Ὁ Ἰννοκέντιος κυροῖ τὴν σύμβασιν, ἐπὶ τῷ ὄρω ὅτι δὲν θέλουσι πολεμήσει κατὰ Χριστιανῶν εἰμὴ τῇ συναινέσει τῶν συστρατευόντων ἀποστολικῶν ἐπιτρόπων. Πόθεν ἢ πρόνοια αὕτη προκειμένης στρατείας ἐπὶ Αἴγυπτον; Ἀλέξιος, ὁ υἱὸς τοῦ τυφλοῦ Ἰσαακίου, παρὰ τῷ Πάπα καὶ τῷ Φιλίππῳ Γερμανίας.

δ) Ἄφιξις τῶν σταυροφόρων εἰς Ἐνετίαν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1202· ἀντὶ 4.500 ἵππ. μόνον 1.000, ἀντὶ τῶν 20.000 πεζ. μόνον 10.000. Ὁ Δάνδολος ἐπιμένει εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὅλου συμφωνηθέντος ποσοῦ· καὶ πρὸς τοῦτο προτείνει νὰ κυριεύσῃ

Alexius III, 1195-1204 (Continuation and end).

Fourth Crusade.

Demise of the Medieval State.

1. The events to the fall of Zara.

a) Main leaders.

Baldwin the count of Flanders, the first Latin [Frankish] emperor of Constantinople. – Boniface of Montferrat, general-in-chief of the crusade. – Geoffrey of Villehardouin, the Marshal of Champagne, who wrote the history of the campaign. – William of Champlitte, one of the counts of Champagne, the first prince of the Peloponnese. – Otto de la Roche, the dux [lord] of Athens.

b) Treaties with Dandolo, 1201, on the transport to Egypt and assistance through 50 galleys; agreement on the prepayment of 85,000 silver marks (more than 4,000,000 fr.); sharing of half of all the conquests and peoples. – That amount was impossible to pay. Convinced of it, Dandolo comes to terms with Al-Malik al-Adil, and receives many privileges in Alexandria, and, more importantly, a whole part of it.

c) Innocent sanctions the treaty, on condition that they not fight against Christians unless the apostolic commissioners who joined in the campaign consented to it. Out of where did this provision come, since an expedition to Egypt was to take place? Alexius, the blind Isaac's son, by the Pope and Philip of Germany.

d) Arrival of the crusaders at Venice at the beginning of 1202; only 1,000 instead of 4,500 cavalry, only 10,000 instead of 20,000 infantry. Dandolo insists on the deposit of the whole amount that had been agreed on; so, in order to achieve that, he suggests that they should conquer Zara

τὴν ἐν Δαλματία Ζάραν. - Ἀπαγόρευσις τοῦ Ἰννοκεντίου ἐπὶ ἀφορισμῶ. Συναίνεσις τοῦ Βονιφατίου. Ἄλωσις, διαρπαγὴ καὶ καταστροφὴ Ζάρας, 24 νοεμ. 1202.

2. Πρώτη πολιορκία Κ/ πόλεως ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων.

α) Συνθήκη Ἀλεξίου (Δ') δι' ἧς ὑπέσχετο πλήρη συντήρησιν ὄλου τοῦ στρατοῦ, 100.000 μάρκας τοῖς Ἐνετοῖς, ἄλλας τόσας τοῖς Σταυροφόροις καὶ εὐτελεῖ ὑποταγὴν τῆς ἀνατ. ἐκκλησίας εἰς τὸν Πάπαν.

β) Ἄφιξις τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου 23 ἰουνίου 1203 εἰς Ἅγιον Στέφανον. Ἐναρξις τῆς πολιορκίας τῆ 12 ἰουλίου. Γενναία, ἀλλ' ἀνωφελὴς ἄμυνα τοῦ Θεοδώρου Λασκάρεως (γαμβροῦ τοῦ Ἀλεξίου Γ'). Ὁ Δάνδολος κυριεύει τὸν Κεράτιον κόλπον καὶ τὰ πρὸς τοῦτον τεῖχη. Ὁ Ἀλέξιος Γ' δραπετεύει. Ὅποια ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ 90ετοῦς καὶ σχεδὸν ἀωμμάτου Δανδόλου, καὶ τοῦ ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας Ἀλεξίου Γ'.

3. Τὰ μέχρι τῆς εὐτελοῦς ἐπικρατήσεως τῶν Σταυροφόρων.

α) 1 αὐγούστου ὁ Ἀλέξιος Δ' στέφεται ὡς συμβασιλεὺς τοῦ πατρὸς του. Ὁ Ἰννοκέντιος, ἀντὶ νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν ἀφορισμὸν, ἀπαιτεῖ τὴν ἄμεσον ὑποταγὴν τῆς ἀνατ. ἐκκλησίας. Οἱ Σταυροφόροι ὁμῶς καὶ ἰδίως οἱ Ἐνετοὶ ζητοῦσι πρὸ πάντων τὴν πληρωμὴν τῶν 200.000 μαρκῶν. Ἐκ τούτων δὲν κατωρθώθη νὰ πληρωθῶσιν εἰμὴ αἱ 100.000· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ὁ Ἀλέξιος Δ' ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν ἀναβολὴν μέχρι τοῦ προσεχοῦς ἔαρος.

β) Ὀλέθριαι μεταξὺ τῶν δύο φυλῶν καὶ τῶν δύο θρησκευμάτων ἐντὸς τῆς Κ/πόλεως ῥήξεις. Οἱ σταυροφόροι καταστρέφουσι διὰ τοῦ πυρὸς ἅπαν τὸ πρὸς τὴν Προποντίδα μέρος τῆς βασιλευούσης.

γ) Ὁ Ἀλέξιος Δ' ἀδυνατῶν νὰ πληρώσῃ τὰ ὀφειλόμενα ἔρχεται εἰς ῥῆξιν πρὸς τοὺς Σταυροφόρους, τέλη νοεμβρίου 1203.

δ) Τῆ 5 φεβρ. 1204 ἀναγορεύεται αὐτοκράτωρ ὁ Ἀλέξιος Ε' (Δούκας Μούρτζουφλος) καὶ φονεύει τὸν Ἀλέξιον Δ' ἐνῶ ὁ Ἰσαάκιος ἐκπνέει μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του.

in Dalmatia. – Innocent forbids that, under pain of excommunication. Boniface consents to this. Fall, sack and destruction of Zara, November 24, 1202.

2. First siege of Constantinople by the Crusaders.

a) Treaty of Alexius (IV) by which he promised full sustenance of the whole army, 100,000 silver marks to the Venetians, the same amount to the Crusaders, and cheap submission of the Eastern Church to the Pope.

b) Arrival of the army and fleet at St Stephen on June 23 1203. Beginning of the siege on July 12. Brave, but futile defence by Theodore Laskaris (son-in-law of Alexius III). Dandolo seizes the Golden Horn and the walls facing this gulf. Alexius III escapes. A huge contrast between the 90-year-old Dandolo, almost blind, and Alexius III, being in his prime.

3. The events up to the base dominance of the Crusaders.

a) On August 1, Alexius IV is crowned as his father's co-regent. Innocent, instead of sanctioning the excommunication, requires the immediate submission of the Eastern Church. However, the Crusaders, and mainly the Venetians, ask for the 200,000 silver marks to be paid. Out of this amount, only 100,000 marks were paid; as for the rest, Alexius IV asked for a postponement until the following spring, which he got.

b) Disastrous strife between the two races and the two religious doctrines within Constantinople. The crusaders destroy by fire the entire area of the capital facing Propontis.

c) Alexius IV, unable to pay his debts, comes to a breach with the Crusaders, end of November 1203.

d) On 5 February 1204 Alexius V (Doukas Mourtzouflos) is crowned as emperor and murders Alexius IV, while Isaac passes out on hearing of his son's death.

ε) Οἱ Φράγκοι ἀποφασίζουσι τὴν δι' ἴδιον λογαριασμὸν κατάκτησιν τοῦ κράτους καὶ τῇ 7 μαρτίου συνωμολόγησαν ἐν Πέρα διὰ συνθήκης τὴν διανομὴν αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει ὅτι τὰ μὲν $\frac{3}{4}$ θέλουσι λάβει οἱ Ἑνετοί, τὸ δὲ $\frac{1}{4}$ οἱ λοιποί.

στ) Ὁ Ἀλέξιος Ε' ἀντέστη καταρχὰς γενναίως καὶ εὐδοκίμως· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυσαν οἱ πολέμοι καὶ τῇ 12 καὶ 13 ἀπριλίου ἐάλω ἡ πόλις καταπυρποληθεῖσα. Φοβερὰ καταστροφή. Λεηλασία, φόνοι, βιασμοί. Πολλὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαίας τέχνης ἠφανίσθησαν τότε. Διάσωσις μόνο τῶν 4 χαλκῶν τοῦ Ἴπποδρόμου ἵππων. Λεῖα χρημ. μικρὰ, ἅτε προδιαρπαγεῖσα· 300.000 μ. ὁ Δάνδολος εἶχε προτείνει 60.000.000, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη.

(Τέλος του χφ)

e) The Franks decide to conquer the state for their own profit and, by a treaty signed on March 7 in Beyoğlu (Pera), they agreed on its division, the main principle being that the Venetians are going to take $\frac{3}{4}$ and the rest of the crusaders $\frac{1}{4}$.

f) In the beginning Alexius V resisted bravely and honourably; but in the end the enemies dominated and on April 12 and 13 Constantinople fell after being burnt to ashes. A terrible disaster. Sack, slaughters, rapes. Many ancient monuments of art were destroyed at that time. Only the 4 horses of the Hippodrome were saved. The pecuniary booty was small, since it had already been plundered. 300,000 silver marks. Dandolo had suggested 60,000, but was not listened to.

(end of the Ms)